Biblioteca Polirom

Jeffrey Eugenides

Sinuciderea fecioarelor

Jeffrey Eugenides este autorul bestsellerului *Middlesex*.

POLIROM

PROZĂ XXI

Seria de literatură universală a BIBLIOTECII POLIROM
este coordonată de Denisa Comănescu.

Jeffrey Eugenides, *The Virgin Suicides*

Copyright © 1993 by Jeffrey Eugenides

© 2005 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37;
P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

EUGENIDES, JEFFREY

Sinuciderea fecioarelor / Jeffrey Eugenides;
trad. şi note de Mirela Adăscăliţei. – Iaşi: Polirom, 2005
ISBN 973-46-0189-X

I. Adăscăliţei, Mirela (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Printed in ROMANIA

Jeffrey Eugenides

Sinuciderea fecioarelor

Traducere şi note de Mirela Adăscăliţei

POLIROM
2005

Jeffrey Eugenides s-a născut la Detroit în 1960, într-o familie de origine greacă. A absolvit *magna cum laude* Brown University, iar în 1986 şi-a luat un masterat în literatură engleză la Stanford University. A debutat cu povestiri în cele mai prestigioase reviste literare americane: *The New Yorker*, *The Paris Review*, *The Yale Review*, *Granta*. Primul său roman, *Sinuciderea fecioarelor*, publicat în 1993 şi distins cu Whiting Award, s-a bucurat de un succes răsunător, fiind tradus în peste cincisprezece limbi şi ecranizat, în 1999, de regizoarea Sofia Coppola, cu Kirsten Dunst, Josh Hartnett, James Woods şi Kathleen Turner în rolurile principale. Romanul *Middlesex* (2002) i-a adus elogiile criticii, care l-a comparat cu monştrii sacri ai literaturii americane, Saul Bellow şi Philip Roth, şi a primit Premiul Pulitzer.

Cu un umor negru sec, naratorul colectiv al romanului *Sinuciderea fecioarelor* spune povestea unor bărbaţi ale căror vieţi au fost schimbate pentru totdeauna de obsesia lor violentă pentru cele cinci surori Lisbon: inteligenta Therese, pretenţioasa Mary, ascetica Bonnie, libertina Lux şi palida, neprihănita Cecilia, a cărei spectaculoasă moarte deschide „anul sinuciderilor". Juxtapunând banalul şi goticul, ilarul şi tragicul, Jeffrey Eugenides creează un portret viu şi captivant al tinereţii şi al inocenţei dispărute. El îl transpune pe cititor în trecut, pe străzile mărginite de ulmi ale Americii clasei mijlocii, reînviind imaginile, mirosurile şi senzaţiile curţilor din spatele caselor şi ale şcolilor, pline de vrajă şi de mister. O poveste despre iubire şi pierdere, despre sex şi sinucidere, despre amintire şi imaginaţie, pe care nici un cititor nu o va uita uşor.

De acelaşi autor, în colecţia „Biblioteca Polirom" a apărut romanul *Middlesex* (2005).

Pentru Gus şi Wanda

Unu

În dimineaţa în care a venit rândul ultimei fiice a familiei Lisbon să se sinucidă – Mary, acum, şi o făcuse cu somnifere, ca Therese –, cei doi paramedici au ajuns în faţa casei ştiind precis unde se află sertarul de cuţite, soba cu gaz şi grinda de la subsol de care se putea lega o funie. Au coborât din ambulanţă, mişcându-se, ca de obicei, mult prea încet, ziceam noi, iar cel gras a spus cu voce şoptită:

— Nu suntem la televizor, oameni buni, mai repede de-atât nu mergem.

De-abia căra respiratorul şi unitatea cardiacă pe lângă tufişurile ce deveniseră monstruoase şi peste peluza netunsă, care cu treisprezece luni în urmă, când începuseră nenorocirile, fusese imaculată şi domesticită.

Cecilia, cea mai nevârstnică, de numai treisprezece ani, făcuse cea dintâi pasul şi-şi tăiase venele, ca un stoic, în cada cu apă, iar când au găsit-o plutind în lacul trandafiriu, cu ochii galbeni ai cuiva posedat de diavol şi micul trup emanând un miros de femeie matură, paramedicii au fost atât de înspăimântaţi de seninătatea ei, că au rămas locului, hipnotizaţi. Dar apoi doamna Lisbon s-a năpustit înăuntru, ţipând, iar realitatea acelei încăperi şi-a cerut din nou drepturile: sânge pe covoraşul de baie şi briciul

domnului Lisbon scufundat în vasul de toaletă, marmorând apa. Paramedicii au scos-o pe Cecilia din apa caldă, care-i accelera hemoragia, şi i-au strâns braţul cu un garou. Părul ud îi atârna pe spate şi extremităţile i se învineţiseră deja. N-a spus un cuvânt, dar când i-au dat mâinile în lături au găsit chipul laminat al Fecioarei Maria, strâns la pieptul ei înmugurit.

Asta se petrecea în iunie, luna musculiţelor de baltă, când în fiecare an oraşul nostru e îngropat sub strânsura acestor insecte efemere. Ridicându-se puzderii din algele lacului poluat, ele se pornesc să întunece ferestrele, îmbracă maşinile şi felinarele, pavează docurile municipale şi decorează cu ghirlande greementul bărcilor cu pânze, la fel de fiecare dată, ca o pleavă zburătoare brună şi omniprezentă. Doamna Scheer, care locuieşte mai jos pe stradă, ne-a povestit cum a văzut-o pe Cecilia în ziua dinaintea celei în care încercase să-şi curme zilele. Stătea lângă bordură, îmbrăcată cu acea străveche rochie de mireasă cu tivul retezat pe care-o purta tot timpul, contemplând un Thunderbird împachetat în musculiţe.

— N-ar strica să pui mâna pe-o mătură, drăguţă, a sfătuit-o doamna Scheer.

Dar Cecilia a fixat-o cu privirea ei de clarvăzătoare.

— Sunt moarte, a zis. Nu trăiesc decât douăzeci şi patru de ore. Ies din larve, se reproduc şi o mierlesc. Nici măcar n-apucă să mănânce.

Şi spunând acestea, îşi afundă mâna în stratul spumos de insecte şi îşi curăţă în el iniţialele: C.L.

Am încercat să aranjăm fotografiile în ordine cronologică, deşi după trecerea atâtor ani a fost

dificil. O parte sunt neclare, dar, chiar şi aşa, sunt grăitoare. Exponatul nr. 1 înfăţişează casa Lisbonilor la scurt timp după tentativa de sinucidere a Ceciliei. Fotografia a fost făcută de doamna agent imobiliar Carmina D'Angelo, pe care domnul Lisbon o angajase pentru a-i vinde casa, rămasă de mult timp prea mică pentru marea sa familie. După cum se vede în instántaneu, acoperişul de ardezie încă nu începuse să-şi piardă ţiglele, veranda era încă vizibilă pe deasupra tufişurilor, iar ferestrele nu erau încă ţinute cu bucăţi de scotch ca să nu cadă. Un cămin confortabil de suburbie. Fereastra din dreapta sus, de la etajul al doilea, încadrează o pată pe care doamna Lisbon a identificat-o ca fiind Mary Lisbon.

— Avea obiceiul să-şi tapeze părul pentru că-şi imagina că-i moale ca o cârpă, a spus ea după ani de zile, amintindu-şi cum arătase fata ei în scurtul timp pe care-l petrecuse pe pământ.

În fotografie, Mary este surprinsă în timp ce îşi usca părul cu foenul. Capul ei pare a fi în flăcări, dar asta-i o iluzie datorată felului în care cădea lumina. Era 13 iunie; afară, sub cerul însorit, erau 30 de grade.

*

Când paramedicii s-au convins că reduseseră hemoragia până la un simplu firicel, au pus-o pe Cecilia pe targă şi au scos-o afară din casă, către ambulanţă. Părea o mică Cleopatră pe litiera imperială. L-am văzut mai întâi ieşind pe acel paramedic deşirat cu mustaţa à la Wyatt Earp – cel pe care aveam să-l numim Şeriful, când aveam să-l cunoaştem mai bine pe parcursul tuturor

acestor tragedii familiale – şi după aceea a apărut cel gras, care ducea celălalt capăt al tărgii şi păşea circumspect pe peluză, uitându-se la pantofii din dotare de parcă s-ar fi păzit să nu calce în rahat de câine, deşi mai târziu, când am mai învăţat câte ceva despre întreg mecanismul, ne-am dat seama că el stătea de fapt cu ochii pe monitorul tensiometrului. Asudând şi bâjbâind, cei doi s-au îndreptat către ambulanţa care se scutura şi clipea. Grasul s-a împiedicat de o poartă stingheră de crichet. Drept răzbunare, a lovit-o cu piciorul; poarta a ţâşnit în sus, împroşcând abundent cu pământ, şi a căzut cu un zgomot sec pe aleea din faţa casei. În acest răstimp, doamna Lisbon a ieşit valvârtej pe verandă, târând după ea cămaşa de noapte din flanel a Ceciliei, şi a lăsat să-i scape un geamăt lung ce a făcut să se oprească timpul în loc. Sub copacii care-şi lepădau puful şi deasupra ierbii prea tare bătută de soare, scăpărând, cele patru siluete se opriră în tablou: cei doi sclavi care ofereau victima ofrandă pe altar (ridicau targa să intre în dubă), preoteasa care rotea torţa (flutura cămaşa de noapte de flanel) şi fecioara narcotizată care se ridica în coate, cu un zâmbet din altă lume pe buzele palide.

Doamna Lisbon s-a aşezat în spatele dubei Salvării, însă domnul Lisbon a venit în urmă, în station wagon, nedepăşind viteza legală. Două dintre fetele familiei Lisbon nu erau acasă, Therese era în Pittsburgh la un congres ştiinţific, iar Bonnie într-o tabără de muzică, să încerce să înveţe a cânta la flaut, după ce renunţase la pian (avea mâinile prea mici), la vioară (o durea bărbia), la chitară (îi sângerau buricele degetelor) şi

la trompetă (i se umfla buza de sus). Mary şi Lux auziseră sirena şi veniseră-ntr-un suflet acasă de la lecţia de canto pe care-o aveau vizavi, la domnul Jessup. Când au dat buzna în baia plină de lume, ele au suferit acelaşi şoc ca şi părinţii lor, la vederea Ceciliei cu braţele stropite de sânge şi cu nuditatea ei păgână. Afară, ele s-au îmbrăţişat pe un petic de iarbă netăiată pe care Butch, băiatul vânjos care o tundea sâmbăta, îl scăpase. Peste drum, oamenii de la Departamentul Parcurilor veniseră într-un camion plin ochi să se ocupe de câţiva dintre ulmii noştri muribunzi. Sirena Salvării urla, îndepărtându-se, iar botanistul şi echipa lui au pus jos pompele cu insecticid ca să se uite după dubă. Când au pierdut-o din ochi, s-au apucat din nou să pulverizeze. Ulmul impunător, care se vede de altfel şi în prim-planul Exponatului nr. 1, a sucombat între timp, pradă ciupercii aduse de gândacii de ulm, şi a fost tăiat.

Paramedicii au dus-o pe Cecilia la spitalul Bon Secours de pe Kercheval Street colţ cu Maumee. La Urgenţă, Cecilia privea străduinţele de a i se salva viaţa cu o detaşare stranie. Ochii săi galbeni nu au clipit, şi nici nu a tresărit atunci când i-au înfipt un ac în braţ. Doctorul Armonson i-a suturat rănile de la încheietură. Nu au trecut cinci minute de la transfuzie că a şi declarat-o în afara primejdiei. A prins-o de bărbie şi i-a spus:

— Ce cauţi aici, drăguţă? Nici nu eşti destul de mare ca să ştii cât de ticăloasă poate să fie viaţa.

Acela a fost momentul în care Cecilia a dat, prin viu grai, ceea ce avea să rămână singurul

ei testament de sinucigaş, pe deasupra şi inutil, pentru că avea să trăiască:

— Este evident, domnule doctor, a rostit ea, că n-aţi fost niciodată o fată de treisprezece ani.

*

Fetele familiei Lisbon aveau treisprezece ani (Cecilia), paisprezece (Lux), cincisprezece (Bonnie), şaisprezece (Mary) şi şaptesprezece (Therese). Erau scunde, cu fesele rotunde bine conturate în blugi şi cu obraji bucălaţi care evocau aceeaşi rotunjime dorsală. Ori de câte ori dădeam cu ochii de ele, feţele lor ne păreau dezvăluite indecent, de parcă am fi fost obişnuiţi să vedem doar femei cu văluri. Nimeni nu putea înţelege cum domnul şi doamna Lisbon au putut da naştere unor odrasle aşa de frumoase. Domnul Lisbon preda matematica la liceu. Era slab, cu aer de băieţandru, uluit că are păr cărunt. Avea o voce ascuţită, iar când Joe Larson ne-a povestit cum a plâns el când Lux a fost dusă la rândul ei la spital, venindu-i şi ei rândul să ne sperie cu sinuciderea, ne-am putut cu uşurinţă imagina sunetul plânsetului său femeiesc.

De câte ori o zăream pe doamna Lisbon, ne uitam în van după vreun semn de frumuseţe pe care trebuie să o fi posedat odată. Însă braţele pline, părul tăiat brutal, gri ca nişte fire de sârmă subţiri şi ochelarii de bibliotecară ne învingeau de fiecare dată. N-o vedeam decât rar, dimineaţa, gata îmbrăcată, deşi soarele nu răsărise încă, ieşind în prag să înşface cutiile de lapte înrourate, sau duminica, atunci când familia mergea în station wagonul ei lambrisat la Biserica Catolică

St. Paul's on the Lake. În acele dimineţi doamna Lisbon afişa o răceală regală. Ţinându-şi strâns poşeta cea bună, ea-şi controla fiecare fată ca nu cumva să aibă vreo urmă de machiaj pe faţă, înainte de a-i da voie să urce în maşină, şi nu rareori ne era dat să vedem că o trimite pe Lux înapoi în casă să-şi pună o bluză mai puţin decoltată. Nici unul dintre noi nu mergea la biserică şi aveam prin urmare tot timpul să-i privim, pe cei doi părinţi storşi de culoare, ca nişte negative fotografice, apoi pe cele cinci fete înfloritoare în rochiile lor croite în casă, numai dantele şi volane încreţite, plesnind de atâta carne roditoare.

Unui singur băiat i se dăduse vreodată permisiunea să păşească pragul casei. La şcoală, Peter Sissen îl ajutase pe domnul Lisbon să-şi instaleze în clasă un model funcţional al sistemului solar, iar drept răsplată domnul Lisbon îl invitase să ia cina cu familia. Ne-a povestit că fetele îl loviseră încontinuu pe sub masă cu picioarele, din toate direcţiile, astfel că nu şi-a putut da seama cine lovea. Îl priveau ţintă cu ochii lor albaştri şi febrili şi zâmbeau, arătându-şi dinţii înghesuiţi unul în altul, singura trăsătura a fetelor Lisbon căreia i-am putut vreodată găsi cusur. Bonnie a fost singura care nici nu l-a privit pe ascuns şi nici nu l-a lovit pe sub masă pe Sissen. Şi-a spus doar rugăciunea şi a mâncat în tăcere, pierdută în evlavia unei fete de cincisprezece ani. După masă, Peter Sissen a cerut voie să meargă la baie, iar pentru că Therese şi Mary erau amândouă în cea de la parter, unde chicoteau şi şuşoteau, a trebuit s-o folosească pe cea a fetelor, de sus. S-a înapoiat la noi cu istorisiri despre dormitoare pline de chiloţi mototoliţi,

despre animale de pluş îmbrăţişate până la sucombare de pasiunea fetelor, despre un crucifix împodobit cu un sutien, despre spaţiile voalate ale paturilor cu baldachin şi despre efluviile atât de multor fete tinere pe cale de a deveni femei împreună, în acelaşi spaţiu înghesuit. În baie, cu robinetul deschis ca să acopere zgomotele căutării sale, Sissen a găsit ascunzătoarea secretă unde Mary Lisbon îşi ţinea cosmeticele – sub chiuvetă, legate într-un ciorap: tuburi de ruj roşu şi acea a doua piele a fardurilor şi a fondului de ten, precum şi ceara depilatoare care ne-a informat că avea o mustaţă pe care n-o văzusem vreodată. De fapt, nici nu am ştiut ale cui erau cosmeticele peste care dăduse Peter Sissen, până ce nu am văzut-o pe Mary Lisbon două săptămâni mai târziu, pe dig, cu nişte buze carmin care se potriveau cu nuanţa din descrierile lui.

Peter Sissen a mai inventariat deodorante şi parfumuri şi bureţi aspri cu care-şi dădeau jos pielea moartă şi ne-am mirat să aflăm că nu existau irigatoare pe nicăieri, convinşi cum fuseserăm că fetele făceau irigaţii în fiecare seară, tot aşa cum se spălau pe dinţi. Dar dezamăgirea noastră fu uitată în secunda următoare, când Sissen ne-a relatat despre o descoperire ce trecea dincolo de închipuirea noastră cea mai dezlănţuită. În coşul de gunoi se găsea un Tampax, înroşit, păstrând încă proaspăt contactul cu interiorul corpului uneia dintre fetele Lisbon. Sissen a mărturisit că ar fi vrut să ni-l aducă, că nu era ceva scârbos, ci un obiect frumos, trebuia văzut, ca o pictură modernă sau ceva de genul ăsta, apoi ne-a povestit că în dulap numărase douăsprezece cutii de Tampax. De-abia în acel moment

Lux a ciocănit la uşă, întrebându-l dacă murise acolo, iar el a sărit să deschidă. Părul ei, legat la cină cu o bentiţă, îi cădea acum pe umeri. Nu a încercat să intre în baie, ci l-a privit drept în ochi. Apoi, râzând cu râsul ei de hienă, l-a împins ca să-şi facă loc înăuntru, zicând:

— Eşti bun să nu mai acaparezi baia? Am nevoie de ceva.

S-a dus la dulap, apoi s-a oprit şi şi-a încrucişat braţele la spate.

— E ceva intim. Te deranjează? a zis ea, iar Peter Sissen a luat-o la fugă în jos pe scări şi, după ce le-a mulţumit domnului şi doamnei Lisbon, a dat fuga să ne spună că Lux Lisbon sângera între picioare chiar în acel moment, în vreme ce musculiţele de baltă murdăreau cerul iar felinarele se aprindeau.

*

Atunci când Paul Baldino a auzit povestea lui Peter Sissen, s-a jurat că are să intre în casa Lisbonilor şi că are să vadă lucruri şi mai de neînchipuit decât văzuse Sissen.

— Am să mă uit la fetele alea când fac duş, a promis el.

La paisprezece ani, Paul Baldino avea deja tupeul de gangster şi faţa de criminal ale tatălui său, Sammy Baldino zis „Rechinul", la fel ca toţi bărbaţii care intrau şi ieşeau din casa cea mare a Baldinilor, cu cei doi lei săpaţi în piatră aşezaţi lângă scara principală. Se mişca cu legănatul fanfaron şi indolent al prădătorilor citadini ce miroseau a apă de colonie şi-şi făceau manichiura. Ne era teamă de el, ca şi de verii săi

impunători şi plini de bani, Rico Manollo şi Vince Fusilli, şi asta nu doar din pricină că îi vedeam casa în ziar tot timpul, şi nici din a limuzinelor negre antiglonţ care treceau lin pe aleea circulară tivită cu dafini importaţi din Italia, ci de vină erau mai ales cearcănele lui negre, coapsele-i gigantice şi pantofii negri cu lustru ce-ţi lua ochii, pe care-i purta chiar şi când juca baseball. El se mai furişase şi în trecut prin locuri interzise şi, chiar dacă informaţiile cu care venea de acolo nu trebuiau întotdeauna crezute, noi eram impresionaţi, totuşi, de bravura expediţiilor sale. În clasa a şasea, când fetele s-au dus în sala de festivităţi ca să vadă un film destinat lor, tot Paul Baldino a fost cel care se infiltrase în sală, ascunzându-se în vechea cabină de votare, ca să ne povestească despre ce era vorba acolo. Afară, pe terenul de joacă, noi loveam pietrişul cu picioarele şi îl aşteptam, iar când a apărut într-un final, mestecând o scobitoare şi jucându-se cu inelul de aur de pe deget, de-abia mai suflam de nerăbdare.

— Am văzut filmul, a spus el. Ştiu despre ce e vorba. Ascultaţi la mine. Atunci când fetele ajung pe la vreo doi'şpe ani – s-a aplecat spre noi – le curge sânge din ţâţe.

În ciuda faptului că ştiam acum despre ce era vorba, Paul Baldino încă ne insufla teamă şi respect. Şoldurile lui de rinocer se făcuseră şi mai mari, iar cearcănele de sub ochi se accentuaseră, căpătând o culoare de scrum-de-ţigară-şi-noroi, care îl făcea să arate ca unul care privise moartea în faţă. Cam în acea vreme începuseră zvonurile despre tunelul de fugă. Cu câţiva ani mai înainte, în spatele gardului cu ţepi al Baldinilor,

supravegheat de doi ciobăneşti germani albi, identici, se ivise într-o zi un grup de muncitori. Au ridicat prelate agăţate pe nişte scări, ca să ascundă ce făceau, iar după trei zile, când au smuls jos prelatele, acolo, chiar în mijlocul peluzei, se înălţa un trunchi artificial de copac. Era din ciment, vopsit în nuanţe care să imite scoarţa arborilor, şi avea până şi un nod fals şi două ramuri tăiate arătând spre cer cu fervoarea unor cioturi amputate. În mijlocul copacului, o fantă tăiată cu ferăstrăul adăpostea un grătar de metal.

Paul Baldino a susţinut că era un grătar pentru fripturi, iar noi l-am crezut. Dar timpul trecea şi am observat că nimeni nu-l folosea. În ziare s-a spus că instalarea grătarului costase 50 000 de dolari, însă nimeni nu a fript niciodată pe el măcar un singur hamburger sau hot dog. Curând, a început să circule zvonul că trunchiul de copac era un tunel de fugă, că ducea spre o ascunzătoare de pe malul râului, unde Sammy Rechinul ţinea o şalupă, iar muncitorii agăţaseră prelate ca să ascundă săpăturile. Apoi, la câteva luni de la lansarea zvonurilor, Paul Baldino a început să-şi facă apariţia în beciurile oamenilor, venind prin canalele pentru inundaţii. A apărut în casa lui Chase Buell, plin de un praf cenuşiu ce puţea de te speriai; şi-a croit cumva drum şi în pivniţa lui Danny Zinn, de data asta cu o lanternă, o bâtă de baseball şi o geantă în care aveă doi şobolani morţi; în cele din urmă, s-a trezit între perete şi boilerul lui Tom Fahem, pe care l-a făcut să răsune de trei ori.

De fiecare dată venea cu explicaţia că pornise să exploreze canalul pentru inundaţii de sub casa lui şi se pierduse, însă începeam să-l bănuim că

se juca în tunelul de fugă al lui taică-său. Atunci când se lăudase că are să le vadă pe fetele Lisbon făcând duş, am presupus cu toţii că avea de gând să intre în casa Lisbonilor în acelaşi fel în care intrase în celelalte. N-am aflat niciodată exact ce s-a întâmplat, deşi poliţia l-a interogat pe Paul Baldino mai bine de o oră. Nici poliţiştilor nu le-a spus mai multe decât ne-a spus nouă. A povestit că intrase de-a buşilea în canalul colector de sub pivniţa casei sale şi începuse să umble, oprindu-se la fiecare câţiva paşi. A descris lărgimea surprinzător de mare a ţevilor, paharele de cafea şi mucurile de ţigară lăsate de muncitori, precum şi desenele în cărbune ce înfăţişau femei goale şi aduceau cu picturile murale. A povestit cum alesese tunelurile la întâmplare şi cum, atunci când trecea pe sub casele oamenilor, simţea mirosul mâncărurilor pe care le găteau. Într-un târziu, se căţărase prin gura de canal ce dădea în pivniţa Lisbonilor. După ce se scuturase, se dusese să caute pe cineva la parter, dar nu era nimeni acasă. Strigase de mai multe ori, trecând dintr-o cameră în alta. Urcase scara la etaj. Undeva mai departe pe hol, auzise apa curgând. Se apropiase de uşa de la baie. A ţinut să spună că bătuse la uşă. Baldino a povestit apoi cum dăduse să intre în baie şi o găsise pe Cecilia, goală, cu sângele curgându-i şiroaie din încheieturi, şi cum, după ce trecuse peste primul şoc, dăduse fuga jos la parter ca să cheme, mai întâi de toate, poliţia, căci aşa îi repetase mereu taică-său că trebuie să facă.

Paramedicii au găsit, bineînţeles, primii imaginea laminată, iar în toiul crizei cel gras şi-o pusese în buzunar. Numai după ce a ajuns la spital i-a trecut prin minte să le-o dea soţilor Lisbon. Cecilia se găsea în acel moment în afara pericolului, iar părinţii săi luaseră loc în sala de aşteptare, uşuraţi, dar derutaţi. Domnul Lisbon i-a mulţumit paramedicului pentru că îi salvase viaţa fiicei sale. Apoi a întors imaginea şi a văzut mesajul tipărit pe verso:

Fecioara Maria şi-a făcut apariţia în oraşul nostru, aducând mesajul său de pace unei lumi în destrămare. La fel ca la Lourdes şi la Fatima, Maica Domnului a binecuvântat cu prezenţa ei oameni asemenea vouă. Pentru informaţii sunaţi la 555-MARIA.

Domnul Lisbon a citit cuvintele de trei ori. Apoi a spus cu vocea cuiva care se dădea bătut:

— Am botezat-o, am confirmat-o, iar acum ea crede în prostiile astea.

A fost singura blasfemie de pe toată durata chinului său. Reacţia pe care a avut-o doamna Lisbon a fost de a mototoli în pumn imaginea (a supravieţuit; avem aici o fotocopie a ei).

Ziarul nostru local a omis să publice vreun articol despre tentativa de sinucidere, deoarece redactorul-şef, domnul Baubee, a considerat că astfel de informaţii deprimante nu şi-ar avea locul între articolul de pe prima pagină despre Expoziţia florală pentru amatori şi fotografiile de pe ultima, care înfăţişau mirese cu zâmbet larg. În ziua aceea, singurul articol demn de a

purta numele de ştire din tot ziarul se referea la greva lucrătorilor din cimitire (cadavrele se adunau mormane, fără să se întrevadă vreo înţelegere), însă el se găsea la pagina 4, sub rezultatele meciurilor din Liga Juniorilor la baseball.

Întorşi acasă, domnul şi doamna Lisbon s-au închis în casă împreună cu fetele şi nu au scos un cuvânt despre cele întâmplate. Doar încolţită de doamna Scheer, doamna Lisbon a pomenit de „accidentul Ceciliei", purtându-se ca şi cum fata ei ar fi suferit nişte tăieturi în urma unei căzături. În schimb, cu precizie şi obiectivitate, deja blazat în faţa sângelui curgând, Paul Baldino ne-a descris ceea ce văzuse şi nu a lăsat loc nici unei îndoieli că Cecilia îşi făcuse rău cu bună ştiinţă.

Doamnei Buck i s-a părut ciudat că briciul sfârşise în vasul de toaletă.

— Dacă ar fi să-ţi tai venele în cadă, a remarcat ea, nu ai pune, mai simplu, briciul pe marginea ei?

De aici s-a ajuns la întrebarea dacă Cecilia îşi tăiase încheieturile pe când se afla deja în apa din cadă sau stând în picioare pe covoraşul de baie, care era pătat de sânge. Paul Baldino nu avea nici un fel de îndoială:

— A făcut-o stând pe budă. De-abia după aia a intrat în cadă. Doar împroşcase sânge peste tot, frate.

Cecilia a fost ţinută sub observaţie o săptămână. Fişa de spitalizare arată că artera de la încheietura dreaptă fusese complet retezată, deoarece era stângace, dar că tăietura de la încheietura stângă nu pătrunsese la fel de adânc şi îi lăsase peretele inferior al arterei intact. În

fiecare încheietură i s-au cusut câte douăzeci şi patru de copci.

A revenit purtând aceeaşi rochie de mireasă. Doamna Patz, a cărei soră era infirmieră la Bon Secours, a povestit că Cecilia refuzase să îmbrace un halat de spital, cerând imperios să i se aducă rochia ei, iar doctorul Hornicker, psihiatrul spitalului, a decis că este mai bine să i se facă pe plac. S-a întors acasă în mijlocul unei furtuni cu tunete. Noi eram la Joe Larson, chiar peste drum, când a lovit primul trăsnet. La parter, mama lui Joe a strigat să se închidă toate ferestrele, iar noi am dat fuga la a noastră. Afară, un calm profund încremenea aerul. O pală de vânt a suflat o pungă de hârtie, care s-a înălţat, cu piruete, până în crengile de jos ale copacilor. Apoi calmul a fost spart de o ploaie torenţială, cerul s-a înnegrit, iar maşina Lisbonilor a încercat să treacă neobservată prin întuneric.

Am chemat-o pe mama lui Joe să vină să vadă şi ea. În câteva secunde i-am auzit paşii repezi pe scările acoperite de mochetă şi imediat ni s-a alăturat la fereastră. Era marţi şi ea mirosea a ceară de mobilă. Ne-am uitat împreună cum doamna Lisbon a împins cu un picior portiera din partea ei şi a ieşit, ţinându-şi poşeta deasupra capului ca să nu se ude. Cu spinarea încovoiată şi o mimică aspră, ea a deschis portiera din spate. Ploaia răpăia. Părul i-a căzut pe faţă. Într-un târziu, căpşorul Ceciliei s-a înfăţişat privirilor noastre, neclar din cauza ploii, ridicându-se cu mişcări ciudate, smucite, din pricina celor două eşarfe care îi imobilizau braţele. I-a trebuit destul timp până să-şi poată aduna suficiente forţe ca să se pună clătinat pe picioare.

Când, într-un târziu, a reuşit să se rostogolească afară, şi-a ridicat ambele eşarfe ca pe nişte aripi de pânză, iar doamna Lisbon a apucat-o de cotul stâng şi a dus-o în casă. În acel moment, ploaia se dezlănţuise total, iar noi nu am mai putut zări nimic de cealaltă parte a străzii.

În zilele ce au urmat, am văzut-o tot timpul pe Cecilia. Stătea jos pe treptele casei, culegând fructe roşii din tufişuri şi mâncându-le sau mânjindu-şi palmele cu sucul lor. Purta întotdeauna rochia de mireasă, iar picioarele goale îi erau murdare. După-amiezile, când soarele lumina curtea din faţă, ea privea furnicile care mişunau în crăpăturile din trotuar sau stătea culcată pe spate în iarba fertilizată, fixând cu privirea norii. Întotdeauna o însoţea una dintre surori. Therese îşi aducea cărţi de ştiinţă pe treptele de la intrare, studiind fotografii din spaţiul îndepărtat şi ridicându-şi ochii ori de câte ori Cecilia se abătea către marginea curţii. Lux întindea prosoape de plajă şi se tolănea la soare ca să se bronzeze, în timp ce Cecilia îşi scrijelea arabescuri cu un băţ pe propriul picior. Alteori, Cecilia îşi acosta gardiana, luând-o de după gât şi şuşotindu-i la ureche.

Toţi aveau câte o teorie despre motivele pe care le-a avut ca să încerce să-şi curme zilele. Doamna Buell spunea că de vină erau părinţii.

— Fata n-a vrut să se omoare, ne-a proclamat ea. N-a vrut decât să iasă cumva din casa aia.

Doamna Scheer adăuga:

— Nu mai voia să aibă de-a face cu decoraţiunile acelea.

În ziua în care Cecilia s-a întors de la spital, cele două femei au dus familiei un chec Bundt,

în semn de compasiune, dar doamna Lisbon a refuzat să admită că se abătuse vreo nenorocire asupra casei. Am găsit-o pe doamna Buell mult îmbătrânită şi peste măsură de grasă, dormind tot într-un dormitor separat de cel al soţului său, adept al creştinismului ştiinţific. Stătea în pat, în capul oaselor şi purta şi acum ziua-n amiaza mare ochelari de soare stil „ochi de pisică", sidefaţi, şi tot mai zornăia nişte cuburi de gheaţă în paharul înalt, despre care pretindea că nu conţine decât apă; dar în jurul ei plutea un miros nou de lene de după-amiază, o aromă de seriale de duzină.

— Îndată ce Lily şi cu mine i-am dus checul femeii ăleia, ea le-a spus fetelor să meargă sus. Eu am propus: „E cald încă, hai să luăm toate câte-o bucată", dar ea a luat prăjitura şi a pus-o în frigider. Chiar în faţa noastră.

Doamna Scheer îşi aducea aminte altceva.

— Îmi pare rău s-o spun, dar Joan este scrântită de ani buni de zile. Adevărul este că doamna Lisbon ne-a mulţumit şi a fost chiar foarte amabilă. Nimic nu părea a fi câtuşi de puţin în neregulă. Am început să mă întreb dacă nu cumva era adevărat că fata doar căzuse şi se tăiase. Doamna Lisbon ne-a invitat afară la solar şi am luat cu toatele câte o bucată de prăjitură. Joan a dispărut la un moment dat. Poate că s-a dus acasă să mai dea pe gât o duşcă. Nu m-aş mira deloc.

L-am găsit pe domnul Buell în dormitorul de lângă cel al soţiei sale, decorat cu o temă sportivă. Pe un raft stătea o fotografie a primei sale soţii, pe care o iubise din clipa în care divorţase de ea, iar când s-a ridicat de la birou să ne întâmpine, am văzut că era încă încovoiat în

urma unei lovituri la umăr pe care credinţa nu prea reuşise să o vindece.

— A fost ca orice altceva din această tristă societate, ne-a spus el. Nu aveau o relaţie cu Dumnezeu.

Atunci când i-am amintit de imaginea laminată a Fecioarei Maria, el a spus:

— Imaginea ar fi trebuit să fie cea a lui Iisus.

Printre ridurile şi sprâncenele sale albe şi zbârlite discerneam chipul arătos al omului care ne învăţase să pasăm o minge de fotbal cu atâţia ani în urmă. Domnul Buell fusese pilot în cel de-al doilea război mondial. Doborât deasupra Birmaniei, el şi-a adus oamenii în afara primejdiei, după un marş de o sută de mile prin junglă. După asta, nu a mai acceptat să ia nici un medicament, nici măcar aspirină. Într-o iarnă, şi-a fracturat umărul la schi şi nu a putut fi convins decât să-şi facă o radiografie, nimic mai mult. De atunci încoace se crispa când încercam să-l placăm, aduna frunzele cu o singură mână şi nu mai întorcea clătite temerare duminica dimineaţa. Altminteri, a perseverat, corectându-ne întotdeauna cu blândeţe atunci când luam numele Domnului în deşert. Trăindu-şi viaţa în dormitorul său, umărul lui luase forma unei cocoaşe graţioase.

— Este trist când te gândeşti la fetele acelea, spuse el. Ce risipă de viaţă.

Teoria cea mai răspândită la acea vreme îl scotea vinovat pe Dominic Palazzolo. Dominic era puştiul emigrant care stătea la rude până când familia sa avea să se aşeze în New Mexico. Era primul băiat din cartierul nostru care purta ochelari de soare şi, înainte să se împlinească o

săptămână de la sosirea sa, s-a îndrăgostit. Obiectul dorinţei sale nu era Cecilia, ci Diana Porter, o fată cu păr castaniu şi cu o faţă cabalină, dar drăguţă altminteri, care locuia într-o casă acoperită de iederă, pe malul lacului. Din nefericire, ea nu l-a observat pe Dominic iscodind-o printr-o crăpătură din gard când juca dezlănţuită tenis pe terenul de pământ bătătorit, nicî când, întinsă în şezlong pe marginea piscinei, transpira broboane ca nectarul. În colţul nostru, în grupul nostru, Dominic Pallazolo nu se amesteca în conversaţii despre baseball sau despre mersul cu autobuzul, deoarece nu rupea decât câteva cuvinte în engleză, însă din când în când îşi lăsa capul pe spate, pieziş, astfel că ochelarii săi ajungeau să reflecte cerul, şi grăia:

— O iubesc.

De fiecare dată când o spunea părea eliberat de o profunzime care îl uluia, ca şi cum ar fi scos pe gură o perlă. La început de iunie, când Diana Porter a plecat în vacanţă în Elveţia, Dominic fu ca lovit de trăsnet.

— La naiba cu Maica Domnului, a făcut el, deznădăjduit. La naiba cu Dumnezeu.

Şi ca să-şi arate disperarea şi validitatea spuselor, s-a urcat pe acoperişul casei rudelor sale şi a sărit.

Noi l-am privit. Am privit-o pe Cecilia Lisbon cum privea din faţa casei ei. Dominic Palazzolo, cu pantalonii lui strâmţi, cu cizmele de cowboy şi cu părul tuns pompadour, a intrat în casă – l-am văzut trecând prin dreptul ferestrelor-vitralii de la parter; apoi a apărut la o fereastră de la etaj, cu o eşarfă de mătase la gât. Urcându-se pe pervaz, şi-a luat avânt şi a sărit pe

acoperişul plat. Sus, părea fragil, bolnav şi temperamental, aşa cum ne aşteptam să arate un european. Şi-a luat avânt pe marginea acoperişului ca un săritor de la trambulină şi a şoptit pentru sine, în timp ce se prăbuşea pe lângă ferestre, oprindu-se în tufele geometrizate ale curţii:

— O iubesc.

N-a păţit nimic. După cădere, s-a ridicat, dragostea fiindu-i dovedită, iar mai în josul străzii, pretindeau unii, a început o alta, cea a Ceciliei Lisbon. Amy Schraff, care o cunoştea pe Cecilia de la şcoală, spunea că în timpul ultimei săptămâni de dinaintea vacanţei ea nu deschidea gura decât ca să vorbească despre Dominic. În loc să studieze pentru teze, îşi petrecea orele de studiu căutând ITALIA în enciclopedii. A început să salute cu *„Ciao"* şi să se strecoare în biserica St. Paul's on the Lake ca să-şi stropească fruntea cu apă sfinţită. La bufetul şcolii, chiar şi în zilele fierbinţi când acesta fierbea sub aburii mâncărurilor instituţionale, Cecilia opta întotdeauna pentru spaghete *con carne*, de parcă mâncând ce mânca Dominic ar fi fost mai aproape de el. În toiul pasiunii sale, ea a achiziţionat crucifixul pe care Peter Sissen îl văzuse decorat cu un sutien.

Partizanii acestei teorii atrăgeau de fiecare dată atenţia asupra unui fapt fundamental: în săptămâna de dinaintea sinuciderii ratate a Ceciliei, familia lui Dominic îl chemase să vină în New Mexico. El a plecat spunând din nou lui Dumnezeu să se ducă naibii, fiindcă New Mexico era şi mai departe de Elveţia, unde, chiar în acea clipă, Diana Porter se plimba pe sub pomii vărateci, depărtându-se ineluctabil de lumea pe

care el urma să o moştenească în calitatea de proprietar al unei spălătorii de covoare. Cecilia, spunea Amy Schraff, îşi slobozise sângele în baie pentru că vechii romani făceau exact acelaşi lucru atunci când viaţa devenea de nesuportat şi pentru că socotea că, atunci când Dominic avea să audă despre acest lucru pe autostrada unde stătea, printre cactuşi, avea să-şi dea seama că ea era cea care-l iubea.

Raportul psihiatrului ocupă cea mai mare parte a fişei de spitalizare. După ce a discutat cu Cecilia, doctorul Hornicker a diagnosticat sinuciderea ei ca fiind un act de agresiune determinat de reprimarea pulsiunilor libidinale adolescentine. În faţa a trei pete de cerneală cât se poate de diferite, ea răspunsese: „O banană". Mai văzuse şi „gratii", „o mlaştină", „un tip tuns afro" şi „pământul după o bombă atomică". Întrebată de ce încercase să se sinucidă, nu a spus decât: „A fost o greşeală" şi a amuţit când doctorul Hornicker a vrut să meargă mai departe. „În ciuda gravităţii rănilor ei", a scris el, „nu cred că pacienta a vrut cu adevărat să-şi pună capăt zilelor. Fapta ei a fost un strigăt după ajutor." El s-a întâlnit cu soţii Lisbon şi le-a recomandat să fie mai puţin aspri în privinţa regulilor lor. Era de părere că Ceciliei i-ar fi benefic „să aibă un debuşeu social, în afara şcolii, unde să poată interacţiona cu persoane de sex masculin de vârsta sa. La treisprezece ani ai săi, Ceciliei trebuie să i se permită să poarte machiajul răspândit printre fetele de vârsta ei, pentru a putea relaţiona cu ele. Imitarea deprinderilor grupului este o etapă indispensabilă în procesul de individuaţie".

Începând din acel moment, casa Lisbonilor a început să se schimbe. Aproape în fiecare zi, chiar şi când nu o supraveghea pe Cecilia, Lux făcea plajă pe prosopul ei, îmbrăcată în acel costum de baie care-l făcuse pe omul care le ascuţea cuţitele să-i facă o demonstraţie de cincisprezece minute pe gratis. Uşa din faţă era întotdeauna deschisă, pentru că întotdeauna una dintre fete intra sau ieşea în fugă. O dată, în faţa casei lui Jeff Maldrum, pe când ne pasam mingea între noi, am văzut un grup de fete care dansau rock-and-roll în livingul lui. Voiau cu toată seriozitatea să înveţe care sunt mişcările bune, iar noi am fost uimiţi să aflăm că fetele dansau una cu alta de plăcere, în timp ce Jeff Maldrum doar bătea darabana pe geam şi făcea zgomote ca de sărutat, până când ele au lăsat jos storurile. Înainte să dispară, am văzut-o pe Mary Lisbon în fundul încăperii, lângă bibliotecă, purtând blugi cu turul larg cu o inimioară brodată pe şezut.

Mai existau şi alte schimbări miraculoase. Butch, cel care tăia iarba Lisbonilor, putea acum să intre în casă să bea un pahar cu apă, nemaifiind nevoit să bea de la un robinet de afară. Asudat, fără cămaşă şi tatuat, el intra direct în bucătărie, unde trăiau şi respirau fetele Lisbon, dar pe el nu l-am întrebat niciodată ce vedea pe-acolo, pentru că eram prea speriaţi de muşchii şi de sărăcia lui.

Am presupus că domnul şi doamna Lisbon erau în consens în privinţa noii relaxări a regulilor, dar când ne-am întâlnit cu domnul Lisbon, mulţi ani mai târziu, ne-a spus că soţia lui nu a fost niciodată de acord cu psihiatrul.

— Doar şi-a călcat pe inimă o vreme, a mărturisit el.

Fiind la acea vreme divorţat, locuia singur într-o garsonieră, a cărei duşumea era plină de aşchii de lemn. Păsări şi broaşte cioplite erau înghesuite pe rafturi. Din câte spunea, domnul Lisbon nutrise multă vreme îndoieli în privinţa severităţii soţiei sale, ştiind în sufletul lui că fetele cărora nu li se dă voie să danseze nu atrag altfel de soţi decât din cei cu feţe ciupite de vărsat şi cu pieptul scobit. În plus, mirosul emanat de atâtea fete îngrămădite în casă începuse să-l agaseze. Se simţea uneori ca şi cum ar fi trăit într-o colivie de păsări în grădina zoologică. Oriunde s-ar fi uitat, nu găsea decât agrafe şi piepteni plini de păr, iar pentru că atât de multe femei roiau prin casă, uitau că el era bărbat şi discutau deschis despre menstruaţie în faţa lui. Ceciliei tocmai îi venise ciclul, în aceeaşi zi a lunii ca şi celorlalte fete, care toate erau sincronizate în ceea ce priveşte ritmurile lor lunare. Acele cinci zile erau, în fiecare lună, cele mai grele pentru domnul Lisbon, care trebuia să împartă aspirine în dreapta şi-n stânga de parcă ar fi îndopat raţele şi să aline accesele de plâns care se iscau când un câine era ucis la televizor. El mai spunea şi că fetele afişau o feminitate teatrală în timpul „acelei perioade a lunii". Erau mai languroase, coborau scările afectat, ca actriţele, şi spuneau întruna, făcând cu ochiul: „verişorul Herbie a venit în vizită". În unele seri, ele îl trimiteau să mai cumpere nişte Tampax, şi nu o cutie, ci patru sau cinci, iar vânzătorii tinerei cu mustăcioarele lor subţiri zâmbeau cu subînţeles.

Îşi iubea fetele, erau lumina ochilor lui, dar tânjea după prezenţa câtorva băieţi.

Acesta a fost motivul pentru care, la două săptămâni de la întoarcerea acasă a Ceciliei, domnul Lisbon şi-a convins soţia să le permită fetelor să dea prima şi unica petrecere din scurta lor viaţă. Am primit cu toţii invitaţii, făcute de mână, din hârtie colorată, cu baloane în care numele nostru era scris cu carioci colorate Magic Marker. Uimirea noastră în faţa faptului de a fi invitaţi într-o casă pe care până atunci o vizitaserăm numai în fanteziile noastre din intimitatea băii era atât de mare, încât a fost nevoie să ne comparăm invitaţiile între noi pentru a putea crede. Era tulburător să ştim că fetele Lisbon ne cunoşteau numele, că delicatele lor corzi vocale le pronunţaseră silabele şi că ele însemnau ceva în viaţa lor. Trebuiseră să se muncească pentru a găsi ortografia lor corectă şi să ne caute adresele în cartea de telefon sau după numerele de metal ţintuite pe copaci.

Pe măsură ce seara petrecerii se apropia, urmăream să surprindem semnele unor decorări sau ale unor alte pregătiri ce ar fi avut loc în casă, dar nu am văzut aşa ceva. Cărămizile gălbui îşi păstrau aerul lor de orfelinat parohial, iar tăcerea de pe peluză era completă. Perdelele nu foşneau şi nici o furgonetă nu venea să livreze sandviciuri-submarin lungi de doi metri sau cutii mari de cartofi prăjiţi.

Veni şi seara respectivă. Îmbrăcaţi cu blazere albastre, cu pantaloni kaki şi cravate prinse în capse, am apucat-o pe trotuarul din faţa casei Lisbonilor, ca de-atâtea ori, însă de data asta am cotit-o pe aleea ce ducea spre casă, am urcat

treptele din faţă, printre ghivecele cu muşcate roşii, şi am sunat la uşă. Peter Sissen se făcea că ne conduce, ba chiar părea uşor plictisit, spunând înc-o dată şi înc-o dată: „Staţi numai să vedeţi". Uşa s-a deschis. Deasupra noastră, chipul doamnei Lisbon a prins contur în semiîntuneric. Ne-a spus să intrăm, iar noi ne-am îmbulzit unii în alţii dând să trecem pragul şi, de îndată ce am pus piciorul pe preşul fixat în copci din antreu, am văzut că descrierile pe care ni le făcuse Peter Sissen despre casă fuseseră total neadevărate. În locul unei atmosfere îmbătătoare de haos feminin, casa ni s-a înfăţişat ca un loc ordonat şi arid, cu un vag miros de floricele de porumb vechi. Un goblen care spunea: „Fie binecuvântată această casă" era înrămat deasupra arcadei, iar la dreapta, pe o poliţă deasupra caloriferului, cinci perechi de pantofi de bebeluş, suflaţi cu bronz, păstrau pentru eternitate epoca prea puţin aţâţătoare a copilăriei fetelor Lisbon. Sufrageria era ticsită de o mobilă colonială rigidă. Un perete etala o pictură cu Pelerinii jumulind un curcan. Camera de zi ne-a dezvăluit o mochetă portocalie şi o canapea maro de vinilin. Fotoliul La-Z-Boy[1] al domnului Lisbon flanca o măsuţă pe care era aşezată o machetă neterminată a unei corăbii cu pânze, fără velatură şi cu sirena cu piept proeminent de la prova ascunsă sub un strat de vopsea.

Am fost conduşi la subsol, în camera de recreaţie. Treptele aveau profiluri metalice şi erau abrupte, iar pe măsură ce coboram lumina de jos devenea din ce în ce mai intensă, de parcă ne-am

1. La-Z-Boy, fotoliu din piele, cu o rezemătoare pentru picioare.

fi apropiat de miezul lichefiat al Pământului. Când am ajuns pe ultima treaptă, lumina a devenit orbitoare. Pe tavan bâzâiau neoane şi nu era suprafaţă pe care să nu ardă o veioză. Linoleumul în pătrate verzi şi roşii ne lua ochii în timp ce păşeam pe el cu pantofii noştri buni, cu catarame. Pe o masă pentru jucat cărţi, vasul de punci era ca un vulcan în erupţie. Pereţii lambrisaţi reflectau lumina, iar preţ de câteva secunde fetele Lisbon nu au fost decât o pată de strălucire orbitoare, ca o congregaţie de îngeri. Pe urmă, însă, ochii noştri s-au obişnuit cu lumina şi ne-au adus la cunoştinţă un lucru de care nu ne dăduserăm niciodată seama : surorile Lisbon erau, fiecare dintre ele, o altă persoană. În loc să fie cinci exemplare cu acelaşi păr blond şi obraji bucălaţi, am observat că erau fiinţe deosebite, cu personalităţi care începeau să le transforme feţele şi să reordoneze expresiile. Am observat imediat că Bonnie, care s-a prezentat acum Bonaventure, avea tenul palid şi nasul ascuţit al unei călugăriţe. Ochii îi erau lăcrimoşi şi era cu treizeci de centimetri mai înaltă decât surorile ei, în primul rând datorită lungimii gâtului, care într-o zi avea să atârne la capătul unei funii. Therese avea o faţă mai masivă, obraji şi ochi ca ai unei viţici, iar când a venit să ne salute părea cam împiedicată. Mary avea un păr mai închis la culoare; terminaţia lui făcea un cioc în mijlocul frunţii şi avea un puf pe buza superioară, care sugera că mama sa îi găsise ceara depilatoare. Lux era singura în acord cu imaginea noastră despre fetele Lisbon. Radia sănătate şi părea pusă pe şotii. Rochia îi era strânsă pe corp, iar când a venit să ne strângă mâinile ea ne-a făcut câte un

semn secret cu degetul, gâdilându-ne în palmă, şi a dat în acelaşi timp drumul unui râs aspru, ciudat. Cecilia era îmbrăcată, ca de obicei, cu rochia de mireasă cu tivul retezat. Rochia era o piesă veritabilă din anii '20. Bustul pe care ea nu îl umplea era plin de paiete, iar cineva, fie Cecilia însăşi, fie proprietara magazinului de haine de mâna a doua, retezase partea de jos a rochiei cu o tăietură inegală, astfel că ea se termina deasupra genunchilor juliţi ai Ceciliei. Stătea pe un scaun de bar, privind fix fundul paharului său de punci, iar rochia diformă cădea pe ea ca un sac. Îşi colorase buzele cu creionul roşu de desen, ceea ce îi dădea un aer de cocotă ţicnită. Se purta ca şi cum nimeni nu era de faţă.

Am simţit că trebuie să ne ţinem departe de ea. Bandajele îi fuseseră scoase, însă purta o sumedenie de brăţări, care să-i ascundă cicatricele. Nici una dintre celelalte fete nu purta brăţări, aşa că am presupus că-i dăduseră Ceciliei tot ce aveau. Pe dinăuntru, brăţările erau lipite cu scotch de pielea Ceciliei, ca să nu alunece. Rochia de mireasă avea pe ea pete de mâncare care se serveşte la spital: soteuri de morcovi şi de sfeclă. Ne-am luat fiecare câte-un punci şi ne-am aliniat de-o parte a încăperii, în timp ce fetele Lisbonilor se îngrămădiseră de cealaltă.

Nu mai fuseserăm la o petrecere supravegheată. Eram obişnuiţi cu petrecerile pe care le dădeau fraţii noştri mai mari când părinţii erau plecaţi din oraş, cu încăperile întunecate vibrânde de mulţimea de trupuri, cu vomatul pe muzica tunătoare, cu butoaiele de bere cuibărite în gheaţă în cada de baie, cu dezmăţuri pe coridoare şi cu distrugerea statuetei din living. Asta era cu totul

altceva. Doamna Lisbon, cu polonicul, umplea tot mai multe pahare cu punci, în timp ce noi le priveam pe Therese şi pe Mary jucând domino, iar de cealaltă parte a încăperii domnul Lisbon îşi deschidea trusa de unelte. Ne-a arătat roţile cu clichet, învârtindu-le în mână ca să zbârnâie, un tub lung şi ascuţit la capăt pe care-l numea trasator, o altă unealtă plină de chit de zidărie pe care-a numit-o răzuitoare şi încă una, cu un capăt zimţat, care, a spus el, era dalta sa. Vorbea cu o voce şoptită despre aceste ustensile, dar pe noi nu ne privea deloc, ci numai uneltele, plimbându-şi degetele de-a lungul lor sau încercându-le ascuţimea cu buricul rotund şi moale al degetului mare. O singură cută verticală i se adâncea pe frunte, iar în centrul feţei uscate buzele i se umeziseră.

Tot timpul cât au durat toate acestea, Cecilia a rămas cocoţată pe scaunul ei.

Am fost fericiţi atunci când şi-a făcut apariţia Joe Retardatul. A intrat la braţul mamei sale, îmbrăcat cu bermudele lui lăbărţate şi pe cap cu şapca albastră de baseball, având, ca de obicei, un rânjet pe faţa aceea tipică de mongoloid. Invitaţia şi-o ducea legată cu o panglică roşie de încheietura mâinii, ceea ce însemna că fetele Lisbonilor scriseseră şi numele lui, nu numai pe al nostru. S-a apropiat mormăind, cu maxilarul exagerat de mare şi gura căscată, cu ochii minusculi, de japonez şi obrazul neted pe care i-l rădeau fraţii lui. Nimeni nu ştia exact ce vârstă are Joe Retardatul, dar şi în cele mai vechi amintiri ale noastre el avusese favoriţi. Fraţii lui îl scoteau afară pe verandă cu o găleată, pentru a-l bărbieri, şi strigau la el să nu se mişte, zicând

că dacă îi vor tăia beregata nu va fi vina lor, iar atunci Joe se făcea alb ca varul şi rămânea nemişcat ca o şopârlă. Ştiam şi că retardaţii nu trăiesc mult şi îmbătrânesc mai repede decât alţi oameni, ceea ce explica firele albe ce ieşeau de sub şapca lui Joe. Copii fiind, crezusem că Joe Retardatul avea să moară înainte să ajungem noi adolescenţi, dar acum noi eram adolescenţi şi Joe era încă un copil.

Acum că sosise, puteam să le arătăm fetelor Lisbon tot ce ştiam despre el, cum i se mişcau urechile dacă-l scărpinai sub bărbie, cum nu putea să spună decât „Cap" când dădeai cu banul, niciodată „Pajură" pentru că era prea complicat – şi chiar şi atunci când spuneam: „Joe, hai, zi pajură", el spunea tot „Cap!", crezând de fiecare dată că e câştigător, fiindcă noi îl lăsam. L-am pus să cânte cântecul pe care-l cânta întotdeauna, cel învăţat de la domnul Eugene. Cânta: „O, maimuţele nu au cozi în Sambo Wango, o, maimuţele nu au cozi în Sambo Wango, o, maimuţele nu au cozi, le-au fost tăiate de matrozi", iar noi am bătut din palme şi fetele au bătut şi ele, iar Lux a bătut din palme şi s-a rezemat de Joe, care era prea greu de cap ca să aprecieze gestul.

Petrecerea tocmai începea să devină antrenantă când Cecilia a lunecat jos de pe scaunul pe care stătea şi şi-a croit drum către mama ei. Jucându-se cu brăţările de la mâna stângă, a întrebat dacă i se dă voie să se retragă. A fost singura dată când am auzit-o vorbind şi am fost surprinşi de cât de matură îi era vocea. Primul lucru care te izbea la vocea ei era că părea bătrână şi obosită. Trăgea mereu de brăţări, până când doamna Lisbon i-a spus:

— Dacă asta vrei, Cecilia. Dar am făcut asemenea eforturi ca să dăm o petrecere pentru tine.

Cecilia a smucit de brăţări până când banda adezivă s-a desprins. Atunci a rămas ca o stană de piatră. Doamna Lisbon a spus:

— Bine. Atunci du-te sus. O să ne distrăm fără tine.

Imediat ce-a căpătat permisiunea, Cecilia s-a îndreptat spre scări. Îşi ţinea capul în jos către podea, mişcându-se în acea uitare ce-i era proprie, cu ochii săi de floarea-soarelui aţintiţi asupra nenorocirii vieţii ei pe care noi nu aveam s-o înţelegem niciodată. A urcat treptele către bucătărie, a închis uşa după ea şi a traversat holul de sus. Îi auzeam paşii chiar deasupra noastră. După ce a trecut de jumătatea scărilor către primul etaj, paşii ei nu au mai făcut zgomot, dar la doar treizeci de secunde după aceea am auzit zgomotul jilav al trupului ei căzând pe gardul ce mergea paralel cu casa. Mai întâi s-a auzit un sunet ca de vânt, o precipitare care, am hotărât mai târziu, nu a putut fi cauzată de altceva decât de rochia ei de mireasă care se umfla cu aer. N-a durat mult. Un corp uman cade repede. Esenţialul a fost chiar acesta: faptul că o persoană a căpătat proprietăţi complet fizice şi a căzut cu viteza unei pietre. Nu a mai contat că în creierul ei s-au mai putut produce scăpărări şi pe parcursul căderii, nici că ea ar fi putut să regrete ce făcuse, nici că a avut sau nu timp să vadă limpede ţepuşele din gard care ţâşneau spre ea. Mintea ei nu mai exista în nici un fel care ar mai fi avut vreo importanţă. Vâjâitul ca de vânt a trecut repede, urmat de bufnetul jilav – zgomot de pepene care crapă – ce ne-a făcut să tresărim. Preţ de o clipă, toţi am rămas liniştiţi şi serioşi, de parcă am fi

ascultat un concert, cu capetele înclinate pentru a oferi urechilor noastre condiţii să funcţioneze mai bine, şi fără ca vreo bănuială să-şi facă încă loc. Apoi doamna Lisbon, ca şi cum ar fi fost singură, a spus:

— Doamne Dumnezeule!

Domnul Lisbon a alergat pe scări până sus. Doamna Lisbon a urcat într-un suflet până la capătul scărilor şi a rămas acolo, ţinându-se cu mâna de balustradă. Privind în sus îi vedeam silueta, picioarele groase, spinarea largă şi încovoiată, capul mare pe care panica îl amorţise, ochelarii groşi, umpluţi de lumină. Ocupa aproape toată scara şi ezitam să urcăm pe lângă ea, până când n-au făcut-o fetele Lisbon. Apoi ne-am strecurat şi noi. Am ajuns în bucătărie. Printr-o fereastră laterală, l-am văzut pe domnul Lisbon stând în tufişuri. Când am ieşit pe uşa din faţă, am văzut că o ţinea în braţe pe Cecilia, cu o mână sprijinindu-i gâtul şi cu cealaltă genunchii. Încerca să o ridice de pe ţăruşul care-i sfârtecase sânul stâng, trecuse prin inexplicabila ei inimă, separase două vertebre fără a zdrobi nici una şi, sfâşiindu-i rochia, ieşise din nou la aer. Ţăruşul o străpunsese atât de rapid încât nu rămăsese sânge pe el. Era perfect curat, iar Cecilia părea doar că stă în echilibru pe prăjină, ca o acrobată. Rochia de mireasă fluturândă contribuia la acest efect de circ. Domnul Lisbon se străduia iar şi iar să o ridice pe Cecilia, uşor, dar chiar şi în ignoranţa noastră noi am ştiut că era în zadar şi că, în ciuda ochilor ei deschişi şi a felului în care gura i se contracta ca a unui peşte tras în ţepuşă, nu era vorba decât de reflexe nervoase şi că ea reuşise, la a doua încercare, să se arunce afară din lume.

Doi

Nu înţelesesem de ce voise Cecilia să se omoare prima oară şi am înţeles şi mai puţin de ce a făcut-o încă o dată. Jurnalul ei, investigat de poliţie conform procedurii de rutină, nu a confirmat ipoteza vreunei iubiri neîmpărtăşite. Dominic Palazzolo nu era pomenit decât o dată în acel mic jurnal pe hârtie de orez, decorat cu carioci colorate ca să arate ca o *Carte a orelor* sau ca o Biblie medievală. Desene în miniatură se înghesuiau pe pagini. Îngeri roz bombon descindeau din marginile de sus sau îşi frecau aripile printre paragrafe copioase. Zâne cu părul bălai plângeau cu şiroaie de lacrimi bleu care se scurgeau înspre cotor. Balene indigo împroşcau sânge în jurul unei tăieturi de ziar (lipită pe pagină) care enumera nou-sosiţii pe lista speciilor pe cale de dispariţie. Şase pui abia ieşiţi din ou ţipau dintre cojile lor sparte lângă paragraful scris de Paşte. Cecilia umpluse paginile cu un belşug de culori şi înfloriturі, de scăriţe ca de acadea şi trifoi cu petale smulse, dar pasajul despre Dominic grăia: „Palazzolo s-a aruncat azi de pe acoperiş din cauza ticăloasei aceleia bogate de Porter. Cât de mare poate fi prostia omenească?“

Paramedicii au venit din nou, aceiaşi doi, deşi nu i-am recunoscut de prima dată. Din teamă şi din politeţe, trecuserăm strada, aşezându-ne

pe capota vechiului Oldsmobile al domnului Larson. În vreme ce ne retrăgeam, nimeni dintre noi nu deschisese gura, în afară de Valentine Stamarowski, care strigase de cealaltă parte a peluzei:

— Mulţumim pentru petrecere, domnule şi doamnă Lisbon.

Domnul Lisbon era încă îngropat în tufişuri până la brâu şi spatele i se zguduia ca şi cum ar mai fi încercat încă s-o tragă pe Cecilia afară, sau ar fi plâns cu suspine. Pe verandă, doamna Lisbon le-a făcut pe celelalte fete să se întoarcă cu faţa spre casă. Dispozitivul de stropire, programat să pornească la ora opt şi un sfert seara, se însufleţi deodată, tocmai când duba Salvării şi-a făcut apariţia la capătul cvartalului, mergând cam cu cincisprezece mile pe oră, fără lumini şi sirenă, de parcă paramedicii ar fi ştiut deja că totul era în zadar. Cel uscăţiv cu mustaţă s-a dat jos primul, apoi cel gras. Au venit imediat cu targa, în loc să verifice mai întâi starea victimei, o scăpare care, am aflat mai târziu de la profesionişti ai medicinei, contravenea regulamentului. Nu ştiam cine chemase Salvarea, nici cum de aflaseră că nu aveau să fie decât ciocli în ziua aceea. Tom Faheem susţinea că Therese intrase în casă şi telefonase, dar noi toţi ceilalţi ni le amintim pe cele patru fete rămase în familia Lisbon stând încremenite pe verandă până după venirea ambulanţei. Nimeni altcineva de pe strada noastră nu avea habar ce se întâmplase. Peluzele identice ale cvartalului erau toate pustii. Cineva frigea undeva carne la grătar. În spatele casei lui Joe Larson auzeam zvâcnetul unui fluturaş de badminton lovit încoace şi-ncolo, fără încetare, de cei mai buni doi jucători din lume.

Paramedicii l-au dat la o parte pe domnul Lisbon ca să o poată examina pe Cecilia. Nu au găsit puls, dar şi-au început sforţările ca s-o salveze chiar şi în aceste condiţii. Cel gras a tăiat cu ferăstrăul ţăruşul gardului, în timp ce uscătivul s-a pregătit s-o prindă, fiindcă era mai primejdios să o ridici pe Cecilia şi să o scoţi prin capătul ascuţit decât să o laşi cu ţăruşul străpungând-o. Când acesta a cedat brusc, uscătivul a căzut pe spate sub greutatea brusc degajată a Ceciliei. Şi-a regăsit apoi echilibrul, s-a răsucit şi a lăsat-o să alunece pe targă. Au dus-o de acolo, iar pe drum ţăruşul tăiat cu ferăstrăul ridica asemenea unui stâlp de cort cearşaful ce-o învelea.

Se făcuse aproape ora nouă. De pe acoperişul casei lui Chase Buell, unde ne-am adunat după ce ne-am descotorosit de hainele cele bune pentru a urmări ce avea să se mai întâmple, vedeam, pe deasupra pâlcurilor de copaci avântându-se în aer, abrupta demarcaţie unde se sfârşeau arborii şi începea metropola. Soarele se cufunda în smogul uzinelor îndepărtate, iar în cartierele sărace din apropierea lor puzderia de geamuri capta roşeaţa de carne vie a apusului pâclos. Sunete pe care de obicei nu le puteam auzi ajungeau acum până la noi fiindcă eram la înălţime, şi stând aşa, chirciţi pe şindrilele smolite, cu bărbia sprijinită în palme, distingeam, slab, banda indescifrabilă, rulată invers, a vieţii citadine, cu plânsete şi strigăte, lătratul unui câine legat în lanţ, claxoane de maşini, voci de fete scandând numere într-un joc obscur şi îndârjit – sunete ale metropolei sărăcite pe care nu am vizitat-o niciodată, toate amestecate şi înăbuşite, fără

noimă, purtate de vânt până la noi. Apoi: întuneric. Lumini de faruri gonind în depărtare. Lângă noi, lumini galbene aprinzându-se în case, dând la iveală familii adunate în jurul televizoarelor. Unul câte unul, ne-am dus cu toţii acasă.

*

Nu mai fusese nici o înmormântare în oraşul nostru până atunci, cel puţin nu de când venisem noi pe lume. Majoritatea morţilor se întâmplaseră în timpul celui de-al doilea război mondial, când noi nu eram născuţi, iar taţii noştri erau băieţandri imposibil de slabi în fotografii alb-negru – taţi pe piste de aterizare din junglă, taţi cu coşuri şi tatuaje, taţi cu poze indecente pe pereţi, taţi care scriau scrisori de dragoste fetelor care aveau să devină mamele noastre, taţi cărora raţiile de război, singurătatea şi hormonii dezlănţuiţi în aerul malaric le inspirau reverii poetice ce aveau să înceteze cu desăvârşire la întoarcerea acasă. Acum taţii noştri erau la vârsta a doua, aveau burţi şi gambe fără păr, ros de anii mulţi în care purtaseră pantaloni, dar încă mai aveau mult până la moarte. La rându-le, părinţii lor, ce vorbeau limbi străine şi trăiau în mansarde modificate, ca ereţii, se bucurau de cele mai bune îngrijiri medicale disponibile şi ameninţau să trăiască până în secolul următor. Nici un bunic de-al nostru nu murise, nici o bunică, nici un părinte, numai câţiva câini: copoiul lui Tom Burke, Muffin, care se înecase cu gumă de mestecat Bazooka Joe, şi pe urmă, în vara aceea, o creatură care în ani câineşti era încă o căţeluşă – Cecilia Lisbon.

Greva lucrătorilor din cimitire intrase în a şasea săptămână în ziua în care murise ea. Nimeni nu se preocupase prea mult de acea grevă, nici cu nemulţumirile lucrătorilor, pentru că cei mai mulţi dintre noi nici nu fusesem vreodată într-un cimitir. Din când în când, auzeam împuşcături ce veneau dinspre ghetou, dar taţii noştri o ţineau una şi bună că nu erau decât rateuri ale maşinilor. Aşadar, atunci când s-a scris în ziare că în metropolă nu se mai făceau nici un fel de înmormântări, nu am crezut că acest lucru ne va afecta. Nici domnul şi doamna Lisbon, ambii la doar patruzeci şi ceva de ani şi cu o cohortă de fete, nu se gândiseră prea mult la grevă, până în ziua când respectivele fete începuseră să-şi ia zilele.

Funeraliile au continuat, dar fără a fi desăvârşite prin înmormântare. Coşciugele erau transportate până la parcelele lor fără gropi; preoţii rosteau panegiricele; se vărsau lacrimi; după asta, coşciugele erau duse înapoi în congelatoarele morgii ca să aştepte deznodământul grevei. Popularitatea incinerării a crescut brusc. Doamna Lisbon s-a opus însă ideii, temându-se că era un obicei păgân, ba chiar a menţionat un pasaj din Biblie ce sugera că morţii vor învia în trup la a Doua Venire, iar cenuşa nu va fi primită.

În suburbia noastră nu exista decât un singur cimitir, un câmp adormit care fusese în proprietatea mai multor confesiuni de-a lungul anilor, de la cea luterană la cea episcopală şi apoi la cea catolică. El adăpostea trei vânători de blănuri din Canada franceză, un neam de brutari pe nume Kropp şi pe J.B. Milbank, cel care inventase o băutură răcoritoare ce aducea cu o limonadă de casă. Cu pietrele sale funerare căzute

într-o rână, cu aleea de pietriş roşu în formă de potcoavă şi cu numeroşii copaci nutriţi de hoiturile grase, cimitirul era de mult plin, la momentul celor din urmă morţi. Din această cauză, antreprenorul de pompe funebre, domnul Alton, s-a văzut nevoit să-l ducă pe domnul Lisbon într-un tur ca să-i arate posibile alternative.

El îşi aducea aminte bine de respectiva incursiune. Zilele grevei de la cimitir nu erau uşor de uitat, însă domnul Alton a mai mărturisit ceva:

— Era prima mea sinucidere. Şi mai era şi vorba de o copilă. Nu puteai folosi aceleaşi condoleanţe. Să vă spun drept, cam dădeam din colţ în colţ.

În West Side au vizitat un cimitir liniştit din sectorul palestinian, dar domnului Lisbon nu i-a plăcut sunetul străin al muezinului care-i chema pe oameni la rugăciune şi mai auzise şi că cei din vecinătate încă mai sacrificau ritual capre în căzile de baie.

— Nu aici, a spus el, nu aici.

Au făcut, după asta, turul unui mic cimitir catolic care a părut perfect până când, ajungând la capătul lui, domnul Lisbon a văzut două mile de pământ viran care l-a făcut să se gândească la fotografiile cu Hiroshima.

— Era cartierul polonezilor, ne-a spus domnul Alton. General Motors a cumpărat terenurile a circa douăzeci şi cinci de mii de polonezi ca să construiască pe ele o uzină gigantică de automobile. A demolat douăzeci şi patru de cvartale din metropolă, apoi a rămas fără bani. Aşa că pe tot locul acela nu se găseau decât gunoaie şi bălării.

Era pustiu, desigur, dar numai dacă priveai peste gardul din fund.

Au ajuns, în sfârşit, la un cimitir public ce nu ţinea de nici o confesiune, plasat între două autostrăzi, şi aici a primit Cecilia Lisbon toate ritualurile funerare ultime ale Bisericii Catolice, cu excepţia înhumării. Oficial, moartea Ceciliei a fost înregistrată în documentele bisericii ca un „accident", la fel ca şi a celorlalte fete, un an mai târziu. Când am cerut lămuriri despre aceasta părintelui Moody, el ne-a spus:

— N-am vrut să despicăm firul în patru. Cum poţi să ştii sigur că n-a alunecat?

Când am adus vorba despre somnifere, funie şi toate celelalte, părintele a afirmat:

— Sinuciderea, ca păcat de moarte, este o chestiune de intenţie. Este foarte greu de ştiut ce a fost în sufletul acelor fete. Ce încercau ele de fapt să facă.

Cei mai mulţi dintre părinţii noştri au asistat la funeralii, lăsându-ne acasă ca să ne ferească de contagiunea tragediei. Au fost cu toţii de părere că cimitirul era cel mai fără relief din câte le fusese dat să vadă. Nu existau pietre funerare sau monumente, ci numai plăci de granit afundate în pământ şi, pe mormintele veteranilor din primul război mondial, steguleţe SUA din plastic maltratate de ploaie sau ghirlande de sârmă de care erau agăţate flori moarte. Dricului nu i-a fost uşor să treacă pe poartă din pricina pichetelor, dar când greviştii au aflat vârsta decedatei s-au dat la o parte, ba chiar şi-au şi coborât pancartele furioase. Înăuntru, paragina rezultată în urma grevei era evidentă. În jurul unor morminte se adunaseră mormane de gunoi. Un excavator stătea

neclintit, cu fălcile înfipte în pământ, de parcă apelul sindicatului venise chiar în timp ce săpa groapa cuiva. Familiile, jucând rolul de îngrijitori de morminte, făcuseră înduioşătoare încercări de a deretica locurile de odihnă veşnică ale celor dragi. Excesul de îngrăşământ arsese un mormânt, dându-i o culoare galbenă aprinsă. Irigarea excesivă transformase un altul într-o mlaştină. Deoarece apa trebuia cărată cu mâna (mecanismul de stropire fusese sabotat), urmele adânci de paşi dintre morminte dădeau senzaţia că morţii ar fi ieşit la plimbare în timpul nopţii.

Iarba nu mai fusese tăiată de aproape şapte săptămâni. Cei îndoliaţi se afundau în ea până la glezne, în timp ce cioclii duceau coşciugul. Din cauza mortalităţii scăzute din rândul adolescenţilor, producătorii de articole funerare confecţionau puţine coşciuge de mărime mijlocie. Confecţionau o cantitate redusă de coşciuge de copil, cu puţin mai mari decât nişte cutii de pâine. Următoarea mărime era cea de adult, mai mare decât cea de care avea nevoie Cecilia. Când i se deschisese coşciugul la Casa funerară, tot ce văzuseră cei prezenţi fusese perna de satin şi faldurile capacului capitonat. Doamna Turner ne-a declarat:

— Timp de un minut am crezut că era gol.

Apoi însă, greu percepută de retină din pricina celor treizeci şi nouă de kilograme ale sale, a pielii palide şi a părului ce se contopea cu satinul alb, Cecilia s-a conturat pe fundal ca o figură într-o iluzie optică. Era îmbrăcată nu în rochia de mireasă, pe care doamna Lisbon o aruncase, ci într-o rochie bej cu guler de dantelă, cadou de Crăciun de la bunica ei pe care refuzase să-l poarte când trăia. Porţiunea deschisă a capacului

îi dădea la iveală nu numai faţa şi umerii, ci şi mâinile cu unghiile roase, coatele aspre, proeminenţele perechi ale şoldurilor, ba chiar şi genunchii.

Numai membrii familiei au trecut pe lângă coşciug, unul câte unul. Mai întâi au trecut fetele, toate buimăcite şi fără expresie, şi avea să se spună mai târziu că ar fi trebuit să ne dăm seama cum stau lucrurile, după expresiile pe care le aveau.

— Parcă îi făceau cu ochiul, a fost de părere doamna Carruthers. Ar fi trebuit să urle ca din gură de şarpe, însă ce făceau ele? Ajungeau la coşciug, aruncau o privire pe furiş şi se îndepărtau. De ce nu ne-am dat seama?

Curt Van Osdol, singurul dintre băieţi aflat la Casa Funerară, ne-a spus că ar fi riscat bucuros să o pipăie pentru ultima oară, chiar acolo, în faţa preotului şi a tuturor, dacă am fi fost şi noi de faţă ca să preţuim gestul. După ce au trecut fetele, doamna Lisbon, la braţul soţului ei, a făcut zece paşi înlemniţi înainte, ca să-şi legene capul şubred deasupra chipului Ceciliei, fardat pentru prima şi ultima oară.

— Uită-te la unghiile ei, a crezut domnul Burton că o aude spunând. Nu puteau face ceva cu unghiile ei?

La aceasta, domnul Lisbon a răspuns:

— Au să crească. Unghiile mai cresc. Nu le mai poate roade acum, draga mea.

*

Tot astfel, şi ceea ce ştiam noi despre Cecilia a crescut şi după moartea ei, cu aceeaşi stăruinţă

nenaturală. Deşi nu vorbise decât rareori şi nu avusese nici un prieten adevărat, cu toţii aveam amintirile noastre vii despre ea. Unii dintre noi o ţinuserăm în braţe câte cinci minute când era doar un prunc, până când doamna Lisbon dădea o fugă în casă ca să-şi ia poşeta. Unii dintre noi ne jucaserăm în nisip cu ea, ne bătuserăm pentru o lopăţică sau ne dezgoliserăm în faţa ei pe după dudul ce creştea precum o carne diformă prin gardul cu lanţuri. Stătuserăm la rând alături de ea ca să ne vaccinăm contra pojarului, ţinuserăm odată cu ea sub limbă cuburi de zahăr împotriva poliomielitei, o învăţaserăm să sară coarda, să dea foc la artificiile în formă de şarpe, o opriserăm de nenumărate ori să-şi cojească rănile şi o făcuserăm atentă să nu atingă cu gura fântâna din Three Mile Park. Câţiva dintre noi ne îndrăgostiserăm de ea, dar nu dezvăluiserăm acest lucru, ştiind că ea era sora cea ciudată.

Dormitorul Ceciliei – atunci când în sfârşit am obţinut o descriere a lui de la Lucy Brock – ne-a confirmat această evaluare a caracterului ei. Pe lângă un zodiac mobil, Lucy a găsit sub perna Ceciliei, care purta încă mirosul de păr şi de tămâie, o colecţie de ametiste cu puteri magice, precum şi un pachet de cărţi de tarot. Lucy a verificat – pentru că am rugat-o noi – dacă aşternutul fusese schimbat, dar ne-a spus că nu. Camera fusese lăsată intactă, ca piesă de muzeu. Fereastra pe care sărise Cecilia era deschisă încă. În sertarul de sus al şifonierului, Lucy a găsit şapte perechi de chiloţi, vopsiţi toţi în negru cu vopsea pentru textile Rit. A mai găsit în dulap şi două perechi de adidaşi imaculaţi. Nici unul din aceste lucruri nu ne-a surprins. Ştiuserăm de multă

vreme că Cecilia avea chiloţi negri, pentru că ori de câte ori se ridicase în picioare pe pedalele bicicletei, ca să câştige viteză, noi ne uitaserăm pe sub rochia ei. Şi o văzuserăm adesea pe treptele din spatele casei, frecându-şi adidaşii cu periuţa de dinţi şi cu detergent lichid Ivory dintr-o ceaşcă.

Jurnalul Ceciliei începe cu un an şi jumătate înainte de sinuciderea ei. Mulţi au crezut că paginile colorate erau o hieroglifă a unei disperări indescifrabile, chiar dacă desenele păreau în mare parte vesele. Jurnalul avea încuietoare, însă David Barker, care aflase de la Skip Ortega, ajutorul instalatorului, ne-a spus şi nouă că Skip găsise jurnalul lângă vasul de toaletă din baia principală, cu încuietoarea deja spartă, ceea ce însemna că domnul şi doamna Lisbon îl citeau, poate, ei înşişi. Tim Winer, omul-creier, a ţinut să examineze el jurnalul. L-am adus în biroul pe care părinţii îl construiseră special pentru el, cu lămpi verzi de birou, cu un glob ce avea curbe de nivel şi cu enciclopedii cu cotoare aurite.

— Instabilitate emoţională, a spus el, analizând scrisul. Priviţi punctele de pe aceste *i*-uri. Puse în toate direcţiile.

Pe urmă, aplecându-se înainte, fapt ce-i dezvăluia venele albastre de sub pielea-i de făptură fără vlagă, a adăugat:

— În esenţă, avem de-a face cu o visătoare. O persoană fără legătură cu realitatea. Atunci când a sărit, probabil a crezut că are să zboare.

Ştim acum pe dinafară bucăţi din jurnal. După ce l-am adus sus în mansarda lui Chase Buell, am început să citim cu voce tare pasaje din el.

L-am trecut din mână în mână, dând paginile şi căutându-ne febril numele. Treptat însă, am descoperit că, deşi Cecilia ne privise pe toţi fix tot timpul, nu se gândise la nici unul dintre noi. Nici la ea însăşi nu se gândea. Jurnalul acesta este un document neobişnuit al adolescenţei prin faptul că rareori dezvăluie procesul de formare a unui eu încă incert. Clasicele nesiguranţe, lamentaţii, iubiri fulgerătoare şi vise cu ochii deschişi nu ies nicăieri în evidenţă. În loc de aceasta, Cecilia scrie despre surorile ei şi despre ea ca fiind o singură făptură. Este adesea greu să identifici despre care soră vorbeşte ea, iar multe propoziţii stranii trezesc în mintea cititorului imaginea unei creaturi mitice cu zece picioare şi cinci capete, stând în pat şi mâncând snack-uri şi alte prostii sau îndurând vizitele mătuşilor drăgăstoase. Cea mai mare parte a jurnalului ne-a vorbit mai curând despre cum au ajuns fetele ceea ce sunt, decât despre motivul pentru care s-au sinucis. Ne-am plictisit să tot auzim despre ce mâncau ele („Luni, 13 februarie. Astăzi am mâncat pizza congelată..."), sau cu ce se îmbrăcau, sau ce culori preferau. Toate detestau porumbul cu smântână. Mary îşi ciobise dintele căţărându-se pe bare pe terenul de joacă şi şi-l îmbrăcase. („V-am *spus* eu", a sărit Kevin Head, citind aceasta.) Şi astfel am aflat despre vieţile lor, am ajuns să avem amintiri colective despre împrejurări pe care nu le trăiserăm, am ascuns în noi imaginea intimă a lui Lux aplecându-se peste marginea unei bărci pentru a atinge pentru prima dată o balenă şi spunând:

— Nu mi-aş fi imaginat că miros atât de urât.

Iar Therese îi răspundea:

— Este din cauza planctonului care le putrezeşte în fanoane.

Ne-am familiarizat cu cerurile înstelate pe care fetele le priviseră cu mulţi ani înainte, în tabere, cu plictiseala verilor în care nu era altceva de făcut decât să te târăşti din curtea din spate până la cea din faţă şi înapoi, ba chiar cu un anume miros indefinibil ce se ridica din toalete în nopţile ploioase şi pe care fetele îl numeau „canalizeală". Ştiam ce sentiment aveai când vedeai un băiat fără cămaşă pe el, de ce acesta a împins-o pe Lux să scrie numele Kevin cu carioca violet pe toată coperta caietului ei mecanic cu trei inele, ba chiar şi pe sutien şi pe chiloţi, şi i-am înţeles furia când a venit într-o zi acasă şi a descoperit că doamna Lisbon îi muiase lucrurile în Clorox, ştergând toţi „Kevin"-ii. Ştiam cât e de neplăcut vântul de iarnă care-ţi suflă de jos prin fustă, chinul de a-ţi ţine genunchii apropiaţi în clasă, şi cât de monoton şi de enervant era să sari coarda în timp ce băieţii jucau baseball. Nu putuserăm înţelege până atunci de ce fetele ţineau atât de mult să fie mature sau de ce simţeau nevoia să-şi facă una alteia complimente, însă uneori, după ce unul dintre noi citise cu voce tare câte-un fragment mai lung din jurnal, trebuia să ne luptăm cu impulsul de a ne îmbrăţişa sau de a ne spune unul altuia cât de drăguţi suntem. Simţeam claustrarea pe care o presupunea faptul de a fi fată, felul în care îţi făcea mintea activă şi visătoare, precum şi în ce fel ajungeai să ştii ce culori se asortează între ele. Ştiam că fetele erau gemenele noastre, că existam cu toţii în spaţiu ca nişte animale cu piei

identice şi că ele ştiau totul despre noi, deşi noi nu le puteam descifra câtuşi de puţin. Ştiam, în sfârşit, că fetele erau de fapt femei în travesti, că înţelegeau dragostea şi chiar şi moartea şi că sarcina noastră nu era decât să creăm zgomotul care părea că le fascinează.

Pe măsură ce jurnalul înaintează, Cecilia începe să se îndepărteze de surorile ei, dar şi de orice fel de naraţiune personală. Persoana întâi singular dispare aproape cu totul, efectul fiind similar cu cel al camerei de filmat care se depărtează de personaje la sfârşitul filmului, pentru a arăta, într-o succesiune de decupaje, casa lor, strada, oraşul, ţara şi la urmă planeta, ceea ce nu doar le bagatelizează, ci chiar le anihilează cu totul. Proza ei precoce se îndreaptă către lucruri impersonale, ca de pildă reclama cu indianul care plânge vâslind în canoea sa de-a lungul unui fluviu poluat sau numărarea cadavrelor în război, la lăsarea serii. În ultima treime, jurnalul trădează două dispoziţii alternante. În pasajele romantice, Cecilia se lasă pradă disperării în faţa decesului ulmilor noştri. În zilele cinice, bănuieşte că pomii nici măcar nu sunt bolnavi şi că defrişarea este de fapt un complot „ca să facă totul plat". Apar din când în când referiri la cutare sau cutare conspiraţie – Illuminati, complexul militaro-industrial –, dar Cecilia simulează numai un atac în acea direcţie, ca şi cum numele ar fi tot atâţia obscuri poluanţi chimici. De la invectivă, ea trece fără pauză înapoi la reveriile sale poetice. Două versuri despre vară dintr-un poem pe care nu l-a mai terminat sunt foarte drăguţe, zicem noi:

Copaci precum nişte plămâni umplându-se cu aer
Cu sora mea cea rea, ce mă trage de păr, mă-ncaier

Fragmentul este datat 26 iunie, la trei zile după ce s-a întors de la spital, în vremea când o tot vedeam culcată pe iarba din curtea din faţă.

*

Se cunosc prea puţine despre starea de spirit a Ceciliei din ultima zi a vieţii ei. După spusele domnului Lisbon, ea părea mulţumită de petrecerea ei. Când s-a dus jos să vadă cum merg pregătirile, a găsit-o pe Cecilia în picioare pe un scaun, legând baloane de tavan, cu panglici roşii şi albastre.

— I-am zis să se dea jos. Doctorul a spus că nu trebuie să-şi ţină mâinile deasupra capului. Din pricina copcilor.

A făcut cum i s-a poruncit şi şi-a petrecut restul zilei culcată pe covoraşul din dormitorul ei, cu ochii aţintiţi pe zodiacul său mobil şi ascultând ciudatele discuri celtice pe care le primise printr-o casă de comenzi prin poştă.

— Era mereu o voce de soprană care cânta despre mlaştini şi trandafiri morţi.

Muzica melancolică îl alarma pe domnul Lisbon, comparând-o cu melodiile optimiste ale propriei lui tinereţi, dar, trecând pe coridor, şi-a dat seama că nu era în nici un caz mai rea decât rockul urlător al lui Lux sau chiar decât stridenţele inumane ale radioului de amatori al Theresei.

Începând cu ora două după-amiază, Cecilia a stat cufundată în cada de baie. Nu era un lucru neobişnuit pentru ea să facă băi-maraton, dar

după cele întâmplate ultima dată, domnul şi doamna Lisbon nu mai voiau să rişte.

— Am convins-o să lase uşa puţin întredeschisă, a spus doamna Lisbon. Nu i-a plăcut asta, desigur. Iar acum avea şi alte muniţii. Psihiatrul spusese că Cil era la vârsta la care avea nevoie să stea singură mult timp.

În tot cursul după-amiezii, domnul Lisbon şi-a găsit mereu scuze ca să treacă pe lângă baie.

— Aşteptam până auzeam un pleoscăit şi treceam repede pe lângă crăpătură. Luasem, desigur, de acolo, orice obiect ascuţit.

La patru şi jumătate, doamna Lisbon a trimis-o pe Lux să vadă ce face Cecilia. Când a revenit jos, ea a părut fără grijă şi nimic din atitudinea ei nu sugera că ar fi avut cea mai vagă idee despre ce avea să facă sora ei în ziua aceea mai târziu.

— E-n regulă, a spus Lux. Împute încăperea cu sărurile alea de baie.

La cinci şi jumătate, Cecilia a ieşit din baie şi s-a îmbrăcat pentru petrecere. Doamna Lisbon a auzit-o intrând şi ieşind de nenumărate ori din cele două dormitoare ale surorilor ei (Bonnie stătea cu Mary, Therese cu Lux). Zăngănitul brăţărilor i-a liniştit pe părinţi pentru că puteau să-i audă toate mişcările, la fel ca unui animal cu talangă la gât. Din când în când, pe parcursul orelor de dinaintea sosirii noastre, domnul Lisbon auzea sunetul brăţărilor Ceciliei în timp ce ea urca şi cobora scările, probând diferiţi pantofi.

Conform celor spuse de domnul şi doamna Lisbon ulterior, în ocazii şi în dispoziţii sufleteşti diferite, ei nu găsiseră neobişnuit comportamentul Ceciliei din timpul petrecerii.

— Era întotdeauna tăcută în societate, a spus doamna Lisbon.

Şi, poate din cauza lipsei lor de socializare, domnul şi doamna Lisbon îşi aduceau aminte de petrecere ca despre un eveniment reuşit. Doamna Lisbon a fost chiar surprinsă atunci când Cecilia a cerut voie să se retragă.

— Credeam că se distrează.

Nici chiar în acel moment, fetele celelalte nu au dat semne că ar fi ştiut ce era pe cale să se petreacă. Tom Faheem îşi aduce aminte că Mary îi povestea despre un pulover pe care voia să şi-l cumpere de la Penney's. Therese şi Tim Winer discutau despre dorinţa lor de a ajunge într-un colegiu din Ivy League.

Din anumite indicii descoperite ulterior, se pare că ascensiunea Ceciliei către dormitorul ei nu a fost atât de rapidă pe cât ne-o aminteam noi. S-a oprit, de pildă, între momentul în care ne-a părăsit şi cel în care a ajuns la etaj, ca să bea suc dintr-o conservă de pere (a lăsat cutia pe blatul de bucătărie, străpunsă cu o singură gaură, arătând dispreţ faţă de metoda ordonată de doamna Lisbon). Fie înainte, fie după ce a băut sucul, s-a dus la uşa din spate:

— Credeam că o trimit într-o excursie, a declarat doamna Pitzenberger. Avea în mână o valiză.

Nu a fost găsită niciodată vreo valiză. Nu putem explica mărturia doamnei Pitzenberger decât fie ca o halucinaţie a unei purtătoare de ochelari bifocali, fie ca o profeţie a sinuciderilor ulterioare, în care bagajele aveau să joace un rol atât de important. Oricare ar fi adevărul, doamna Pitzenberger a văzut-o pe Cecilia lângă uşa din spate şi numai după câteva secunde bune a urcat

scările, aşa cum am auzit atât de clar de la subsol. A aprins luminile din dormitor când a intrat, deşi afară era încă lumină. Vizavi, domnul Buell a zărit-o deschizând fereastra camerei.

— I-am făcut cu mâna, dar nu m-a văzut, ne-a spus el.

Tocmai atunci, nevasta lui a gemut în încăperea vecină. El nu a auzit ce i s-a întâmplat Ceciliei decât după ce duba Salvării venise şi plecase.

— Din nefericire, aveam şi noi necazurile noastre, a spus el.

S-a dus să vadă ce face soţia lui bolnavă chiar în clipa în care Cecilia îşi scotea capul pe fereastră, în aerul rozaceu, molatic, umed.

Trei

Aranjamentele florale au ajuns la casa Lisbonilor mai târziu decât se obişnuia. Din cauza naturii acestui deces, cei mai mulţi au hotărât să nu trimită flori la Casa funerară şi, în general, şi-au amânat comenzile, nefiind siguri dacă să lase catastrofa să treacă pe lângă ei în tăcere sau să se comporte ca şi cum moartea ar fi fost una naturală. În final, însă, cu toţii au trimis câte ceva, trandafiri albi în jerbe, buchete de orhidee, bujori plângători. Peter Loomis, furnizorul de la FTD[1], a spus că florile umpluseră până la refuz livingul familiei Lisbon. Buchetele explodau de pe scaune şi stăteau risipite peste tot pe podea.

— Nici măcar nu le-au pus în vaze, a spus el.

Cei mai mulţi au preferat să trimită cărţi poştale neutre, care spuneau: „Suntem alături de dumneavoastră" sau „Condoleanţe", dar unii dintre protestanţii anglo-saxoni cei mai puri, obişnuiţi să scrie scrisori pentru orice ocazie, s-au căznit să vină cu reacţii personale. Doamna Beards a folosit un citat din Whitman pe care ne-am apucat să-l trecem în şoaptă din gură-n gură:

1. Fresh Trusted Delivered today, unul dintre cele mai cunoscute servicii florale cu livrare la domiciliu din S.U.A.

„Totul merge înainte şi înspre afară, nimic nu se surpă, / iar a muri nu este ce-ar fi crezut oricine, ci-i lucru mai prielnic". Chase Buell a tras cu ochiul la ce scrisese maică-sa în cartea poştală, atunci când s-a dus să o strecoare pe sub uşa Lisbonilor. Citise: „Nu ştiu ce simţiţi. Nici măcar n-am să mă prefac că ştiu".

Câţiva şi-au adunat curajul să viziteze personal familia. Domnul Hutch şi domnul Peters s-au dus până la casa Lisbonilor, fiecare separat, însă relatările cu care au venit difereau prea puţin una de alta. Domnul Lisbon i-a invitat să intre, dar înainte ca ei să poată aborda durerosul subiect, i-a aşezat în faţa unui meci de baseball.

— Vorbea încontinuu despre *bullpen*[1], a spus domnul Hutch. La naiba, doar am fost aruncător în colegiu. A trebuit să-l corectez în câteva puncte esenţiale. Mai întâi, a vrut să-l schimbe pe Miller, deşi el era unicul nostru aruncător care putea proteja cum trebuie un alergător de bază. Am uitat ce treabă aveam acolo.

Domnul Peters a afirmat:

— Omul n-avea toate minţile acasă. Tot creştea şi creştea intensitatea culorii, până când terenul interior devenea practic albastru. Apoi se aşeza la loc. Apoi iar se ridica. Una dintre fete a intrat – voi puteţi să le deosebiţi? – şi ne-a adus două beri. A sorbit adânc dintr-una şi i-a dat-o înapoi.

Nici unul dintre bărbaţi nu pomenise de sinucidere.

---

1. Loc, de regulă îngrădit, unde se încălzesc cei care urmează la aruncare.

— Am vrut, chiar am vrut, a spus domnul Hutch. Numai că pur şi simplu n-am găsit momentul s-o fac.

Părintele Moody a dat dovadă de mai multă perseverenţă. Domnul Lisbon l-a întâmpinat pe cleric la fel cum îi întâmpinase şi pe ceilalţi bărbaţi, poftindu-l să ia loc în faţa meciului de baseball. Câteva minute mai târziu, ca la un semn, Mary a servit beri. Dar părintele Moody nu s-a lăsat abătut de la scopul său. În timpul celei de-a doua reprize, a spus:

— Ce-aţi zice să o poftim şi pe doamna să ni se alăture? Să vorbim puţintel.

Domnul Lisbon încovoiat în direcţia ecranului:

— Mă tem că nu poate vedea pe nimeni în momentul ăsta. Nu este în apele ei.

— Probabil c-o să vrea să-şi vadă preotul, a replicat părintele Moody.

S-a ridicat să se ducă la ea. Domnul Lisbon a ridicat două degete. Ochii îi lăcrimau.

— Părinte, a spus. Iată că au rămas în doi jucători, părinte.

Paolo Conelli, care era băiat de altar, l-a auzit pe părintele Moody spunându-i lui Fred Simpson, dirijorul corului, cum îl lăsase pe „acel om straniu, Dumnezeu să mă ierte că spun asta, dar El l-a făcut astfel" şi urcase pe scara principală. Casa dădea deja semne de neîngrijire, deşi asta nu era nimic faţă de ce avea să urmeze. Rotocoale de praf se odihneau pe marginile treptelor. Un sandvici pe jumătate mâncat zăcea la capătul scărilor, pe balustradă, unde cineva se simţise prea trist ca să-l termine. Fiindcă doamna Lisbon nu mai spăla, ba nici detergent nu mai cumpăra,

fetele se deprinseseră să spele hainele la mână în cadă, iar când părintele Moody a trecut pe lângă baia lor, a văzut cămăşi, pantaloni şi lenjerie agăţate la scurs peste perdeaua de la duş.

— Sunetul era chiar plăcut, ne-a povestit el. Ca o ploaie.

De pe podeaua băii se ridicau aburi, odată cu mirosul săpunului de iasomie (câteva săptămâni mai târziu, am cerut doamnei de la raionul de cosmetice de la Jacobsen's nişte săpun de iasomie pe care să-l putem mirosi *şi noi*). Părintele Moody s-a oprit în faţa băii, prea sfios ca să intre în acea peşteră umedă, care funcţiona ca o cameră comună între cele două dormitoare ale fetelor. Înăuntru, dacă nu ar fi fost preot şi ar fi privit, ar fi văzut toaleta ca un tron unde fetele Lisbon defecau în public, cada de baie pe care-o foloseau ca pe-o canapea, umplând-o cu perne, pentru ca două dintre fete să se poată lăfăi în timp ce o alta îşi ondula părul. Ar fi zărit caloriferul pe care stăteau grămezi de pahare şi de cutii de Coca-Cola, savoniera în formă de scoică pe care-o foloseau, la nevoie, drept scrumieră. De la vârsta de doisprezece ani, Lux îşi petrecea ore întregi la toaletă fumând, dând drumul fumului fie pe fereastră, fie într-un prosop ud pe care apoi îl agăţa afară. Însă părintele Moody nu a văzut nimic din toate acestea. El a trecut doar prin curentul de aer tropical şi asta a fost tot. În spatele lui simţea curenţii mai reci ai casei, particulele de praf plutitoare şi acel miros de familie specific pe care-l avea orice casă, îl ştiai de cum intrai în ea – casa lui Chase Buell mirosea a piele, a lui Joe Larson a maioneză, a Lisbonilor

a floricele de porumb vechi, am zis noi, deşi părintele Moody, vizitând-o după ce începuseră morţile, a spus:

— Era un amestec între un salon mortuar şi un depozit de mături. Atâtea flori. Atâta praf.

Ar fi dorit să se întoarcă la curentul de iasomie, dar cum stătea el aşa, ascultând picăturile care broboneau gresia băii şi spălau urmele de paşi ale fetelor, a auzit voci. A făcut repede ocolul holului, strigând-o pe doamna Lisbon, dar ea nu a răspuns. Întorcându-se la capătul scărilor, a început să coboare, însă le-a văzut pe fetele Lisbon printr-o uşă întredeschisă.

— În acel moment, fetele nu aveau nici cea mai mică intenţie să repete greşeala Ceciliei. Ştiu că toţi cred că a fost un plan sau că noi am procedat lamentabil în ceea ce le priveşte, dar ele erau la fel de şocate ca şi mine.

Părintele Moody a ciocănit discret la uşă şi a cerut voie să intre.

— Stăteau împreună pe podea şi mi-am dat seama că plânseseră. Cred că ţineau un fel de petrecere în pijama. Erau perne peste tot. Detest să pomenesc de asta şi-mi amintesc că m-am dojenit chiar şi pentru că am gândit acest lucru la momentul respectiv, dar nu aveai cum să te înşeli: nu se îmbăiaseră.

L-am întrebat pe părintele Moody dacă discutase despre moartea Ceciliei sau despre durerea fetelor, dar ne-a spus că nu.

— Am pomenit de asta de câteva ori, dar nu au dat curs discuţiei. Am învăţat că nu poţi să sileşti oamenii s-o facă. Timpul trebuie să fie cel potrivit, iar inima să fie doritoare.

Când i-am cerut să rezume impresia pe care şi-o făcuse despre starea emoţională a fetelor în acel moment, a spus:

— Lovite, dar nu zdrobite.

*

În primele zile după înmormântare, interesul nostru pentru fetele Lisbon n-a făcut decât să crească. Drăgălăşeniei lor i se adăuga o suferinţă nouă misterioasă, cu desăvârşire tăcută, vizibilă în umflăturile albăstrii de sub ochi sau în felul în care se opreau câteodată fără a termina pasul început, priveau în jos şi clătinau din cap, de parcă ar fi mustrat viaţa. Durerea le făcea să umble brambura. Auzeam că fetele rătăceau fără ţintă prin Eastland, prin mall-ul plin de lumini, cu dozatoarele de suc timide şi hot dogs puşi în ţepuşe sub lămpile care îi ţineau calzi. Din când în când, atingeau câte o bluză sau o rochie, dar nu cumpărau nimic. Woody Clabault a văzut-o pe Lux Lisbon vorbind cu o bandă de motociclişti în faţa magazinului Hudson. Un motociclist i-a propus să o ia pe motocicleta lui ca să facă o tură şi, după ce s-a uitat în direcţia casei ei, aflată la mai bine de zece mile depărtare, a acceptat. L-a apucat strâns de talie. El a apăsat demarorul cu piciorul şi a trezit motorul la viaţă. Mai târziu, Lux a fost văzută mergând singură, pe jos, către casă, ducându-şi pantofii în mână.

În subsolul familiei Krieger, ne-am aşezat pe un rest de mochetă şi am visat la toate felurile în care am putea să alinăm durerea fetelor Lisbon. Unii dintre noi doreau să se aşeze pe iarbă împreună cu ele sau să le cânte cântece la chitară

şi din gură. Paul Baldino voia să le ducă pe toate la plaja Metro Beach ca să se bronzeze. Chase Buell, aflat din ce în ce mai mult sub influenţa tatălui lui, adeptul creştinismului ştiinţific, nu a spus decât că fetele aveau nevoie de „ajutor din altă lume". Dar când l-am întrebat ce voia să spună, el a dat din umeri şi a spus: „Nimic". Totuşi, când fetele treceau pe lângă noi, îl vedeam deseori pe Chase chircit lângă vreun copac, mişcându-şi buzele cu ochii închişi.

Totuşi, nu toată lumea se gândea la fete. Chiar înainte ca Cecilia să fie înmormântată, se găsiseră oameni care nu puteau vorbi despre nimic altceva decât despre cât de periculos era gardul pe care sărise.

— Nu a fost decât un accident care trebuia să se întâmple odată şi-odată, a fost de părere domnul Frank, funcţionarul de la asigurări. Şi nici o poliţă nu ar putea să acopere aşa ceva.

— Şi copiii noştri ar putea sări pe el, a insistat doamna Zaretti la cafeaua ce se servea după slujba de duminică.

Nu la mult timp după aceasta, un grup de taţi s-a apucat să trudească la dezrădăcinarea gardului, fără să pretindă să fie plătiţi. Au aflat că gardul se găsea pe pământul familiei Bates. Domnul Buck, care era avocat, a negociat cu domnul Bates condiţiile înlăturării gardului şi nu i-a spus un cuvânt domnului Lisbon. Toţi au presupus, desigur, că Lisbonii aveau să fie recunoscători.

Rareori ne văzuserăm taţii până atunci purtând cizme de şantier, săpând pământul şi mânuind cleşti puternici, nou-nouţi. S-au luptat cu gardul, aplecaţi ca infanteriştii marini când au ridicat

steagul la Iwo Jima. A fost cel mai mare efort comun care a avut loc în cartierul nostru din câte ţineam noi minte, în cursul căruia toţi avocaţii, doctorii şi ofiţerii de credite ipotecare au stat în şanţ umăr lângă umăr şi mamele noastre le-au adus oranjadă Kool-Aid, iar timp de o clipă secolul nostru a fost din nou nobil. Chiar şi vrăbiile de pe cablurile de telefon păreau că privesc. Nu trecea nici o maşină. Ceaţa industrială a metropolei noastre îi făcea pe bărbaţi să pară nişte siluete cioplite în cositor, însă trecuse mult de amiază şi ei tot nu reuşiseră să scoată gardul din pământ. Domnului Hutch i-a venit ideea să taie cu ferăstrăul barele, cum făcuseră cei de la ambulanţă, şi o vreme bărbaţii au făcut cu rândul la ferăstrău, dar braţele lor de birocraţi s-au dat bătute numaidecât. În cele din urmă, au legat gardul de spatele Fordului Bronco 4×4 al unchiului Tucker. Nimănui nu-i păsa că unchiul Tucker nu avea permis de conducere (examinatorii miroseau întotdeauna băutura din el, şi chiar dacă renunţa să mai bea cu trei zile înainte de test, tot o simţeau cum i se evaporă prin pori). Taţii noştri au strigat: „Calc-o!" şi unchiul Tucker a călcat acceleraţia până la podea, dar gardul nu s-a clintit. Pe la mijlocul după-amiezii, s-au lăsat păgubaşi şi s-au apucat să facă o colectă ca să tocmească o firmă specializată în demolări. O oră mai târziu, un om singuratic s-a ivit cu un camion pentru remorcări, a ataşat de gard un cârlig, a apăsat un buton pentru a pune în mişcare vinciul enorm şi atunci, cu un sunet grav de pământ, gardul ucigaş s-a dezrădăcinat.

— Se vede sânge, a spus Anthony Turkis, şi ne-am uitat să vedem dacă sângele care nu existase

în momentul sinuciderii se ivise după aceea. Unii au fost de părere că era pe al treilea ţăruş, alţii, pe al patrulea, dar întreaga chestiune era la fel de imposibilă ca găsirea lopeţii însângerate pe spatele lui *Abbey Road*, când toate indiciile proclamau că Paul era mort[1].

Nici unul dintre membrii familiei Lisbon nu a dat ajutor la înlăturarea gardului. Din când în când, însă, le vedeam chipurile clipind la ferestre. Imediat după ce camionul a scos gardul din făgaşul său, domnul Lisbon însuşi a ieşit prin uşa laterală şi a încolăcit un furtun de grădină. Nu s-a dus mai departe către şanţ. A ridicat o mână într-un salut ca între vecini şi s-a întors în casă. Omul a ataşat gardul, bucată cu bucată, de camion şi – fiind totuşi plătit pentru asta – i-a făcut peluzei domnului Bates cele mai mari stricăciuni din câte ne-a fost dat să vedem. Am fost uluiţi că părinţii noştri au permis acest lucru, pentru că stricarea peluzei justifica de obicei chemarea poliţiei. Însă de data asta domnul Bates nu a urlat şi nu a încercat să-i ia camionului numărul de înmatriculare, şi la fel şi doamna Bates, care plânsese o dată când aprinsesem petarde în lalelele ei premiate, care participau la expoziţii la nivel de stat, nu a spus nimic, şi nici părinţii noştri nu au spus nimic, şi aşa am simţit noi cât de bătrâni erau ei, cât de obişnuiţi cu traume, crize şi războaie. Ne-am dat seama

1. Referire la celebra farsă a Beatles-ilor, care au înscenat în albumul *Abbey Road* moartea ficţională a lui Paul McCartney, presărând coperta albumului cu indicii despre aceasta şi împrejurările în care a avut loc.

că acea versiune a lumii pe care o fabricaseră ei pentru noi nu era lumea în care credeau cu adevărat şi că, în ciuda tuturor acelor îngrijiri minuţioase şi a enervărilor din pricina mohorului roşu, ei nu dădeau doi bani pe peluze.

După ce camionul s-a îndepărtat, taţii noştri s-au adunat încă o dată în jurul scobiturii, holbându-se la râmele ce se încolăceau, la linguriţe, la acea piatră despre care Paul Little avea convingerea că este un vârf de săgeată indiană. Se rezemau în lopeţi, ştergându-şi frunţile, deşi nu făcuseră nimic. Toţi se simţeau mult mai bine, de parcă lacul ar fi fost acum curăţat, sau aerul, de parcă bombele părţii adverse ar fi fost acum distruse. Nu se putea face mare lucru spre salvarea noastră, dar cel puţin gardul dispăruse. În ciuda dezastrului de pe peluza sa, domnul Bates s-a apucat să-i cureţe marginile, iar cuplul cel vârstnic de nemţi şi-a făcut apariţia sub bolta de viţă-de-vie din curtea lor, ca să bea vin de desert. Purtau, ca de obicei, pălăriile din Alpi, cea a domnului Hessen cu o mică pană verde, iar schnauzerul lor adulmeca la capătul lesei. Strugurii plesneau de copţi deasupra capetelor lor. Spinarea încovoiată a doamnei Hessen plonja şi se ivea din nou dintre tufele luxuriante de trandafiri, în timp ce le stropea cu insecticid.

La un moment dat, m-am uitat în sus spre cer şi am văzut că toate musculiţele de baltă muriseră. Aerul nu mai era cafeniu, ci albastru. Înarmaţi cu mături de bucătărie, am dat jos gângăniile de pe stâlpi, din ferestre, de pe cablurile electrice. Le-am îndesat în saci, mii şi mii de trupuri de insecte cu aripi de mătase brută, iar Tim

Winer, omul-creier, a observat cum se aseamănă cozile musculiţelor cu cele ale homarilor.

— Sunt mai mici, a spus, dar posedă acelaşi contur. Homarii sunt încadraţi în clasa Phylum Arthropoda, la fel ca insectele. Sunt insecte. Iar insectele nu sunt decât homari care au învăţat să zboare.

Nimeni nu a putut niciodată să înţeleagă ce ne apucase pe toţi în acel an sau de ce urâserăm cu atâta intensitate crusta de gângănii moarte care se aşternuse peste vieţile noastre. Dintr-odată însă, nu mai puteam răbda ca musculiţele să se aşeze covor peste piscinele noastre, să ne umple cutiile poştale, să acopere stelele de pe drapelele noastre. Acţiunea colectivă a dezrădăcinării de garduri a condus la o conlucrare întru măturat, întru transportat saci, întru udat cu furtunul prin curţile pavate. Câte douăzeci de mături lucrau în tempo în orice direcţie te-ai fi uitat, iar spectrele pale ale musculiţelor cădeau de pe pereţi ca scrumul. Le-am examinat feţele micuţe de vrăjitori şi le-am frecat între degete până când au început să degaje un miros ca acela de crap. Am încercat să le dăm foc, dar nu se aprindeau (ceea ce, în ochii noştri, le-a făcut să pară mai moarte decât orice altceva). Am scuturat tufişurile, am bătut carpetele, am dat drumul la maximum la ştergătoarele de parbriz. Musculiţele înfundaseră gurile de canal, astfel că a trebuit să le împingem în jos cu nişte beţe. Stând pe vine deasupra canalelor, auzeam râul de sub oraş cum curge la vale. Am lăsat să cadă pietre şi ne-am ciulit urechile ca să le distingem pleoscăitul.

Nu ne-am oprit la propriile noastre case. Odată ce ne-am văzut pereţii curaţi, domnul Buell i-a

spus lui Chase să înceapă să cureţe gângăniile şi de pe casa Lisbonilor. Din pricina convingerilor sale religioase, domnul Buell mergea adesea prea departe, adunând câte cinci metri de frunze şi din curtea familiei Hessen, dând zăpada cu lopata şi pe aleea lor, ba chiar aruncând pe ea sare grunjoasă. Nu era ciudat din partea lui să-i spună lui Chase să înceapă să mătură şi casa Lisbonilor, chiar dacă ei locuiau vizavi şi nu alături. Fiindcă domnul Lisbon nu avea decât fete, mulţi băieţi şi bărbaţi maturi se duseseră şi înainte de asta să-l ajute să care câte-o creangă retezată de trăsnet, iar când Chase s-a apropiat, cu mătura deasupra capului ca un drapel de regiment, nimeni nu a spus un cuvânt. Apoi, însă, domnul Krieger l-a trimis pe Kyle să meargă şi el să mătură puţin, iar domnul Hutch, pe Ralph, şi curând eram cu toţii la casa Lisbonilor, dând cu mătura pe pereţi şi adunând pleavă de gângănii. Erau chiar mai multe ca la noi, pe pereţi se aşternuseră strat de trei centimetri, iar Paul Baldino ne-a pus să ghicim ghicitoarea: „Ce miroase-a peşte, i-o plăcere să mănânci, dar nu-i peşte?"

Odată ajunşi la ferestrele Lisbonilor, sentimentele noastre noi şi inexplicabile pentru fete au ieşit la suprafaţă. În vreme ce dădeam jos gângăniile, am văzut-o pe Mary Lisbon în bucătărie, în mână cu o cutie de macaroane cu brânză Kraft. Părea să reflecteze dacă să o deschidă sau nu. A citit instrucţiunile, a întors cutia pe cealaltă parte ca să se uite la poza viu colorată a macaroanelor, după care a pus cutia la loc pe blatul de bucătărie. Anthony Turkis a remarcat, cu faţa lipită de geam:

— Ar trebui să mănânce ceva.

A ridicat din nou cutia. Am privit plini de speranţă. Dar ea s-a întors cu spatele şi a dispărut.

Afară se întuneca. Prin casele din vecini se aprindeau lumini, dar nu şi în casa Lisbonilor. Nu puteam, deci, vedea mai bine înăuntru, ba mai mult, geamurile au început să reflecte propriile noastre mutre de gură-cască. Nu era decât ora nouă, dar totul confirma ceea ce spunea lumea: că de când murise Cecilia, membrii familiei Lisbon aşteptau cu nerăbdare venirea nopţii ca să uite de ei înşişi în somn. Sus, la fereastra unui dormitor, cele trei lumânări votive ale lui Bonnie pâlpâiau într-o ceaţă roşiatică, dar, în afară de ele, întreaga casă înghiţea umbrele nopţii. Insectele se treziră peste tot în ascunzătorile lor, vibrând imediat ce ne întorceam cu spatele. Toţi le numeau greieri, dar noi nu am găsit niciodată vreunul în tufişurile date cu insecticid sau pe peluzele aerate şi nu aveam nici o idee despre cum arată. Nu erau decât sunet. Părinţii noştri fuseseră în relaţii mai apropiate cu greierii. Se pare că ţârâitul lor nu le suna mecanic. El venea din toate direcţiile, întotdeauna de la o înălţime chiar deasupra capetelor noastre sau chiar dedesubt şi întotdeauna cu sugestia că lumea insectelor simţea mai mult decât noi. Cum stăteam noi aşa ca nişte stane de piatră, parcă vrăjiţi, ascultând greierii, domnul Lisbon a ieşit pe uşa laterală şi ne-a mulţumit. Părul său părea şi mai cărunt decât de obicei, dar durerea nu îi schimbase stridenţa glasului. Purta o salopetă care avea un genunchi plin de rumeguş.

— Puteţi folosi furtunul când doriţi, a spus el, apoi a privit dubiţa de îngheţată Good Humour care trecea pe-acolo. Clopoţelul ei cristalin a părut

să-i trezească o amintire, a zâmbit, sau s-a crispat – nu ne-am dat seama exact –, şi s-a întors în casă.

Am mers după el abia mai târziu, invizibili, cu fantomele întrebărilor noastre. Se părea că, atunci când a intrat din nou în casă, el a văzut-o pe Therese ieşind din sufragerie. Ea îşi îndesa în gură bomboane – M&M, după culori –, dar s-a oprit imediat ce l-a văzut. A înghiţit un cocoloş nemestecat. Fruntea ei înaltă lucea în lumina ce venea de pe stradă, iar buzele ei de amoraş erau mai roşii, mai mici şi mai frumoase decât ni le aminteam, mai ales în contrast cu obrajii şi bărbia, care se mai împliniseră. Genele îi erau acoperite cu o crustă, de parcă fuseseră de curând lipite una de alta. În acel moment, domnului Lisbon i s-a părut că nu ştie cine este ea, ca şi cum copiii nu ar fi decât nişte străini cu care ai fost de acord să locuieşti, şi a întins mâna ca să-i dea bineţe pentru prima oară. Şi-a pus mâinile pe umerii ei, apoi şi le-a lăsat să cadă în lături. Therese şi-a dat la o parte părul ce-i căzuse în ochi, a zâmbit şi a luat-o încet în sus pe scări.

Domnul Lisbon şi-a început obişnuita tură de noapte, verificând dacă uşa de la intrare era încuiată (nu era), dacă lumina din garaj era stinsă (era) şi dacă vreunul dintre ochiurile aragazului nu fuseseră lăsate aprinse (nu fuseseră). A stins lumina din baia de la parter, unde a găsit în chiuvetă aparatul dentar al lui Kyle Krieger, uitat de când şi-l scosese în timpul petrecerii, ca să mănânce tort. L-a luat şi l-a ţinut sub jetul robinetului, examinându-i crusta trandafirie care se mulase pe cerul gurii lui Kyle, crenelurile din plastic care îi încercuiau turnurile dinţilor, sârma

încolăcită din faţă, îndoită în punctele-cheie (se vedeau urmele cleştilor), pentru a-i da o apăsare modulată. Domnul Lisbon ştia că îndatorirea sa de părinte şi vecin era să pună aparatul într-o pungă etanşă, să le telefoneze Kriegerilor şi să le spună că aparatul ortodontic costisitor era pe mâini sigure. Astfel de fapte – simple, omenoase, scrupuloase, clemente – erau sarea şi piperul vieţii. Cu numai câteva zile mai înainte le-ar fi putut duce la îndeplinire. Dar acum a luat aparatul şi i-a dat drumul în closet. A apăsat pe manetă. Aparatul, împins încoace şi-ncolo de vârtej, a dispărut în jos pe gâtlejul din porţelan, iar apoi, când apele s-au liniştit, a ieşit din nou la suprafaţă, triumfător şi parcă batjocoritor. Domnul Lisbon a aşteptat ca rezervorul să se umple şi a tras din nou apa, dar s-a întâmplat acelaşi lucru. Replica gurii de copil nu se dădea dezlipită de panta cea albă.

În acel moment, ceva i-a fulgerat în colţul ochiului:

— Am crezut că am văzut pe cineva, dar când m-am uitat, nu era nimic.

Nu a văzut nimic nici când s-a întors prin holul din spate în vestibul şi a urcat scara principală. La primul etaj a stat să asculte la uşile fetelor, dar nu a auzit-o decât pe Mary tuşind în somn şi pe Lux ascultând la radio cu volumul mic şi cântând şi ea din gură. A intrat în baia fetelor. O rază de lumină de la luna care răsărise trecea prin fereastră, luminând o parte din oglindă. Printre urmele lăsate de degete, cineva lustruise un mic rotocol în locul unde fetele îşi admirau reflexiile, iar deasupra oglinzii Bonnie lipise cu

bandă adezivă o porumbiţă din hârtie albă. Domnul Lisbon şi-a depărtat buzele într-o grimasă şi şi-a zărit în rotocolul curat caninul mort din stânga, ce începea să se învineţească. Uşile către dormitoarele comune ale fetelor nu erau complet închise. Prin ele răzbăteau zgomote de respiraţie şi murmure. Şi-a plecat urechea la acele sunete, de parcă ele i-ar fi putut spune ce simţeau fetele şi cum să le mângâie. Lux şi-a închis radioul şi totul a rămas tăcut.

— N-am putut să intru, ni s-a confesat domnul Lisbon după ani de zile. Nu ştiam ce să spun.

Numai când a ieşit din baie, ducându-se şi el către uitarea somnului, a dat cu ochii de fantoma Ceciliei. Stătea în vechiul ei dormitor, îmbrăcată din nou în rochia de mireasă, descotorosindu-se cumva de rochia bej cu guler de dantelă pe care o purtase în coşciug.

— Fereastra era încă deschisă, a spus domnul Lisbon. Nu cred că vreunuia dintre noi îi trecuse prin minte să o închidă între timp. Am înţeles. Am ştiut că trebuia să închid fereastra aceea, fiindcă altfel ea ar fi continuat să sară la nesfârşit.

Domnul Lisbon ne-a spus că nu a ţipat. Nu a vrut să intre în contact cu umbra fiicei sale, să afle de ce-şi curmase zilele, să-i ceară iertare sau să o mustre. În loc de toate astea, s-a repezit să treacă pe lângă ea, ca să închidă fereastra. Însă fantoma s-a întors cu faţa şi a văzut că era doar Bonnie, înfăşurată într-un cearşaf.

— Nu-ţi face griji, a spus ea, încet. Au scos gardul.

Într-un bilet scris de mână ce-i etala caligrafia perfecţionată în timpul studiilor superioare de la Zürich, doctorul Hornicker i-a invitat pe soţii Lisbon la o a doua consultaţie, dar ei nu s-au dus. În schimb, din ce-am observat noi în restul verii, doamna Lisbon a luat din nou în mână frâiele casei, în timp ce domnul Lisbon s-a retras într-o ceaţă. Când l-am văzut, mai târziu, avea înfăţişarea sfioasă a unei rude sărace. Pe la sfârşitul lui august, în săptămânile de pregătire pentru începerea şcolii, şi-a luat obiceiul să plece pe uşa din spate, ca şi cum ar fi făcut-o pe ascuns. Maşina lui scâncea în garaj, iar când uşa automată se ridica, ea ieşea nesigură, strâmbă ca un animal fără un picior. Prin parbriz îl vedeam pe domnul Lisbon la volan, cu părul încă ud şi cu faţa încă mânjită uneori de spumă de ras, dar rămânea fără expresie atunci când ţeava de eşapament se lovea de capătul aleii, scoţând scântei, ca de fiecare dată. La ora şase se întorcea acasă. Când intra pe alee, uşa garajului se cutremura ca să-l înghită, iar din acel moment nu-l mai vedeam până a doua zi dimineaţa, când zăngănitul ţevii de eşapament îi anunţa plecarea.

Singurul contact mai lung cu fetele a avut loc spre sfârşitul lunii august, când Mary şi-a făcut apariţia fără programare la cabinetul de ortodonţie al doctorului Becker. Am vorbit cu acesta nişte ani mai târziu, în rânjetul strâmb a zeci de mulaje de ghips din dulapurile de sticlă. Fiecare rând de dinţi purta numele nefericitului copil care trebuise să muşte din pasta moale, iar priveliştea ne-a făcut să ne întoarcem cu gândul la torturile

medievale ale trecutului nostru ortodontic. Doctorul Becker a vorbit destul de mult înainte ca noi să-i putem da atenţie, căci din nou îl simţeam cum ne strânge molarii în cleme de metal sau ne leagă dinţii de sus şi cei de jos unii de alţii cu benzi de cauciuc. Limbile noastre căutau porţiunile de ţesut cicatriceal lăsate de protuberanţele aparatelor şi, chiar şi după cincisprezece ani, fisurile încă ne păreau că au gustul dulceag de sânge. Dar doctorul Becker spunea:

— Mi-o amintesc pe Mary pentru că a venit fără părinţi. Nici un copil nu mai făcuse asta până la ea. Când am întrebat-o ce doreşte, şi-a pus două degete în gură şi şi-a ridicat buza de sus. Apoi a întrebat: „Cât face?" Îi era teamă că părinţii săi nu vor putea plăti.

Doctorul Becker refuzase să-i spună lui Mary Lisbon o sumă.

— Vino cu mama ta şi vom discuta, îi spusese el.

De fapt, procesul ar fi urmat să fie unul îndelungat, deoarece Mary, ca şi surorile ei, părea să aibă o pereche de canini în plus. Dezamăgită, ea s-a întins pe scaunul dentistului, cu picioarele ridicate, în timp ce dintr-un tub argintiu ţârâia apă într-un pahar mic.

— A trebuit s-o las pe scaunul acela şi să plec, ne-a relatat doctorul Becker. Mai aveam cinci copii care aşteptau. Mai târziu, asistenta mea mi-a povestit că o auzise pe fată plângând.

Fetele au fost văzute pentru prima dată împreună abia la Festivitatea de deschidere. Pe 7 septembrie, o zi a cărei răceală a descurajat speranţele de a avea o toamnă caldă, Mary, Bonnie, Lux şi Therese au venit la şcoală ca şi cum nu

se întâmplase nimic. Încă o dată, în ciuda faptului că stăteau în formaţie compactă, am putut vedea noile diferenţe ce se iviseră între ele şi am simţit că, dacă le-am fi privit suficient de atent, am fi început să înţelegem ce simţeau ele şi cine erau. Doamna Lisbon nu-şi dusese fetele în oraş să le cumpere haine noi de şcoală, astfel că le purtau tot pe cele de anul trecut. Rochiile lor îngrijite erau prea strâmte (în ciuda a orice, fetele continuaseră să se dezvolte) şi se vedea că le erau incomode. Mary îşi dichisise ţinuta cu accesorii: un mănunchi de brăţări de cireşe din lemn, în acelaşi roşu intens ca şi eşarfa. Fusta ecosez de şcoală a lui Lux, ce-i rămăsese acum prea scurtă, îi dădea la iveală genunchii goi şi trei centimetri de coapsă. Bonnie purta ceva ce aducea cu un cort şi avea poalele inegale. Therese purta o rochie albă care semăna cu un halat de laborator. Cu toate acestea, fetele au intrat, una câte una, într-o sală de festivităţi cuprinsă brusc de tăcere, cu o demnitate neaşteptată. Bonnie culesese un buchet simplu de păpădii de toamnă de pe pajiştea şcolii. Îl ţinea sub bărbia lui Lux ca să vadă dacă acesteia îi place untul[1]. Recenta lor traumă nu era detectabilă, dar când s-au aşezat în bănci ele au lăsat o strapontină liberă între ele, de parcă i-ar fi ţinut locul Ceciliei.

Fetele nu au lipsit o singură zi de la şcoală, ca de altfel nici domnul Lisbon, care preda cu entuziasmul său obişnuit. Ca şi până atunci, el

1. Joc pe care îl joacă copiii ţinându-şi păpădii sub bărbie, pentru a vedea dacă se formează reflexe portocalii în acel loc, ceea ce înseamnă că persoanei îi place untul.

le storcea elevilor răspunsuri prefăcându-se că-i strangulează şi ştergea ecuaţii într-un nor de praf de cretă. În pauza de prânz, însă, în loc să meargă în cancelarie, el a început să mănânce în clasă, aducându-şi de la cantină un măr şi nişte brânză proaspătă şi luând masa la catedră. Mai avea şi alte comportări stranii. L-am văzut mergând prin aripa Ştiinţelor reale, cónversându-se cu plantele de voalul miresei care atârnau de panourile geodezice. După prima săptămână, a început să predea din scaunul rotativ, luându-şi elan până la tablă şi înapoi şi neridicându-se niciodată în picioare, explicându-ne că acest lucru era din cauza glicemiei scăzute. După ore, ca antrenor secund de fotbal, stătea în spatele porţii, strigând apatic scorul, iar când antrenamentul se termina, străbătea terenul albit de praf de cretă, adunând mingile într-un sac de pânză murdar.

Venea la şcoală singur, cu maşina, cu o oră mai devreme decât fetele sale somnoroase, pe care le aducea autobuzul. Intrând pe uşa principală, pe lângă armură (echipele noastre sportive se numeau Cavalerii), se ducea direct în clasa sa, unde cele nouă planete ale sistemului solar atârnau de nişte panouri perforate din plafon (şaizeci şi şase de găuri în fiecare pătrat, după cum zicea Joe Hill Conley, care le număra în timpul orelor). Nişte corzi albe aproape invizibile legau planetele de câte un locaş. În fiecare zi ele se roteau şi gravitau, întregul cosmos fiind controlat de domnul Lisbon, care consulta o hartă astronomică şi învârtea o manivelă plasată chiar lângă ascuţitoarea de creioane. Dedesubtul planetelor atârnau triunghiuri în alb şi negru, spirale

portocalii, conuri albastre cu vârfuri detaşabile. Pe catedră, domnul Lisbon ţinea la vedere un cub Soma, rezolvat pentru totdeauna şi rămas încremenit cu ajutorul unor benzi de scotch. Lângă tablă, un dispozitiv de sârmă ţinea cinci bucăţi de cretă, cu care putea desena portative pentru formaţia să coralăbărbătească. Fusese profesor atât de mult timp, încât avea chiar şi o chiuvetă în clasă.

Fetele, pe de altă parte, intrau pe uşa laterală, pe lângă răzorul cu bulbi de narcise galbene, îngrijite în fiecare primăvară de nevasta cea zveltă şi harnică a directorului. Răspândindu-se fiecare către dulapul său, ele se reuneau la cantină, în timpul pauzei de gustare. Julie Freeman fusese cea mai bună prietenă a lui Mary Lisbon, dar după sinucidere nu şi-au mai vorbit.

— Era o fată mişto, dar pur şi simplu n-am putut suporta. Mă cam treceau fiorii când eram cu ea. În plus, tocmai începusem să mă văd cu Todd.

Surorile mergeau cu pas sigur pe coridoare, ţinându-şi cărţile la piept şi privind un punct fix din spaţiu pe care noi nu-l puteam vedea. Erau ca Eneas, care (după cum l-am translatat noi în viaţa reală din mijlocul ceţei aruncate de oratoria profesorului Timmerman) se dusese în lumea umbrelor, văzuse morţii şi se întorsese, plângând pe dinăuntru.

Cine să ştie ce gândeau şi simţeau ele? Lux chicotea şi acum prosteşte, Bonnie îşi frământa rozariul în fundul buzunarului adânc al fustei de catifea reiată, Mary îşi purta costumele care o făceau să semene cu Prima Doamnă, Therese îşi ţinea pe ochi ochelarii de protecţie inclusiv pe

coridoare – şi cu toate astea, ele s-au îndepărtat de noi, de celelalte fete, de tatăl lor, iar noi le vedeam stând în curtea şcolii, sub burniţă, muşcând din aceeaşi gogoaşă, privind cerul, lăsându-se udate cu încetul până la piele.

*

Vorbeam cu ele pe apucate, adăugând fiecare dintre noi câte o frază la conversaţia colectivă. Mike Orriyo a fost cel dintâi. Dulapul lui era chiar alături de cel al lui Mary la vestiar, iar într-o zi el a furişat o privire pe deasupra uşiţei şi a întrebat:

— Cum merg treburile?

Capul ei era aplecat înainte, ceea ce făcea ca părul să-i acopere faţa, iar el nu a fost convins că ea îl auzise până când a murmurat:

— Nu prea rău.

Fără să se întoarcă să-l privească în ochi, ea a închis cu zgomot dulapul de metal şi s-a îndepărtat, strângându-şi cărţile la piept. După câţiva paşi, şi-a tras în jos poalele fustei, la spate.

În ziua următoare el a aşteptat-o şi, când ea şi-a deschis dulapul, a adăugat o nouă propoziţie:

— Eu sunt Mike.

De data asta Mary a rostit ceva distinct prin păr:

— Ştiu cine eşti. N-am trăit în şcoala asta decât toată viaţa mea.

Mike Orriyo a mai vrut să spună ceva, dar când ea s-a întors în sfârşit să dea ochii cu el, a rămas mut. A stat stană de piatră uitându-se la ea, deschizându-şi fără folos gura, până când ea i-a spus:

— Nu eşti obligat să vorbeşti cu mine.

Alţi băieţi au avut mai mult succes. Chip Willard, regele detenţiilor, s-a dus la Lux când ea stătea pe jos într-un ochi de soare – era una din ultimele zile calde ale anului – şi, în vreme ce noi priveam de la o ferestruică de la etaj, s-a aşezat lângă ea. Lux purta fusta de şcoală ecosez şi şosete albe până la genunchi. Mocasinii ei păreau noi. Înainte ca Willard să se apropie, ea şi-i frecase alene prin praf. Apoi şi-a îndepărtat picioarele unul de altul, şi-a proptit mâinile la spate şi şi-a întors faţa către ultimele raze de soare ale anotimpului. Willard a păşit în soarele ei şi i-a vorbit. Ea şi-a împreunat picioarele, şi-a scărpinat un genunchi, şi le-a îndepărtat din nou. Willard s-a instalat confortabil pe solul moale. S-a aplecat către ea, rânjind, şi chiar dacă noi nu-l auzisem niciodată cu urechile noastre spunând ceva inteligent, pe Lux a făcut-o să râdă. Părea să ştie ce face şi am fost uimiţi de ştiinţa pe care o acumulase în pivniţele şi pe sub tribunele războiului său cu regulile. A zdrobit o frunză moartă deasupra capului lui Lux. Nişte fărâme au căzut pe sub cămaşa ei, iar ea i-a tras una. Până ne-am dezmeticit, ei o şi apucaseră împreună prin spatele şcolii, trecând dincolo de terenurile de tenis, străbătând aleea de ulmi comemorativi şi luând-o către gardul înalt ce delimita proprietăţile vilelor de pe aleea privată de alături.

Nu a fost doar Willard. Paul Wanamaker, Kurt Siles, Peter McGuire, Tom Sellers şi Jim Czeslawski au avut cu toţii parte de câteva zile în care s-au crezut prietenii lui Lux. Toată lumea ştia că soţii Lisbon nu-şi lăsau fetele să-şi dea

întâlniri cu băieţi şi că doamna Lisbon în special dezaproba seratele dansante, balurile şi consensul general că adolescenţilor trebuia să li se permită să se pipăie unul pe celălalt pe bancheta din spate a maşinii. Scurtele uniri ale lui Lux erau clandestine. Ele germinau în timpii morţi ai orelor de studiu individual, înmugureau pe drumul către ţâşnitoare şi se consumau în boxa fierbinte de deasupra sălii de festivităţi, printre incomodele reflectoare şi cabluri. Băieţii se întâlneau cu Lux pe drumul către diverse comisioane pe care le aveau de făcut, printre rafturile farmaciei, în timp ce doamna Lisbon aştepta afară în maşină, iar o dată, în cea mai îndrăzneaţă întâlnire, chiar în station wagonul familiei, în timpul celor cincisprezece minute în care doamna Lisbon a stat la coadă la bancă. Dar băieţii care se furişau cu Lux erau întotdeauna cei mai proşti, mai egoişti şi mai rău trataţi acasă, şi erau în plus surse de informaţie foarte proaste. Orice am fi întrebat, ei răspundeau cu afirmaţii lascive precum: „Gagica e bună, tre' să-ţi spun", sau „Vreţi să ştiţi ce s-a întâmplat? Ia miroase-mi degetele, frate". Faptul că Lux consimţea să-i întâlnească în vâlcelele şi desişurile de pe teritoriul şcolii îi trăda clar ca bună ziua dezechilibrul. Am întrebat dacă vorbea despre Cecilia, dar băieţii spuneau întotdeauna că nu prea le arsese de vorbit, mă-nţelegi.

Singurul băiat de încredere care a cunoscut-o pe Lux în acea vreme a fost Trip Fontaine, dar simţul onoarei ce-l caracteriza ne-a ţinut în ignoranţă ani de zile. Cu numai optsprezece luni înainte de sinucideri, Trip Fontaine se debarasase de grăsimea sa de băiat mic, spre deliciul

fetelor şi al femeilor deopotrivă. Fiindcă noi îl cunoscusem ca fiind un băiat dolofan, ai cărui dinţi îi ieşeau pieziş din gura deschisă, mobilă, ca aceea a unui peşte oceanic de adâncime, am remarcat mai târziu transformarea. În plus, taţii şi fraţii mai mari şi unchii noştri decrepiţi ne asiguraseră că nu contează cum arăţi dacă eşti băiat. Nu eram pregătiţi ca frumuseţea să-şi facă apariţia în mijlocul nostru şi am crezut că ea nu are nici o importanţă, până când fetele pe care le cunoşteam, şi mamele lor, au început să se îndrăgostească de Trip Fontaine. Dorinţa lor era una tăcută, dar magnifică, aidoma cu o mie de margarete care-şi potrivesc feţele după drumul soarelui. La început, de-abia dacă am observat bileţelele făcute ghem care-i erau strecurate lui Trip prin grilajul dulapului, nici brizele ecuatoriale care-l urmăreau pe coridor şi erau produse de atât de mult sânge înfierbântat; dar, în sfârşit, confruntaţi cu ciorchinii de fete deştepte care roşeau la apropierea lui Trip sau îşi smuceau cozile pentru a nu zâmbi prea mult, ne-am dat seama că taţii, fraţii şi unchii noştri ne minţiseră şi că nimeni nu avea să ne iubească vreodată pentru că aveam note bune. Mulţi ani mai târziu, în acel neînsemnat sanatoriu de dezintoxicare unde se dusese pentru a toca ultimele economii ale fostei sale soţii, Trip Fontaine şi-a amintit de pasiunile incandescente care explodaseră într-o vreme în care lui îi apăreau primele fire de păr pe piept. Totul începuse în timpul unei excursii la Acapulco, unde tatăl său şi iubitul tatălui său au mers ca să se plimbe pe plajă, lăsându-l pe Trip să se descurce singur în incinta hotelului. (Exponatul nr. 7, un instantaneu din timpul acelei

excursii, înfăţişează un domn Fontaine bronzat, pozând cu Donald, înghesuiţi picior lângă picior în scaunul din holul hotelului, care arată ca tronul lui Montezuma printre palmieri.) La barul cu băuturi nealcoolice, pentru minori, Trip a întâlnit-o pe Gina Desander, recent divorţată, care i-a comandat primul său piña colada. Gentleman până în vârful degetelor, Fontaine ne-a împărtăşit la întoarcere doar detaliile cele mai cuviincioase despre viaţa Ginei Desander, şi anume că era crupier în Las Vegas şi îl învăţase să câştige la blackjack, că scria poezii şi mânca nucă de cocos crudă cu un briceag militar elveţian. Numai după mulţi ani, pe când aţintea asupra deşertului ochii săi slăbiţi, cavalerismul său nemaiputând proteja o femeie care avea la acea dată peste cincizeci de ani, Fontaine a recunoscut că Gina Desander fusese „prima femeie pe care am avut-o".

Acest lucru explica multe. Explica de ce nu-şi scotea niciodată de la gât colierul de scoici puka pe care i-l dăduse ea. Explica posterul turistic de deasupra patului său, care înfăţişa un bărbat ce plutea deasupra Golfului Acapulco într-un deltaplan tras de o şalupă. Explica de ce cu un an înainte de sinucideri îşi schimbase felul de a se îmbrăca, trecând de la cămăşile şi pantalonii de şcolar la costume de cowboy, cămăşi cu butoni perlaţi, buzunare cu clape ornamentale şi broderii la umeri, fiecare obiect fiind special ales pentru a-l face să semene cu bărbaţii din Las Vegas care o ţineau de braţ pe Gina Desander în fotografiile din portofel pe care ea i le arătase în timpul celor şapte zile şi şase nopţi de excursie organizată pe care le petrecuseră împreună. La cei treizeci şi şapte de ani ai săi, Gina Desander

întrezărise masculinitatea debordantă care zăcea în trupul grăsuliu, îmbrăcat în slip speedo, al lui Trip Fontaine, iar în timpul săptămânii din Mexic ea l-a cizelat, dându-i formă de bărbat. Ne putem doar imagina ce s-a petrecut în camera ei de hotel, un Trip beat cu suc de ananas în care fusese turnat alcool privind-o pe Gina Desander dând cărţile de joc în mijlocul patului său fără cuvertură. Uşa culisantă ce dădea spre micul balcon de ciment ieşise de pe şină. Trip, simţindu-se bărbat, încercase s-o repare. Măsuţele de toaletă şi noptierele erau pline cu resturile de la petrecerea ţinută în cameră în noaptea dinainte – pahare goale, umbreluţe de cocteiluri tropicale, coji de portocale ude. Cu bronzul său de vacanţă, Trip arătase probabil cam cum arăta pe la sfârşitul verii, când se învârtea prin piscină, cu sfârcurile ca două cireşe roz în zahăr brun. Pielea roşiatică, uşor cutată, a Ginei Desander se arămea odată cu vârsta, ca frunzele. As de cupă. Zece de treflă. Douăzeci şi unu. Ai câştigat. L-a mângâiat pe păr, a dat din nou cărţile. Nu ne-a spus amănunte niciodată, nici chiar mai târziu, când eram toţi suficient de adulţi ca să înţelegem. Dar ne-am imaginat episodul ca pe o minunată iniţiere făcută de o mamă milostivă şi, chiar dacă a rămas un secret, acea noapte l-a înveşmântat pe Trip în mantaua de amant. Când s-a întors, i-am auzit noua voce gravă răsunând cu un cap deasupra noastră, i-am băgat de seamă, fără să-nţelegem ce înseamnă, turul strâmt al pantalonilor, i-am mirosit apa de colonie şi ne-am comparat pielea noastră albă ca brânza cu a lui. Dar mirosul lui de mosc, netezimea feţei pe care şi-o datora uleiului de cocos, grăunţii aurii de

nisip rebel care îi mai luceau încă în sprâncene nu ne-au atins pe noi cum le-au atins pe fete, care, una câte una şi apoi în grupuri, au început să leşine.

Primea scrisori împodobite cu câte zece perechi de buze diferite (fiecare cută a lor la fel de distinctă ca o amprentă digitală). Nu a mai învăţat pentru teste, din cauza atâtor fete care veneau la el ca să tocească împreună în pat. Îşi petrecea timpul întreţinându-şi bronzul, plutind pe o saltea pneumatică, în piscina lui de mărimea unei căzi. Fetele aveau dreptate să-l iubească pe Trip, fiindcă era singurul băiat care îşi putea ţine gura. Trip avea din fire discreţia marilor amanţi ai lumii, seducători mai mari decât Casanova pentru că nu au lăsat în urmă douăsprezece volume de memorii şi nici măcar nu ştim cine erau. Pe terenul de fotbal, sau gol în vestiare, Trip Fontaine nu vorbea niciodată despre feliile de plăcintă, atent învelite în staniol, care se întrezăreau în dulapul său, nici de panglicile de prins părul legate de antena maşinii sale, nici chiar de pantoful de tenis ce atârna de un şiret destrămat la geamul său din spate şi în al cărui vârf era vârât un bilet asudat pe care scria: „Scorul este love–love[1]. Eşti la serviciu, Trip".

Coridoarele începură se răsune de numele său spus pe furiş. În timp ce noi îi spuneam „Tripanu'" sau „Arteziana", fetele nu vorbeau decât de Trip; Trip, asta era toată conversaţia, iar când a fost ales drept „Cel mai frumos" din şcoală, „Cel mai bine îmbrăcat", „Personalitatea nr. 1" şi „Cel mai bun atlet" (deşi nici unul dintre noi nu votaserăm

1. Zero-zero, în tenis.

cu el, din invidie, şi nici măcar nu avea o coordonare atât de bună), ne-am dat seama de proporţiile pasiunii fetelor. Chiar şi mamele noastre vorbeau de cât de arătos era, îl invitau să rămână la cină, trecându-i cu vederea părul cam lung şi unsuros. În scurt timp a început să trăiască precum un paşă, primind tribut la curtea patului său acoperit cu o cuvertură sintetică: bancnote mici şterpelite din poşetele mamelor, pliculeţe de droguri, inele de absolvire, prăjiturele de orez expandat în hârtie cerată, fiole de nitrit de amil, sticle de vin spumos Asti Spumante, brânzeturi olandeze asortate şi, câteodată, câte-o bucată de haşiş. Fetele veneau aducându-i lucrări trimestriale bătute la maşină, cu tot cu note de subsol, „notiţe de gagici" pe care le compilaseră pentru ca Trip să citească doar câte o pagină despre fiecare carte. În timp, din preaplinul ofrandelor lor el îşi alcătuise un mic muzeu al „Marilor Jointuri ale Lumii", fiecare exponat găzduit în câte-un borcan gol de condimente aliniat pe etajeră, de la „Blue Hawaiian" la „Roşu Panama", cu numeroase exemplificări din teritoriile maronii intermediare, dintre care una arăta şi mirosea ca o bucată de covor. Nu ştiam prea multe despre fetele care îl vizitau pe Trip Fontaine, decât că veneau în propriile maşini şi luau întotdeauna câte ceva din portbagaj. Erau genul cu cercei zornăitori, cu păr decolorat la vârfuri şi cu pantofi cu toc de plută care se legau în jurul gleznelor. Duceau cu ele castroane de salată acoperite cu prosoape de bucătărie cu imprimeuri, străbăteau cu picioarele lor ca nişte paranteze peluza, pocnind baloane de gumă şi zâmbind. La etaj, în pat, ele îl hrăneau pe Trip cu linguriţa, ştergându-l la

gură cu cearşaful, după care aruncau vesela pe podea şi se topeau în braţele lui. Din când în când, domnul Fontaine trecea pe acolo, în drum către sau dinspre camera lui Donald, dar caracterul îndoielnic al propriei sale purtări îl împiedica să ridice problema susurelor care se auzeau pe sub uşa fiului său. Cei doi, tată, şi fiu, trăiau ca nişte colegi de apartament, împiedicându-se unul de altul cu halatele lor multicolore, asemănătoare, bombănindu-l pe cel care terminase cafeaua, însă după-amiaza îi găsea pe amândoi în piscină, lovindu-se de marginile ei, compatrioţi în căutarea unui dram de pasiune pe pământ.

Erau tatăl şi fiul cu bronzurile cele mai strălucitoare din întregul oraş. Chiar şi constructorii italieni, lucrând în soare zi de zi, nu puteau egala nuanţa lor de mahon. În amurg, pielea domnului Fontaine şi a lui Trip părea aproape albăstruie, iar când îşi făceau turban din prosop ei păreau doi Krişna gemeni. Piscina mică, circulară, construită deasupra nivelului solului, se sprijinea de gardul curţii din spate, iar talazurile ei scăldau uneori câinele vecinilor. Marinaţi în ulei de bebeluşi, domnul Fontaine şi Trip îşi încălecau saltelele pneumatice echipate cu rezemători pentru spate şi cu suporturi pentru băuturi şi se lăsau să plutească sub cerul nostru de-abia dezmorţit de la nord, de parcă ar fi fost la Costa del Sol. Îi priveam, din când în când, cum se colorează tot mai mult într-o nuanţă ca a cremei de ghete. Pe domnul Fontaine îl bănuiam că îşi decolorează părul, iar strălucirea dinţilor amândurora devenea greu de privit. La petreceri, fete cu priviri sălbatice se agăţau de noi doar pentru că îl cunoşteam pe Trip, iar după un

timp ne dădeam seama că şi ele erau la fel de înnebunite de lucrările dragostei ca şi noi. Mark Peters a ieşit până la maşină într-o noapte şi a simţit că cineva îl apucă de picior. Uitându-se în jos, a văzut-o pe Sarah Sheed, care i-a mărturisit că e atât de teribil de îndrăgostită de Trip că nu poate să mai meargă. Îşi aduce aminte şi acum de privirea plină de panică pe care i-a aruncat-o ea, o fată solidă, sănătoasă, renumită pentru mărimea bustului, ce stătea atunci inertă, ca o schiloadă, în iarba plină de rouă.

Nimeni nu a ştiut cum se întâlniseră Trip şi Lux, nici ce-şi spuseseră unul altuia, nici dacă atracţia era una reciprocă. Chiar după mulţi ani, Fontaine era reticent în legătură cu acest subiect, potrivit cu jurămintele de credinţă pe care le rostise faţă de cele patru sute optsprezece fete şi femei cu care făcuse dragoste pe parcursul lungii sale cariere. Tot ce ne spunea era:

— N-am uitat-o niciodată pe fata aia, frate. Niciodată.

În deşert, cuprins de tremurături, avea sub ochi pungi bolnăvicioase de piele galbenă, dar ochii înşişi îi vedeai că priveau înapoi către un timp al înfloririi. Treptat, cu repetate încercări de a-l îndupleca şi graţie, în mare măsură, nevoii toxicomanului în recuperare de a vorbi fără întrerupere, am reuşit să încropim povestea iubirii lor.

A început în ziua în care Trip Fontaine a asistat la o oră de istorie unde nu avea ce să caute. Ora a cincea era consacrată studiului individual şi, în acest timp, după cum îi era obiceiul, Fontaine se dusese la maşină ca să fumeze o marijuana, la care recurgea la fel de regulat ca Peter Petrovich, băiatul diabetic, la insulină. De

trei ori pe zi Petrovich se prezenta la infirmerie pentru injecţii, mânuind întotdeauna singur seringa hipodermică, precum cei mai abjecţi dintre drogaţi, deşi după ce se injecta cânta la pianul de concert din sala de festivităţi cu o artă uluitoare, de parcă insulina ar fi fost elixirul geniului. La fel, Trip Fontaine se ducea la maşină de trei ori pe zi, la zece şi un sfert, la douăsprezece şi un sfert şi la trei şi un sfert, de parcă ar fi avut la mână un ceas ca al lui Petrovich, care suna când era timpul pentru o doză. Îşi parca întotdeauna Pontiacul Trans Am la capătul cel mai îndepărtat al parcării, cu faţa spre şcoală pentru a-i repera pe eventualii profesori care s-ar fi apropiat. Capota înclinată a maşinii, corpul ei zvelt şi spatele înclinat îi dădeau aspectul unui scarabeu aerodinamic. Deşi semnele vârstei începuseră să-i strice finisajul auriu, Trip Fontaine îi repictase dungile negre, de maşină de curse, şi lustruise jantele cu ţinte care păreau nişte arme. În interior, scaunele concave de piele păstrau semne idiosincratice de transpiraţie – se vedea unde îşi rezemase domnul Fontaine capul în timpul ambuteiajelor, substanţele chimice din sprayul său de păr pătând pielea maro în purpuriu deschis. Un iz slab de deodorant de maşină Boots and Saddle, pe care-l folosise taică-său, mai persista în aer, deşi la acea vreme maşina era impregnată mai mult cu mirosul de mosc şi de marijuana al lui Trip. Portierele maşinii sport se închideau ermetic şi Trip avea obiceiul să spună că puteai să te droghezi mai zdravăn în maşina lui decât oriunde altundeva, fiindcă respirai mereu fumul captiv. În fiecare recreaţie, pauză de masă şi în timpul orelor de studiu

individual, Trip se îndrepta agale spre maşina sa şi se cufunda în baia de abur. Cincisprezece minute mai târziu, când deschidea portiera, fumul se învolbura să iasă, ca dintr-un horn, împrăştiindu-se şi încolăcindu-se în ritmul muzicii – de regulă Pink Floyd sau Yes – pe care Trip o asculta şi când mergea să-şi verifice motorul sau să-şi lustruiască capota (motivele oficiale pentru incursiunile sale în parcare). După ce îşi închidea maşina, se plimba prin spatele şcolii pentru a-şi aerisi hainele. Ţinea ascunsă o cutie cu dropsuri de mentă de rezervă în scorbura unui copac comemorativ (plantat pentru Samuel O. Hastings, absolvent al promoţiei 1918). De la ferestrele claselor, fetele îl priveau cum stătea afară, sub copaci, singur şi irezistibil, cu picioarele încrucişate ca un indian, şi chiar înainte de a se ridica ele vedeau cu ochii minţii uşoarele urme de praf de pe fiecare fesă. Era mereu la fel: se ridica cât era de lung, îşi aranja pe ochi ochelarii de soare de aviator, îşi dădea părul pe spate, trăgea fermoarul la buzunarul de la piept al gecii de piele maro şi se pornea mânat de forţa oarbă a cizmelor sale. Străbătea aleea copacilor comemorativi, pajiştea din spate, rândurile de iederă, şi intra pe uşa din spate a şcolii.

Nici un băiat nu era nici pe departe atât de flegmatic şi de distant. Fontaine dădea senzaţia că trecuse pe un plan superior al vieţii, că mâinile sale erau înfipte în inima realului, în timp ce noi, restul, încă mai memoram citate şi toceam pentru note. Deşi îşi scotea şi el cărţile din dulap, ştiam că ele nu sunt decât recuzită, că era sortit capitalismului şi nu studiului, după cum afacerile sale cu droguri deja o prevesteau. În acea zi

de care își va aminti întotdeauna, o după-amiază de septembrie în care frunzele de-abia începuseră să rugineascâ, Trip Fontaine intră în școală și-l văzu pe domnul Woodhouse, directorul, apropiindu-se pe coridor. Era obișnuit să dea peste persoane cu autoritate în timp ce era drogat și ne-a spus că nu a suferit niciodată de paranoia. Nu-și putea explica de ce la vederea directorului, cu pantalonii săi bufanți și șosetele galben-deschis, pulsul i-a crescut pe loc și o ușoară transpirație i-a apărut la ceafă. Totuși, cu un gest nonșalant, Trip Fontaine a intrat în cea mai apropiată clasă să-și găsească scăparea.

Nu a băgat de seamă nici unul dintre chipuri când s-a așezat. Nu vedea nici profesor, nici elevi, și nu era conștient decât de lumina divină din încăpere, o văpaie portocalie ce venea de la frunzișul autumnal de afară. Clasa părea plină de un lichid dulce și cleios, o miere ușoară aproape ca aerul, pe care o respira. Timpul și-a încetinit fuga, iar în urechea sa stângă răsunetul silabei cosmice Om s-a pornit clar ca soneria unui telefon. Când i-am sugerat că aceste detalii se împletiseră cu drogul pe care-l avea în sânge, Trip Fontaine a ridicat un deget în aer, singura dată când mâinile nu i-au mai tremurat în tot timpul conversației noastre.

— Știu ce înseamnă să fii drogat, a spus el. Asta era altceva.

În lumina portocalie, capetele elevilor păreau niște anemone de mare, unduind lin, iar tăcerea din încăpere era cea a fundului de mare.

— Fiecare secundă este eternă, ne-a spus Trip, descriindu-ne cum, pe când stătea el în bancă,

fata din faţa sa, fără vreun motiv aparent, se întorsese să-l privească.

Nu putea spune dacă era frumoasă, fiindcă nu-i vedea decât ochii. Restul feţei ei – buzele cărnoase, puful blond al perciunilor, nasul cu nări translucide roz bombon – a rămas în ceaţă în timp ce cei doi ochi albaştri îl ridicau ca pe un val de mare şi îl ţineau suspendat.

— Era punctul stabil al lumii în mişcare, ne-a spus el, citându-l pe Eliot, ale cărui *Poeme complete* le găsise în bibliotecă la centrul de dezintoxicare.

În acea eternitate în care Lux Lisbon l-a privit, Trip Fontaine a privit-o şi el, iar iubirea pe care a simţit-o în acel moment, mai adevărată decât toate iubirile de după aceea fiindcă nu a trebuit să supravieţuiască în lumea reală, încă îl mai chinuia, chiar şi acum în deşert, când frumuseţea şi sănătatea i se duseseră.

— Nu poţi şti niciodată ce are să declanşeze acea amintire, ne-a spus. Un chip de copil. Un clopoţel la gâtul unei pisici. Orice.

Nu au schimbat un singur cuvânt. Dar în săptămânile ce au urmat, Trip Fontaine şi-a petrecut timpul hoinărind pe coridoare, sperând ca Lux să apară, cea mai goală fiinţă îmbrăcată cu haine pe care o văzuse vreodată. Chiar şi cu pantofii de şcoală cumsecade, ea îşi târşâia picioarele ca şi cum ar fi fost desculţă, iar veşmintele ca un sac pe care doamna Lisbon le cumpărase pentru ea nu făceau decât să-i sporească atracţia, de parcă, după ce s-ar fi dezbrăcat, ar fi pus pe ea ce-a găsit la îndemână. În pantaloni de catifea reiată, coapsele ei se loveau una de alta, zumzăind, şi exista întotdeauna cel puţin o minune dezordonată care să-l facă să se piardă cu

firea: o cămaşă care ieşea din fustă, o şosetă găurită, o cusătură ruptă care-i dădea la iveală părul de sub braţ. Îşi căra cărţile dintr-o clasă în alta, dar nu le deschidea niciodată. Pixurile şi creioanele sale păreau la fel de vremelnice ca mătura Cenuşăresei. Când zâmbea, gura ei dezvăluia prea mulţi dinţi, dar noaptea Trip visa că este muşcat de toţi, până la unul.

Nu ştia care ar fi trebuit să fie primul pas în urmărirea ei, fiindcă fusese întotdeauna el cel urmărit. Încet-încet, de la fetele care veneau în dormitorul său, a aflat unde locuia Lux, deşi a trebuit să-şi pună întrebările discret; ca să evite să le stârnească gelozia. A început să meargă cu maşina pe lângă casa Lisbonilor, cu speranţa de a o zări pe ea, sau măcar premiul de consolare al vreunei surori. Spre deosebire de noi, Trip nu le confunda niciodată pe fetele Lisbon, ci de la bun început a văzut-o pe Lux ca pe o desăvârşire splendidă al lor. Trecând pe acolo, el lăsa în jos ferestrele Pontiacului său sport Trans Am, dând la maximum casetofonul *eight-track* pentru ca ea să audă cântecul lui preferat din dormitorul ei. Alteori, incapabil să-şi stăpânească revolta din străfunduri, turtea la podea pedala acceleraţiei, lăsând în urmă ca semn al iubirii sale doar mirosul de cauciuc ars.

Nu înţelegea cum de-l vrăjise, nici de ce, după ce o făcuse, a uitat iute de existenţa lui, iar în timpul acceselor de disperare îşi întreba oglinda de ce singura fată după care era nebun era singura fată care nu era nebună după el. Multă vreme a recurs la metodele sale verificate de a atrage fetele, dându-şi părul pe spate când trecea Lux sau ridicându-şi cizmele ostentativ pe

bancă, iar o dată chiar şi-a lăsat în jos ochelarii fumurii ca să-i acorde favoarea de a-i vedea ochii. Dar ea nici nu s-a uitat la el.

Adevărul era că şi cei mai sfrijiţi băieţi erau mai pricepuţi decât Trip Fontaine să invite fetele la întâlniri, pentru că pieptul lor de vrăbiuţă şi genunchii slăbănogi îi învăţaseră să fie perseverenţi, în timp ce Trip nu trebuise niciodată să formeze numărul de telefon al unei fete. Totul era nou pentru el: memorarea de discursuri strategice, repetiţiile unor posibile conversaţii, respiraţia profundă ca la yoga, toate culminând cu saltul mortal, orb, în marea plină de paraziţi a liniilor telefonice. Nu îndurase eternitatea soneriei dinaintea ridicării receptorului, nu cunoştea tresăltările inimii la auzul acelei voci incomparabile legate dintr-odată de a ta, senzaţia că eşti prea aproape chiar şi pentru a o vedea, că eşti de fapt *chiar în urechea ei*. Nu simţise niciodată suferinţa unor răspunsuri plate, groaza lui „A, da... bună" sau anihilarea rapidă a unui „Cine?" Frumuseţea lui îl lăsase gol de orice şiretenie, astfel că, în disperarea-i, el şi-a mărturisit pasiunea tatălui său şi lui Donald. Ei au înţeles nefericirea situaţiei sale şi, după ce l-au calmat cu un păhărel de lichior Sambuca, i-au dat sfaturi pe care numai doi oameni care purtaseră mult timp povara iubirii secrete le-ar fi putut da. Mai întâi, i-au spus să nu o caute cu nici un chip pe Lux la telefon.

— Totul este subtilitate, a spus Donald. Totul este nuanţă.

În loc să facă declaraţii pe faţă, ei i-au sugerat lui Trip să nu vorbească cu Lux decât despre cele mai terestre lucruri, despre vreme, teme

şcolare, orice i-ar fi dat un prilej să comunice prin limbajul tăcut, dar infailibil al ochilor. L-au făcut să se descotorosească de ochelarii săi fumurii şi să-şi fixeze părul cu spray ca să nu-i mai cadă pe faţă. În ziua următoare, Trip a ocupat un loc în aripa Ştiinţelor reale şi a aşteptat ca Lux să treacă pe acolo pe drumul către dulapul său. Soarele care se înălţa făcea ca lambriurile în formă de fagure să capete culoarea unei îmbujorări. De fiecare dată când se deschideau uşile din capătul culoarului, Trip vedea chipul lui Lux plutind spre el, înainte ca ochii ei, nasul şi gura să se rearanjeze formând chipul vreunei alte fete. A luat acest lucru drept un semn de rău augur, ca şi cum Lux s-ar fi deghizat iarăşi şi iarăşi pentru a-l evita. S-a temut că nu va veni niciodată sau, şi mai rău, că va veni.

După o săptămână petrecută fără s-o vadă, a hotărât să recurgă la măsuri extraordinare. În după-amiaza zilei de vineri din săptămâna ce a urmat, el şi-a părăsit postul de observaţie din aripa Ştiinţelor reale ca să meargă la Adunarea şcolii. Era prima Adunare la care participa în trei ani de zile, pentru că era mai uşor să chiuleşti de la Adunare decât de la oricare altă oră, iar Trip prefera să-şi petreacă timpul fumându-şi narghileaua care ieşea din torpedou. Nu avea nici cea mai vagă idee unde stătea Lux de obicei, aşa că a zăbovit la ţâşnitoare, vrând să o urmeze când sosea. În ciuda sfatului tatălui şi al lui Donald, şi-a pus pe ochi ochelarii de soare ca să-şi ascundă privirile insistente îndreptate spre coridor. De trei ori inima i-a tresărit la momeala pe care o reprezentau pentru el surorile lui Lux, dar domnul Woodhouse prezentase deja vorbitorul

din acea zi – un meteorolog de la televiziunea locală – când Lux şi-a făcut apariţia din toaleta fetelor. Trip a privit-o atât de intens, încât a încetat să mai existe. În acel moment, pe lume nu exista decât Lux. Un halo nedesluşit o înconjura, o licărire ca de atomi care se descompun, declanşată, am decis noi mai târziu, de sângele care-i părăsea creierul. A trecut chiar pe lângă el fără să observe nimic, iar în acea clipită el a simţit nu mirosul de ţigară, cum se aştepta, ci de gumă de pepene.

A urmat-o în claritatea colonială a sălii de festivităţi, cu cupola sa de Monticello, pilaştrii dorici şi imitaţiile de lămpi de gaz pe care noi le umpleam odinioară cu lapte. S-a aşezat alături de ea în ultimul rând şi, deşi evita să o privească, faptul nu-i era de nici un folos: cu organe de simţ pe care nu-şi dăduse seama că le are, Trip o simţea pe Lux lângă el, îi înregistra temperatura corpului, pulsul, ritmul respiraţiei, toată acea pulsare şi acel flux al trupului ei. Luminile din sală s-au micşorat atunci când meteorologul a început să arate diapozitive şi curând erau în întuneric împreună, singuri, în ciuda celor patru sute de elevi şi patruzeci şi cinci de profesori. Paralizat de iubire, Trip nu s-a mişcat o singură dată în timp ce tornadele scăpărau pe ecran, şi au trebuit să treacă cincisprezece minute înainte ca el să-şi adune curajul să pună o fărâmă de braţ pe rezemătoarea scaunului. Odată realizat acest lucru, îi mai separau încă trei centimetri de spaţiu, astfel că în următoarele douăzeci de minute, cu avansuri infinitezimale care-i făceau să transpire întreg corpul, Trip şi-a mişcat braţul

către al ei. În timp ce toţi ceilalţi ochi priveau cum uraganul Zelda îşi croieşte drum către un oraş de coastă din Caraibe, firele de păr de pe braţul lui Trip s-au atins de cele ale lui Lux şi prin noul circuit electricitatea a început să circule. Fără să se întoarcă, fără să respire, Lux a răspuns cu o presiune egală, apoi Trip a apăsat şi mai tare, Lux a răspuns, şi tot aşa mai departe până când braţele lor erau unite până la cot. Chiar atunci, s-a întâmplat: un glumeţ din faţă, unindu-şi mâinile în cupă la gură, a emis un zgomot ca de pârţ şi toată încăperea a răsunat de râs. Lux s-a albit şi şi-a smucit braţul, însă Trip Fontaine a profitat de prilej pentru a şopti în urechea ei primele vorbe dintotdeauna:

— Ăsta trebuie să fi fost Conley, i-a spus. E un om mort.

Drept răspuns, ea nici măcar nu a dat din cap. Dar Trip, rămas aplecat spre ea, a continuat:

— Am să-l întreb pe taică-tău dacă pot să ies cu tine.

— Nici o şansă, a răspuns Lux, fără să-l privească.

Luminile s-au aprins, iar peste tot în jurul lor elevii au început să bată din palme. Trip a aşteptat ca aplauzele să ajungă în punctul lor maxim înainte să deschidă din nou gura. Apoi:

— Mai întâi am să vin să ne uităm la televizor acasă la tine. Duminica asta. Apoi am să cer voie să ies cu tine.

Din nou a aşteptat ca ea să spună ceva, dar singurul semn că îl auzise a fost un gest al mâinii, cu palma în sus, care sugera că putea face ce voia el. Trip s-a ridicat să plece, însă înainte

de-a o face s-a aplecat peste spătarul scaunului din care se ridicase, iar cuvintele pe care şi le reprimase săptămâni la rând au izbucnit afară.

— Eşti dinamită, făcu el, apoi se îndepărtă.

Trip Fontaine a fost primul băiat după Peter Sissen care a intrat singur în casa Lisbonilor. A făcut acest lucru doar spunându-i lui Lux când avea să sosească şi lăsând-o pe ea să-şi anunţe părinţii. Nimeni dintre noi nu-şi putea explica cum de îl ratasem, mai ales că insistase în timpul discuţiei cu noi că nu luase nici o măsură să treacă neobservat, venind cu Pontiacul la vedere şi parcându-l în faţa unui ciot uscat de ulm ca să nu şi-l umple de sevă. Îşi tunsese părul pentru această ocazie şi în locul costumului de cowboy purta o cămaşă albă şi pantaloni negri, ca un băiat de prăvălie. Lux l-a întâmpinat la uşă şi, fără să spună prea multe (îşi număra ochiurile de la lucrul de mână), l-a condus către locul ce-i era destinat în camera de zi. El s-a aşezat pe canapea lângă doamna Lisbon, cu Lux de cealaltă parte. Trip ne-a spus că fetele nu i-au dat prea mare atenţie, cu siguranţă mai puţină decât s-ar fi aşteptat un idol masculin al şcolii. Therese stătea în colţ cu o iguană împăiată în mână şi-i explica lui Bonnie ce mâncau aceste animale, cum se reproduceau şi care era habitatul lor natural. Singura soră care i-a vorbit lui Trip a fost Mary, care se tot oferea să-i umple din nou paharul cu Cola. La televizor era un program special Walt Disney şi toţi îl priveau cu docilitatea unei familii obişnuite cu divertismentul răsuflat, râzând împreună la aceleaşi isprăvi jalnice, ridicându-se câte puţin din scaun în timpul bombasticelor momente culminante. Trip Fontaine

n-a detectat nici un semn de scrânteală la fete, dar mai târziu a afirmat, totuşi:

— Dac-ai fi fost în locul lor, te-ai fi omorât numai ca să ai ceva de făcut.

Doamna Lisbon supraveghea tricotatul lui Lux. Canalul nu se putea schimba decât după ce consulta ea *Ghidul TV* şi se pronunţa dacă programul era sau nu adecvat. Perdelele erau groase ca pânza de cort. Câteva plante fusiforme erau aşezate pe pervaz, fapt ce făcea locul să fie atât de diferit de propria sa cameră de zi plină de vegetaţie (domnul Fontaine avea mania grădăritului), încât Trip s-ar fi simţit pe o planetă moartă, dacă n-ar fi fost viaţa pulsândă a lui Lux, la celălalt capăt al sofalei. Îi vedea picioarele goale de fiecare dată când şi le punea pe măsuţa de cafea. Tălpile îi erau negre, iar unghiile de la picioare, stropite cu ojă roz. De fiecare dată când îşi făceau apariţia, doamna Lisbon le împungea cu o andrea, făcându-le să se retragă la loc sub masă.

Şi asta a fost tot ce s-a întâmplat. Trip nu a ajuns să se aşeze lângă Lux, nici să-i vorbească, nici chiar să o privească, dar faptul luminos şi apropiat al prezenţei ei ardea în mintea sa. La ora zece, la semnul soţiei sale, domnul Lisbon l-a bătut pe umăr pe Trip şi i-a spus:

— Fiule, noi ne ducem la moş Ene cam pe vremea asta.

Trip i-a strâns mâna, apoi şi pe cea, mai rece, a doamnei Lisbon, iar Lux a ieşit din rând ca să-l conducă afară. Văzuse probabil că situaţia era fără speranţă, fiindcă de-abia de s-a uitat la el pe parcursul scurtului lor drum până la uşă. Îşi ţinea capul în jos, căutând cu degetul ceară

în ureche, iar când a deschis uşa a înălţat privirea pentru a-i adresa un zâmbet trist, ce nu promitea decât frustrare. Trip Fontaine a plecat zdrobit, ştiind că nu putea spera la altceva decât la o altă seară de stat pe sofa lângă doamna Lisbon. A traversat peluza, cu iarbă care nu mai fusese tunsă de când murise Cecilia. A rămas în maşină, cu ochii aţintiţi asupra casei, privind cum luminile de la etaj iau locul celor de la parter, iar apoi cum se sting una câte una. S-a gândit la Lux pregătindu-se de culcare şi numai imaginea ei ţinând în mână o periuţă de dinţi îl excita mai mult decât nuditatea desăvârşită pe care o vedea în dormitorul său aproape în fiecare seară. Îşi lăsă capul pe spate pe rezemătoare şi deschise gura ca să-şi uşureze apăsarea din piept, când deodată aerul din maşină s-a învolburat. A simţit cum este apucat de reverele sale lungi, tras înainte şi împins înapoi, în timp ce o creatură cu o mie de guri începea să-i soarbă măduva din oase. N-a scos nici un cuvânt în timp ce dădea năvală ca un animal înfometat şi n-ar fi ştiut cine este dacă n-ar fi fost gustul gumei ei de pepene, pe care după cele dintâi săruturi toride s-a pomenit mestecând-o. Nu mai era îmbrăcată cu pantaloni, ci cu o cămaşă de noapte de flanelă. Picioarele-i ude de roua peluzei aveau un iz de păşune. I-a simţit gambele lipicioase, genunchii fierbinţi, coapsele aspre, iar apoi plin de teroare şi-a pus degetul în gura vorace a animalului ţinut prizonier sub talia ei. Era ca şi cum nu mai atinsese niciodată o fată până la ea; a pipăit o blană şi o substanţă uleioasă ca grăsimea de vidră. În maşină trăiau două animale, unul deasupra, care-l adulmeca şi-l muşca, şi unul dedesubt, luptându-se

să scape din cuşca sa umedă. El, vitejeşte, a făcut tot ce-a putut ca să le hrănească, să le îmblânzească, dar sentimentul său de insuficienţă crescu, iar după câteva minute Lux îl părăsi, mai mult mort decât viu, doar cu aceste cuvinte:

— Trebuie să mă întorc până trece să ne controleze în pat.

Chiar dacă atacul fulger nu durase decât trei minute, îşi lăsase amprenta asupra lui. Vorbea despre el cum ar vorbi alţii despre o experienţă religioasă, o revelaţie sau o viziune, despre orice fel de străpungere în această viaţă a ceva de dincolo care nu poate fi descris în cuvinte.

— Uneori cred că am visat, ne-a spus Trip Fontaine, amintindu-şi de voracitatea acelor sute de guri care-i supseseră seva pe întuneric, şi chiar dacă el avea să se bucure în continuare de o viaţă amoroasă de invidiat, ne-a mărturisit că totul după aceea a fost dezamăgitor. Niciodată intestinele sale nu au mai fost smucite cu o asemenea forţă desfătătoare, nici nu a mai simţit a doua oară senzaţia că este cu totul udat de saliva altcuiva.

— M-am simţit ca un timbru, a mai spus.

După mulţi ani, încă era uluit de intensitatea cu care se dedica Lux scopului ei, de totala lipsă de inhibiţii, de mutabilitatea ei mitică care-i permitea să aibă trei sau patru braţe în acelaşi timp.

— Cei mai mulţi oameni nu gustă niciodată felul ăsta de dragoste, s-a îmbărbătat el între ruinele vieţii sale. Măcar eu am gustat-o o dată, frate.

Prin comparaţie, iubirile primei sale maturităţi şi bărbăţii erau nişte creaturi docile cu abdomene netede şi ţipete pe care se putea conta. Chiar şi în timp ce făceau dragoste, el le putea

vedea cu ochii minţii cum îi aduc lapte cald, îi calculează impozitele sau prezidează înlăcrimate la căpătâiul patului său de moarte. Erau femei calde, iubitoare, care-ţi ţin aşternutul cald. Chiar şi marile ţipătoare din timpul anilor săi de maturitate scoteau întotdeauna note false şi nici o intensitate erotică nu a egalat vreodată tăcerea în care Lux îl jupuise de viu.

Nu am aflat niciodată dacă doamna Lisbon a prins-o pe Lux când încerca să se strecoare înapoi în casă, dar oricare ar fi fost motivul, atunci când Trip a încercat să fixeze o altă întâlnire în care să vină şi să stea pe canapea, Lux i-a spus că este pedepsită şi că mama ei i-a interzis complet alte vizite. La şcoală, Trip a fost evaziv în legătură cu cele petrecute între ei şi, deşi circulau poveşti despre cum se furişau ei prin diverse anexe, a insistat că singura dată când s-au atins a fost în maşină.

— Nu am putut niciodată găsi la şcoală un loc în care să mergem. Bătrânul ei nu o scăpa din ochi. Era un chin, frate. Chinu' dracului.

*

După părerea doctorului Hornicker, promiscuitatea lui Lux era o reacţie banală la o nevoie emoţională. „Adolescenţii caută dragostea oriunde pot să o găsească", scria el într-unul dintre multele sale articole pe care nădăjduia să le publice. „Lux confunda actul sexual cu dragostea. Pentru ea, sexul a devenit un substitut pentru consolarea de care avea nevoie ca urmare a sinuciderii surorii ei." Câţiva dintre băieţi au adus detalii ce veneau în sprijinul acestei teorii. Willard

a spus că o dată, când erau culcaţi împreună în magazia de materiale sportive, Lux l-a întrebat dacă credea că ceea ce făcuseră ei era un lucru murdar.

— Am ştiut ce să-i spun. Am spus că nu. Ea m-a luat atunci de mână şi a început: „Mă placi, nu?" N-am spus nimic. E mai bine să le laşi pe fete să ghicească.

După ani, Trip Fontaine a fost iritat de sugestia noastră că pasiunea lui Lux ar fi putut proveni dintr-o nevoie greşit plasată.

— Ce vreţi să spuneţi, că n-am fost decât un vehicul? N-ai cum să falsifici aşa ceva, frate. A fost real.

Am reuşit chiar să-i pomenim subiectul doamnei Lisbon, în timpul unicei discuţii pe care am avut-o cu ea într-o cafenea dintr-o staţie de autobuz, dar s-a crispat.

— Nici una dintre fetele mele nu a dus lipsă de dragoste. Aveam dragoste din belşug la noi în casă.

Era greu să-ţi dai seama de adevăr. La începutul lui octombrie, casa Lisbon începu să aibă o înfăţişare mai puţin veselă. Acoperişul de ardezie albastră, care atunci când lumina cădea în într-un anumit fel semănase cu un eleşteu suspendat în aer, s-a întunecat vizibil. Cărămizile galbene au devenit maronii. Din horn zburau seara lilieci, la fel ca din vila familiei Stamarowski, de pe cealaltă stradă. Eram obişnuiţi să vedem lilieci dând rotocoale deasupra Stamarowskilor, zburând în zigzag şi plonjând în timp ce fetele ţipau şi îşi acopereau părul lung. Domnul Stamarowski purta helănci negre şi stătea pe balcon. La apus, ne lăsa să ne plimbăm pe peluza lui mare, iar o

dată în stratul de flori am găsit un liliac mort cu o faţă de bătrân zbârcit şi cu doi dinţi. Am crezut întotdeauna că liliecii veniseră cu familia Stamarowski din Polonia; puteai să le înţelegi plonjoanele asupra acelui conac sumbru cu draperiile lui de catifea şi cu ruina Lumii Vechi, dar nu şi asupra practicelor hornuri duble ale casei Lisbon. Mai existau şi alte semne că paragina îşi croia drum. Soneria cu bec rămase întunecată. Căsuţa pentru păsărele din curtea din spate căzu şi fu lăsată la pământ. Pe cutia de lapte doamna Lisbon a lăsat un bilet scurt omului care i-l aducea: „Nu mai aduceţi lapte stricat!" Rememorând acele vremuri, doamna Higbie a insistat că doamna Lisbon, cu ajutorul unei prăjini lungi, închisese obloanele exterioare. Când am întrebat prin vecini, toţi au fost de acord. Totuşi, Exponatul nr. 3, o fotografie făcută de domnul Buell, îl arată pe Chase gata să-şi balanseze noua sa bâtă Louisville Slugger, iar în fundal casa Lisbon cu toate obloanele deschise (lupa s-a dovedit utilă). Fotografia a fost făcută în 13 octombrie, ziua de naştere a lui Chase şi data când se deschidea campionatul World Series la baseball.

În afară de şcoală şi de biserică, fetele Lisbon nu mergeau niciodată nicăieri. O dată pe săptămână un camion Kroger aducea produse alimentare. Micul Johnny Buell şi Vince Fusilli l-au oprit într-o zi ţinând o frânghie imaginară peste drum, câte unul de fiecare parte, trăgând aerul ca o pereche de Marceli Marceaux[1]. Şoferul i-a lăsat să urce sus la el, iar ei s-au uitat prin bonurile lui de comandă, minţind că vor să se

1. Marcel Marceaux, mare mim francez.

facă furnizori când vor creşte mari. Comanda familiei Lisbon, pe care Vince Fusilli a băgat-o în buzunar, s-a dovedit a fi aidoma unei rechiziţii de provizii pentru armată.

făină Krog.	*1 – 5 livre*
lapte deshid. Carnat.	*5 – 1 gal.*
h. igien. Wh. Cld.	*18 role*
piers. Del. (în sir.)	*24 cutii*
maz. v. Del.	*24 cutii*
năut Gr.	*10 livre*
pâine Won.	*3*
unt arah. Jif	*1*
Flg. Por. Kell.	*3*
ton Stkst.	*5*
maion. Krog.	*1*
aisberg	*1*
bacon O. May.	*1 livră*
unt L. Lks.	*1*
p. ocean. Tang	*1*
cioc. Hersh.	*1*

*

Am aşteptat să vedem ce are să se întâmple cu frunzele. Timp de două săptămâni au căzut, acoperind peluzele, fiindcă în acea perioadă încă mai aveam copaci. Acum, toamna, doar câteva frunze mai plonjează ameţitor din vârfurile ulmilor rămaşi, iar majoritatea celorlalte cad doar de la un metru şi ceva înălţime, din puieţi ţinuţi drepţi de nişte pari, înlocuitori piperniciţi plantaţi de municipalitate ca să ne consoleze cu viziunea despre cum va arăta strada noastră peste o sută de ani. Nimeni nu ştie sigur ce fel de copaci sunt aceştia noi. Omul de la Departamentul

Parcuri nu ne-a spus decât că au fost aleşi pentru „rezistenţa lor la gândacii de ulm".

— Nici chiar gândacilor nu le plac, asta vrea să spună, a fost de părere doamna Scheer.

Pe vremuri, toamna începea cu un răpăit general în coroanele pomilor; apoi, într-o risipă fără sfârşit, frunzele se desprindeau şi veneau plutind spre pământ, rotindu-se şi fâlfâind în curenţii ascendenţi, o lume care se lepăda pe sine. Le lăsam să se adune. Stăteam şi priveam, având o scuză pentru a nu face nimic, în timp ce, zi după zi, ramurile dezgoleau petice tot mai mari de cer.

În primul weekend de după căderea frunzelor, începeam să le strângem cu grebla, aşezaţi în rând ca la armată, ridicând grămezi pe stradă. Fiecare familie venea cu metoda sa proprie. Familia Buell alcătuia o formaţie de trei, doi bărbaţi cu greble lucrând în lung, iar un altul după ei în unghi drept, imitând formaţia pe care domnul Buell o folosise deasupra Cocoaşei[1]. Familia Pitzenberger scotea la lucru zece suflete – doi părinţi, şapte adolescenţi şi, după ei, greşeala catolică în vârstă de doi ani, cu o greblă de jucărie. Doamna Amberson cea grasă folosea o suflantă de frunze. Toţi puneam mâna. După aceea, iarba greblată, ca un păr foarte bine pieptănat, ne provoca o plăcere pe care o simţeam până-n măruntaie. Uneori acea plăcere era atât de puternică, încât greblam iarba în sine, lăsând în urmă petice de pământ. Sfârşitul zilei ne găsea lângă bordură,

1. Cocoaşa era numele dat de piloţii Forţelor Aliate capătului estic al Munţilor Himalaia, peste care zburau din India în China, pentru aprovizionarea Tigrilor Zburători şi a guvernului chinez.

inspectându-ne peluzele unde fiecare fir de iarbă fusese culcat, fiecare bulgăre de pământ, obliterat, ba chiar şi unii bulbi de crocus în hibernare, violaţi. În acele zile de dinainte de poluarea universală ni se permitea să ardem frunzele, iar noaptea, într-unul dintre ultimele ritualuri ale tribului nostru în dezmembrare, fiecare tată venea până în stradă să aprindă grămada familiei lui.

De obicei, domnul Lisbon grebla singur pentru familie, cântând cu vocea lui de soprană, dar, de când împlinise cincisprezece ani, Therese începuse să-l ajute, încovoiată şi cu grebla în mână, îmbrăcată în nişte haine mai degrabă bărbăteşti, cu cizme de cauciuc până la genunchi şi cu o şapcă de pescuit. Noaptea, domnul Lisbon aprindea şi el grămada sa ca şi ceilalţi taţi, dar neliniştea lui ca nu cumva focul să scape de sub control îi micşora plăcerea. Îşi păzea grămada, aruncând frunze în centrul ei, ordonând conflagraţia, iar când domnul Wadsworth i-a oferit o duşcă din bidonul său cu monogramă, ca fiecăruia dintre taţii pe care-i întâlnea în timp ce-şi făcea rondul, domnul Lisbon a spus:

— Mulţumesc nu, mulţumesc nu.

În anul sinuciderilor, frunzele Lisbonilor au rămas neadunate. În sâmbăta orânduită, domnul Lisbon nu s-a clintit din casă. Din când în când, în timp ce greblam, ne uitam spre casa Lisbonilor, cu pereţii care colectau umezeala toamnei, cu peluza învolburată şi împestriţată, înconjurată de altele care deveneau din ce în ce mai netede şi mai verzi. Cu cât măturam mai multe frunze, cu atât cele îngrămădite în curtea Lisbonilor păreau mai multe, înecând tufişurile şi acoperind prima treaptă dinspre verandă. Când am

aprins focurile în acea seară, toate casele au părut că ţâşnesc spre noi, colorate într-un portocaliu înflăcărat. Numai casa familiei Lisbon a rămas întunecată, un tunel, un vid, pe lângă fumul şi flăcările noastre. Săptămânile treceau, frunzele lor rămâneau neatinse. Când au început să fie duse de vânt pe peluzele celorlalţi, s-au auzit murmure.

— Astea nu sunt frunzele *mele*, a spus domnul Amberson, îndesându-le într-un tomberon.

A plouat de două ori şi frunzele au devenit mucede şi brune, făcând peluza Lisbonilor să arate ca o câmpie de noroi.

*

Înfăţişarea din ce în ce mai ponosită a casei a fost cea care a atras primii reporteri. Domnul Baubee, editorul ziarului local, a continuat să-şi susţină decizia de a nu scrie despre o tragedie personală cum era sinuciderea. În loc de asta, a preferat să investigheze controversa asupra noilor balustrade care acopereau vederea spre lac, ori impasul la care ajunseseră negocierile cu lucrătorii din cimitire, aflate acum în cea de-a cincea lună (corpurile neînsufleţite erau trimise în afara statului în camioane refrigerate). Secţiunea „Bun venit, vecine" continua să prezinte noilor veniţii atraşi de vegetaţia şi de liniştea oraşului nostru, de verandele care te lăsau fără grai – un văr de-al lui Winston Churchill, în căminul său de pe Windmill Pointe Boulevard, părea prea slab pentru a fi rudă cu prim-ministrul; doamna Shed Turner, prima femeie albă care a pătruns vreodată în junglele din Papua Noua Guinee,

ţinând în poală ceva ce părea să fie un cap mumificat, deşi textul identifica respectiva pată drept „terierul ei de Yorkshire, Wilhelm Cuceritorul".

În vară, ziarele din metropolă omiseseră să scrie despre sinuciderea Ceciliei din cauză că era cu desăvârşire banală. Ca urmare a concedierilor masive de la fabrica de automobile, nu trecea nici o zi fără ca vreun suflet disperat să nu se scufunde în mareea recesiunii, fără ca vreun bărbat să nu fie găsit într-un garaj cu motorul maşinii în funcţiune sau chircit sub duş, cu hainele de lucru pe el. Numai sinuciderile precedate de crimă ajungeau în ziare, şi atunci numai pe la pagina 3 sau 4, relatări despre taţi care-şi împuşcaseră familiile înainte de a îndrepta ţeava puştii de vânătoare spre ei înşişi, ori descrieri ale unor bărbaţi care-şi dădeau foc la propriile case după ce se asigurau că uşile nu se pot deschide. Domnul Larkin, proprietarul celui mai mare ziar din metropolă, locuia la numai o jumătate de milă de Lisboni şi nu exista nici un dubiu că ştia ce se petrecuse. Joe Hill Conley, care îi ţinea de urât lui Missy Larkin foarte des (ea era de un an întreg îndrăgostită de el, în ciuda bărbiei sale cu frecvente tăieturi de la ras), ne-a declarat solemn că Missy şi mama ei discutaseră despre suicid de faţă cu domnul Larkin, dar că acesta nu a dat nici un semn de interes în vreme ce stătea la soare în şezlongul lui, cu o compresă pe ochi. Cu toate acestea, pe 15 octombrie, după mai bine de trei luni, a fost publicată o scrisoare către editor care descria, în cel mai sumar mod posibil, detaliile sinuciderii Ceciliei şi făcea un apel la şcoli să se preocupe de „anxietatea copleşitoare a adolescenţilor de astăzi". Scrisoarea era

semnată „Dna Speranţa D. Maibine", un pseudonim transparent, dar anumite detalii trimiteau la cineva care locuia pe strada noastră. Mai întâi, restul oraşului uitase la acea dată de sinuciderea Ceciliei, în timp ce paragina crescândă a căminului Lisbon ne amintea nouă tot timpul de suferinţa dinăuntru. După ani de zile, când nu mai existau fiice de salvat, doamna Denton a mărturisit că ea scrisese acea scrisoare, dintr-un impuls de indignare virtuoasă survenit în timp ce îşi usca părul. Nu regreta.

— Nu poţi să stai să priveşti şi să-ţi laşi cartierul să se ducă de râpă, a spus ea. Suntem toţi oameni buni aici.

În ziua ce a urmat tipăririi scrisorii, un Pontiac albastru s-a oprit în faţa casei Lisbonilor şi din el a coborât o femeie pe care n-o cunoşteam. După ce a verificat adresa scrisă pe o bucată de hârtie, s-a îndreptat spre scările principale pe care nu mai urcase nimeni de săptămâni. Shaft Tiggs, băiatul cu ziarele, arunca acum ziarele la uşă de la trei metri distanţă. Ba mai mult, nici nu mai venea joia să colecteze banii (mama lui îi completa diferenţa din portofelul ei, dar să nu-i spună tatălui). Veranda Lisbonilor, de unde am văzut-o mai întâi pe Cecilia pe gard, devenise la fel ca o crăpătură din trotuar: aducea ghinion să calci pe ea. Preşul de la intrare verde „ecologic" se îndoise la colţuri. Ziare necitite zăceau într-o grămadă mucedă, iar cerneala roşie curgea de pe fotografiile color ale rubricii sportive. Cutia poştală din metal degaja un miros de rugină. Tânăra a dat la o parte ziarele cu pantofii ei escarpen albaştri şi a ciocănit. Uşa s-a crăpat şi femeia, mijind ochii în întuneric, s-a lansat în

discursul său. La un moment dat, şi-a dat seama că ascultătorul ei era cu treizeci de centimetri mai scund decât locul în care privea ea şi şi-a reorientat privirea. A scos un carneţel de buzunar din jachetă, fluturându-l cum flutură spionii documentele false în filmele de război. A funcţionat. Uşa s-a deschis cu câţiva centimetri mai mult ca să-o lase să treacă.

Relatarea Lindei Perl a apărut în ziua următoare, deşi domnul Larkin nu avea să discute niciodată motivele pentru care o publicase. Ea dădea detalii despre sinuciderea Ceciliei. Din citatele din articol (puteţi să-l citiţi singuri dacă doriţi; l-am anexat ca Exponatul nr. 9), este limpede că duduia Perl, o reporteră proaspăt angajată de la un ziar provincial din insula Mackinac, nu le-a intervievat decât pe Bonnie şi pe Mary, înainte ca doamna Lisbon să o dea afară. Relatarea respectă logica numeroaselor articole „de interes uman" care începuseră să prolifereze în acea perioadă. Ea face tabloul casei Lisbon în termenii cei mai largi. Fraze precum „suburbia şic cunoscută mai mult pentru petrecerile debutantelor decât pentru funeraliile fetelor la vârsta debutului" şi „Pe chipul fetelor agere şi pline de sănătate nu se citeşte nici un semn al recentei tragedii" dau o idee despre stilul duduii Perl. După o descriere cât se poate de superficială a Ceciliei („Îi plăcea să picteze şi să scrie în jurnal"), articolul rezolvă misterul morţii ei, emiţând concluzii de felul: „Psihologii sunt de acord că adolescenţa este mult mai plină de presiuni şi complexităţi decât în anii trecuţi. Adesea, în lumea de astăzi, copilăria prelungită pe care modul de viaţă american a conferit-o tinerelor odrasle se

dovedeşte a fi un pustiu, unde adolescentul se simte rupt atât de copilărie, cât şi de maturitate. Exprimarea de sine poate fi adesea frustrată. Tot mai mult, spun medicii, această frustrare poate duce la acte de violenţă a căror realitate adolescentul nu o poate separa de drama pe care a intenţionat să o provoace".

Articolul pretinde că evită senzaţionalul prin faptul că îşi informează cititorii despre un pericol social răspândit. În ziua următoare a apărut un articol general despre suicidul adolescenţilor, scris tot de duduia Perl şi plin de tabele şi grafice, care nu o menţiona pe Cecilia decât în prima propoziţie: „Sinuciderea unei adolescente din East Side vara trecută a crescut conştiinţa publicului că ne aflăm în faţa unei crize naţionale". Din acel moment, calea a fost liberă. Au apărut articole care enumerau sinuciderile adolescenţilor din întreg statul pe parcursul unui an. Au fost publicate fotografii, de regulă portrete şcolare care arătau adolescenţi neliniştiţi în haine de gală, băieţi cu câte-o fărâmă de mustaţă şi noduri de cravată ca nişte guşi, fete cu părul atât de dat cu fixativ că părea un tort cu frişcă, gâturile lor vulnerabile fiind prevăzute cu lanţuri de aur pe care scria „Sherri" sau „Gloria". Fotografiile de acasă îi arătau pe adolescenţi zâmbind în nişte vremuri mai fericite, adesea deasupra unor torturi cu concludente lumânări aprinse. Dat fiind că soţii Lisbon refuzau interviurile, ziarele au fost silite să ia fotografii ale Ceciliei din anuarul nostru şcolar, *Spirit*. La pagina ruptă (Exponatul nr. 4), chipul pătrunzător al Ceciliei priveşte dintre umerii împulovăraţi a doi colegi de şcoală tunşi regulamentar. Au venit şi echipe de televiziune

ca să filmeze exteriorul din ce în ce mai dezolant al casei Lisbon, mai întâi Canalul 2, apoi Canalul 4, apoi, în sfârşit, Canalul 7. Am urmărit să vedem casa Lisbonilor la televizor, dar nu au folosit materialul decât după câteva luni, după ce şi celelalte fete îşi luaseră viaţa, iar atunci anotimpul din imagine era total nepotrivit. Între timp, o emisiune de la o televiziune locală a abordat subiectul suicidului adolescenţilor, invitând două fete şi un băiat să-şi explice motivele pentru care încercaseră gestul. I-am ascultat, dar era limpede că trecuseră prin prea multă terapie ca să ştie adevărul. Răspunsurile lor păreau învăţate dinainte, bazate pe concepte ca stima de sine şi altele, cuvinte ce sunau stângaci pe buzele lor. Una dintre fete, Rannie Jilson, încercase să-şi curme zilele pregătind o plăcintă plină de otravă de şoareci, pentru a o putea mânca fără să trezească suspiciuni, dar nu a reuşit decât să o omoare pe bunica sa de optzeci şi şase de ani, mare iubitoare de dulciuri. În acel moment Rannie a izbucnit în plâns, moderatoarea a consolat-o şi ne-am trezit cu o reclamă.

Multe voci au obiectat faţă de articolele de ziar şi emisiunile de televiziune, care apăreau la atâta vreme după eveniment. Doamna Eugene a spus: „De ce n-o lasă să se odihnească în pace?", iar doamna Larson s-a plâns că atenţia din partea mass media venea „tocmai când lucrurile începeau să revină la normal". Cu toate acestea, comentariile ne-au făcut atenţi la semne de primejdie pe care nu ne puteam abţine să nu le căutăm. Oare pupilele fetelor Lisbon erau dilatate? Foloseau sprayuri nazale în exces? Dar picături pentru ochi? Îşi pierduseră interesul pentru activităţile

şcolare, pentru sporturi, pentru hobbyuri? Se închiseseră în ele în faţa colegelor lor? Izbucneau în plâns fără nici un motiv? Sufereau de insomnie, de dureri de piept, de oboseală constantă? Am primit broşuri, verde-închis, scrise cu litere albe, trimise de Camera de Comerţ locală.

— Ne-am gândit că verdele este o culoare veselă. Dar nu excesiv de veselă, a spus domnul Babson, care era preşedinte. Verdele este în acelaşi timp şi o culoare serioasă. Aşa că a rămas să o folosim.

Broşurile nu au pomenit nimic despre moartea Ceciliei, cercetând, în schimb, cauzele sinuciderii în general. Am aflat că în America au loc 80 de sinucideri pe zi, 30 000 pe an, că o încercare eşuată sau reuşită se întâmpla în fiecare minut, iar o sinucidere reuşită o dată la 18 minute, că de 3 sau 4 ori mai mulţi băieţi şi bărbaţi reuşeau să se sinucidă, dar că de 3 ori mai multe fete şi femei încercau să o facă, că mai mulţi albi decât ne-albi reuşeau, că procentul de sinucideri în rândul tinerilor (15-24 de ani) se triplase în ultimele patru decenii, că sinuciderea era cea de-a doua cauză majoră a decesului în rândurile elevilor de liceu, că 25 la sută dintre sinucideri aveau loc în grupa de vârstă 15-24 de ani, dar că, în ciuda aşteptărilor noastre, cel mai ridicat procent se întâlnea în rândul bărbaţilor albi de peste cincizeci de ani. Mulţi bărbaţi aveau să spună după aceea că membrii comitetului de conducere al Camerei de Comerţ locale, domnii Babson, Laurie, Peterson şi Hocksteder, dovediseră spirit profetic când au prezis publicitatea negativă pe care panica sinuciderilor avea să o aducă oraşului nostru, precum şi scăderea activităţii comerciale

ce avea să urmeze. Cât timp au durat sinuciderile, şi la câtva timp după aceea, Camera de Comerţ s-a preocupat mai puţin de creşterea fluxului de cumpărători de culoare şi mai mult de scăderea celui de albi. Bravii negri se strecuraseră printre noi din ce în ce mai mulţi pe parcursul anilor, deşi erau de regulă femei, care se confundau cu servitoarele noastre. Centrul metropolei se deteriorase într-o asemenea măsură, încât majoritatea negrilor nu mai aveau nici un alt loc unde să meargă. Nu din proprie iniţiativă treceau ei prin faţa vitrinelor noastre unde manechinele cochete prezentau fuste verzi, espadrile roz, poşete albastre închise cu clapete aurii. Deşi preferasem întotdeauna să fim indienii şi nu cowboy-ii în jocurile noastre, deşi îl consideram pe Travis Williams cel mai bun deschizător de joc din toate timpurile şi pe Willie Horton cel mai bun la primire, nimic nu ne-a şocat mai mult decât vederea unei persoane de culoare făcându-şi cumpărăturile la Kercheval. Ne-am întrebat fără să vrem dacă nu cumva anumite „îmbunătăţiri" din Village nu fuseseră făcute pentru a speria persoanele de culoare. Fantoma din vitrina unui anumit magazin de costume, de pildă, avea un cap teribil de ascuţit, cu glugă, iar restaurantul, fără nici o explicaţie, a scos puiul prăjit[1] din meniu. Dar nu am avut când să ne lămurim dacă aceste fapte fuseseră planificate, fiindcă imediat ce au început sinuciderile, Camera de Comerţ şi-a îndreptat atenţia spre o „Campanie pentru starea de bine". Sub masca educaţiei pentru sănătate, Camera a aşezat mese în sălile de sport de prin licee,

1. Aliment tradiţional de bază al negrilor.

oferind informaţii despre o largă gamă de pericole, începând cu cancerul de rect şi terminând cu diabetul. Sectanţilor Hare Krishna li se dăduse permisiunea să-şi spună incantaţiile raşi în cap şi să servească preparate vegetariene dulci pe gratis. În asociere cu aceste noi măsuri au apărut şi broşurile verzi, precum şi şedinţele de terapie familială, la care copiii trebuiau să stea în picioare şi să-şi descrie coşmarurile. Willie Kuntz, dus de mama sa la o asemenea şedinţă, ne-a spus:

— Nu voiau să-mi dea drumul de acolo până când nu plângeam şi nu îi spuneam mamei că o iubesc. Aşa am făcut. Dar m-am prefăcut la partea cu plânsul. Trebuie să-ţi freci ochii până când dor. Funcţionează, într-un fel.

În mijlocul interesului crescând, fetele au reuşit să nu iasă în evidenţă la şcoală. Diversele ocazii când au fost văzute în acea vreme s-au contopit formând o imagine generală, în grup compact, mergând pe coridorul central. Treceau pe sub marele ceas al şcolii, iar degetul cel negrul al minutarului arăta în jos spre creştetele lor moi. Întotdeauna ne aşteptam ca ceasul să cadă, dar nu s-a întâmplat niciodată, şi curând fetele treceau de primejdie, iar fustele lor deveneau transparente în lumina ce venea de la capătul îndepărtat al coridorului, dând la iveală ramurile de pom oprit ale picioarelor. Dacă le urmăream, însă, fetele dispăreau, iar noi, uitându-ne prin clasele unde ar fi putut să intre, vedeam orice alt chip în afară de al lor. Ori ajungeam mai departe decât merseseră ele, în aripa ciclului gimnazial, printre vârtejuri fără sens de picturi cu degetele. Mirosul de tempera cu ou îmi trezeşte şi acum amintirea acelor urmăriri inutile. Coridoarele,

curăţate noaptea de oameni de serviciu solitari, erau tăcute, iar noi urmam câte o săgeată desenată cu creionul de vreun puşti oarecare pe vreo cincisprezece metri, spunându-ne în sinea noastră că de data aceasta aveam să vorbim cu fetele Lisbon şi să le întrebăm ce le preocupă. Uneori mai zăream câte-o şosetă trei sferturi ruptă dând colţul, sau ne ciocneam de ele ghemuite, când îşi aruncau cărţile în vreun colţişor şi îşi scuturau părul din ochi. Dar întotdeauna era la fel: feţele lor albe pluteau ca filmate cu încetinitorul pe lângă noi, iar noi ne prefăceam că nu le căutaserăm defel şi că nici nu ştiam de existenţa lor.

Avem câteva documente din acea perioadă (Exponatele nr. 13 şi 15) – recenziile lui Therese la chimie, lucrarea la istorie a lui Bonnie despre Simone Weil, scutirile des falsificate de Lux la ed. fiz. Folosea întotdeauna aceeaşi metodă, imitând rigidele *t*-uri şi *b*-uri ale semnăturii mamei sale, iar mai jos, ca să se distingă şi scrisul ei, se semna şi ea, Lux Lisbon, cu cei doi *L* imploratori căutându-se unul pe celălalt peste tranşeea lui *u* şi sârma ghimpată a lui *x*. Julie Winthrop avea şi ea obiceiul să chiulească de la sport şi a petrecut multe ore împreună cu Lux în vestiarul fetelor.

— Ne urcam pe dulapuri şi fumam, ne-a spus ea. Nu ne puteai vedea de jos, iar dacă trecea vreunul dintre profesori, nu-şi putea da seama de unde vine fumul. Credeau de obicei că persoana care fumase, oricine ar fi fost, plecase deja.

După Julie Winthrop, ea şi Lux erau doar „prietene de o ţigară" şi nu-şi vorbeau prea mult sus pe dulapuri, prea ocupate să tragă în piept fumul sau să asculte dacă nu cumva se aud paşi.

A spus totuşi că Lux afecta o duritate prefăcută care ar fi putut fi o reacţie la suferinţă.

— Spunea mereu: „Lua-o-ar dracu' de şcoală" sau „De-abia aştept să scap de aici". Dar foarte mulţi copii spuneau asta.

O dată, însă, după ce terminaseră de fumat, Julie a sărit jos de pe dulapuri şi a dat să iasă. Văzând că Lux nu face la fel, a strigat-o pe nume.

— N-a răspuns nici atunci, aşa că m-am întors şi m-am uitat sus pe dulapuri. Zăcea acolo, cu braţele înfăşurate strâns în jurul corpului. Nu scotea nici un sunet. Doar tremura ca şi cum i-ar fi fost foarte frig.

Profesorii noştri aveau despre fete amintiri diferite din acea perioadă, în funcţie de materia pe care o predau. Domnul Nillis a declarat despre Bonnie: „Studia matematici inferioare. Nu se poate spune că am ajuns să ne tragem de şireturi"; în timp ce Señor Lorca a spus despre Therese: „Mare fata! Cred dacă mai mică, mai fericită poate. Asta-i lumea în care trăim şi aşa făcuţi bărbaţii". Se pare că, deşi nu avea un talent nativ pentru limbi, Therese vorbea cu un credibil accent castilian şi avea o mare capacitate de a memora vocabularul. „Vorbea spaniola", a declarat Señor Lorca, „dar nu o *simţea*".

În răspunsul ei scris la întrebările noastre (solicitase timp de „gândire şi deliberare"), domnişoara Arndt, profesoara de arte plastice, afirma: „Acuarelele lui Mary aveau o calitate pe care, în absenţa unui cuvânt mai bun, o voi numi «îndurerare». Dar experienţa mea îmi spunea că nu sunt decât două tipuri de copii: cei care nu au nimic în cap (flori fauviste, câini, bărci cu pânze) şi cei inteligenţi (guaşe ce înfăţişează decăderea

urbană, abstracţiuni sumbre) – cum erau şi propriile mele picturi din colegiu şi din timpul celor trei ani impetuoşi petrecuţi în Village. Puteam eu oare să prevăd că avea să se sinucidă? O spun cu regret, nu. Cel puţin zece la sută dintre elevii mei s-au născut cu tendinţe moderniste. Vă întreb: este prostia un dar? Inteligenţa, un blestem? Am patruzeci şi şapte de ani şi locuiesc singură".

Zi după zi, fetele se ostracizau tot mai mult. Fiindcă rămâneau în grup, altor fete le era dificil să se plimbe sau să vorbească cu ele şi multe trăgeau concluzia că voiau să fie lăsate în pace. Şi cu cât fetele Lisbon erau lăsate mai mult în pace, cu atât mai mult se retrăgeau. Sheila Davis a povestit despre cum era să fii în acelaşi grup de studiu la limba engleză cu Bonnie Lisbon. „Vorbeam despre cartea *Portretul unei doamne*. Trebuia să caracterizăm personajul Ralph. Bonnie nu a spus prea multe la început. Dar ne-a amintit după o vreme cum îşi ţinea Ralph tot timpul mâinile în buzunare. Apoi, ca o nesimţită, vin eu şi spun: «E foarte trist când moare». Nici măcar nu m-am gândit. Grace Hilton m-a înghiontit şi eu m-am făcut stacojie. S-a făcut foarte linişte."

Doamna Woodhouse, soţia directorului, a fost cea care a venit cu ideea unei „Zile a Plângerii". Terminase facultatea de psihologie, iar acum lucra de două ori pe săptămână ca voluntară la un program Head Start[1] din centrul metropolei.

— Scriau mereu despre sinucidere în ziar, dar ştiţi că noi n-am pomenit-o nici măcar o dată în

1. Program federal de ajutorare multilaterală a familiilor cu copii până la cinci ani.

şcoală în tot anul acela? ne-a spus ea aproape douăzeci de ani după aceea. Am vrut ca Dick să abordeze subiectul la Festivitatea de deschidere, dar el nu a fost de părerea mea şi a trebuit să amân. Dar puţin câte puţin, pe măsură ce se ridicau tot mai multe voci, a ajuns să vadă că aveam dreptate. (În realitate, domnul Woodhouse abordase subiectul, chiar dacă pe ocolite, în discursul său de bun venit de la Festivitatea de deschidere. După ce îi prezentase pe noii profesori, el spusese: „A fost o vară lungă şi grea pentru unii dintre noi cei prezenţi astăzi aici. Dar astăzi începe un nou an de speranţe şi realizări".) Doamna Woodhouse a discutat despre ideea ei cu câţiva şefi de catedre în timpul unui dineu la modesta casă în stil rustic care îi revenise soţului său odată cu funcţia, iar în săptămâna următoare ea a propus-o în faţa unui consiliu profesoral general. Domnul Pulff, care a părăsit şcoala la scurt timp după aceea pentru un post în publicitate, şi-a amintit câteva dintre cuvintele doamnei Woodhouse din ziua aceea.

— „Durerea este un lucru natural", a spus ea. „A trece peste ea este o alegere." Îmi aduc aminte de ele pentru că le-am folosit mai târziu la un produs pentru slăbit: „A mânca este un lucru natural. A lua în greutate este o alegere". Poate aţi văzut reclama.

Domnul Pulff a votat împotriva Zilei Plângerii, dar a fost în minoritate. A fost stabilită data.

Majoritatea oamenilor îşi amintesc de Ziua Plângerii ca de o zi liberă obscură. Primele trei ore de şcoală au fost anulate, iar noi am rămas în camerele noastre de acasă. Profesorii au distribuit fluturaşe legate de tema acelei zile, care

nu a fost niciodată anunţată oficial, deoarece doamna Woodhouse a crezut că nu se cade să fie scoasă în prim-plan tragedia fetelor. Rezultatul a fost că tragedia a fost difuzată şi universalizată. Cum s-a exprimat Kevin Tiggs:

— Părea că trebuie să ne pară rău pentru tot ce se întâmplase vreodată, pentru tot.

S-a lăsat la latitudinea profesorilor ce materiale să aleagă pentru a le prezenta. Domnul Hedlie, profesorul de limba engleză, care venea la şcoală pe bicicletă, cu manşetele de la pantaloni prinse cu agrafe din metal, a împărţit o culegere de poezii scrise de poeta victoriană Christina Rossetti. Deborah Ferentell îşi amintea câteva versuri dintr-o poezie intitulată *Odihnă*:

Pământ, tu greu pe ochii ei să odihneşti;
Închide-i ochii dragi sătui de-a mai privi;
Învălui-o să nu încapă bucurii
Cu al lor râs aspru, nici despre-oftaturi veşti.
Ea n-avea întrebări, ea nu avea poveşti.

Părintele Pike a vorbit despre mesajul creştin al morţii şi reînvierii, strecurând şi o poveste despre pierderea devastatoare pe care a suferit-o el însuşi când echipa sa de fotbal din colegiu nu a reuşit să pună mâna pe titlul diviziei. Doctorul Tonover, care preda chimia şi încă locuia cu mama sa, nu şi-a găsit cuvintele pentru o astfel de ocazie şi şi-a lăsat elevii să facă zahăr ars cu alune la un arzător Bunsen. Alte clase, împărţindu-se pe grupuri, au jucat jocuri în care se imaginau că sunt structuri arhitecturale. „Dacă ai fi o clădire", întreba conducătorul jocului, „ce fel de clădire ai fi?" Trebuiau să descrie acele structuri cu lux de

amănunte, apoi să aducă îmbunătăţiri. Fetele Lisbon, exilate în clase separate, au refuzat să joace sau au cerut tot timpul să li se dea voie să meargă la toaletă. Nici unul dintre profesori nu a insistat ca ele să participe, rezultatul fiind că vindecarea s-a îndreptat toată asupra noastră, cei fără răni. La amiază, Becky Talbridge le-a văzut pe fetele Lisbon împreună în toaleta fetelor din aripa Ştiinţelor reale.

— Aduseseră cu ele scaune din hol şi stăteau acolo fără să facă nimic, aşteptând să se termine totul. Mary avea un ochi dus la ciorapul de nylon – vă vine să credeţi că purta ciorapi de nylon? – şi îl repara cu lac de unghii. Surorile ei o priveau oarecum, dar păreau destul de plictisite. Am intrat într-o cabină, dar le simţeam prezenţa acolo, afară, şi nu am putut, să... ştiţi... să-mi dau drumul.

Doamna Lisbon nu a aflat niciodată despre Ziua Plângerii. Nici soţul, nici fiicele ei nu au pomenit despre ea când au ajuns acasă în ziua aceea. Domnul Lisbon fusese, desigur, prezent la consiliul profesoral când doamna Woodhouse venise cu propunerea, dar diferite relatări se contrazic în ceea ce priveşte reacţia lui. Domnul Rodriguez şi-a amintit că „el a dat din cap, dar nu a spus nimic", în timp ce domnişoara Shuttleworth şi-a adus aminte că el a părăsit consiliul la scurt timp după ce începuse şi nu s-a mai întors. „Nici nu a auzit despre Ziua Plângerii. A plecat într-o stare de tulburare şi un palton", s-a exprimat ea, testându-ne şi acum cunoştinţele despre construcţii retorice (zeugmă, în acest caz), pe care trebuia să le identificăm înainte de a avea permisiunea să ne retragem. Când domnişoara Shuttleworth a intrat în încăpere pentru întrevedere, ne-am

ridicat cu respect cum o făcuserăm întotdeauna şi chiar dacă ne apropiam acum de vârsta a doua, unii dintre noi începând să chelească, ea încă ne mai numea „copii", cum o făcuse în clasa ei, cu atât de multă vreme în urmă. Ea mai avea încă pe birou bustul de ipsos al lui Cicero, precum şi imitaţia de urnă grecească pe care i-o dăduserăm în dar la absolvire, şi avea şi acum aerul unui savant celibatar pudrat.

— Nu cred că domnul Lisbon a ştiut despre *Dies Lacrimarum* decât atunci când era deja în curs. Am trecut pe lângă clasa lui în timpul celei de-a doua ore, iar el era la tablă, în scaunul lui, predând. Nu cred că avusese cineva tăria să-l pună la curent cu activităţile acelei zile.

Într-adevăr, când am vorbit cu el după mulţi ani, domnul Lisbon nu mai avea decât o vagă amintire despre Ziua Plângerii.

— Spuneţi mai bine deceniu, făcu el.

Mult timp nimeni nu a reuşit să se pună de acord cu privire la succesul diferitelor încercări de a aborda problema sinuciderii Ceciliei. Doamna Woodhouse a fost de părere că Ziua Plângerii slujise unui scop vital şi mulţi profesori au fost mulţumiţi că tăcerea din jurul subiectului fusese ruptă. Între angajaţi şi-a făcut apariţia o femeie consilier psihologic, care venea o dată pe săptămână, împărţind cu sora medicală a şcolii micul ei cabinet. Orice elev care simţea nevoia să vorbească era încurajat să meargă acolo. Noi n-am făcut-o niciodată, dar în fiecare vineri trăgeam cu ochiul să vedem dacă nu cumva vreuna dintre surorile Lisbon se duce s-o vadă pe psihologă. Se numea domnişoara Lynn Kilsem, iar un an mai târziu, după restul sinuciderilor, ea a dispărut

fără un cuvânt. Diploma ei în asistenţă socială s-a dovedit a fi falsă şi nimeni nu poate spune sigur dacă numele ei era într-adevăr Lynn Kilsem, nici cine era sau încotro se dusese. În orice caz, ea este una dintre puţinele persoane de care n-am putut da de urmă şi, în ironia caracteristică a sorţii, una dintre puţinele persoane care ar fi putut să ne spună ceva. Căci se pare că fetele mergeau la domnişoara Kilsem regulat vinerea, deşi nu le-am văzut niciodată printre jalnicele stocuri de produse medicale din acel aşa-zis cabinet medical. Fişele pacienţilor domnişoarei Kilsem s-au pierdut într-un incendiu izbucnit în cabinet cinci ani mai târziu (un filtru de cafea, un prelungitor vechi) şi nu avem informaţii exacte despre respectivele şedinţe. Muffie Perry, însă, care o folosise pe domnişoara Kilsem ca psiholog sportiv, îşi amintea adesea că le văzuse pe Lux sau pe Mary la cabinet, uneori şi pe Therese şi pe Bonnie. Am avut multă bătaie de cap încercând să dăm de urma acestei Muffie Perry, din pricina numeroaselor zvonuri legate de numele ei după căsătorie. Unii spuneau că ea se numea acum Muffie Friewald, alţii, Muffie von Rechewicz, dar când într-un sfârşit am descurcat iţele şi am dat de ea în timp ce îngrijea orhideele rare pe care bunica ei le lăsase moştenire Grădinii Botanice din Belle Isle, ne-a spus că numele ei era tot Muffie Perry şi atât, la fel ca pe vremea triumfurilor sale de pe terenul de hockey. Nu am recunoscut-o la început, printre rădăcinile aeriene şi desele tulpini agăţătoare, în aerul plin de vapori al serei, şi chiar atunci când am ademenit-o să vină sub lampa de creştere artificială, am văzut

că se umflase şi se zbârcise, că spatele ei mare care o ajutase să marcheze puncte era încovoiat, şi doar dinţii mici ce-i ieşeau din gingiile de un roşu aprins erau neschimbaţi. Paragina din Belle Isle şi-a adus şi ea contribuţia la reevaluarea mâhnită pe care a trebuit să o facem. Ne-am adus aminte de delicata insulă în formă de smochină, prinsă între Imperiul American şi Canada cea paşnică, aşa cum fusese acum mulţi ani, cu stratul de flori în formă de steag, roşu, alb şi albastru care te întâmpina, cu artezienele abundente, cu cazinoul ei european şi cu aleile pentru echitaţie ce duceau prin pădurile unde indienii îndoiseră copaci pentru a face arcuri uriaşe. Acum, petice de iarbă creşteau pe plaja plină de gunoaie, unde copiii pescuiau cu dopuri de plută legate cu sfoară. Vopseaua se cojea de pe foişoarele ce odinioară străluciseră. Ţâşnitorile se ridicau acum din băltoace înnoroite în care zăceau cărămizi sparte, pe care să-ţi sprijini piciorul. Pe şosea, chipul de granit al Eroului Războiului Civil fusese dat cu spray de vopsea neagră. Doamna Huntington Perry îşi donase orhideele premiate Grădinii Botanice într-un timp de dinaintea revoltelor, când bani publici se găseau din belşug, dar de la moartea ei baza de impozitare erodată impusese restrângeri care au dus la concedierea a câte unui grădinar calificat în fiecare an, astfel că plantele care supravieţuiseră transplantării din regiunile ecuatoriale, pentru a înflori din nou în acel paradis artificial, acum se ofileau, buruienile răsăreau printre tăbliţele de identificare meticuloase, iar falsa lumină solară nu se revărsa decât câteva ore pe zi. Unicul lucru care rămânea era

aburul, brobonind geamurile înclinate ale serei şi umplându-ne nările cu umezeala şi aroma unei lumi în putrefacţie.

Această paragină a fost motivul pentru care Muffie Perry se întorsese. Cycnochele bunicii sale aproape că muriseră de mană; paraziţii cotropiseră cele trei extraordinare dendrobia; iar rândul de masdevallia pitice, ale căror petale violacee, catifelate, cu vârf însângerat pe care doamna Huntington Perry le produsese ea însăşi prin hibridizări complicate, păreau pentru o întreagă lume un răzor de panseluţe tinere, de duzină. Nepoata ei îşi sacrificase timpul cu speranţa de a readuce florile la splendoarea de odinioară, dar ne-a spus că nu au nici o şansă, nici una. Plantele se presupunea că pot creşte şi într-o lumină ca de temniţă. Huliganii săreau gardul din spate şi dădeau iama în seră, smulgându-le din rădăcină din simplu amuzament. Muffie rănise un vandal cu o lopăţică de grădinărit. A fost un lucru foarte dificil să-i abatem atenţia de la lumea ferestrelor crăpate, a grămezilor de gunoi, a celor care intră fără să plătească bilet şi a şobolanilor care îşi fac culcuş în trestia egipteană. Treptat, însă, în vreme ce hrănea feţele micuţe ale orhideelor cu o pipetă plină cu ceva cu aspect lăptos, ea ne-a povestit cum păruseră fetele în timpul şedinţelor cu domnişoara Kilsem.

— La început arătau încă destul de deprimate. Mary avea nişte cearcăne imense sub ochi. Ca o mască.

Muffie îşi mai amintea şi acum mirosul superstiţios de antiseptic al cabinetului, pe care ea îl luase întotdeauna drept mirosul durerii fetelor. Ele tocmai plecau când ea intra, cu ochii în

pământ, cu şireturile de la pantofi desfăcute, dar îşi aduceau întotdeauna aminte să ia un drajeu de mentă în ciocolată de pe platoul pe care sora îl ţinea pe o masă lângă uşă. În urma lor domnişoara Kilsem se clătina sub greutatea celor spuse de ele. Adesea ea stătea la birou, cu ochii închişi, cu degetele mari apăsând pe nişte puncte de presiune, şi nu spunea nimic timp de un întreg minut.

— Am avut întotdeauna bănuiala că domnişoara Kilsem era cea căreia i se destăinuiau, a spus Muffie Perry. Oricare ar fi fost motivul. Poate că de asta şi-a luat ea lumea-n cap.

Fie că fetele i se destăinuiau domnişoarei Kilsem, fie că nu, terapia părea să dea rezultate. Aproape imediat, dispoziţia lor se înseninа. Intrând la ora programată, Muffie Perry le auzea râzând sau vorbind cu însufleţire. Fereastra era câteodată deschisă, iar Lux şi domnişoara Kilsem fumau amândouă, împotriva regulamentului, sau fetele dăduseră iama prin platoul cu dulciuri, acoperind biroul domnişoarei Kilsem cu ghemotoace de hârtie.

Am observat şi noi schimbarea. Fetele păreau mai puţin obosite. În clasă priveau mai puţin pe fereastră, ridicau mai des mâna, vorbeau cu glas tare. Ele uitau pentru moment stigmatul care le însoţea şi luau din nou parte la activităţile şcolare. Therese mergea la reuniunile Clubului de ştiinţe în sumbra sală de clasă a domnului Tonover, cu mesele ei ignifuge şi chiuvetele negre şi adânci. Mary o ajuta câte două după-amieze pe săptămână pe doamna divorţată să coasă costumele pentru piesa şcolară. Bonnie chiar şi-a făcut apariţia la o întâlnire a comunităţii creştine acasă

la Mike Firkin, care avea să devină misionar şi să moară de malarie în Thailanda. Lux a dat probă pentru muzicalul şcolii, şi pentru că Eugie Kent era îndrăgostit de ea, iar domnul Oliphant, directorul teatrului, era îndrăgostit de Eugie Kent, a primit un mic rol în cor, în care cânta şi dansa ca şi când ar fi fost fericită. Eugie a spus mai târziu că strategia domnului Oliphant era s-o aducă mereu pe Lux pe scenă atunci când el nu era acolo, astfel că n-o putea niciodată găsi în întunericul din spatele scenei ca să se înfăşoare în cortine cu ea. Patru săptămâni mai târziu, desigur, după încarcerarea finală a fetelor, Lux s-a retras din piesă, dar cei care au văzut-o jucată au spus că Eugie Kent şi-a cântat numerele cu vocea sa stridentă şi de duzină, mai îndrăgostit de sine însuşi decât de fata din cor a cărei absenţă n-a observat-o nimeni.

Pe atunci toamna devenise nemiloasă, ferecând cerul cu oţel. În clasa domnului Lisbon, planetele se deplasau cu câţiva centimetri pe zi şi era clar, dacă priveai în sus, că Pământul îşi întorsese chipul albastru de la Soare, că se deplasa pe coridorul său întunecat din spaţiu, către locul unde pânzele de păianjen se adunau în colţul tavanului, neputând fi atinse de mătura omului de serviciu. Pe măsură ce umezeala verii devenea o amintire, vara însăşi începea să pară ireală, până când am pierdut-o din vedere. Sărmana Cecilia se ivea în conştiinţa noastră în clipe neaşteptate, cel mai adesea chiar atunci când ne sculam, sau când priveam pe fereastra brăzdată de ploaie a unei parcări – se ridica în rochia ei de mireasă, plină de pământul lumii de

apoi, dar apoi suna câte-un claxon, ori alarma noastră radio dezlănţuia câte-un cântec la modă, şi tresăream, revenind la realitate. Alţii au clasat amintirea Ceciliei şi mai uşor. Când vorbeau despre ea, nu spuneau decât că se aşteptaseră de la început ca Cecilia să sfârşească rău şi, departe de a vedea fetele Lisbon ca pe o singură specie, văzuseră dintotdeauna că Cecilia era ceva aparte, un monstru al naturii. Domnul Hillyer a rezumat sentimentul din acea perioadă al majorităţii:

— Fetele astea au un viitor strălucit înaintea lor. Cealaltă avea s-ajungă cu siguranţă o ciudăţenie.

Puţin câte puţin, oamenii au încetat să mai discute misterul sinuciderii Ceciliei, preferând să o vadă ca pe ceva inevitabil ori ca pe ceva care ar fi mai bine să fie lăsat în urmă. Deşi doamna Lisbon îşi ducea şi acum existenţa fantomatică, ieşind rar şi primind acasă produsele de băcănie, nimeni nu a obiectat, iar unii chiar au compătimit-o.

— Îmi pare cel mai rău pentru mamă, a spus doamna Eugene. Îţi vine să te întrebi mereu dacă nu cumva ai fi putut face ceva.

Cât despre fetele care trăiau şi sufereau, statura lor s-a înălţat, ca a familiei Kennedy. Băieţii se aşezau din nou lângă ele în autobuz. Leslie Tompkins i-a cerut lui Mary peria împrumut ca să-şi îmblânzească părul lung şi roşu. Julie Winthrop fuma cu Lux pe dulapuri şi spunea că episodul cu tremurăturile nu se mai repetase. Zi de zi, fetele păreau că-şi revin după pierderea suferită.

Tocmai în această perioadă de convalescenţă ieşise Trip Fontaine la atac. Fără să se consulte cu nimeni sau să-şi mărturisească sentimentele lui Lux, Trip a intrat în clasa domnului Lisbon şi a rămas în poziţie de drepţi în faţa catedrei sale. L-a găsit pe domnul Lisbon singur, în scaunul rotativ, privind în gol la planetele care spânzurau deasupra capului său. O buclă tinerească ieşea din părul său cărunt.

— Este ora a patra, Trip, a spus cu o voce obosită. Nu am cu voi decât în a cincea.

— Nu am venit pentru matematică astăzi, domnule.

— Nu?

— Am venit să vă spun că intenţiile mele faţă de fata dumneavoastră sunt cât se poate de onorabile.

Sprâncenele domnului Lisbon se ridicaseră, dar expresia lui era de epuizare, ca şi cum şase sau şapte băieţi ar fi făcut aceeaşi declaraţie în aceeaşi dimineaţă.

— Şi care-ar fi aceste intenţii?

Trip şi-a împreunat călcâiele cizmelor.

— Aş vrea să o invit pe Lux la Ziua Porţilor Deschise.

În acel moment, domnul Lisbon i-a spus lui Trip să stea jos şi preţ de câteva minute, cu o voce răbdătoare, i-a explicat că el şi soţia lui aveau anumite reguli, ele fuseseră aceleaşi pentru fetele mai mari şi nu prea le mai putea schimba acum pentru cele mai mici, chiar dacă el ar fi vrut soţia nu i-ar fi dat voie, ha ha, şi deşi era în regulă dacă Trip dorea să vină şi să privească din nou la televizor, nu putea, a repetat, nu putea, să o ia pe Lux în oraş, mai ales cu

maşina. Domnul Lisbon a vorbit, ne-a spus Trip, cu o surprinzătoare înţelegere, ca şi cum şi el îşi aducea aminte de suferinţa de sub pântece a adolescenţei. Trip îşi dăduse seama şi cât de mult tânjea domnul Lisbon după un fiu, fiindcă în timp ce vorbea, el s-a ridicat şi l-a bătut de trei ori pe umăr, sportiv.

— Mă tem că asta-i politica noastră, n-ai ce-i face, a spus drept încheiere.

Trip Fontaine văzu uşile închizându-se. Apoi a văzut fotografia de familie pe biroul domnului Lisbon. În faţa unei roţi uriaşe din parcul de distracţii, Lux ţinea în palma roşie un măr caramelizat, a cărui suprafaţă lucioasă îi oglindea bărbia durdulie de copil. Într-o parte, buzele sale pline de zahăr se despărţiseră, lăsând să se vadă un dinte dedesubt.

— Dar dacă am fi mai mulţi băieţi? făcu Trip. Şi dacă le-am lua şi pe celelalte fete, aşa într-un grup? Şi le-am aduce acasă la ce oră veţi spune dumneavoastră?

Trip Fontaine făcuse această nouă ofertă cu o voce stăpânită, dar mâinile îi tremurau şi ochii i se umeziră. Domnul Lisbon îl privi multă vreme.

— Eşti în echipa de fotbal, fiule?

— Da, domnule.

— Pe ce poziţie?

— Atacant.

— Eu eram apărător la vremea mea.

— Un post crucial, domnule. Nu se află nimic între tine şi linia de gol.

— Exact.

— Adevărul este, domnule, că de Ziua Porţilor Deschise avem marele meci cu Country Day, apoi

avem balul şi toate celelalte şi toţi băieţii din echipă vin cu fete.

— Eşti un tânăr bine făcut. Pariez că multe fete ar vrea să vină cu tine.

— Nu mă interesează fetele multe, domnule, a răspuns Trip Fontaine.

Domnul Lisbon s-a lăsat pe spate în scaun. A respirat adânc. S-a uitat la fotografia familiei lui, din care o faţă cu zâmbet visător încetase să existe.

— Am să ridic acest subiect cu mama lor, a spus el în sfârşit. Am să fac tot ce pot.

*

Aşa s-a făcut că o mână de băieţi din grupul nostru a ajuns să ia fetele la singura întâlnire fără însoţitor pe care au avut-o vreodată. Imediat ce plecase din clasa domnului Lisbon, Trip Fontaine a început să-şi adune echipa. În timpul antrenamentului de fotbal din acea după-amiază, pe când sprintau împotriva vântului, el a spus:

— O iau pe Lux Lisbon de Ziua Porţilor Deschise. Am nevoie de trei băieţi pentru celelalte fete. Cine vrea?

Alergând pe intervalele de douăzeci de acri, trăgându-ne din greu suflarea, cu genuncherele butucănoase şi cu ciorapii de sport soioşi, am încercat fiecare să-l convingem pe Trip să ne aleagă. Jerry Burden a oferit trei ţigări pe gratis. Parkie Denton a spus că puteam să luăm Cadillacul tatălui său. Toţi am spus câte ceva. Buzz Romano, supranumit „Funia“ din cauza animalului uimitor de bine dresat pe care ni-l arăta la duşuri,

şi-a acoperit cupa de protecţie cu ambele mâini şi s-a aruncat pe jos gemând în zona de finiş:

— Mor! Mor! Trebuie să mă alegi pe mine, Tripanule!

În final, au câştigat Parkie Denton, din pricina Cadillacului, Kevin Head, fiindcă îl ajutase pe Trip Fontaine să-şi tuneze maşina, şi Joe Hill Conley, deoarece câştiga toate premiile şcolare, ceea ce Trip credea că-i va impresiona pe soţii Lisbon. În ziua următoare, Trip i-a prezentat lista domnului Lisbon şi până la sfârşitul săptămânii acesta a anunţat decizia lui şi a soţiei sale. Fetele puteau merge cu următoarele condiţii: (1) aveau să meargă în grup; (2) aveau să meargă la bal şi nicăieri altundeva; (3) aveau să fie acasă până la unsprezece. Domnul Lisbon i-a spus lui Trip că ar fi imposibil să treacă peste aceste condiţii.

— Am să fiu eu unul dintre supraveghetori, a anunţat el.

Este dificil să ne dăm seama ce a însemnat această întâlnire pentru fete. Când domnul Lisbon le-a dat permisiunea, Lux a alergat şi l-a îmbrăţişat, sărutându-l cu afecţiunea lipsită de jenă a unei fetiţe.

— Nu mă mai sărutase aşa de ani de zile, a afirmat el.

Celelalte fete au reacţionat cu mai puţin entuziasm. La momentul respectiv, Therese şi Mary jucau dame chinezeşti, iar Bonnie se uita. Ele şi-au întrerupt concentrarea din faţa tablei de metal cu scobituri doar pentru o clipă, chestionându-şi tatăl despre identităţile celorlalţi băieţi din grup. El le-a spus.

— Cine cu cine merge? a întrebat Mary.

— Or să ne tragă la sorţi, a spus Therese, apoi a făcut şase salturi răsunătoare până în zona ei de siguranţă.

Această reacţie nu prea entuziastă îşi avea explicaţia ei în istoria familiei. În înţelegere cu alte mame credincioase, doamna Lisbon aranjase întâlniri în grup şi în trecut. Băieţii Perkins le luaseră pe fetele Lisbon în cinci canoe de aluminiu, vâslind de-a lungul unui canal tulbure din Belle Isle, în timp ce soţii Lisbon şi soţii Perkins păstrau o distanţă vigilentă în bărci cu vâsle. Doamna Lisbon credea că impulsurile mai obscure ale întâlnirii cu băieţi puteau fi satisfăcute printr-o zbenguială în aer liber – iubire sublimată de jocul cu săgeţi de câmp. Într-o recentă excursie pe şosea (fără nici un motiv de a porni la drum decât plictiseala şi un cer cenuşiu), ne-am oprit în Pennsylvania şi am aflat, în vreme ce cumpăram lumânări într-un magazin rudimentar, despre obiceiul de curtare printre sectanţii Amish, în care băiatul o ia pe fata visurilor sale înveşmântată în postav la plimbare într-o trăsură neagră, urmaţi de părinţii lor în alta. Doamna Lisbon credea şi ea că iubirea trebuie ţinută sub supraveghere. Dar pe când băiatul Amish se întorcea în toiul nopţii pentru a arunca cu pietricele la fereastra dragei sale (pietricele pe care toţi consimt să nu le audă), nici un fel de amnistie nocturnă nu exista în preceptele doamnei Lisbon. Canoele sale nu au dus niciodată la focuri de tabără.

Fetele nu se puteau aştepta decât la ceva tot de soiul acesta. Şi însoţite fiind de domnul Lisbon, ele urmau, ca întotdeauna, să nu fie scăpate din

ochi. Era şi aşa destul de greu să ai un tată drept profesor, care să le stea sub ochi zi de zi în cele trei costume ale sale, câştigându-şi existenţa. Fetele Lisbon erau scutite de taxele şcolare datorită funcţiei tatălui lor, însă Mary îi spusese o dată lui Julie Ford că asta o făcea să se simtă că este „la mila publică". Acum, el avea să supravegheze balul, împreună cu alţi profesori care se oferiseră voluntari ori li se impusese, de regulă profesorii cu cea mai proastă coordonare, care nu antrenau nici un sport, sau cei mai handicapaţi din punct de vedere social, pentru care balul era doar un mod de a-şi umple o altă seară singuratică. Pe Lux nu părea să o deranjeze nimic din toate astea pentru că gândurile ei erau pline de Trip Fontaine. Se apucase din nou să scrie nume pe lucrurile ei intime, folosind cerneală solubilă în apă ca să poată spăla acei „Trip" înainte să-i vadă mama ei. (Toată ziua, însă, numele lui se proclamase continuu, lipit de pielea ei.) Se poate bănui că şi-a mărturisit sentimentele faţă de Trip surorilor sale, dar nici o fată din şcoală nu a auzit-o vreodată rostindu-i numele. Trip şi Lux stăteau împreună la prânz, iar uneori îi vedeam trecând pe coridoare, căutând vreo firidă, sau vreo ladă, sau vreo conductă de încălzire pe care să se poată culca, dar chiar şi la şcoală domnul Lisbon o putea vedea în orice moment şi, după câteva ture disimulate, treceau prin faţa bufetului şi în sus pe rampa cauciucată care ducea către clasa domnului Lisbon şi atingându-şi o clipă mâinile, o lua fiecare pe drumul său.

Celelalte fete de-abia dacă-i cunoşteau pe băieţii cu care mergeau.

— Nici măcar nu fuseseră *întrebate*, a spus Mary Peters. Era ca o nuntă aranjată sau cam aşa ceva. Sinistru.

Cu toate acestea, nu s-au opus întâlnirii, pentru a-i face o plăcere lui Lux, lor însele sau pur şi simplu pentru a rupe monotonia unei alte seri de vineri. Când am vorbit cu doamna Lisbon după mulţi ani, ea ne-a spus că nu fusese deloc îngrijorată în legătură cu întâlnirea, menţionând în sprijinul acestei afirmaţii rochiile pe care le croise special pentru seara respectivă. În săptămâna dinaintea Zilei Porţilor Deschise, ea chiar îşi dusese fetele la un magazin de ţesături. Ele se plimbaseră printre rastelele cu mostre, fiecare conţinând conturul unei rochii de vis tăiat în hârtie de mătase, dar în final nu a avut nici o importanţă ce model de material au ales. Doamna Lisbon a adăugat câte trei centimetri la linia bustului şi câte cinci la talie şi la poale, iar rochiile au arătat, când au fost gata, ca patru saci identici informi.

Din acea seară a supravieţuit o fotografie (Exponatul nr. 10). Fetele sunt aliniate în rochiile lor de petrecere, umăr la umăr, în poziţie de drepţi, ca nişte femei pionier. Coafurile lor ţepene („anticoafuri", cum le-a numit Tessie Nepi, specialista unui institut de înfrumuseţare) au aerul stoic, prezumţios al modelor europene, trebuind să reziste în sălbăticie. Rochiile, şi ele, amintesc de aceleaşi prime coloniste americane, cu bavetele lor tivite cu dantelă şi cu răscroiala gâtului foarte sus. Iată-le, aşa cum le-am cunoscut noi, cum încă începem să le cunoaştem: fâşneaţa Bonnie, sfioasă în faţa aparatului; Therese şi

creierul ei, închizându-şi strâns fantele ochilor suspicioşi; Mary, pozând cu atitudine; şi Lux, care nu privea la aparat, ci sus, în aer. Ploua în seara aceea, iar deasupra ei se infiltrase apă prin acoperiş, lovindu-i obrazul cu o secundă înainte ca domnul Lisbon să spună: „Păsărica". Deşi departe de a fi ideală (o sursă de lumină care vine din stânga tulbură imaginea), fotografia trădează totuşi mândria de a avea odrasle atrăgătoare şi un anume rit de trecere. Pe feţele fetelor străluceşte o aşteptare. Apucându-se strâns unele pe altele, trăgându-se unele pe altele în cadru, ele par a-şi aduna curajul pentru o descoperire sau o schimbare a vieţii lor. A *vieţii*. Astfel, cel puţin, o vedem noi. Vă rugăm să nu o atingeţi. Vom pune acum fotografia înapoi în plicul ei.

După ce li s-a făcut fotografia, fetele au aşteptat băieţii fiecare în felul ei. Bonnie şi Therese s-au aşezat să joace un joc de cărţi, în timp ce Mary a rămas în picioare, foarte dreaptă, în mijlocul livingului, ca să nu-şi boţească rochia. Lux a deschis uşa de la intrare şi a şonticăit spre verandă. La început am crezut că îşi luxase glezna, dar apoi am văzut că purta tocuri înalte. A început să se plimbe în sus şi în jos, exersând, până când maşina lui Parkie Denton a apărut în capătul străzii. Atunci s-a întors, a sunat singură la sonerie ca să-şi anunţe surorile şi a dispărut din nou înăuntru.

Lăsaţi pe dinafară, i-am privit pe băieţi cum se apropie. Cadillacul galben al lui Parkie Denton aluneca în josul străzii, băieţii părând că plutesc în atmosfera interioară a maşinii. Deşi ploua, iar ştergătoarele de parbriz erau în funcţiune,

interiorul maşinii avea o lucire caldă. Trecând pe lângă casa lui Joe Larson, băieţii ne-au făcut semnul victoriei cu degetul mare.

Trip Fontaine a fost primul care a coborât. Îşi ridicase în sus mânecile sacoului, cum făceau manechinele masculine în revistele de modă ale tatălui său. Purta o cravată subţire. Parkie Denton purta o bluză sport albastră, la fel ca şi Kevin Head, iar după ei Joe Hill Conley a sărit de pe bancheta din spate, purtând o bluză de tweed prea mare de-a tatălui său, învăţător şi comunist. În acea clipă, băieţii au ezitat, rămânând în jurul maşinii, fără să bage de seamă burniţa, până când Trip Fontaine a apucat-o în sfârşit pe alee către uşa din faţă. I-am pierdut din vedere la uşă, dar ne-au spus că începutul întâlnirii a fost ca oricare altul. Fetele se duseseră sus, prefăcându-se că nu sunt gata, iar domnul Lisbon i-a invitat pe băieţi în living.

— Fetele au să fie jos într-un minut, a spus el, privindu-şi ceasul. Doamne. Ar trebui să plec şi eu.

Doamna Lisbon a apărut în cadrul intrării în arcadă. Se ţinea de o tâmplă ca şi cum ar fi durut-o capul, dar zâmbetul îi era politicos.

— Bună seara, băieţi.

— Bună seara, doamnă Lisbon (la unison).

Avea conduita corectă, a afirmat Joe Hill Conley mai târziu, a cuiva care îşi făcea apariţia după ce tocmai plânsese în camera de alături. Joe simţise (a spus aceasta, desigur, mulţi ani mai târziu, într-o vreme când pretindea că îşi poate capta după voie energia chakrelor) o durere străveche ieşind din doamna Lisbon, totalul durerilor neamului ei.

— Se trăgea dintr-un neam trist, a spus el. Nu era vorba doar de Cecilia. Tristeţea începuse cu mult înaintea ei. Înaintea Americii. Şi fetele o aveau.

Nu-i observase până atunci lentilele bifocale.

— Îi tăiau ochii în două.

— Care dintre voi conduce? a vrut să ştie doamna Lisbon.

— Eu, a spus Parkie Denton.

— De cât timp ai permisul?

— De două luni. Dar am avut şi permis cu dispensă de vârstă, un an înainte de asta.

— De obicei nu ne place ca fetele să iasă cu maşina. Se întâmplă atâtea accidente în zilele noastre. Plouă şi şoselele sunt alunecoase. Sper deci că veţi fi foarte atenţi.

— Vom fi.

— În regulă, a spus domnul Lisbon, gata cu tortura. Fetelor! – către tavan – eu trebuie să o şterg. Ne vedem la bal, băieţi.

— Pe curând, domnule Lisbon.

A ieşit, lăsându-i pe băieţi singuri cu soţia lui. Ea nu i-a privit în ochi, ci i-a cercetat într-un mod abstract, ca o soră-şefă care citeşte foile de observaţie ale bolnavilor. Apoi s-a dus la baza scărilor şi a privit în sus. Nici chiar Joe Hill Conley nu şi-a putut imagina la ce se gândea ea atunci. Poate la Cecilia, care urcase aceleaşi scări cu patru luni în urmă. La scările pe care le coborâse şi ea la prima ei întâlnire. La zgomotele pe care numai o mamă le poate auzi. Nici unul dintre băieţi nu-şi aducea aminte s-o fi văzut vreodată pe doamna Lisbon atât de distrasă. Era ca şi cum ea uitase brusc că erau şi ei acolo. Şi-a atins tâmpla (*chiar* o durea capul).

În cele din urmă, fetele au apărut în capul scărilor. Era cam întuneric acolo (trei din cele douăsprezece becuri în formă de lumânare se arseseră), iar ele se ţineau uşor de balustradă în timp ce coborau. Rochiile lor largi l-au făcut pe Kevin Head să se gândească la costumele corului bisericesc.

— Dar ele nu păreau că bagă de seamă. Eu, unul, cred că le plăceau rochiile. Sau pur şi simplu erau atât de fericite că ieşeau că nu le păsa ce poartă. Nici mie nu-mi păsa. Arătau senzaţional. Numai atunci când fetele au ajuns jos şi-au dat băieţii seama că nu se hotărâseră cine cu cine să meargă. Trip Fontaine pusese ochii pe Lux, dar celelalte fete erau ale cui se nimerea. Din fericire, rochiile şi coafurile le făceau să pară toate la fel. Încă o dată, băieţii nici măcar nu au fost siguri cine era fiecare fată: în loc să întrebe, ei au făcut singurul lucru care le-a trecut prin cap: le-au făcut cadou florile de corsaj.

— Am adus flori albe, a spus Trip Fontaine. Nu ştiam ce culori o să purtaţi. Florarul a spus că albul se potriveşte la orice.

— Mă bucur că aţi adus flori albe, a spus Lux. Şi-a întins mâna şi a luat floarea, care era închisă într-o cutie mică de plastic.

— Nu am luat din cele pentru încheietură, a spus Parkie Denton. Acelea se desfac întotdeauna.

— Da, acelea nu sunt bune, a replicat Mary.

Nimeni nu a mai spus nimic altceva. Nimeni nu s-a mişcat. Lux şi-a cercetat floarea închisă în a sa capsulă a timpului. Din fundal, doamna Lisbon a rupt tăcerea:

— De ce nu-i lăsaţi pe băieţi să vi le prindă?

Primind acest îndemn, fetele au făcut un pas înainte, oferindu-şi timide piepţii rochiilor. Băieţii au apucat cu stângăcie florile, scoţându-le din cutii şi ferindu-se de boldurile decorative. Simţeau cum îi priveşte doamna Lisbon şi, chiar dacă erau suficient de aproape ca să simtă respiraţia surorilor şi să miroasă primul parfum din viaţa lor cu care li se permisese să se dea, ei încercau să nu le înţepe pe fete, ba chiar nici să nu le atingă. Au ridicat uşor materialul de pe piepturile fetelor şi le-au aşezat flori albe deasupra inimilor. Aceea dintre surori căreia un băiat îi prindea floarea devenea perechea lui. Când au terminat, i-au spus noapte bună doamnei Lisbon şi au condus fetele afară la Cadillac, ţinând cutiile goale de flori deasupra capetelor lor ca să le protejeze părul împotriva burniţei.

Din acel moment, lucrurile au mers mai bine decât s-ar fi aşteptat. Acasă, fiecare băiat şi le închipuise pe fetele Lisbon în decorurile gata făcute ale imaginaţiei noastre sărăcite – zburdând prin valuri sau fugind de noi în joacă pe patinoar, legănându-ne în faţă moţurile fesurilor, ca nişte fructe coapte. În maşină, însă, lângă fete în carne şi oase, băieţii şi-au dat seama cât de jalnice erau acele imagini. Însuşirile negative au fost şi ele aruncate la gunoi: închipuirea că fetele ar putea fi alienate sau demente. (Bătrânica nebună pe care o întâlneşti în lift zi de zi se dovedeşte a fi, când vorbeşti în cele din urmă cu ea, perfect lucidă.) Băieţii au avut o revelaţie cam de acelaşi fel.

— Nu erau chiar aşa de diferite de sora mea, a spus Kevin Head.

Lux, plângându-se că nu ajungea niciodată să stea în faţă, a vrut să se aşeze acolo. S-a strecurat între Trip Fontaine şi Parkie Denton. Mary, Bonnie şi Therese s-au înghesuit pe bancheta din spate, Bonnie ajungând pe cocoaşa din mijloc. Joe Hill Conley şi Kevin Head s-au aşezat de o parte şi de alta, rezemaţi de uşile din spate.

Chiar şi de aproape, fetele nu păreau deprimate. S-au instalat pe locurile lor, fără să le deranjeze înghesuiala. Mary era pe jumătate aşezată pe genunchii lui Kevin Head. Au început imediat să turuie. În timp ce treceau pe lângă case, ele aveau ceva de spus despre familiile din fiecare, ceea ce însemna că şi ele se uitaseră cu tot atâta interes afară, la noi, ca şi noi înăuntru, la ele. Cu două veri înainte îl văzuseră pe domnul Tubbs, director executiv de rangul doi al UAW[1], lovind-o pe doamna care o urmărise pe soţia lui până acasă, după ce aceasta îi îndoise bara de protecţie. Bănuiau că soţii Hessen fuseseră nazişti sau simpatizanţi nazişti. Detestau placajul din aluminiu de pe pereţii casei soţilor Krieger. „Domnul Belvedere loveşte din nou", a spus Therese, referindu-se la preşedintele companiei de decoraţiuni interioare în reclama sa difuzată la ore târzii. La fel ca noi, fetele aveau amintiri clare legate de diferiţi arbuşti, copaci şi acoperişuri de garaje. Ele îşi aduceau aminte de revoltele rasiale, când la capătul străzii noastre apăruseră tancurile şi Gărzile Naţionale se paraşutaseră în curţile noastre din dos. Erau, în definitiv, vecinele noastre.

1. United Auto Workers, sindicatul muncitorilor din industria automobilelor.

La început, băieții nu au spus nimic, prea copleșiți de volubilitatea surorilor Lisbon. Cine să fi știut că vorbeau atât de mult, că aveau atât de multe opinii, că împungeau cu atâtea degete priveliștile lumii? Între două priviri sporadice pe care le aruncam pe furiș înspre ele, ele trăiseră încontinuu, evoluând în feluri pe care noi nu ni le puteam imagina, citind fiecare carte din biblioteca cenzurată a familiei. Într-un fel sau altul, ele se ținuseră la curent și cu eticheta întâlnirilor mondene, cu ajutorul televizorului sau al observațiilor la școală, astfel că știau cum să antreneze conversația sau să umple tăcerile stânjenitoare. Faptul că erau neieșite în lume nu se vedea decât din felul în care-și prinseseră părul cu agrafe, ce arătau ca paiele care ies afară din animalele împăiate sau ca o rețea de sârmă la vedere. Doamna Lisbon nu le dăduse niciodată fetelor sfaturi despre cum să arate bine și interzicea prezența revistelor pentru femei în casă (un sondaj *Cosmo*: „Aveți orgasme multiple?" fusese ultima picătură). Ele făcuseră tot ce putuseră.

Tot timpul cât a durat călătoria, Lux a căutat la radio cântecul ei preferat.

— Mă scoate din minți, a spus. Știi că se cântă undeva, dar trebuie să-l găsești.

Parkie Denton a luat-o pe Jefferson Avenue, trecând pe lângă casa Wainwright cu marcajul verde al obiectivului de interes istoric, în direcția vilelor care se îngrămădeau pe malul lacului. Imitații de lămpi de gaz ardeau pe peluzele din fața caselor. La fiecare colț o servitoare de culoare aștepta autobuzul. Au mers înainte, lăsând în urmă lacul care scânteia și au ajuns în sfârșit

sub acoperământul zdrenţuit al ulmilor de lângă şcoală.

— Staţi o secundă, făcu Lux. Vreau o ţigară înainte să intrăm.

— Tata o să te miroasă, i-a spus Bonnie de pe bancheta din spate.

— Nţţ, am dropsuri de mentă. Le-a scuturat.

— O să-ţi miroasă hainele.

— Să-i ziceţi că erau nişte puşti care fumau la toaletă.

Parkie Denton a coborât geamul portierei din faţa, iar Lux şi-a aprins ţigara. Nu s-a grăbit deloc, dând fumul pe nas. La un moment dat ea şi-a scos în afară bărbia, îndreptată spre Trip Fontaine, şi-a rotunjit buzele şi, cu un profil de cimpanzeu, a trimis în aer trei inele perfecte de fum.

— Nu-l lăsa să moară virgin, a trântit Joe Hill Conley.

S-a aplecat spre scaunul din faţă şi a împuns unul cu degetul.

— Ce vulgar! a spus Therese.

— Da, Conley, a spus Trip Fontaine. Maturizează-te.

Pe drumul către bal, perechile s-au separat. Unul dintre tocurile lui Bonnie a rămas înţepenit în pietriş şi ea s-a rezemat de Joe Hill Conley în timpul cât i-a trebuit ca să-l desfacă. Trip Fontaine şi Lux au luat-o împreună înainte, deja un cuplu. Kevin Head a intrat cu Therese, iar Patrick Denton i-a oferit lui Mary braţul său. Ploaia uşoară se oprise un moment şi stelele se iviseră în câteva locuri. Când pantoful lui Bonnie s-a desprins, ea a privit în sus şi a atras atenţia asupra cerului.

— Întotdeauna Ursa Mare, a spus ea. Te uiţi pe hărţile acelea şi sunt stele peste tot, dar dacă te uiţi în sus, nu vezi decât Ursa Mare.

— Asta-i din cauza luminilor dinspre metropolă, a răspuns Joe Hill Conley

— Ăhă, a făcut Bonnie.

Fetele zâmbeau atunci când au intrat în sala de sport, printre bostanii luminaţi pe dinăuntru şi sperietorile de ciori ce purtau culorile şcolii. Comitetul de organizare a balului decisese ca tema să fie „vremea culesului". Pe tot terenul de baschet erau presărate paie, iar cornuri ale abundenţei vărsau tigve tumorescente pe masa pentru cidru. Domnul Lisbon sosise deja, la gât cu o cravată portocalie rezervată pentru ocazii festive. Vorbea cu domnul Tonover, profesorul de chimie. Domnul Lisbon nu a dat nici un semn că a remarcat sosirea fetelor, deşi se poate nici să nu le fi zărit. Reflectoarele de meci fuseseră acoperite cu filtre gelatinoase portocalii aduse de la teatru, iar tribunele erau cufundate în întuneric. Un glob de discotecă închiriat atârna de tabela de marcaj, împestriţând camera cu lumini.

În acel moment noi înşine ajunseserăm cu perechile noastre şi dansam cu ele de parcă am fi ţinut în mâini manechine, uitându-ne peste umerii lor de şifon după fetele Lisbon. Le-am văzut intrând, nesigure pe tocurile lor înalte. Cu ochii mari, ele au privit de jur împrejur prin sală, iar apoi, sfătuindu-se între ele, şi-au abandonat perechile în cea dintâi din cele şapte incursiuni la toaletă. Hoppie Riggs era la chiuvetă când au intrat fetele.

— Îţi puteai da seama că erau jenate de rochiile pe care le purtau, a afirmat ea. Nu au spus nimic, dar îţi puteai da seama. Eu purtam o rochie cu un corsaj de catifea şi fustă de tafta. Încă îmi mai vine.

Doar Mary şi Bonnie aveau nevoie să folosească utilităţile, dar Lux şi Therese le-au ţinut companie, Lux privind în oglindă doar secunda de care avea nevoie ca să-i reconfirme frumuseţea, Bonnie evitând acel obiect cu totul.

— Nu este hârtie, a spus Mary din despărţitura ei. Aruncaţi-mi puţină.

Lux a smuls un mănunchi de şervete din hârtie de la chiuvetă şi le-a azvârlit peste uşă.

— Ninge, a spus Mary.

— Erau extrem de gălăgioase, ne-a spus Hopie Riggs. Se purtau ca şi cum locul era al lor. Însă ceva mi se agăţase de spatele rochiei, iar Therese l-a dat jos.

Când am întrebat dacă fetele Lisbon vorbiseră despre perechile lor în ambianţa de confesional a toaletei, Hopie a răspuns:

— Mary a spus că era fericită că tipul ei nu era un tăntălău absolut. Asta a fost tot, însă. Nu cred că le păsa cine ştie ce de partenerii lor, ci mai mult de simplul fapt de a fi la bal. Şi eu aveam acelaşi sentiment. Eram cu Tim Carter, piticania.

Când fetele au ieşit din baie, ringul de dans începuse să se aglomereze, învârtind perechile încet prin sală. Kevin Head a invitat-o pe Therese la dans şi curând s-au pierdut în tumult.

— Doamne, eram atât de tânăr, a spus el după ani. Atât de *speriat*. La fel şi ea. Am luat-o de mână şi n-am ştiut în ce direcţie să ne-aşezăm. Dacă să ne împletim degetele sau nu. În cele din

urmă, am făcut-o. De asta îmi amintesc cel mai bine. Chestia cu degetele.

Parkie Denton îşi aminteşte mişcările studiate ale lui Mary, siguranţa ei.

— *Ea* conducea, a spus. Avea un şerveţel Kleenex mototolit într-o mână.

În timpul dansului, făcea conversaţie de salon, genul acela de conversaţie pe care femeile tinere şi frumoase îl fac cu ducii în timpul valsurilor din filmele vechi. Se ţinea foarte dreaptă, ca Audrey Hepburn, pe care toate femeile o idolatrizează şi la care bărbaţii nu se gândesc niciodată. Părea să aibă în minte o imagine cu modelul pe care picioarele lor trebuiau să-l facă pe podea, sau despre cum trebuiau să arate ei doi împreună, şi se concentra cu înverşunare să o transpună în fapt.

— Faţa ei era calmă, dar pe dinăuntru era încordată, ne-a spus Parkie Denton. Muşchii spatelui îi erau ca nişte corzi de pian.

Când a venit rândul unui dans mai vioi, Mary nu a dansat la fel de bine.

— Ca bătrânii de pe la nunţi, încercându-şi puterile.

Lux şi Trip nu au dansat decât mai târziu, în loc de asta s-au plimbat prin sală, căutând un loc unde puteau fi singuri. Bonnie i-a urmat.

— Aşa că am urmat-o şi eu pe ea, ne-a declarat Joe Hill Conley. Se prefăcea că se plimbă fără nici o ţintă, dar cu coada ochiului o ţinea pe Lux sub observaţie.

Au intrat pe o latură a mulţimii care dansa şi au ieşit pe cealaltă. S-au lipit de peretele depărtat al sălii, trecând pe sub coşul de baschet împodobit, şi au ajuns lângă tribune. Între două cântece, domnul Durid, decanul elevilor, a deschis

votul pentru Regele şi Regina Balului şi, în timp ce toţi priveau spre urna de vot din sticlă de pe masa pentru cidru, Trip Fontaine şi Lux Lisbon s-au strecurat sub tribune.

Bonnie i-a urmat.

— Parcă s-ar fi temut să rămână singură, a observat Joe Hill Conley.

Deşi nu i-o ceruse, el a urmat-o. Dedesubt, graţie dungilor de lumină care se strecurau printre stinghii, el a văzut cum Trip Fontaine ridică o sticlă până aproape de ochii lui Lux, pentru ca ea să poată citi eticheta.

— Te-a văzut cineva când ai intrat? şi-a chestionat Lux sora.

— Nu.

— Dar pe tine?

— Nu, a răspuns Joe Hill Conley.

După asta nu a mai vorbit nimeni. Atenţia tuturor s-a îndreptat din nou către sticla pe care Trip Fontaine o ţinea în mână. Reflexiile globului de discotecă sclipeau pe suprafaţa sticlei, iluminând fructul incandescent de pe etichetă.

— Şnaps de piersici, ne-a explicat Trip Fontaine după ani de zile, în deşert, pe când se secătuia de el şi de orice altceva. Tipele sunt nebune după el.

Cumpărase băutura în aceeaşi după-amiază cu un act de identitate fals şi o purtase în căptuşeala jachetei toată seara. Acum, cu privirile celorlalţi trei asupra lui, el a destupat sticla şi a sorbit siropul ca nectarul sau ca mierea.

— Trebuie să-l deguşti cu un sărut, a spus. A adus sticla la buzele lui Lux, zicând: Să nu înghiţi.

Apoi, luând încă o înghiţitură, el şi-a apropiat gura de a lui Lux într-un sărut cu aromă de piersică. În gâtul ei a bolborosit un râs captiv.

A râs, o picătură de şnaps prelingându-i-se pe bărbie, unde a prins-o cu o mână cu inel, dar apoi au devenit solemni amândoi, împingându-şi feţele unul în celălalt, înghiţind şi sărutându-se. Când s-au oprit, Lux a spus:

— Chestia asta-i tare bună.

Trip i-a dat sticla lui Joe Hill Conley. El a ţinut-o la gura lui Bonnie, dar ea şi-a întors faţa.

— Eu nu vreau, a spus.

— Haide, i s-a adresat Trip. Doar să guşti.

— Ia nu mai fi ca o mătuşă virtuoasă, i-a spus Lux.

Numai dunga ochilor lui Bonnie era vizibilă, iar în lumina argintie ei s-au umplut de lacrimi. Dedesubt, în întunericul în care se găsea gura ei, Joe Hill Conley vârî sticla. Ochii ei umezi se făcură mari. Obrajii i se umflară.

— Să nu înghiţi, i-a poruncit Lux. Apoi Joe Hill Conley şi-a vărsat conţinutul propriei guri într-a lui Bonnie.

Ne-a spus că ea îşi ţinuse tot timpul cât a durat sărutul dinţii strânşi, rânjind ca o tigvă. Şnapsul de piersici a trecut dintr-o gură într-alta, a lui şi a ei, dar apoi el a simţit că ea înghite, relaxându-se. După ani, Joe Hill Conley se lăuda că poate analiza alcătuirea emoţională a unei femei după gustul gurii sale şi insista că avusese această revelaţie în acea seară, sub tribună, cu Bonnie. I-a putut simţi întreaga fiinţă prin acel sărut, a spus el, ca şi cum sufletul ei i-ar fi părăsit corpul prin buze, cum credea Renaşterea. A distins mai întâi grăsimea balsamului ei de buze, apoi gustul trist de varză de Bruxelles al ultimei ei mese şi, dincolo de ele, praful după-amiezilor pierdute şi sarea canalelor lacrimale. Gustul de

şnaps de piersici s-a şters, iar el simţea gustul sevelor organelor ei interne, toate uşor acide din pricina durerii. Uneori buzele ei deveneau straniu de reci şi, trăgând cu ochiul, el a văzut-o că săruta cu ochii înspăimântaţi larg deschişi. După aceea, şnapsul s-a tot plimbat de la o gură la alta. I-am întrebat pe băieţi dacă vorbiseră lucruri intime cu fetele sau dacă le întrebaseră despre Cecilia, dar au spus că nu.

— Nu voiam să distrug un moment frumos, a spus Trip Fontaine.

Iar Joe Hill Conley:

— Sunt momente când trebuie să vorbeşti şi momente când trebuie să taci.

Chiar dacă percepuse adâncimi misterioase în gura lui Bonnie, nu le-a sondat până la fund pentru că nu voia ca ea să nu-l mai sărute.

Le-am văzut pe fete ieşind de sub tribune, netezindu-şi rochiile şi ştergându-se la gură. Lux se mişca obraznic pe muzică. Acela a fost momentul în care Trip Fontaine a ajuns să danseze cu ea în sfârşit, iar mulţi ani mai târziu el ne-a spus că rochia atârnând ca un sac nu a făcut decât să-i sporească dorinţa.

— Simţeai cât de zveltă este sub toate pliurile acelea. Mă omora.

Pe măsură ce seara înainta, fetele se obişnuiau cu rochiile lor şi învăţau să se mişte în ele. Lux a descoperit un fel de a-şi arcui spatele care făcea ca rochia să se muleze pe ea în faţă. Noi treceam pe lângă ele de câte ori puteam, mergând la toaletă de douăzeci de ori şi bând douăzeci de pahare de cidru. Am încercat să-i cherchelim pe băieţi, ca să putem participa şi noi, prin substituire, la acel aranjament, dar ei

nu le lăsau singure pe fete o clipă. Când votul pentru Rege şi Regină fu încheiat, domnul Durid s-a urcat pe scena portativă şi i-a anunţat pe câştigători. Toţi ştiau că Regele şi Regina nu puteau fi decât Trip Fontaine şi Lux Lisbon şi chiar şi fetele în rochii de o sută de dolari i-au aplaudat în timp ce îşi croiau drum în faţă. Apoi au dansat, şi am dansat cu toţii, dând buzna peste Head, Conley şi Denton ca să dansăm şi noi cu fetele Lisbon. Ele erau îmbujorate atunci când ajungeam şi noi la ele, cu subsuorile umede şi emanând căldură de sub răscroielile înalte ale gulerelor. Le cuprindeam palmele asudate, rotindu-le pe sub globul cu oglinzi. Le pierdeam în imensitatea rochiilor lor şi le regăseam iar, strângând carnea trupurilor lor şi trăgând în piept parfumul eforturilor lor. Câţiva dintre noi am devenit suficient de îndrăzneţi ca să ne vârâm picioarele între ale lor şi să ne apăsăm chinul nostru în ele. În acele rochii, fetele Lisbon arătau din nou identice, alunecând dintr-o mână într-alta, zâmbind, spunând îţi mulţumesc, îţi mulţumesc. În ceasul de mână al lui David Stark s-a agăţat un fir răzleţ, şi în timp ce Mary îl descurca, el a întrebat-o:

— Te distrezi bine?

— Mă distrez mai bine decât m-am distrat în toată viaţa mea, a spus ea.

Spunea adevărul. Niciodată nu mai arătaseră fetele Lisbon atât de vesele, nu se amestecaseră atât de mult cu ceilalţi şi nu vorbiseră atât de liber. După un dans, când Therese şi Kevin Head se duseseră să ia puţin aer proaspăt în cadrul uşii, Therese l-a întrebat:

— Ce v-a făcut pe voi, băieţii, să ne invitaţi?

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun, vă e milă de noi?

— Absolut deloc.

— Mincinosule.

— Cred că sunteţi drăguţe. Ăsta-i motivul.

— Părem aşa de nebune cum crede toată lumea?

— Cine crede asta?

Ea nu a răspuns, ci numai şi-a scos mâna pe uşă ca să vadă dacă mai plouă.

— Cecilia era ciudată, însă noi nu suntem. Iar apoi: Nu vrem decât să trăim. Dacă ne lasă cineva.

Mai târziu, mergând înspre maşină, Bonnie l-a oprit din nou pe Joe Hill Conley ca să privească stelele. Totul era acoperit de nori. Pe când priveau spre cerul searbăd, ea a întrebat:

— Crezi că există un Dumnezeu?

— Ăhă.

— Şi eu.

Se făcuse în acel moment zece jumătate şi fetele nu aveau decât o jumătate de oră ca să se întoarcă acasă. Balul se termina şi maşina domnului Lisbon a ieşit din parcarea corpului profesoral, îndreptându-se spre casă. Kevin Head şi Therese, Joe Hill Conley şi Bonnie, Parkie Denton şi Mary s-au reunit cu toţii în faţa Cadillacului, însă Lux şi Trip nu li s-au alăturat. Bonnie a dat fuga înapoi în sala de sport ca să se uite după ei, dar nu erau de găsit.

— Poate că au plecat acasă cu tatăl vostru, a fost de părere Parkie Denton.

— Mă îndoiesc, a răspuns Mary, privind înainte în întuneric şi jucându-se cu floarea ei zdrobită.

Fetele şi-au scos pantofii cu toc ca să poată merge mai bine şi au căutat printre maşinile parcate şi lângă portdrapelul care coborâse în bernă în ziua când murise Cecilia, deşi fusese vară şi nimeni nu observase, în afară de îngrijitorii peluzei. Fetele, atât de fericite cu doar câteva clipe în urmă, au devenit tăcute şi au uitat de partenerii lor. Se mişcau în ceată, separându-se şi reunindu-se. Au căutat pe lângă teatru, în spatele aripii Ştiinţelor reale, ba chiar şi în curtea în care se înălţa mica statuie a unei fete, donată în amintirea Laurei White şi a cărei fustiţă de bronz de-abia începuse să oxideze. Încheieturile ei sudate erau străbătute de cicatrice, în chip simbolic, dar fetele Lisbon nu au observat, sau nu au spus nimic când s-au întors la maşină la ora unsprezece fără zece. Au intrat înăuntru ca să fie duse acasă.

Drumul de întoarcere s-a scurs mai mult în tăcere. Joe Hill Conley şi Bonnie au rămas în spate, lângă Kevin Head şi Therese. Parkie Denton conducea, plângându-se ulterior că acest lucru nu-i mai dădea nici o şansă să treacă la acţiune cu Mary. Mary, însă, şi-a aranjat părul pe tot parcursul călătoriei în oglinda de pe parasolar. Therese i-a spus:

— Las-o baltă. Ne-am ars.

— Luxie s-a ars. Nu noi.

— Are cineva nişte dropsuri de mentă sau nişte gumă? a cerut Bonnie.

Nimeni nu avea, iar ea s-a întors spre Joe Hill Conley. L-a cercetat atent o clipă, apoi, folosindu-se de degete, i-a aranjat cărarea de cealaltă parte.

— Aşa arată mai bine, a spus ea. După aproape două decenii, puţinul păr pe care îl mai are

păstrează cărarea făcută de mâna invizibilă a lui Bonnie.

În faţa casei Lisbon, Joe Hill Conley a sărutat-o pe Bonnie pentru ultima dată, iar ea l-a lăsat. Therese i-a oferit lui Kevin Head obrazul. Prin ferestrele aburite, băieţii au privit înăuntru în casă. Domnul Lisbon se întorsese deja şi în dormitorul matrimonial se aprinsese o lumină.

— Venim cu voi până la uşă, s-a oferit Parkie Denton.

— Nu, nu faceţi asta, a spus Mary.

— De ce nu?

— N-o faceţi.

A coborât fără ca măcar să-i strângă mâna.

— Ne-am distrat foarte bine, a spus Therese în spate.

Bonnie i-a şoptit la ureche lui Joe Hill Conley:

— O să mă suni?

— Absolut.

Uşile maşinii au scrâşnit şi s-au deschis. Fetele s-au dat jos, şi-au aranjat ţinuta şi au intrat în casă.

Unchiul Tucker tocmai ieşise până la frigiderul din garaj să-şi aducă alt bax de şase sticle de bere, când taxiul opri pe stradă două ore mai târziu. A văzut-o pe Lux coborând şi căutând în poşetă hârtia de cinci dolari pe care doamna Lisbon i-o dăduse fiecărei fete înainte să plece în seara aceea.

— Să aveţi întotdeauna la voi bani de taxi, era dictonul ei, chiar dacă acea seară era cea dintâi ocazie în care îşi lăsase fetele să iasă şi, prin urmare, să aibă nevoie de aşa ceva.

Lux nu a aşteptat restul. A luat-o în sus pe alee, ridicându-şi rochia ca să poată merge şi

privind în pământ. Spatele hainei îi era mânjit cu alb. Uşa din faţă s-a deschis şi domnul Lisbon a ieşit pe verandă. Îşi scosese sacoul, dar încă mai purta cravata portocalie. A început să coboare scările şi s-a întâlnit cu Lux la jumătatea drumului. Ea a început să se scuze cu mâinile. Când domnul Lisbon a întrerupt-o, ea şi-a lăsat capul în jos şi apoi, deşi în silă, a dat din cap. Unchiul Tucker nu-şi putea aminti momentul exact în care a intrat în scenă doamna Lisbon. La un moment dat, însă, el a devenit conştient că se auzea muzică în fundal şi, privind către casă, a văzut-o pe doamna Lisbon în cadrul uşii deschise. Era îmbrăcată într-un halat cadrilat şi ţinea în mână un pahar. În spatele ei, muzica se infiltra în stradă, plină de orgi cu reverberaţii şi de harpe serafice. Fiindcă începuse să bea la amiază, unchiul Tucker aproape îşi terminase lada de bere pe care o consuma zilnic. A început să plângă, privind afară din garaj, în timp ce muzica umplea strada ca aerul.

— Era genul de muzică care se cântă când mori, a spus el.

Era muzică de biserică, o selecţie din cele trei albume pe care doamnei Lisbon îi plăcea să le asculte iarăşi şi iarăşi duminica. Ştiam despre muzică din jurnalul Ceciliei („Duminică dimineaţa. Mama ascultă iar gunoiul ala") şi după luni de zile, când se mutau, am găsit albumele între gunoaiele pe care le-au aruncat la bordură. Aceste albume sunt – aşa cum le-am enumerat în Registrul Dovezilor Materiale – *Cântecele credinţei*, cântate de Tyrone Little şi Dreptcredincioşii, *Extazul veşnic*, al Corului Baptist din Toledo, şi *Cântări spre slava Ta*, al Propovăduitorilor

din Grand Rapids. Raze de lumină străpung norii pe fiecare copertă. N-am reuşit să ascultăm nici măcar o dată discurile până la capăt. Este aceeaşi muzică peste care trecem când dăm de ea la radio, între Motown şi rock-and-roll, un far într-o lume de întuneric, şi total infectă. Corurile cântă cu voci blonde, gamele urcă spre crescendouri armonice, ca o spumă care ţi s-ar umfla în ureche. Ne-am întrebat întotdeauna cine ascultă o astfel de muzică, imaginându-ne văduve singure în case de odihnă sau familii de pastori care îşi trec din mână-n mână platouri cu şuncă. Nu ne-am imaginat nici măcar o dată că acele voci pioase se ridicau prin planşee ca să aducă un aer de biserică în colţişoarele în care fetele Lisbon îngenuncheau ca să-şi frece cu pietre ponce bătăturile de la degetele mari. Părintele Moody a auzit acea muzică în cele câteva vizite la cafea, pe care le făcuse familiei duminica după-amiază.

— Nu eram nebun după ea, ne-a spus el mai târziu. Îmi plac piesele mai auguste. *Mesia* de Händel. *Recviemul* de Mozart. O muzică de felul ăsta te-ai fi aşteptat să auzi, în principiu, fie-mi permis să o spun, într-un cămin protestant.

În timp ce cânta muzica, doamna Lisbon stătea în cadrul uşii, fără să se mişte. Domnul Lisbon a luat-o pe Lux şi a condus-o în casă. Lux a urcat treptele şi a traversat veranda, dar mama ei nu a lăsat-o să intre. Doamna Lisbon a spus ceva ce unchiul Tucker nu a putut auzi. Lux şi-a deschis gura. Doamna Lisbon s-a aplecat înainte şi a rămas cu faţa nemişcată, foarte aproape de a lui Lux.

— Alcoolmetrul, ne-a explicat unchiul Tucker.

Testul nu a durat mai mult de cinci secunde, după care doamna Lisbon s-a dat înapoi ca s-o

lovească pe Lux cu palma peste faţă. Lux s-a ferit, dar lovitura nu a venit. Doamna Lisbon, cu braţul ridicat, a încremenit. S-a întors către strada întunecată, ca şi cum o mie de ochi şi nu doar cei doi ai unchiului Tucker priveau. Domnul Lisbon s-a întors şi el. La fel şi Lux. Toţi trei au rămas privind în gol către cartierul în mare parte neluminat, unde din copaci mai picura încă apă şi unde maşinile dormeau în garaje şi sub prelate, iar motoarele le bâzâiau toată noaptea în timp ce se răceau. Au rămas total nemişcaţi, apoi mâna doamnei Lisbon a căzut fără vlagă pe lângă corp şi Lux a profitat de şansa ivită. A ţâşnit pe lângă ea, în sus pe scări şi a intrat în camera ei.

Nu am aflat decât după ani ce se întâmplase cu Lux şi Trip Fontaine. Chiar şi atunci el ne-a povestit fără nici un pic de tragere de inimă, insistând, cum îl obligau cei doisprezece paşi[1], că era un alt om. După dansul lor ca Rege şi Regină ai balului, Trip i-a deschis drum lui Lux prin pâlcul de supuşi care aplaudau, până la aceeaşi uşă unde Therese şi Kevin Head ieşiseră la aer.

— Eram încălziţi de dans, a spus el.

Lux avea încă pe cap diadema de Miss America pe care i-o pusese domnul Durid. Purtau amândoi cocarde regale pe piept.

— Ce facem acum? întrebase Lux.

— Ce vrem noi.

— Ca Rege şi Regină vreau să spun. Trebuie să facem ceva?

---

1. Referinţă la cele douăsprezece etape, constând din activităţi constructive, care fac parte din procedura Alcoolicilor Anonimi şi, prin extensie, din cea a tratamentului unor alte dependenţe.

— Asta-i tot. Am dansat. Am primit cocarde. Nu durează decât în seara asta.

— Credeam că este pentru tot anul.

— Ei, da, este. Dar nu trebuie să facem nimic.

Lux medită o clipă asupra acestui fapt.

— Cred că s-a oprit ploaia, a zis ea.

— Hai să mergem afară.

— Eu n-aş merge. Trebuie să plecăm în câteva minute.

— Putem să nu scăpăm din ochi maşina. N-au să plece fără noi.

— Tata, a spus Lux.

— Spune că pur şi simplu a trebuit să-ţi pui diadema în dulap.

Ploaia se oprise într-adevăr, dar ceaţa plutea în aer când au traversat strada şi au apucat-o ţinându-se de mână pe terenul de fotbal îmbibat cu apă.

— Vezi locul acela? i-a arătat Trip. Acolo-i locul unde i-am tăiat-o tipului ăluia. Blocaj lateral.

Au trecut de linia de cincizeci, de patruzeci şi au intrat în zona de finiş, unde nu-i vedea nimeni. Dunga albă pe care unchiul Tucker a văzut-o mai târziu pe haina lui Lux fusese făcută de linia de gol pe care ea s-a culcat. În timpul actului, faruri ale maşinilor se aprinseră şi măturară terenul, trecând peste ei şi luminând stâlpul de gol. Lux a spus, în toiul actului:

— Întotdeauna o fac de oaie. Întotdeauna.

Şi a început să plângă cu suspine. Trip Fontaine nu ne-a mai spus nimic altceva.

L-am întrebat dacă el a dus-o până la taxi, dar a spus că nu.

— Am mers pe jos în noaptea aceea. Nu mi-a păsat cum a ajuns ea acasă. Mi-am luat pur şi simplu tălpăşiţa.

Apoi:

— E straniu. Vreau să spun, îmi plăcea de ea. Îmi plăcea mult. Doar că mi-a fost silă de ea în momentul ăla.

Cât despre ceilalţi băieţi, ei şi-au petrecut restul nopţii hoinărind cu maşina prin suburbia noastră. Au trecut pe lângă Little Club, pe lângă Clubul de iahting şi Clubul de vânătoare. Au mers prin Village, unde vitrinele cu teme legate de Halloween fuseseră înlocuite cu unele pentru Ziua Recunoştinţei. La ora unu şi jumătate noaptea, incapabili să şi le scoată din minte pe fete, a căror prezenţă umplea şi acum maşina, ei s-au decis să mai treacă o dată pe lângă casa Lisbon. S-au oprit pentru ca Joe Hill Conley să se uşureze după un copac, apoi au apucat-o pe Cadieux, accelerând pe lângă casele micuţe ce fuseseră în trecut locuinţe pentru lucrătorii angajaţi pe timpul verii. Au trecut pe lângă un cvartal unde odinioară se ridicase unul dintre marile noastre conace, ale cărui grădini ornamentale lăsaseră acum locul unor case de cărămidă roşie cu uşi antichizate şi garaje mamut. Au virat pe Jefferson, trecând pe lângă Memorialul de război şi pe lângă uşile negre ale milionarilor rămaşi şi au mers în tăcere către fetele care deveniseră în sfârşit reale pentru ei. Pe când se apropiau de casa Lisbon, au văzut o lumină arzând la fereastra unui dormitor. Parkie Denton şi-a ridicat palma pentru ca ceilalţi băieţi să i-o bată.

— Succes deplin, a exclamat el.

Dar jubilarea lor a fost de scurtă durată. Chiar înainte ca maşina să oprească au ştiut ce se întâmplase.

— M-a lovit drept în plex înţelegerea faptului că fetele nu aveau să mai iasă a doua oară cu băieţi, ne-a spus Kevin Head după ani de zile. Scorpia bătrână le încuiase din nou în casă. Nu mă întrebaţi cum am ştiut. Am ştiut pur şi simplu.

Storurile ferestrelor coborâseră ca nişte pleoape şi straturile de flori încâlcite făceau casa să pară abandonată. În fereastra unde ardea acea unică lumină, însă, storurile fremătau. O mână l-a dat puţin deoparte, lăsând să se străvadă o felie de faţă de un galben aprins – Bonnie, Mary, Therese sau chiar Lux – care privea spre stradă. Parkie Denton a apăsat claxonul, o rafală scurtă, plină de speranţă, dar imediat ce fata şi-a lipit palma de geam, lumina s-a stins.

Patru

La câteva săptămâni după ce doamna Lisbon a izolat casa cu măsuri de maximă securitate, diferite persoane au început s-o vadă pe Lux făcând dragoste pe acoperiş.

După balul de Ziua Porţilor Deschise, doamna Lisbon a coborât storurile de la parter. Mai vedeam doar umbrele încarcerate ale fetelor, care ne dezlănţuiau imaginaţia într-un mod sălbatic. Mai mult, în timp ce toamna se transforma în iarnă, crengile copacilor din curte s-au aplecat şi s-au îndesit, ascunzând casa, deşi lipsa lor de frunze ar fi trebuit de fapt să o dezvăluie. Deasupra acoperişului Lisbonilor părea că pluteşte mereu un nor. Nu exista nici o explicaţie pentru acest lucru, cu excepţia celei paranormale, potrivit căreia casa ar fi intrat în obscuritate pentru că aşa a dorit doamna Lisbon să se întâmple. Cerul s-a întunecat şi mai mult, iar lumina a părăsit ziua, astfel că ne-am pomenit mişcându-ne mereu printr-o beznă fără timp, singurul mod în care puteam discerne ora rămânând gustul eructaţiilor noastre, gust de pastă de dinţi dimineaţa, gust pătrunzător de carne de vită în aspic după-amiaza, rezultat al meselor noastre de la bufetul şcolii.

Fără nici o explicaţie, fetele au fost retrase de la şcoală. Pur şi simplu nu au mai fost de găsit

într-o bună dimineaţă, apoi şi în dimineaţa următoare. Când domnul Woodhouse a cerut lămuriri despre respectiva chestiune, domnul Lisbon a părut că nu are idee că fetele nu mai erau.

— Repeta iarăşi şi iarăşi: „Aţi căutat în spate?"

Jerry Burden a deschis dulapul lui Mary, spărgându-i cifrul, şi a descoperit că cele mai multe dintre manualele ei erau încă acolo.

— Avea acolo ilustrate lipite cu scotch. Chestii ciudate. Canapele şi alte alea. (Erau, în realitate, ilustrate de la muzee de artă care înfăţişau un scaun Biedermeier şi o sofa Chippendale de creton roz.)

Caietele ei erau aşezate în teanc pe raftul de sus, fiecare având scris pe el numele unei materii nou-nouţe, pe care nu avea să o mai studieze niciodată. În *Istoria Americii*, printre notiţe spasmodice, Jerry Burden a găsit următorul desen: o fată cu cozi împletite se apleacă sub greutatea unui bolovan gigantic. Obrajii i se umflă, iar printre buzele ţuguiate ies aburi. Un nor de aburi care se lăţeşte conţine cuvântul *Presiune*, îngroşat cu o nuanţă întunecată.

Dat fiind că Lux nu respectase ora de întoarcere acasă, toată lumea se aşteptase la măsuri disciplinare, dar puţini anticipaseră că aveau să fie atât de drastice. Când am vorbit cu ea după mulţi ani, însă, doamna Lisbon a pretins că decizia ei nu se dorise nicicând a fi una punitivă.

— În acel moment, faptul că erau la şcoală nu făcea decât să înrăutăţească lucrurile, a spus ea. Nici unul dintre copiii ceilalţi nu vorbea cu fetele. În afară de băieţi, iar voi ştiţi bine ce urmăreau ei. Fetele aveau nevoie de timp ca să se reculeagă.

O mamă ştie lucrurile astea. Am crezut că, dacă vor rămâne acasă, se vor vindeca mai bine.

Întrevederea noastră cu doamna Lisbon a fost una scurtă. Ne-am întâlnit în staţia de autobuz a orăşelului în care locuieşte în prezent, fiindcă staţia era singurul loc în care se servea cafea. Articulaţiile degetelor îi erau roşii şi gingiile i se retrăseseră. Tragedia-i nu o făcuse mai uşor abordabilă, ba dimpotrivă, îi dăduse acea însuşire imponderabilă a cuiva care suferise mai mult decât poate fi exprimat. Cu toate acestea, am dorit să vorbim cu ea mai presus de orice, pentru că simţeam că ea, fiind mama fetelor, înţelegea mai bine decât oricine de ce se omorâseră. Dar ea ne-a spus:

— Ăsta-i cel mai înspăimântător lucru. Nu înţeleg. Odată ce ies din tine, copiii sunt altceva, cu totul altceva.

Când am întrebat-o de ce nu dăduse niciodată curs ofertei de consiliere psihologică a doctorului Hornicker, doamna Lisbon s-a înfuriat.

— Doctorul ăla voia să dea vina pe noi. Credea că de vină eram Ronnie şi cu mine.

În staţie a sosit atunci un autobuz, iar prin uşa deschisă către Peronul 2 a răbufnit o pală de dioxid de carbon, măturând tejgheaua plină de piramide de gogoşi prăjite în ulei. Doamna Lisbon a spus că trebuie să plece.

Nu se mulţumise doar să le retragă pe fete de la şcoală. Duminica următoare, ajungând acasă după o predică avântată la biserică, i-a poruncit lui Lux să-şi distrugă discurile rock. Doamna Pitzenberger (care din întâmplare îşi redecora o cameră alături) a auzit cearta aprinsă.

— Acum! repeta mereu doamna Lisbon, în timp ce Lux încerca să o convingă cu argumente raţionale, să negocieze, iar la urmă a izbucnit în lacrimi.

Prin fereastra holului de la etaj, doamna Pitzenberger a văzut-o pe Lux dând năvală sălbatic în dormitorul ei şi întorcându-se cu mai multe lăzi pentru piersici. Lăzile erau grele şi Lux le-a dat drumul să alunece pe scări ca nişte sănii.

— Părea că are de gând să le facă vânt jos. Dar le prindea întotdeauna înainte să scape de sub control.

În living, doamna Lisbon făcuse focul, iar Lux, plângând acum fără un sunet, a început să-şi dea discurile unul câte unul pradă flăcărilor. Nu am aflat niciodată ce albume au fost condamnate la acel autodafé, dar se pare că Lux le lua pe fiecare în parte în mână, implorând de fiecare dată mila doamnei Lisbon. Mirosul a devenit curând de nesuportat, iar plasticul s-a topit peste grătarul căminului, aşa că doamna Lisbon i-a spus lui Lux să se oprească. (A scos afară restul albumelor, odată cu gunoiul din săptămâna respectivă.) Chiar şi aşa, Will Timber, care îşi cumpăra atunci o acadea de struguri, a declarat că a simţit mirosul de plastic ars chiar de la Mr. Z's, magazinul cu articole de petrecere aflat departe, pe Kercheval Street.

Pe parcursul următoarelor săptămâni, de-abia dacă le-am întrezărit pe fete. Lux n-a mai vorbit niciodată cu Trip Fontaine, nici Joe Hill Conley n-a sunat-o pe Bonnie, aşa cum promisese. Doamna Lisbon le-a dus pe fete la casa bunicii lor, ca să ceară sfatul unei femei bătrâne care trecuse prin

toate. Când i-am telefonat în Roswell, statul New Mexico, unde se mutase după ce trăise patruzeci şi trei de ani în aceeaşi casă cu un singur etaj, bătrâna doamnă (doamna Lema Crawford) nu a răspuns la întrebările despre rolul ei în pedepsirea fetelor, fie din încăpăţânare, fie din pricina felului în care aparatul ei auditiv ne recepţiona la telefon. A vorbit, totuşi, de propria ei nefericire provocată de lucrările iubirii, cu circa şaizeci de ani în urmă.

— Nu te vindeci niciodată, ne-a spus ea. Dar ajungi într-un punct în care nu te mai doare chiar atât de mult.

Apoi, înainte de a închide:

— Aici e o vreme splendidă. Cel mai bun lucru pe care l-am făcut în viaţa mea a fost să arunc sapa şi lopata şi să plec din oraşul ăla.

Vocea sa îngroşată de fumătoare a trezit scena la viaţă în minţile noastre: femeia bătrână care stă la masa de bucătărie, cu puţinul ei păr prins într-un turban cu elastic; doamna Lisbon, cu buzele strânse şi încrâncenată, pe un scaun în faţa ei; şi cele patru penitente, cu capetele plecate, jucându-se cu bibelourile şi figurinele de porţelan. Nu se spune nimic despre ce simt ele sau ce vor de la viaţă; nu există decât o ordine descendentă – bunică, mamă, fiice – şi curtea din spate udată de ploaie, şi grădina de legume moartă.

Domnul Lisbon a continuat să meargă la lucru dimineaţa, iar familia la biserică duminica, dar asta era tot. Casa s-a ascuns în spatele negurilor abătute asupra-i de tinereţile înăbuşite, şi chiar şi părinţii noştri au început să vorbească despre cât de întunecat şi de nesănătos arată casa. Ratonii

erau atraşi noaptea de aburii ei miasmatici şi nu era lucru neobişnuit să găseşti câte unul mort, călcat de vreo maşină în timp ce încercase să-şi croiască drum de întoarcere dinspre tomberoanele familiei Lisbon. O dată, pe veranda din faţă, doamna Lisbon a dat drumul unor mici fumigene cu miros de sulf. Nimeni nu mai văzuse vreodată asemenea dispozitive, dar se zvonea că erau un mijloc de apărare împotriva ratonilor. Apoi, cam pe vremea când peste noi a dat primul val de frig, diverse persoane au început s-o zărească pe Lux împreunându-se pe acoperiş cu băieţi şi bărbaţi fără chip.

La început era imposibil să-ţi dai seama ce se întâmplă. Un trup de celofan îşi flutura braţele încoace şi-ncolo, frecându-şi-le de ţiglele de ardezie, ca un copil care desenează un înger pe zăpadă. Apoi se putea discerne un alt trup, mai întunecat, uneori în uniformă de băiat de fast-food, alteori purtând la gât mai multe lanţuri de aur, o dată într-un anost costum cenuşiu de contabil. Printre ramurile golaşe de ulm, din mansarda familiei Pitzenberger, am deslușit în cele din urmă chipul lui Lux, stând pe jos înfăşurată într-o pătură cu dungi Hudson Bay, fumând o ţigară, imposibil de aproape în cercul binoclului nostru, dat fiind că îşi mişca buzele la doar câţiva centimetri distanţă, dar fără un sunet.

Ne-am întrebat cum putea ea să facă aşa ceva pe propria ei casă, în timp ce părinţii dormeau în apropiere. Este adevărat, domnului şi doamnei Lisbon le era imposibil să-şi vadă propriul acoperiş şi, odată instalaţi, Lux şi partenerul ei se bucurau de o relativă siguranţă; dar înainte de asta exista inevitabilul zgomot pe care îl făcea

ea furişându-se jos ca să lase să intre băieţii şi bărbaţii, apoi cel pe care-l făceau în timp ce îi conducea sus pe scările ce trosneau, într-un întuneric saturat de vibraţiile neliniştii şi în toate acele zgomote de noapte ce le vuiau în urechi. Şi apoi, toţi acei bărbaţi care asudau, riscând să fie acuzaţi de comiterea unui act sexual cu o minoră, să-şi piardă cariera, nevestele, numai pentru a se lăsa duşi pe o scară, apoi, printr-o lucarnă, pe acoperiş, unde în toiul pasiunii lor îşi iritau genunchii şi se rostogoleau în băltoace stătute. N-am aflat niciodată cum făcea Lux cunoştinţă cu ei. Din câte ne dădeam noi seama, ea nu ieşea din casă niciodată. Nici măcar noaptea nu se furişa afară, ca s-o facă pe vreun teren viran sau jos la lac, ci prefera să facă dragoste pe teritoriul prizonieratului ei. În ceea ce ne priveşte, noi am învăţat foarte multe despre tehnicile amorului, iar pentru că nu ştiam cuvintele care desemnau ce vedeam noi, a trebuit să ni le inventăm noi înşine. Din acest motiv, vorbeam de „hăulit în canion" şi de „legarea ţevii", de „gemete în puţ", de „strecuratul capului ţestoasei" şi de „mestecatul ierbii puturoase". După ani, când ne-am pierdut şi noi virginitatea, am ajuns, în panica noastră, să mimăm giraţiile lui Lux pe acoperiş; chiar şi acum, dacă ar fi să fim sinceri cu noi înşine, ar trebui să recunoaştem că facem întotdeauna dragoste cu acel spectru palid, că întotdeauna picioarele-i rămân împiedicate în olane şi întotdeauna mâna ei neasemuită se reazemă de horn, indiferent ce-ar face mâinile şi picioarele iubitelor noastre prezente. Şi ar trebui să recunoaştem, totodată, că în momentele noastre cele mai intime, singuri noaptea cu inimile noastre

bătând, cerându-i lui Dumnezeu să ne mântuiască, ceea ce se pogoară la noi cel mai adesea este Lux, sucub al acelor nopţi în care strângeam la ochi binoclul.

Am primit dări de seamă despre aventurile ei erotice din cele mai neverosimile surse, de la puşti din cartierele muncitoreşti cu freze cu pene, care se jurau că se duseseră ei înşişi pe acoperiş cu Lux şi, chiar dacă le luam un adevărat interogatoriu, încercând să găsim nepotriviri în poveştile lor, nu reuşeam niciodată s-o facem. Spuneau că în casă era prea întuneric ca să vezi ceva, singurul lucru viu era mâna lui Lux, imperioasă şi plictisită în acelaşi timp, trăgându-i înainte de catarama de la pantaloni. Parterul era o cursă cu obstacole. Dan Tyco, cu gâtul lui ca un catarg, a călcat în ceva moale la capătul scărilor şi a ridicat acel ceva. Numai după ce Lux l-a condus prin lucarnă sus pe acoperiş a văzut, la lumina lunii, ce ţinea în mână: sandviciul pe jumătate mâncat peste care dăduse părintele Moody cu cinci luni în urmă. Alţi băieţi au dat peste caserole de spaghete congelate şi peste cutii de conserve goale, asta ca şi când doamna Lisbon ar fi încetat să mai gătească pentru fete, iar ele trăiau din ce găseau.

Conform descrierilor băieţilor, Lux slăbise, deşi noi nu ne puteam da seama prin binoclu. Toţi şaisprezece au pomenit de coastele ei proeminente, de imaterialitatea coapselor ei, iar unul, care urcase pe acoperiş cu Lux în timpul unei ploi calde de iarnă, ne-a spus cum în adânciturile claviculelor ei se strângea apa. Câţiva băieţi au pomenit de gustul acid al salivei ei – gustul sucurilor digestive care nu au nimic de făcut –,

dar nici unul din toate aceste semne de malnutriţie, de boală sau de durere (spuzeala măruntă de la colţurile gurii, smocul de păr care lipsea deasupra urechii ei stângi) nu scădea cu nimic impresia covârşitoare pe care o lăsa Lux că ar fi un înger carnal. Vorbeau despre cum fuseseră ţintuiţi de horn ca de două mari aripi care fâlfâiau, şi despre puful subţire şi blond de deasupra buzei ei superioare, care la atingere era ca penajul unei păsări. Ochii ei scânteiau, ardeau, cu o concentrare atât de mare asupra misiunii ei cum nu putea să aibă decât o creatură care nu avea îndoieli fie despre slava Universului, fie despre lipsa lui de sens. Cuvintele pe care le foloseau băieţii, ochii lor care se codeau să te privească, spaima lor, zăpăceala lor făceau limpede în ochii noştri faptul că nu serviseră decât ca un punct de sprijin cu totul nesemnificativ în ascensiunea lui Lux şi că, în cele din urmă, chiar dacă fuseseră purtaţi până pe culmi, nu ne puteau spune ce se aşternea dincolo. Câţiva dintre ei au vorbit despre sentimentul atotputernic al milei fără margini pe care-o avea Lux pentru ei.

Chiar dacă a purtat puţine conversaţii prelungite, ne-am putut forma o idee despre starea ei de spirit din puţinul care a ajuns până la noi, din puţinele sale vorbe. Lui Bob McBrearley i-a spus că nu putea trăi fără „s-o facă regulat", deşi a articulat expresia cu un accent de Brooklyn, ca şi cum ar fi imitat un film. Un anume cabotinism răzbătea din mare parte a comportării sale. Willie Tate a admis că, în ciuda nerăbdării ei, „nu părea să-i placă prea mult" şi mulţi băieţi au descris o lipsă de atenţie asemănătoare. Ridicându-şi capetele de pe poliţa moale a gâtului lui Lux, îi aflau

ochii deschişi şi sprâncenele înnodate într-un efort de gândire; sau simţeau cum, pe culmile pasiunii, ea le storcea un coş pe spate. Totuşi, ni se relata că, odată ajunşi sus pe acoperiş, Lux rostea şi rugăminţi ca de pildă: „Bag-o înăuntru. Doar o clipă. O să ne facă să ne simţim aproape". În alte împrejurări ea privea actul ca pe o muncă minoră, aşezându-i pe băieţi în poziţie şi desfăcând fermoare şi catarame cu plictiseala unei controloare. Oscila nebuneşte în vigilenţa ei contraceptivă. Unii au afirmat că administra proceduri complexe, că introducea câte trei sau patru capsule sau creme dintr-odată, cărora le punea capac cu un spermicid alb pe care îl numea „crema de brânză". Câteodată se mulţumea cu „metoda ei australiană", care presupunea agitarea unei sticle de Cola, cu jetul căreia scotea totul afară. Când era într-o dispoziţie mai strictă, ea venea cu ultimatumul său rimat: „Nici o erecţie fără protecţie". Adesea folosea produse farmaceutice aseptice; alteori, probabil izolată de blocada doamnei Lisbon, se replia pe metodele ingenioase născocite de moaşe în timpul secolelor trecute. Oţetul se dovedea util, la fel şi sucul de roşii. Minuscula ambarcaţiune a dragostei se scufunda în mări acide. Lux păstra tot felul de sticle, precum şi o cârpă murdară, pe după horn. Nouă luni mai târziu, când reparatorii de acoperişuri tocmiţi de noul cuplu tânăr de locatari au găsit sticlele, au strigat în jos către tânăra soţie:

— Se pare că cineva făcea salată aici sus.

Să faci dragoste pe acoperiş în orice moment este un lucru nebunesc, dar să faci dragoste pe acoperiş iarna sugera tulburare mentală, disperare şi o dorinţă de a te autodistruge care depăşea cu

mult orice plăcere furată pe sub copacii şiroind. Deşi unii dintre noi au văzut în Lux o forţă a naturii, nepătrunsă de frig, o zeiţă a gheţii născută de însuşi acel anotimp, cei mai mulţi ştiam că nu era decât o fată în pericol – sau care ţinea dinadins – să moară de pe urma frigului. Aşadar, nu am fost surprinşi atunci când, la trei săptămâni de la debutul spectacolelor aeriene date de Lux, maşina Salvării şi-a făcut încă o dată apariţia. Acum, la cea de-a treia acţiune de salvare, maşina ne devenise la fel de familiară ca şi vocea isterică a doamnei Buell care-l striga pe Chase să vină acasă. Când s-a lansat ca o rachetă pe aleea din faţa casei, familiaritatea ne-a făcut să nu mai vedem noile ei anvelope pentru zăpadă, cu straturile de sare ce se încrustaseră pe fiecare bară de protecţie. L-am văzut pe Şerif – uscăţivul cu mustaţă – sărind de pe locul şoferului chiar înainte s-o facă de-adevărat, iar după asta fiecare scenă a avut aerul unui *déjà vu*. Eram pregătiţi să le vedem pe fete în cămăşi de noapte apărând în treacăt pe la ferestre şi luminile trasând drumul paramedicilor către victimă, mai întâi de toate cea din vestibul, apoi cea din hol, din holul de la etaj, din dormitorul din dreapta, până când casa era aprinsă pe sectoare, ca într-un joc mecanic. Era trecut de ora 9 seara şi nu se zărea nici un crâmpei de lună. Păsările îşi făcuseră cuib în vechile felinare, astfel că lumina era filtrată prin paie şi prin puful lepădat. Păsările zburaseră spre sud de mult, dar, în fasciculele de lumină smălţuite, Şeriful şi grasul au apărut iar în uşa casei Lisbonilor. Duceau targa, exact aşa cum ne aşteptaserăm, dar când s-a aprins lumina de pe verandă nu eram pregătiţi pentru

ce am văzut: Lux Lisbon, stând în capul oaselor, cât se poate de vie.

Părea că are dureri, dar când o scoteau afară din casă ea a avut prezența de spirit să înșface un *Reader's Digest*, pe care avea să-l citească din scoarță-n scoarță în spital. Ba chiar, în ciuda convulsiilor (se ținea strâns cu mâna de stomac), Lux îndrăznise să-și aplice un strat din rujul roz interzis care – ne-au spus băieții de pe acoperiș – avea gust de căpșuni. Sora lui Woody Clabault avea aceeași marcă și o dată, după ce-am dat o raită prin dulapul cu băuturi al părinților lui, l-am convins să-și dea cu ruj și să ne sărute pe fiecare dintre noi, ca să știm, la rândul nostru, ce gust are. Dincolo de gustul băuturilor pe care le improvizaserăm în acea noapte – o parte bere de ghimbir, o parte bourbon, o parte suc de lămâie verde, o parte whisky – l-am simțit și pe cel de ceară aromată cu căpșuni de pe buzele lui Woody Clabault, transformându-le, la lumina căminului artificial, într-ale lui Lux. Muzica rock zbiera la casetofon; ne-am aruncat în toate părțile pe scaune, plutind din când în când lipsiți de corp către canapea, ca să ne vârâm capetele în baia de căpșuni, dar în ziua următoare am refuzat să ne aducem aminte că se întâmplase ceva de felul acesta, ba chiar acum este prima dată când vorbim despre subiectul ăsta. În orice caz, amintirea acelei nopți a fost obliterată de cea cu Lux urcată în ambulanță, pentru că, în ciuda discrepanțelor de timp și de spațiu, buzele lui Lux au fost cele cărora le-am simțit gustul, nu cele ale lui Clabault.

Se vedea clar că părul ei avea nevoie să fie spălat. George Pappas, care a ajuns în dreptul

salvării înainte ca Şeriful să închidă uşa, ne-a descris cum se adunase sângele în obrajii ei.

— Îi vedeai venele, a spus. Cu revista într-o mână, cu cealaltă ţinându-se de abdomen, se agăţase de targă de parcă ar fi fost o barcă de salvare săltată de valuri. Zvârcolirile, ţipetele, schimonoselile ei provocate de durere nu făceau decât să scoată în evidenţă nemişcarea Ceciliei, pe care acum o vedeam în amintire chiar mai moartă decât fusese de fapt.

Doamna Lisbon nu a sărit în ambulanţă cum făcuse data trecută, ci a rămas pe peluză, făcând cu mâna ca şi cum Lux tocmai se urcase într-un autobuz care o ducea într-o tabără de vară. Mary, Bonnie şi Therese nu au ieşit nici una afară. Vorbind despre asta mai târziu, mulţi dintre noi am fost de părere că suferisem în acel moment o dislocare mentală, care urma să se înrăutăţească şi mai mult pe parcursul celorlalte morţi. Simptomul predominant al acelei stări era incapacitatea de a ne aminti vreun sunet. Uşile ambulanţei se închideau în tăcere ; gura lui Lux (cu cele unsprezece plombe ale ei, conform fişelor stomatologului, doctorul Roth) ţipa în tăcere ; iar strada, scârţâitul crengilor groase ale copacilor, trosnetul sec al felinarelor care-şi schimbau culoarea, bâzâitul electric al semafoarelor pentru pietoni – toate aceste voci de obicei zgomotoase au amuţit sau au început să ţipe pe un ton prea înalt pentru urechile noastre, cu toate că ne trimiteau fiori pe şira spinării. Sunetul s-a întors de-abia după ce Lux plecase. Televizoarele au erupt cu râsete din conservă. Taţii noştri se aruncau cu zgomot în apa care le uşura durerile de spate.

De-abia după o jumătate de oră a dat telefon sora doamnei Patz de la Bon Secours, cu raportul preliminar că Lux suferise o perforaţie de apendice. Am fost miraţi să auzim că nu-şi făcuse rău cu mâna ei, deşi doamna Patz a spus:

— Stresul e de vină. Biata fată a trecut prin atâtea, că apendicele ei s-a perforat pur şi simplu. Şi sora mea a păţit la fel.

Brent Christopher, care în noaptea aceea aproape că-şi retezase mâna dreaptă cu un ferăstrău electric (îşi monta o bucătărie nouă), a văzut când Lux a fost împinsă pe roţi în camera de urgenţe. Deşi braţul îi era bandajat, iar creierul ameţit de analgezice, îşi aminteşte cum internii au aşezat-o pe Lux pe patul de lângă el.

— Respira pe gură, hiperventila şi se ţinea cu mâna de stomac. Spunea tot timpul cuvântul „Au!" de parcă voia să-l pronunţe pe litere.

Se pare că atunci când internii au dat fuga să-l aducă pe medic, a existat un moment în care Brent Christopher şi Lux au rămas singuri. Ea nu s-a mai lamentat şi l-a privit. El şi-a ridicat mâna înfăşurată în tifon. Lux a privit-o fără interes. Apoi s-a întins şi a tras perdeaua care separa cele două paturi.

Un anume doctor Finch (sau French – fişele sunt indescifrabile) a examinat-o pe Lux. A întrebat-o unde o doare, i-a luat sânge, a lovit-o cu ciocănelul, i-a ţinut gura deschisă cu o spatulă de apăsat limba, şi s-a uitat la ochii, la urechile şi la nasul ei. I-a palpat flancurile şi nu a găsit nici o umflătură. Nici nu mai dădea semne de durere, la drept vorbind, iar după primele câteva minute, doctorul nu i-a mai pus întrebări legate de

apendice. Unii au spus că pentru un ochi medical experimentat, semnele erau evidente: privirea anxioasă, atingerea frecventă a abdomenului. Medicul a ştiut imediat despre ce era vorba.

— Cât a trecut de la ultimul tău ciclu?

— Mai mult timp.

— O lună?

— Patruzeci şi două de zile.

— Vrei să le spun părinţilor tăi?

— Nu, mulţumesc.

— De ce atâta zarvă? De ce ai chemat ambulanţa?

— Numai aşa puteam ieşi din casă.

Vorbeau în şoaptă, medicul aplecat peste pat, Lux ridicată în capul oaselor. Brent Christopher a auzit un zgomot pe care l-a identificat a fi un clănţănit de dinţi. Apoi Lux a spus:

— Nu vreau decât un test. Nu-mi puteţi face unul?

Medicul nu s-a învoit verbal să-i facă un test, dar, dintr-un motiv sau altul, când a ieşit pe coridor i-a spus doamnei Lisbon, care tocmai venise, lăsându-şi soţul acasă cu fetele:

— Fata dumneavoastră va fi bine.

Zicând aceasta, a intrat în biroul său, unde o soră l-a găsit mai târziu aprinzându-şi pipe una după alta. Ne-am imaginat mai multe posibilităţi în ceea ce priveşte gândurile domnului doctor Finch din ziua aceea: se îndrăgostise, poate, de o fată de paisprezece ani căreia îi întârzia ciclul; estima, poate, în minte câţi bani are la bancă, câtă benzină în maşină, cât de departe ar putea ajunge înainte ca soţia şi copiii lui să prindă de veste. Nu am înţeles niciodată de ce Lux s-a dus

la spital şi nu la cabinetul de planificare familială, dar cei mai mulţi erau de părere că spunea adevărul şi că nu s-a putut gândi la nici un alt mod de a vedea un doctor. Când doctorul Finch s-a întors, a spus:

— Am să spun mamei tale că îţi facem analize gastrointestinale.

Atunci Brent Christopher s-a ridicat, legându-se în sinea lui s-o ajute el însuşi pe Lux să scape. A auzit-o zicând:

— De cât timp e nevoie ca să aflăm?

— De circa o jumătate de oră.

— Este adevărat că folosiţi un iepure?

Doctorul a râs.

În capul oaselor, Brent Christopher şi-a simţit mâna cum pulsează, ochii i s-au împăienjenit şi a fost cuprins de ameţeală; dar, înainte de a-şi pierde din nou cunoştinţa, l-a văzut pe doctorul Finch trecând pe lângă el şi îndreptându-se către doamna Lisbon. Ea a aflat mai întâi, după care surorile medicale au aflat şi ele, apoi noi. Joe Larson a alergat vizavi ca să se ascundă în tufele Lisbonilor şi acela a fost momentul când a auzit plânsetul de fetişcană al domnului Lisbon, un sunet chiar muzical, a spus. Domnul Lisbon stătea în fotoliul său de piele La-Z-Boy, cu picioarele sprijinite pe rezemătoare, acoperindu-şi faţa cu mâinile. Telefonul a sunat. S-a uitat la el. L-a ridicat.

— Slavă Domnului, a spus, slavă Domnului.

Lux, s-a comunicat, nu a avut decât o indigestie urâtă.

Pe lângă testul de sarcină, doctorul Finch i-a mai făcut lui Lux un examen ginecologic complet. Aveam să primim mai târziu, de la domnişoara

Angelica Turnette, funcţionară angajată a spitalului, documentele pe care le numărăm printre comorile noastre cele mai de preţ (cu salariul ei de nemembră sindicală, ea nu prea o scotea la capăt). Raportul medicului, sub forma unui şir de cifre aţâţătoare, o înfăţişează pe Lux, îmbrăcată într-un halat de spital din pergament aspru, urcându-se pe cântar (45), deschizând gura ca să i se pună termometrul (37,1) şi urinând într-un pahar de plastic (WBC 6-8 agutinări occ.; mucus abundent; leucocite 2+). Observaţia simplă „uşoare abraziuni" descrie starea pereţilor ei uterini, iar în cadrul unei proceduri avansate care a fost între timp abandonată, s-a făcut o radiografie a colului ei uterin rozaceu, ce arată ca o diafragmă a unui aparat de fotografiat fixată la o expunere extrem de joasă. (Ne priveşte acum ca un ochi arzător, fixându-ne cu acuzaţia lui tăcută.)

— Testul de sarcină a ieşit negativ, dar era clar că era activă sexual, ne-a spus domnişoara Turnette. Avea HVP [virusul papilomatos uman, precursor al negilor genitali.] Cu cât partenerii sunt mai mulţi, cu atât HVP sunt mai mulţi. Este foarte simplu.

Doctorul Hornicker s-a întâmplat să fie de serviciu în acea seară şi a reuşit să o vadă pe Lux timp de câteva minute, fără ca doamna Lisbon să ştie.

— Fata încă îşi mai aştepta rezultatele testului, deci era, lesne de înţeles, încordată, a spus el. Totuşi, mai exista şi altceva la ea, o altă nelinişte.

Lux se îmbrăcase şi stătea aşezată pe marginea patului din camera de urgenţe. Când doctorul Hornicker s-a prezentat, ea a spus:

— Dumneavoastră sunteţi doctorul care a vorbit cu sora mea.

— Aşa este.

— Aveţi să-mi puneţi întrebări?

— Numai dacă vrei tu.

— Eu am venit aici doar – şi-a coborât vocea – pentru ginecolog.

— Deci nu vrei să-ţi pun întrebări?

— Ceel ne-a povestit tot despre testele dumneavoastră. Nu am starea necesară pentru asta acum.

— Ce fel de stare ai?

— Nici un fel de stare. Nu sunt decât cam obosită, asta-i tot.

— Nu dormi destul?

— Dorm tot timpul.

— Şi totuşi eşti obosită?

— Mda.

— De ce crezi că se-ntâmplă asta?

Până în acel moment, Lux răspunsese cu vioiciune, legănându-şi picioarele, care nu ajungeau la podea. Acum ea s-a oprit şi l-a privit pe doctorul Hornicker. S-a aşezat mai bine, dându-şi capul înapoi, astfel că bărbiţa aceea plinuţă a ei a ieşit în evidenţă.

— Lipsa de fier din sânge, a spus. E o trăsătură de familie. Am să-i cer doctorului nişte vitamine.

— Era într-o negare profundă, ne-a spus doctorul Hornicker mai târziu. Era evident că nu dormea – simptom de manual al depresiei – şi se purta ca şi cum problema ei, şi prin asociere şi problema surorii sale, Cecilia, nu avea mare importanţă.

Doctorul Finch a intrat cu rezultatele testelor la scurt timp după aceea, iar Lux a sărit fericită jos de pe pat.

— Dar chiar şi încântarea ei avea ceva maniacal. Se urca pe pereţi.

La scurt timp după această întâlnire, în cel de-al doilea dintre numeroasele sale rapoarte, doctorul Hornicker a început să-şi revizuiască opinia despre fetele Lisbon. Citând un studiu recent al doctorului Judith Weisberg, care examina „travaliul de doliu al adolescenţilor care şi-au pierdut un frate sau o soră prin suicid" (vezi *Lista de studii de referinţă*), doctorul Hornicker a dat o explicaţie comportamentului inegal al fetelor Lisbon – închiderea lor în sine, stările subite de emoţie puternică sau catatonie. Raportul afirma că, în urma sinuciderii Ceciliei, fetele Lisbon care i-au supravieţuit sufereau de tulburări posttraumatice de stres. „Nu este neobişnuit", a scris doctorul Hornicker, „ca fratele sau sora unui A.P.S. [Adolescent Pierdut prin Suicid] să pună în act un comportament suicidar în încercarea de a face faţă suferinţei. O incidenţă ridicată a suicidului repetitiv se întâlneşte în familiile monoparentale". Apoi, într-un aparteu marginal, el şi-a lăsat la o parte maniera medicală şi a notat: „Lemingii"[1].

Dat fiind că a circulat în cele câteva luni care au urmat, această teorie a convins mulţi oameni, pentru că simplifica lucrurile. Sinuciderea Ceciliei căpătase deja, retrospectiv, dimensiunile unui eveniment de mult timp prezis. Nimănui nu îi mai părea şocantă, iar simplul fapt de a o recunoaşte drept Primă Cauză înlătura orice nevoie

1. Referire la mitul iniţiat de un film al lui Walt Disney, conform căruia lemingii se sinucid în masă periodic.

de a mai explica ceva. După cum s-a exprimat domnul Hutch:

— Au făcut din Cecilia personajul negativ.

Din această perspectivă, sinuciderea ei a fost văzută ca un fel de boală care le-a infectat pe cele care stătuseră în imediata ei apropiere. În cadă, fierbând în sosul propriului său sânge, Cecilia lansase un virus aerian pe care celelalte fete, chiar când veneau să o salveze, îl contractaseră. Nimeni nu voia să ştie de unde luase mai întâi Cecilia virusul. Contagiunea a devenit explicaţia. Celelalte fete, în siguranţa propriilor încăperi, simţiseră un miros straniu, adulmecaseră aerul, dar îl ignoraseră. Tentacule negre de fum se furişaseră pe sub uşile lor, se ridicaseră pe la spatele lor studios ca să alcătuiască siluetele funeste pe care fumul sau umbra le capătă în desenele animate: un asasin cu pălărie neagră agitând un pumnal; o nicovală pe cale să se prăbuşească. Suicidul contagios făcea din rău ceva palpabil. Bacterii fusilare aderau la agarul din gâturile fetelor. Dimineaţa, o uşoară candidoză orală mijea peste amigdalele lor. Fetele erau cuprinse de apatie. La fereastră, lumina lumii părea înnegurată. Se frecau la ochi, fără folos însă. Se simţeau greoaie, încete la minte. Obiectele din casă îşi pierdeau sensul. Un ceas de pe noptieră devenea o bucată de plastic turnată într-un tipar, care arăta ceva ce se numea timp, într-o lume care măsura, din cine ştie ce motiv, scurgerea sa. Când ne gândeam la fete în aceşti termeni, ne imaginam nişte creaturi febrile, cu o respiraţie cu iz de vomă, sucombând zi după zi în captivitatea lor fără ieşire. Ieşeam din casă cu părul ud, cu speranţa să ne îmbolnăvim şi noi de gripă ca să le putem împărtăşi delirul.

Noaptea, mieunatul strident al pisicilor care se împreunau sau se luptau, miorlăiturile lor din întuneric, ne spuneau că lumea este emoţie pură, risipită încoace şi-ncolo printre creaturile sale, chinul siamezei chioare nediferind cu nimic de cel al fetelor Lisbon, şi că înşişi copacii plonjau în sentiment. Prima ţiglă de ardezie a alunecat de pe acoperişul lor, căzând la un deget de verandă şi încrustându-se în pământul moale, iar de la distanţă vedeam smoala de dedesubt, care lăsa apa să intre. În living, domnul Lisbon a plasat o cutie veche de vopsea sub o infiltraţie, apoi a privit cum se umple de nuanţa de bleumarin în care era pictat tavanul dormitorului Ceciliei (alesese acea nuanţă ca să arate precum cerul nopţii; cutia stătuse în debara ani de zile). În zilele ce au urmat, alte cutii au început să capteze şiroaie, pe calorifer, pe poliţa de deasupra căminului, pe masa din sufragerie, dar nici un om nu şi-a făcut apariţia să repare acoperişul, cel mai probabil, credeau oamenii, pentru că Lisbonii nu mai suportau nici un intrus în casa lor. Îşi suportau infiltraţiile ei între ei, stând în ploile musonice din living. Mary păstra aparenţele preluând poşta (facturi de încălzire, reclame, nimic personal nu mai venea pe atunci), ieşind îmbrăcată cu pulovere în culori vii, verzi sau roz, împodobite cu inimi roşii. Bonnie purta un fel de combinezon de casă, pe care am început să-l numim capotul ei cu pene, în principal din cauza fulgilor ascuţiţi care o acopereau.

— Probabil că perna ei are găuri, a spus Vince Fusilli.

Fulgii, nu albi, cum ar fi fost de aşteptat, ci suri, proveneau de la raţe de calitate inferioară, creaturi de fermă al căror miros de stătut plutea adus de vânt ori de câte ori Bonnie îşi făcea apariţia înţesată de fulgi. Dar nimeni nu s-a apropiat foarte mult. Nimeni nu se mai aventura până la casă, nici unul dintre taţii şi mamele noastre, nici preotul; chiar şi poştaşul, în loc să atingă cutia poştală, îi ridica clapeta cu cotorul revistei *Cercul familial* a doamnei Eugene. Vaga decădere a casei a început acum să se vadă mai limpede. Ne-a atras atenţia cât de mult se zdrenţuiseră perdelele, dar după aceea ne-am dat seama că nici măcar nu ne uitam la perdele, ci la o peliculă de praf, în care fuseseră şterse nişte ochiuri de observaţie. Cel mai grozav lucru era să le vedem făcând un astfel de ochi: podul roz al unei palme se lipea de geam, apoi freca de jur împrejur ca să dezvăluie mozaicul strălucitor al unui ochi, privindu-ne. Mai mult, rigolele s-au surpat.

Domnul Lisbon era singurul care ieşea din casă şi unicul nostru contact cu fetele era prin intermediul semnelor pe care le lăsau asupra lui. Părul lui părea excesiv de pieptănat, de parcă fetele, neputând să ferchezuiască pe nimeni altcineva, îl ferchezuiau pe el. Pe obrajii săi nu se mai lăfăiau fâşii de hârtie-pansament, brobonite cu sânge ca nişte mici steaguri japoneze, fapt ce multor persoane le sugera că fetele începuseră să-l bărbierească cu considerabil mai multă grijă decât revărsau asupră-i fraţii lui Joe Retardatul. (Doamna Loomis, însă, era de părere că el îşi cumpărase un aparat de ras electric, după cele întâmplate cu Cecilia.) Indiferent de detalii, însă, domnul Lisbon a devenit mediul prin care întrezăream

dispoziţia fetelor. Le vedeam prin prisma distrugerilor pe care le provocau asupra persoanei sale: ochii lui roşii şi umflaţi care de-abia dacă se mai deschideau ca să-şi vadă fetele cum se sfârşeau; pantofii care începuseră să se târşească de la atâta urcat pe nişte scări la capătul cărora plana primejdia să găsească un alt trup inert; chipul său pământiu, care se stingea din compătimire pentru ele; şi privirea sa pierdută de om care îşi dădea seama că toate aceste morţi erau unica viaţă pe care avea să o aibă vreodată. Când pleca la lucru, doamna Lisbon nu-l mai întărea cu o cană de cafea. Însă, la volan fiind, el căuta automat cana în suportul ei de pe bord... şi ducea la buze cafeaua rece de săptămâna trecută. La şcoală, umbla pe coridoare cu un zâmbet fals şi cu ochii şuvoaie, sau în explozii de entuziasm copilăros striga: „Pân-aici!" şi placa elevii ca la fotbal, lipindu-i de perete. Îi ţinea prea mult, însă, încremenind, până când băieţii îi spuneau: „La loc comanda!" sau „Aici sunteţi în zona de pedeapsă, domnule Lisbon", sau orice altceva, ca să-l facă să se trezească. Kenny Jenkins a fost astfel placat de domnul Lisbon şi nu ne-a vorbit decât despre seninătatea care se pogorâse peste amândoi.

— Era straniu. Îi simţeam chiar şi respiraţia şi tot nu am încercat să mă eliberez. Era ca şi când aş fi fost la fundul unei grămezi cu negri[1], unde eşti strivit, dar este linişte şi bine.

---

1. Joc ritual al băieţilor americani, în care toţi se adună în grămadă peste unul dintre ei, care s-a făcut vinovat de ceva, până cînd acesta îşi cere scuze.

Unii îl admirau pentru că muncea în continuare; alţii condamnau acest lucru ca pe o împietrire a inimii. A început să arate ca un schelet pe sub costumul său verde, ca şi cum Cecilia, murind, îl trăsese o clipă de partea cealaltă. Ne amintea de Abraham Lincoln, dezarticulat, tăcut, ducând pe picioare durerea lumii. Nu trecea niciodată pe lângă o ţâşnitoare fără ca să guste din puţina alinare pe care o oferea ea.

Apoi, dintr-o dată, la mai puţin de şase săptămâni după ce fetele abandonaseră şcoala, domnul Lisbon şi-a dat demisia. De la Dini Fleisher, secretara directorului, am aflat că domnul Woodhouse îl chemase pe domnul Lisbon în timpul vacanţei de Crăciun, ca să aibă cu el o întrevedere. Dick Jensen, preşedintele Consiliului de Administraţie, era şi el de faţă. Domnul Woodhouse a rugat-o pe Dini să servească lichior de ouă din cutia din micul frigider de birou. Înainte să accepte, domnul Lisbon a întrebat:

— Nu are alcool, nu?

— E Crăciunul, a spus domnul Woodhouse.

Domnul Jensen a vorbit despre Rose Bowl. L-a întrebat pe domnul Lisbon:

— Cred că şi dumneata eşti absolvent al Universităţii din Minnesota, nu-i aşa?

În acel moment, domnul Woodhouse i-a făcut un semn lui Dini că ar trebui să se retragă, dar, până să iasă pe uşă, ea l-a auzit pe domnul Lisbon spunând:

— Aşa este. Dar nu cred că ţi-am spus vreodată asta, Dick. Se pare că te-ai uitat prin dosarul meu.

Cei doi bărbaţi au râs, fără veselie. Dini a închis uşa.

Pe 7 ianuarie, când s-a reluat şcoala, domnul Lisbon nu mai făcea parte din personalul şcolii. Din punct de vedere administrativ, el îşi luase concediu fără plată, dar noua profesoară de matematică, domnişoara Kolinski, se simţea, în mod vădit, suficient de sigură pe funcţia ei ca să dea jos planetele de pe orbita lor din tavan. Globurile căzute zăceau într-un colţ, ca ultima groapă de gunoi a universului: Marte vârât în Pământ, Jupiter spart în două, inelele lui Saturn secţionându-l pe bietul Neptun. Nu am aflat niciodată ce s-a vorbit exact la acea întrevedere, dar ideea principală era clară: Dini Fleisher ne-a informat că părinţii începuseră să facă plângeri la scurt timp după sinuciderea Ceciliei. Ei pretindeau că o persoană care nu-şi putea stăpâni propria familie nu avea ce să caute la catedră, iar corul dezaprobărilor devenise treptat tot mai puternic, pe măsură ce casa Lisbon se deteriora. Comportamentul domnului Lisbon nu a fost nici el de natură a îmbunătăţi situaţia, eternul lui costum gri, faptul că evita sala de mese a cadrelor didactice, vocea-i de contratenor care ieşea în evidenţă din corul bărbătesc ca bocetele unei văduve bătrâne. A fost destituit. Şi s-a întors într-o casă unde, în unele nopţi, luminile nu se aprindeau deloc, nici chiar seara, şi unde uşa din faţă nu se deschidea niciodată.

Acum casa a murit cu adevărat. Cât timp domnul Lisbon mai plecase până la şcoală şi înapoi, el mai lăsase să intre în casă un firav curent de viaţă, aducându-le fetelor dulciuri – batoane Mounds, îngheţată de portocale pe băţ sau îngheţată Kool-Pops în toate culorile curcubeului. Ne puteam imagina ce simţeau fetele acolo înăuntru

pentru că ştiam ce mâncau. Le trăiam durerile de cap, căpătate de la prea multă îngheţată înghiţită dintr-odată. Ne îmbolnăveam şi noi mâncând ciocolată. Când însă domnul Lisbon nu a mai ieşit, el nu a mai adus nici dulciuri în casă. Nu puteam fi siguri că fetele mâncau sau nu ceva. Jignit de biletul doamnei Lisbon, lăptarul nu a mai adus nici un fel de lapte, bun *sau* rău. Kroger nu a mai venit să livreze produse de băcănie. Mama doamnei Lisbon, Lema Crawford, a pomenit, însă, în cadrul aceleiaşi convorbiri telefonice cu pocnituri, din New Mexico, că îi dăduse doamnei Lisbon cea mai mare parte a murăturilor şi conservelor de vară făcute de ea (ezitase spunând „vară", pentru că aceea fusese vara în care murise Cecilia, iar în tot acel răstimp castraveţii, căpşunile, ba chiar şi ea însăşi, o bătrână de şaptezeci şi unu de ani, se dezvoltaseră în continuare şi trăiau). Dumneaei ne-a mai spus şi că doamna Lisbon avea ample provizii de conserve la subsol, precum şi apă proaspătă şi tot felul de lucruri pregătite, în eventualitatea unui atac nuclear. Din câte se pare, familia avea un fel de adăpost antinuclear la subsol, chiar lângă camera de recreaţie de unde o priviserăm noi pe Cecilia urcând scările pentru a-şi găsi moartea. Domnul Lisbon instalase chiar o toaletă de campanie cu propan. Dar aceasta se întâmpla pe vremea când se aşteptaseră ca pericolele să se ivească din afară şi nimic nu era mai lipsit de sens acum decât o cameră de supravieţuire îngropată într-o casă care devenea ea însăşi un imens sicriu.

Îngrijorarea noastră a crescut când am văzut-o pe Bonnie topindu-se pe picioare. Chiar la ivirea

zorilor, atunci când unchiul Tucker se ducea la culcare, el o vedea ieşind pe veranda de la intrare, sub falsa presupunere că toată lumea de pe stradă dormea. Purta întotdeauna capotul cu pene, iar uneori ţinea în mâini perna pe care unchiul Tucker o numea „nevasta olandeză"[1], din cauza felului în care o ţinea în braţe. Un colţ al ei sfâşiat scuipa fulgi, ningând în jurul capului ei. Străvechi. Gâtul ei lung era subţire şi alb şi ea mergea cu paşii rahitici şi chinuiţi ai unui negru nigerian subnutrit, dând senzaţia că articulaţiile şoldurilor nu-i erau bine unse. Fiindcă era el însuşi cât se poate de slab din cauza dietei sale lichide, pe bază de bere, am crezut spusele unchiului Tucker despre greutatea lui Bonnie. Nu era acelaşi lucru ca atunci când doamna Amberson ne-ar fi spus că Bonnie se topeşte pe picioare. Prin comparaţie cu ea, toţi făceam la fel. Dar catarama curelei de argint cu turcoaze a unchiului Tucker părea la fel de mare asupra persoanei sale precum centura bătută cu pietre scumpe a unui campion de categorie grea. Ştia despre ce vorbeşte. Iscodind din garajul său, cu o mână rezemată de frigider, privea cum, cu mişcări dezordonate, Bonnie Lisbon cobora cele două trepte de la intrare, străbătea peluza până la mica moviliţă de pământ rămasă în urma săpăturilor care avuseseră loc cu mai multe luni în urmă şi, pe locul morţii surorii ei, începea să-şi spună rozariul. Cu perna într-o mână, îşi număra mărgelele în

1. Termen popular care desemnează o pernă de lungimea trupului omenesc, care se ţine pe lângă corp sau se înfăşoară în jurul lui în timpul somnului.

cealaltă, făcând în aşa fel încât să termine înainte să se aprindă lumina la cea dintâi casă de pe stradă şi înainte ca vecinii să se trezească.

Nu ştiam dacă era vorba de ascetism sau de înfometare. Părea împăcată cu sine, ne-a spus unchiul Tucker, fără apetitul febril al lui Lux şi fără expresia înţepată şi hirsută a lui Mary. L-am întrebat dacă avea cumva vreo imagine laminată a Fecioarei Maria asupra ei, dar ne-a spus că nu crede să fi avut. Ieşea din casă în fiecare dimineaţă, deşi uneori, dacă rula vreun film cu Charlie Chan, unchiul Tucker uita să verifice.

Tot unchiul Tucker a fost cel care a detectat primul mirosul pe care nu l-am putut identifica niciodată. Într-o dimineaţă, când Bonnie a ieşit la moviliţa de pământ, ea a lăsat uşa de la intrare deschisă, iar unchiul Tucker a devenit conştient de existenţa unui miros cu totul deosebit de oricare altul cunoscut de el până atunci. La început a crezut că nu era decât o intensificare a izului de pasăre udă pe care-l emana Bonnie, dar mirosul a persistat şi după ce ea s-a întors înăuntru, iar când ne-am trezit, şi noi, la rândul nostru, l-am mirosit. Căci, şi după ce casa începuse să se dezintegreze, degajând aburi de lemn în putrefacţie şi de covoare mucede, acest al doilea miros a început să fie adus de vânt dinspre casa Lisbonilor, invadându-ne visele şi făcându-ne să ne spălăm pe mâini iar şi iar. Mirosul era atât de dens încât părea lichid, iar când păşeai în curentul lui părea că te împroaşcă. Am încercat să-i localizăm sursa, căutând vreo veveriţă moartă prin curte sau vreun sac de îngrăşământ, dar mirosul conţinea prea mult sirop pentru a fi moartea însăşi. Mirosul se afla în mod clar de partea vieţii şi îi amintea lui

David Black de o salată de ciuperci fantezie, pe care o mâncase într-o excursie cu părinţii la New York.

— E mirosul de păsărică ţinută în colivie, a spus Paul Baldino, ştiutor, iar noi nu ştiam destule ca să-l contrazicem, dar nu ne-a fost uşor să ne imaginăm o astfel de aromă ieşind din ventriculele dragostei.

Mirosul era un amestec de respiraţie grea, brânză, lapte, limbă încărcată, dar şi un iz de ars ca acela al dinţilor polizaţi. Era genul de respiraţie grea cu care te obişnuieşti pe măsură ce te apropii de ea, până când n-o mai poţi distinge pentru că este chiar propria ta respiraţie. De-a lungul anilor, desigur, gurile deschise ale femeilor ne-au suflat în faţă ingrediente ale mirosului original şi, uneori, aflaţi într-un echilibru precar pe cearşafuri străine, în întunericul respectivei nopţi de infidelitate sau de rendez-vous cu necunoscute, am fost bucuroşi să simţim orice nouă duhoare specifică, tocmai din pricina legăturii ei parţiale cu efluviile care au început să fie aduse de vânt dinspre casa Lisbon, la scurt timp după ce a fost închisă, şi nu s-au oprit, propriu-zis, niciodată. Şi în momentul de faţă, dacă ne concentrăm, le mai putem mirosi. Ele ne găseau în paturile noastre şi pe terenul de joacă, în timp ce ne jucam „Omoară omul cu mingea"; coborau pe scări în subsolul casei Karafilis, făcând-o pe bătrâna doamnă Karafilis să viseze că se întorsese la Bursa şi gătea frunze de viţă. Ajungeau până la noi chiar şi pe deasupra duhorii trabucului bunicului lui Joe Barton, în timp ce acesta ne arăta un album cu fotografii din zilele în care fusese înrolat în Marină, explicându-ne că femeile

durdulii cu jupoane de lângă el nu-i erau decât verişoare. Fapt destul de straniu, chiar dacă mirosul era copleşitor, nu ne-am gândit niciodată să ne ţinem respiraţia sau, în ultimă instanţă, să respirăm pe gură, iar după cele dintâi zile am început să sorbim mirosul ca pe laptele de mamă.

Au urmat luni sumbre şi stagnante: ianuarie cel prins în gheţuri; februarie cel inexorabil; martie cel mocirlos şi murdar. Pe atunci mai aveam încă ierni, troiene uriaşe şi zile în care nu se făcea şcoală. Acasă, în zilele năpădite de ninsoare, ascultând la radio lista şcolilor închise (o procesiune de nume de ţinuturi indiene, Washtenaw, Shiawassee, până la al nostru Wayne anglo-saxon), mai cunoşteam încă sentimentul înviorător de a te găsi la adăpost, la căldură, aidoma celui încercat de primii colonişti. Astăzi, din cauza curenţilor schimbători care vin dinspre fabrici şi a temperaturii globale în creştere, zăpada nu mai vine niciodată dând năvală, ci printr-o acumulare lentă în timpul nopţii, ca o spumă trecătoare. Lumea, un artist de varieteu obosit, ne oferă încă o stagiune fără sare şi piper. În zilele în care trăiau fetele Lisbon, zăpada cădea în fiecare săptămână, iar noi ne curăţam cu lopata aleile din faţa caselor, făcând grămezi mai mari decât maşinile noastre. Camioanele aruncau cu mormane de sare. Luminiţele pentru Crăciun se aprindeau şi moş Wilson s-a grăbit să-şi ridice, ca în fiecare an, tabloul său extravagant: un om de zăpadă de douăzeci de picioare, cu trei reni mecanici care trăgeau un Moş Crăciun grăsan în sania lui. Tabloul aducea întotdeauna pe strada noastră un şir lung de maşini, dar în anul acela traficul se gâtuia în două locuri. Vedeam cum

familii întregi arată cu degetul către Moş Crăciun şi zâmbesc, după care rămân mute şi avide în faţa casei Lisbon, ca nişte gură-cască la locul unui accident. Faptul că Lisbonii nu au pus lumini decât după Crăciun le făcea casa să pară şi mai sumbră. Pe peluza Pitzenbergerilor, de alături, trei îngeri ninşi suflau din trâmbiţele lor roşii. La familia Bates, de cealaltă parte, bomboane gumate multicolore luceau prin tufişúrile îngheţate. Doar în ianuarie, când se împlinea săptămâna de când îşi pierduse serviciul, domnul Lisbon şi-a făcut apariţia afară ca să înşire lumini. A decorat tufişurile din faţa casei, dar când a băgat în priză şiragul de lumini a fost nemulţumit de rezultat.

— Printre becurile astea este unul care clipeşte, i-a spus el domnului Bates în timp ce acesta dădea să se urce în maşină. Pe cutie scrie că are vârful roşu, dar le-am verificat pe toate şi nu găsesc vinovatul. Detest luminile care clipesc.

Poate că aşa era, dar ele au continuat să clipească, de câte ori îşi amintea el să le bage în priză seara.

Pe tot timpul iernii, fetele au rămas scumpe la vedere. Uneori, una sau alta dintre ele se ivea afară, cu braţele strânse în jurul corpului ca să se apere de frig, iar răsuflarea îi estompa faţa în spatele aburilor, după care, un minut mai târziu, intra înapoi. Noaptea, Therese mai recurgea şi acum la radioul ei pentru amatori, bătând la el mesaje care o duceau departe de casa sa, până la statele calde din sud şi chiar până în vârful Americii de Sud. Tim Winer a căutat frecvenţa Theresei printre undele radio şi de câteva ori a pretins că a şi găsit-o. O dată, ea a vorbit cu un

bărbat din Georgia despre câinele său (şolduri artritice, să-l opereze sau nu?), iar altă dată, în acel mediu fără sex şi fără naţie, cu o fiinţă umană ale cărei puţine răspunsuri Winer a reuşit să şi le noteze. Acestea nu constau decât din linii şi din puncte, dar l-am convins pe Winer să ni le traducă în engleză. Schimbul de replici a fost cam în felul acesta:

— Şi tu?

— Fratele meu.

— Câţi ani?

— Douăzeci şi unu. Bine făcut. Frumos la vioară.

— Cum?

— Pod în apropiere. Curent rapid.

— Cum treci peste asta?

— Niciodată n-am să o fac.

— Cum este în Columbia?

— Cald. Linişte. Vino.

— Mi-ar plăcea.

— Te înşeli în privinţa *bandidos*.

— Trebuie să plec. Strigă mama.

— Pictat acoperiş albastru cum spus tu.

— Pa.

— Pa.

Asta a fost tot. Interpretarea este, credem noi, foarte evidentă şi arată că târziu, în luna martie, Therese încă mai căuta o lume mai liberă. Cam în aceeaşi perioadă, ea a cerut prin poştă formulare de înscriere la o listă de colegii (reporterii aveau să bată multă monedă pe acest fapt, mai târziu). Fetele au mai comandat şi cataloage cu articole pe care nu le-ar fi putut nicicând cumpăra, iar cutia poştală a Lisbonilor s-a mai

umplut încă o dată: cataloage de mobilă de la Scott-Shruptine, haine de firmă, vacanţe exotice. Fără să poată ieşi măcar din casă, fetele călătoreau în imaginaţia lor către temple cu cupole aurite din Siam, ori pe lângă un bătrân cu o găleată şi cu o mătură din frunze, care deretica un petic de Japonie acoperit cu muşchi. Îndată ce am aflat numele acelor broşuri, am trimis şi noi după ele, ca să vedem unde doreau să meargă fetele. *Aventuri în Orientul Îndepărtat. Voiaje pentru cei care vor să se plimbe în largul lor. Circuitele „Tunel către China". Orient Express.* Le-am obţinut pe toate. După care, frunzărind paginile, am hoinărit laolaltă cu fetele prin trecători prăfuite, oprindu-ne din când în când să le ajutăm să-şi dea jos rucsacurile, punându-ne mâinile pe umerii lor calzi şi jilavi şi privind pierduţi apusurile în nuanţa fructului de papaya. Am băut ceai cu ele într-un pavilion lacustru, pe deasupra peştilor aurii care aruncau văpăi. Am făcut tot ce ne-a trecut prin cap, iar Cecilia nu îşi luase zilele: era mireasă în Calcutta, cu văl roşu şi tălpile vopsite cu henna. Unicul fel în care ne puteam simţi aproape de fete era prin mijlocirea acestor excursii imposibile, care ne-au lăsat pentru toată viaţa cu sechele, făcându-ne mai fericiţi cu vise decât cu soţii. Unii dintre noi au abuzat cataloagele, luându-le în încăperi unde eram singuri sau strecurându-le pe sub cămăşi. Dar nu puteam face mult mai mult de-atât, zăpada cădea, iar cerul era de un gri implacabil.

Ne-ar plăcea să vă spunem cu vocea autorităţii cum era casa Lisbon pe dinăuntru sau ce simţeau fetele fiind prizoniere în ea. Uneori,

când investigaţia ne stoarce de puteri, tânjim după vreo fărâmă de dovadă, după vreo piatră de la Rosetta care să ni le explice în sfârşit pe fete. Dar, chiar dacă iarna aceea este sigur că nu a fost una fericită, prea puţin în afara acestui fapt poate fi confirmat. A încerca să localizezi exact durerea fetelor este ca acea autoexaminare pe care doctorii ne îndeamnă să ne-o facem (o, da, am ajuns la vârsta respectivă). La intervale regulate, suntem siliţi să explorăm cu detaşare clinică săculeţul nostru cel mai intim şi, palpându-l, să ne întipărim în minte realitatea lui anatomică; două ouă de broască ţestoasă într-un cuib alcătuit din minuscule ierburi de mare, cu tuburi care se încolăcesc înăuntru şi înspre afară, presărate cu protuberanţe cartilaginoase. Ni se pretinde să găsim în acest teritoriu cu o hartă incertă, printre cocoloaşe şi spirale prezente acolo în mod natural, invadatorii agresivi. Nu ne-am dat niciodată seama cât de multe umflături posedam până când nu am pornit în căutarea lor. Aşa se face că stăm astăzi culcaţi pe spate, sondând, retrăgându-ne mâna de durere, sondând din nou, iar seminţele morţii se pierd în dezordinea pe care a creat-o Dumnezeu în noi.

Cu fetele, situaţia nu este foarte diferită. De-abia am început să le palpăm durerea că ne şi pomenim întrebându-ne dacă această rană anume a fost cea mortală sau nu, sau dacă (în joaca noastră orbească de-a doctorii) chiar a fost vorba de o rană. Ar putea foarte bine să nu fi fost decât o gură, la fel de umedă şi de caldă. Cicatricea ar putea să fi fost deasupra inimii sau deasupra rotulei. Nu ne putem da seama. Tot ce putem face este să o luăm pe bâjbâite în sus, dinspre

picioare şi mâini, peste torsul moale, bivalvular, către chipul imaginat. El ne vorbeşte. Dar noi nu avem cum auzi.

*

În fiecare noapte scrutam ferestrele de la dormitoarele fetelor. Adunaţi în jurul cinei, conversaţiile noastre se îndreptau inevitabil asupra nenorocirii acelei familii. Oare domnul Lisbon îşi va lua o altă slujbă? Cum îşi va întreţine el familia? Cât de mult timp vor putea fetele să îndure să stea închise în casă? Chiar şi bătrâna doamnă Karafilis şi-a întreprins una din rarele-i incursiuni până la parter (într-o altă zi decât cea de baie), doar ca să privească peste drum la casa familiei Lisbon. Nu ţineam minte nici o altă ocazie în care bătrâna doamnă Karafilis să se fi interesat de vreun lucru din această lume, fiindcă de când o ştiam noi ea trăia la subsol, aşteptându-şi moartea. Uneori, Demo Karafilis ne lua jos la el să jucăm fotbal mecanic, aşa că, deplasându-ne printre conducte de încălzire, leagăne de copil abandonate şi valize hărtănite, ne croiam drum până la mica încăpere pe care bătrâna doamnă Karafilis o decorase ca să aducă a Asia Minor. De un grilaj de lemn de pe tavan erau agăţaţi struguri artificiali; în cutii decorative erau adăpostiţi viermi de mătase; pereţii de ciment cu zgură erau pictaţi în nuanţa exactă de albastru azuriu pe care o are aerul în acea lume veche. Cărţi poştale lipite cu scotch serveau drept ferestre către un alt timp şi spaţiu, în care bătrâna doamnă Karafilis încă trăia. Munţi verzi se înălţau în fundal, lăsând loc în prim-plan unor

morminte otomane sparte, unor acoperişuri cu ţigle roşii şi norişorului de aburi care se ridica într-un colţ Technicolor dinspre un bărbat ce vindea pâine caldă. Demo Karafilis nu ne-a spus niciodată ce era în neregulă cu bunica sa, nici nu găsea ciudat că o ţineau la subsol, lângă uriaşul boiler şi ţevile de scurgere care bolboroseau (suburbia noastră de şes era predispusă la inundaţii). Totuşi, felul în care se oprea în faţa cărţilor poştale, lingându-şi un deget şi apăsându-l în acelaşi punct deja albit, felul în care zâmbea cu dinţii ei aurii, dând din cap în faţa priveliştilor de parcă ar fi salutat nişte trecători, toate ne spuneau că bătrâna doamnă Karafilis fusese modelată şi mâhnită de o poveste despre care noi nu ştiam nimic. Când dădea cu ochii de noi, ea ne vorbea totuşi:

— Închide lumina, păpuşelul *mu*.

Şi aşa făceam, lăsând-o pe întuneric, iar ea îşi făcea vânt cu evantaiul pe care salonul de pompe funebre care îi înmormântase soţul i-l trimitea cadou de fiecare dată de Crăciun. (Evantaiul, un carton ieftin prins cu un cârlig de un băţ de acadea, îl înfăţişa pe Iisus rugându-se la Ghetsimani, cu nişte nori aducători de rele adunaţi în spatele lui, iar pe partea cealaltă se făcea publicitate serviciilor mortuare.) În afară de ocaziile când făcea baie, bătrâna doamnă Karafilis mai urca la parter – cu o funie legată de brâu, de care tatăl lui Demo trăgea uşor, în timp ce Demo şi fraţii săi asistau din spate – numai atunci când *Trenul spre Istanbul* se dădea la televizor, o dată la doi ani. Atunci, entuziasmată ca o copiliţă, ea se apleca în faţă pe canapea şi aştepta scena de zece secunde în care trenul

trecea pe lângă câteva dealuri înverzite, unde era inima ei. Îşi ridica ambele braţe, scotea un ţipăt ca de vultur, tocmai când trenul dispărea – la fel ca întotdeauna – în tunel.

Bătrânei doamne Karafilis nu îi păsa prea mult de bârfele de cartier, în cea mai mare parte pentru că nu le înţelegea. Mica parte pe care o înţelegea, totuşi, i se părea fără nici o însemnătate. Femeie tânără fiind, ea se ascunsese într-o peşteră ca să scape de turci, care ar fi omorât-o. Timp de o lună întreagă, nu se hrănise decât cu măsline, înghiţind şi sâmburii ca să-i ţină de foame. Îşi văzuse rudele măcelărite, bărbaţii spânzuraţi ziua în amiaza mare cu propria ruşine în gură, iar când auzea acum cum Tommy Riggs a făcut una cu pământul Lincolnul părinţilor sau cum pomul de Crăciun al familiei Perkins a luat foc, omorând pisica, pur şi simplu nu înţelegea în ce consta drama. Singura dată când s-a trezit la viaţă a fost atunci când cineva a pomenit de fetele Lisbon, iar atunci nu pentru a pune întrebări sau pentru a afla detalii, ci pentru a intra în telepatie cu ele. Dacă vorbeam de fete când bătrâna doamnă Karafilis ne putea auzi, ea îşi înălţa capul, după care se ridica cu dificultate din scaun şi traversa podeaua rece de ciment, ciocănind cu bastonul. Pe o latură a subsolului, o fereastră la nivelul solului lăsa să intre o lumină slabă şi, ducându-se la ochiurile ei reci de geam, ea privea ţintă peticul de cer vizibil printr-o dantelărie de pânze de păianjen. Doar atât putea ea vedea din lumea fetelor, acelaşi cer de deasupra casei lor, însă el îi spunea suficient. Ne-a trecut prin minte că ea şi fetele citeau semne secrete ale nefericirii în formaţiunile noroase,

că, în ciuda diferenţelor de vârstă, ceva etern se comunica între ele, de parcă ea le-ar fi sfătuit pe fete în greaca ei îngânată:

— Nu vă pierdeţi vremea cu trăitul.

Paie şi frunze putrede umpleau fereastra de sus, şi un scaun spart de când ne ridicasem noi un fort. Lumina strălucea prin rochia de casă a bătrânei doamne Karafilis, la fel de subţire şi cu un model la fel de anost ca un şervet de hârtie. Sandalele sale erau numai bune de purtat la un *hammam* sau în vreo baie de aburi, nu pe acea podea expusă curenţilor. În ziua în care a auzit despre noua încarcerare a fetelor, ea şi-a ridicat brusc privirea, a dat din cap, dar nu a zâmbit. Însă ştia deja, aşa ni s-a părut.

Din baia ei săptămânală cu sare amară, ea vorbea despre fete, sau cu ele, nu ne dădeam seama exact. Nu ne apropiam prea mult, nici nu trăgeam cu urechea la gaura cheii, fiindcă cele câteva priviri fugare şi contradictorii pe care le aruncasem bătrânei doamne Karafilis, cu sânii ei căzuţi dintr-un alt secol, cu picioarele albăstrui, cu părul ei despletit şocant de lung şi de lucios, ca al unei fete, ne făceau să ne simţim teribil de stânjeniţi. Chiar şi sunetul apei curgând în cadă ne făcea să roşim, când vocea ei înfundată se auzea pe deasupra lui, plângându-se de dureri, iar femeia neagră, nici ea foarte tânără, o convingea să intre, două femei singure cu decrepitudinea lor dincolo de uşa băii, ţipând, cântând, mai întâi femeia neagră, apoi bătrâna doamnă Karafilis cu un cântec grecesc oarecare, iar în final numai zgomotul apei, a cărei culoare nu ne-o puteam imagina, clipocind. După aceea, ea apărea la fel de palidă ca şi înainte, cu capul

înfăşurat într-un prosop. Auzeam plămânii bătrânei doamne Karafilis cum se umflă, în timp ce femeia neagră îi potrivea funia în jurul mijlocului şi începea să-i dea drumul în jos pe scări. În ciuda dorinţei ei de a muri cât mai repede cu putinţă, bătrâna doamnă Karafilis părea întotdeauna înspăimântată în timpul acestor coborâri, ţinându-se strâns de balustradă, cu ochii măriţi în spatele ochelarilor fără rame. Uneori, când trecea în jos pe lângă noi, îi spuneam ultimele noutăţi despre fete, iar ea striga *„Mana!"*, ceea ce însemna un fel de „Sfinte Sisoe!", ne-a spus Demo, însă nu părea niciodată cu adevărat surprinsă. Dincolo de ferestrele privite fugar o dată pe săptămână, dincolo de stradă, trăia lumea care – bătrâna doamnă Karafilis o ştia – era pe moarte de ani buni.

În final, nu moartea a fost cea care a surprins-o, ci încăpăţânarea vieţii. Nu putea să înţeleagă cum de rămâneau membrii familiei Lisbon atât de tăcuţi, de ce nu urlau către cer sau nu înnebuneau. Văzându-l pe domnul Lisbon înşirând luminile de Crăciun, ea a scuturat din cap şi a bombănit ceva pentru sine. Şi-a luat mâinile de pe balustrada geriatrică specială instalată la parter, a făcut câţiva paşi la nivelul mării fără sprijin şi, pentru prima dată în şapte ani, nu a mai avut nici o durere. Demo ne-a explicat acest lucru astfel:

— Noi, grecii, suntem oameni trişti. Sinuciderea are pentru noi un rost. Să înşiri lumini de Crăciun după ce propria ta fiică s-a dus în felul acesta – asta nu are nici un rost. *Yia yia* mea nu a putut înţelege la America tocmai de ce toată lumea se preface tot timpul că este fericită.

Iarna este anotimpul alcoolismului şi al disperării. Număraţi beţivii din Rusia sau sinucigaşii de la Cornell. Atâţi examinaţi s-au aruncat în defileul acelui campus deluros, încât universitatea a instituit o zi liberă la mijlocul iernii, ca să destindă toată acea încordare (numită popular „ziua sinuciderii", respectiva zi liberă ne-a apărut în timpul unei căutări pe internet, alături de „cursă sinucigaşă" şi de „suicid-mobil"). Nu-i înţelegem mai bine nici pe acei tineri de la Cornell: o oarecare Bianca cu prima ei diafragmă şi cu toată viaţa înainte, care a plonjat de pe pod protejată doar de vesta de puf; Bill cel întunecat şi existenţialist, cu ţigările sale indoneziene cu cuişoare şi cu paltonul de la Armata Salvării, care nu a sărit, ca Bianca, ci s-a aruncat peste balustradă şi a rămas atârnat cât l-au ţinut puterile înainte să-şi dea drumul (muşchii umerilor prezintă rupturi la 33 la sută dintre cei care aleg podurile; ceilalţi 67 la sută se aruncă pur şi simplu). Pomenim de asta acum doar ca să arătăm că şi studenţii, liberi să bea şi să facă amor, îşi iau zilele cu mâna lor în număr mare. Imaginaţi-vă cum trebuie să se fi simţit fetele Lisbon, închise la ele în casă, fără un casetofon care să urle şi fără vreun narcotic la îndemână.

Ziarele, care au scris mai târziu despre ceea ce au numit ele un „pact al sinuciderilor", le-au considerat pe fete a fi fost nişte automate, nişte creaturi atât de puţin vii, încât moartea lor nu aducea cine ştie ce schimbare. În malaxorul relatărilor duduii Perl – care condensează două sau trei luni de zile şi suferinţa a patru fiinţe omeneşti într-un singur paragraf cu titlul *Când tineretul nu mai vede un viitor în faţa sa* – fetele

sunt înfăţişate ca nişte personaje de nedistins unul de altul, scrijelind *x*-uri negre pe un calendar sau ţinându-se de mână în pretinse Liturghii Negre. Aluzii la satanism, ori la vreo formă blândă de magie neagră, bântuie calculele duduii Perl. Ea dă mare importanţă incidentului cu arderea discurilor şi citează adesea versuri din piese rock care fac aluzie la moarte sau la sinucidere. Duduia Perl s-a împrietenit cu un DJ local şi şi-a petrecut o întreagă noapte ascultând discurile pe care colegii de şcoală ai lui Lux au declarat că se numărau printre favoritele ei. Din această „cercetare", ea a venit cu descoperirea cu care se mândrea cel mai tare: un cântec al formaţiei Cruel Crux, intitulat *Sinuciderea fecioarei*. Refrenul îl redăm mai jos, deşi nici duduia Perl, nici noi nu am putut stabili cu siguranţă dacă albumul se număra printre cele pe care doamna Lisbon a silit-o pe Lux să le ardă:

Sinuciderea fecioarei
Ce a spus ţipătul ei?
La ce bun să mai întârzii
În cursa asta de infern
Mi-a dat mie floarea ei
A mea-i sinuciderea fecioarei.

Piesa se cuplează, fără îndoială, foarte bine cu ideea că o forţă a întunericului le-a asaltat pe fete, un rău monolitic pentru care nu eram noi responsabili. Comportamentul lor, însă, era departe de a fi monolitic. În timp ce Lux îşi dădea rendez-vous-uri pe acoperiş, Therese cultiva căluţi de mare fluorescenţi într-un pahar şi, la o altă uşă pe acelaşi coridor, Mary petrecea ore întregi

privindu-se în oglinda ei portabilă. Încadrată într-un oval de plastic roz, oglinda era înconjurată de becuri la vedere, la fel ca oglinzile din garderoba unei actriţe. Un comutator îi permitea lui Mary să simuleze momente ale zilei şi condiţii meteorologice diferite. Erau reglaje pentru „dimineaţa", „după-amiaza" şi „seara", precum şi pentru „soare intens" şi „nori". Mary şedea în faţa oglinzii ore întregi, privindu-şi faţa plutind prin transformările falselor lumi. Purta ochelari fumurii pe soarele puternic şi se înfofolea sub cerul noros. Domnul Lisbon o vedea uneori smucind comutatorul într-o parte şi în alta, trecând peste zece sau douăzeci de zile dintr-odată, şi adesea o convingea pe vreuna dintre surorile ei să se aşeze dinaintea oglinzii ca ea să-i poată da sfaturi.

— Vezi, cearcănele de sub ochii tăi ies în evidenţă pe timp noros. Asta se întâmplă pentru că avem tenul palid. Pe soare... stai o clipă... vezi, aşa, au dispărut. Deci trebuie să porţi mai mult fond de ten sau un anticearcăn în zilele noroase. În cele însorite, tenul nostru are tendinţa să se decoloreze, deci avem nevoie de culoare. De ruj şi chiar de fard pentru pleoape.

Conul de lumină aruncat de proza duduii Perl are, la fel, tendinţa de a decolora trăsăturile fetelor. Ea foloseşte cuvinte sforăitoare pentru a le descrie pe fete, numindu-le „misterioase" sau „singuratice", iar la un moment dat merge chiar până la a spune că erau „atrase de aspectul păgân al Bisericii Catolice". Ce voia să spună exact acea propoziţie nu am ştiut niciodată prea bine, dar mulţi credeau că trebuie să aibă o legătură cu încercarea fetelor de a salva ulmul familiei.

Primăvara sosise, în sfârşit. Copacii înmugureau. Străzile îngheţate, dând să se dezgheţe, crăpau. Domnul Bates lua notă de gropile noi, cum făcea în fiecare an, trimiţând o listă dactilografiată către Departamentul Transporturilor. La începutul lui aprilie, Departamentul Parcurilor şi-a făcut din nou apariţia, pentru a înlocui cordoanele din jurul copacilor condamnaţi, folosind de data aceasta unele galbene, nu roşii, pe care erau tipărite cuvintele: „Acest copac a fost diagnosticat ca având boala gândacilor de ulm şi va fi îndepărtat pentru a preveni răspândirea bolii. Din ordinul Dept. Parcurilor". Trebuia să dai ocol unui copac de trei ori ca să poţi citi întreaga propoziţie. Ulmul din curtea din faţă a Lisbonilor (vezi Exponatul nr. 1) se număra printre cei condamnaţi şi, în timp ce vremea se menţinea încă răcoroasă, un camion plin de oameni a sosit ca să-l doboare.

Cunoşteam tehnica. Mai întâi, un bărbat într-o cuşcă din fibră de sticlă se urca până în vârful copacului şi, după ce făcea o gaură în scoarţă, îşi lipea urechea de copac, de parcă i-ar fi ascultat pulsul care slăbea; apoi, fără ceremonie, începea să dea jos ramurile mai mici, care cădeau în mânuşile portocalii, gata să le primească, ale bărbaţilor de jos. Aceştia stivuiau ramurile ordonat, ca şi cum ar fi fost cherestea de cinci pe zece, după care alimentau cu ele ferăstrăul circular care se găsea în spatele camionului. O ploaie de rumeguş se revărsa pe stradă şi când, după ani, ne pomeneam în baruri de modă veche, rumeguşul de pe podele ne trezea de fiecare dată în amintire cremaţiunea copacilor noştri. După ce lăsau trunchiul golaş, bărbaţii plecau să despoaie

şi alţi copaci şi, o vreme, copacul rămânea acolo nimicit, încercând să-şi ridice braţele ciuntite, ca o creatură care fusese bătută până la muţenie şi doar brusca pierdere a vocii ei ne făcea să ne dăm seama că ea vorbise până atunci tot timpul. În acea stare de condamnat la moarte, copacii semănau cu grătarul în aer liber al Baldinilor, iar noi am înţeles că Sammy Rechinul îşi imaginase tunelul său de fugă cu mult spirit vizionar, nu în forma pe care o aveau copacii atunci, ci în cea pe care aveau să o ia, astfel încât, dacă ar fi fost vreodată nevoit să fugă, să poată să îşi piardă urma printr-unul dintre cele o sută de cioturi identice.

În mod normal, oamenii ieşeau să-şi ia rămas-bun de la copacii lor. Nu era neobişnuit să vezi o familie că se aduna pe peluză, la o distanţă sigură de ferăstraiele cu lanţ, o mamă şi un tată obosiţi, cu doi sau trei adolescenţi cu plete şi un caniş cu o fundă în păr. Oamenii simţeau că erau proprietarii copacilor. Câinii lor îi însemnaseră zilnic. Copiii lor îi folosiseră drept ultimă bază în jocul de baseball. Copacii fuseseră acolo când se mutaseră şi promiseseră să rămână acolo şi după ce ei aveau să plece. Însă când oamenii de la Departamentul Parcurilor au venit să îi doboare, a devenit limpede că aceşti copaci ai noştri nu erau ai noştri, ci ai municipalităţii, iar ea putea face cu ei ce voia.

Familia Lisbon, însă, nu a ieşit din casă în timpul despuierii copacilor. Fetele priveau de la o fereastră de la etaj, cu feţele albe ca făina. Aplecându-se în faţă şi apoi retrăgându-se, omul de la înălţime a retezat coroana uriaşă şi verde a ulmului. A tăiat craca bolnavă care se aplecase

vara trecută, iar frunzele i se îngălbeniseră. După ce a făcut asta, a tăiat şi ramurile sănătoase şi a lăsat trunchiul înălţat ca un stâlp cenuşiu în curtea din faţă a Lisbonilor. Când bărbaţii s-au urcat în camion şi au plecat, nu eram siguri dacă trunchiul era viu sau mort.

Timp de două săptămâni, am aşteptat ca lucrătorii de la Departamentul Parcurilor să-şi termine treaba, dar lor le-au trebuit trei ca să se întoarcă. De data aceasta, din camion au coborât doi bărbaţi cu ferăstraie cu lanţ. Au dat ocol trunchiului, i-au luat măsura, apoi şi-au echilibrat ferăstraiele pe coapse şi au tras de corzile starter. În momentul acela ne aflam jos, în subsolul lui Chase Buell, jucând biliard mecanic, dar scâncetul a ajuns până la noi prin grinzile golaşe de deasupra noastră. Filtrele din aluminiu ale instalaţiei de încălzire au zăngănit. Mingile lucioase au tremurat pe postavul verde. Sunetul ferăstraielor cu lanţ ne-a umplut creierii ca freza unui dentist şi atunci am dat fuga afară, ca să-i vedem pe oameni cum împresoară ulmul. Purtau ochelari de protecţie împotriva aşchiilor zburătoare, dar, dincolo de asta, din mişcările lor lente se vădea plictiseala bărbaţilor obişnuiţi cu măcelul. Au ridicat glisierele care mârâiau. Unul a scuipat zeamă de tutun. Apoi, mărind turaţia motoarelor, tocmai se porniseră să dărâme copacul când şeful de echipă a sărit din camion, fluturându-şi braţele furios. Peste peluză, în formaţie de falangă, fetele Lisbon alergau către bărbaţi. Doamna Bates, care privea, ne-a mărturisit că a crezut că fetele voiau să se arunce în ferăstraie.

— Se îndreptau direct spre ele. Iar privirea lor părea sălbatică.

Oamenii de la Departamentul Parcurilor nu ştiau din ce motiv şeful lor de echipă sărea astfel în sus.

— Nu vedeam nimic în lateral, a spus unul dintre ei. Fetele au plonjat chiar sub ferăstrăul meu. Slavă Domnului că le-am văzut la timp.

Amândoi bărbaţii le-au văzut şi şi-au ridicat ferăstraiele în aer, dându-se înapoi. Fetele Lisbon au fugit pe lângă ei. Era ca şi cum ar fi jucat un joc. Se uitau în urma lor, de parcă le-ar fi fost frică să nu fie urmărite. Însă au ajuns în zona de siguranţă. Bărbaţii şi-au oprit ferăstraiele, iar aerul care pulsa a recăzut în tăcerea lui. Fetele au înconjurat copacul, ţinându-se toate de mână.

— Plecaţi de-aici, a spus Mary. Ăsta e copacul nostru.

Nu stăteau cu faţa la bărbaţi, ci la copacul însuşi, apăsându-şi obrajii de trunchi. În timp ce Therese şi Mary erau încălţate, Bonnie şi Lux alergaseră afară în picioarele goale, ceea ce i-a făcut pe mulţi să creadă că operaţiunea de salvare fusese o idee spontană. Ele au îmbrăţişat trunchiul, care se ridica deasupra lor fără a mai fi nimic.

— Fetelor, fetelor, a spus şeful de echipă. Aţi venit prea târziu. Copacul este deja mort.

— Asta spuneţi voi, a făcut Mary.

— Are gândaci. Trebuie să-l doborâm ca să nu se mai întindă şi la alţi copaci.

— Nu există nici o dovadă ştiinţifică potrivit căreia extirparea ar limita infestarea, a spus Therese. Aceşti copaci sunt foarte vechi. Ei au strategii evolutive de a face faţă gândacilor. De ce nu lăsaţi treaba în seama naturii?

— Dacă am lăsa-o în seama naturii, nu ar mai rămâne nici un copac.

— Tot aşa o să fie, până la urmă, a zis Lux.

— Dacă corăbiile nu ar fi adus ciuperca din Europa, a intervenit Bonnie, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat.

— Ce s-a făcut e bun făcut, fetelor. Acum trebuie să folosim tehnologia pe care o avem ca să vedem ce putem salva.

În realitate, poate că nici una dintre aceste replici nu a fost rostită. Noi le-am pus cap la cap, bazându-ne pe relatări parţiale, şi nu putem aduce mărturie decât că acesta era sensul general. Fetele simţeau că arborii urmau să supravieţuiască mai bine dacă erau lăsaţi în pace şi dădeau vina pentru boală pe aroganţa umană. Însă mulţi erau de părere că aceasta nu era decât praf în ochi. Acel ulm anume, cum toţi ştiam, fusese preferatul Ceciliei. Nodul său dat cu smoală încă mai păstra amprenta mâinii ei mici. Doamna Scheer şi-a adus aminte cum Cecilia stătea adesea sub copac primăvara, încercând să prindă elicele învârtejite ale seminţelor. (În ceea ce ne priveşte, ne amintim şi noi de acele seminţe verzi încastrate într-o singură aripă fibroasă şi de cum planau ele până la pământ, dar nu suntem siguri dacă ele descindeau din ulmi sau, de pildă, din castani şi nici unul dintre noi nu are la îndemână vreun manual de botanică, atât de populare printre pădurari şi realişti.) În orice caz, multor persoane din cartierul nostru nu le-a fost greu să-şi imagineze de ce fetele ar putea asocia ulmul cu Cecilia.

— Nu-l salvau pe *el*, a spus doamna Scheer. Îi salvau ei amintirea.

În jurul copacului s-au format trei inele: cel blond al fetelor Lisbon, cel verde pădure al oamenilor de la Departamentul Parcurilor şi, mai departe, cel al privitorilor. Bărbaţii au căutat să le convingă pe fete, au fost severi, au încercat să le mituiască cu o plimbare cu camionul, iar, în final, le-au ameninţat. Şeful de echipă le-a comandat oamenilor să rupă rândurile pentru prânz, crezând că fetele au să se lase păgubaşe, dar după patruzeci şi cinci de minute ele erau tot lipite de copac. În cele din urmă, el s-a îndreptat spre casă ca să vorbească cu domnul şi doamna Lisbon, dar, spre surpriza noastră, aceştia nu i-au dat nici un ajutor. Au venit împreună să deschidă uşa, domnul Lisbon ţinându-şi braţul în jurul soţiei, într-una dintre rarele lor manifestări de afecţiune fizică.

— Avem ordin să tăiem ulmul, a spus şeful. Dar copiii dumneavoastră nu ne lasă.

— De unde ştiţi că ulmul este bolnav? a întrebat doamna Lisbon.

— Credeţi-mă. Ştim. Are frunze galbene. *Avea* frunze galbene. Am tăiat deja acea ramură. Copacul este mort, pentru numele lui Dumnezeu.

— Noi preferăm metoda aritex, a spus domnul Lisbon. O cunoaşteţi? Fata noastră ne-a arătat un articol. Este o terapie mai puţin agresivă.

— Şi nu dă rezultate. Uitaţi ce este, dacă lăsăm aici copacul, ceilalţi vor dispărea cu toţii până anul viitor.

— Asta se va-ntâmpla oricum, după cum merg lucrurile, a replicat domnul Lisbon.

— Nu vreau să fiu nevoit să chem poliţia.

— Poliţia? a întrebat doamna Lisbon. Fetele nu fac altceva decât să stea în propria lor curte. De când este asta o crimă?

Şeful de echipă nu a mai insistat, dar nu a apucat să dea curs ameninţării sale. Înainte de a ajunge la camion, Pontiacul albastru al duduii Perl era deja parcat în spatele acestuia. Un fotograf de la revistă lua deja instantaneele care aveau să apară în ziar. Nu trecuse nici o oră de când fetele înconjuraseră copacul, când duduia Perl şi-a făcut apariţia sa de W.G.[1], dar ea nu a vrut sub nici un chip să divulge sursa care îi vânduse pontul. Mulţi credeau că fetele făcuseră ele însele acest lucru, ca să atragă publicitate, dar nu se poate şti cu siguranţă. În vreme ce fotograful continua să apese pe declanşator, şeful de echipă le-a spus oamenilor săi să urce în camion. În ziua următoare a apărut un scurt articol, însoţit de o fotografie cu granulaţie mare în care fetele îmbrăţişau copacul (Exponatul nr. 8). Ele par să i se roage lui, ca o ceată de druizi. Din fotografie nu îţi poţi da seama că pomul se termină abrupt la douăzeci de picioare deasupra capetelor lor înclinate.

„Cele patru surori ale Ceciliei Lisbon, adolescenta din East Side a cărei sinucidere, vara trecută, a deşteptat atenţia publicului asupra unei probleme naţionale, şi-au pus propriile trupuri în primejdie miercuri, în încercarea de a salva ulmul pe care Cecilia îl iubise atât de mult. Copacul a fost diagnosticat anul trecut ca având boala gândacilor de ulm şi era programat să fie

1. Alias Arthur Felling, reporter şi fotograf celebru în America anilor '50 pentru apariţiile sale la locul unor crime la scurt timp după petrecerea acestora. A fost cel dintâi care şi-a echipat maşina cu un radio cu unde scurte, pentru a recepţiona apelurile poliţiei şi ale pompierilor.

doborât în primăvara aceasta." Din cele de mai sus, este limpede că duduia Perl îmbrăţişa teoria conform căreia fetele au salvat copacul în amintirea Ceciliei, iar din ce am citit în jurnalul Ceciliei, nu vedem nici un motiv să nu fim de acord. După mulţi ani, însă, când am vorbit cu domnul Lisbon, el a negat aceasta.

— Therese era cea pe care-o pasionau copacii. Ştia totul despre ei. Toate varietăţile. Cât de adânc mergeau rădăcinile. Nu-mi aduc aminte ca vreodată Cecilia să se fi interesat cine ştie ce de viaţa plantelor, ca să fiu sincer.

Numai după ce oamenii de la Departamentul Parcurilor s-au îndepărtat, fetele au rupt lanţul de mâini pe care-l formaseră. Frecându-şi braţele care le dureau, s-au întors înapoi în casă fără ca să arunce măcar o privire vreunuia dintre noi, adunaţi cum eram pe peluzele din vecini. Chase Buell a auzit-o pe Mary spunând, în vreme ce intrau toate în casă:

— Or să se întoarcă.

Domnul Patz, care stătuse într-un grup de vreo zece oameni, şi-a spus şi el părerea:

— Am fost de partea lor. Când cei de la Parcuri au plecat, am simţit nevoia să aplaud.

Copacul a supravieţuit, pentru moment. Cei de la Departamentul Parcurilor au trecut la următoarele puncte de pe lista lor, sărind peste unul şi pornindu-se să taie alţi copaci din cartier, dar nimeni altcineva nu a fost suficient de curajos sau de nesăbuit ca să li se mai opună. Ulmul familiei Buell, cu leagănul făcut dintr-o anvelopă de automobil, a fost dat jos; cel al familiei Fusilli a dispărut într-o bună zi, în timp ce noi eram la şcoală; iar cel al Shalaanilor s-a făcut şi el

nevăzut. Curând, oamenii de la Departamentul Parcurilor au trecut la alte străzi, deşi scâncetul necontenit al ferăstraielor cu lanţ nu ne-a lăsat niciodată nici pe noi, nici pe fete, să-i uităm.

Sezonul de baseball începu, iar noi ne-am dat pierduţi pe terenurile verzi. Înainte vreme, domnul Lisbon le aducea uneori pe fete la câte un meci jucat pe terenul nostru, iar ele stăteau în tribune, susţinând echipa, ca toţi ceilalţi. Mary vorbea cu majoretele.

— Întotdeauna a vrut să fie şi ea majoretă. Dar mama ei nu-i dădea voie, ne-a spus Kristi McCulchan. Eu îi arătam unele dintre figuri şi era foarte bună.

Nu ne îndoiam. Le-am privit întotdeauna pe fetele Lisbon în loc să le privim pe majoretele noastre ameţite. Când meciul avea un scor strâns, ele îşi muşcau pumnii şi credeau că fiecare minge care era lovită către terenul exterior urma să devină un punct înscris pentru noi. Săreau în sus şi în jos şi se ridicau în picioare chiar atunci când mingea cobora, prea curând, în mânuşa outfielder-ului. În anul sinuciderilor, fetele nu au venit la nici un meci, şi nici noi nu ne aşteptam să o facă. Treptat, am încetat să mai scrutăm tribunele după feţele lor emoţionate şi nu am mai trecut pe dedesubt ca să zărim ce se putea din ele, tăiate în felii, din spate.

*

Deşi ne durea soarta fetelor Lisbon şi ne gândeam la ele în continuare, ele se îndepărtau tot mai mult de noi. Imaginile pe care le păstram cu sfinţenie în memorie – fetele în costume de baie,

sărind peste o stropitoare pentru irigaţii sau fugind de un furtun de grădină pe care presiunea apei îl preschimbase într-un şarpe gigantic – au început să se şteargă, indiferent cât de pios am fi meditat asupra lor în momentele noastre cele mai intime, culcaţi pe pat lângă două perne legate între ele cu o curea ca să simuleze forma unui trup uman. Nu mai puteam evoca în urechea noastră internă timbrele şi cadenţele exacte ale vocilor fetelor Lisbon. Chiar şi săpunul de iasomie de la Jacobsen's, pe care îl păstram într-o cutie veche pentru pâine, se umezise şi-şi pierduse parfumul, mirosind acum ca o cutie veche de chibrituri. În acelaşi timp, faptul că le pierdeam încet pe fete nu ne pătrunsese încă foarte bine minţile, iar în unele dimineţi ne trezeam într-o lume încă nedislocată: ne întindeam, ne ridicam din pat, şi numai după ce ne frecam ochii la fereastră ne aduceam aminte de casa în putrefacţie de vizavi şi de ferestrele înnegrite de muşchi care le ascundeau pe fetele Lisbon de privirile noastre. Adevărul era acesta: începeam să le uităm şi nu ne puteam aduce aminte de nimic altceva.

Culorile ochilor lor se estompau, ca şi poziţia aluniţelor, a gropiţelor, a cicatricelor ca nişte miriapode. Trecuse atât de mult timp de când fetele Lisbon zâmbiseră, încât nu ne mai puteam imagina dinţii lor îngrămădiţi.

— Nu mai sunt decât nişte amintiri acum, a spus Chase Buell cu tristeţe. E timpul să ne luăm gândul de la ele.

Dar chiar în timp ce rostea aceste cuvinte, Chase s-a revoltat împotriva lor, la fel ca noi toţi. Şi, în loc să dăm fetele pradă uitării, am

adunat încă o dată obiectele lor, tot ce obţinusem noi în timpul straniei noastre îndeletniciri de custode de muzeu: adidaşii Ceciliei; microscopul Theresei; o casetă de bijuterii în care se afla o şuviţă din părul blond cenuşiu al lui Mary, aşezată pe un strat din bumbac; fotocopia imaginii laminate a Fecioarei Maria, care îi aparţinuse Ceciliei; unul dintre topurile fără bretele ale lui Lux. Am îngrămădit totul în mijlocul garajului lui Joe Larson, deschizând pe jumătate uşa automată, ca să vedem afară. Soarele apusese şi cerul era întunecat. Dat fiind că lucrătorii de la Departamentul Parcurilor plecaseră, strada era din nou a noastră. Pentru prima dată după luni de zile, o lumină s-a ivit în casa Lisbonilor, a clipit şi apoi s-a stins. O altă lumină, într-o cameră învecinată, a licărit drept răspuns. În jurul aureolelor felinarelor, am observat o învolburare vagă, pe care nu am recunoscut-o la început, fiindcă o cunoşteam atât de bine, un desen fără sens alcătuit din extaz şi nebunie: adunarea primelor musculiţe de baltă ale acelui anotimp.

Trecuse un an şi noi tot nu ştiam nimic. Din cinci, fetele deveniseră patru şi toate – cele vii şi cea moartă – se transformau în umbre. Nici chiar asortimentul obiectelor pe care le posedaseră, înşirate la picioarele noastre, nu avea darul să le reafirme existenţa şi nimic nu părea mai anonim decât un anume portofel şic, de vinilin, îmbrăcat în zale de aur, care ar fi putut fi al oricăreia dintre fete, sau al oricărei fete de pe pământ. Faptul că existase o vreme când fuseserăm destul de aproape de fete ca să putem trece prin dâra de parfum pe care o lăsau diferitele şampoane folosite de fiecare dintre ele (dintr-o

grădină cu plante aromate într-o poiană cu lămâi şi de acolo către o dumbravă de meri verzi) începea să ne pară din ce în ce mai ireal.

Cât de mult timp le puteam rămâne credincioşi fetelor? Cât de mult timp le puteam păstra pură amintirea? În acea stare de lucruri, noi nu le mai cunoşteam, iar noile lor obiceiuri – de a deschide o fereastră, de pildă, ca să arunce afară un şervețel mototolit – ne făceau să ne întrebăm dacă le cunoscuserăm cu adevărat vreodată, ori dacă vigilenţa noastră aducea cumva cu amprentarea unor fantome. Talismanele noastre au încetat să mai aibă efect. Fusta ecosez de şcoală a lui Lux nu ne trezea la atingere decât o amintire înceţoşată a fetei îmbrăcate cu fusta în clasă – frământând cu o mână plictisită încheietoarea argintie, desfăcând-o, lăsând cutele neprinse de nimic pe genunchii săi goi, putându-se desface în orice clipă, dar niciodată, niciodată... A trebuit să frecăm materialul fustei minute în şir ca să revedem clar imaginea. Toate celelalte diapozitive din roata memoriei noastre au început să se voaleze în acelaşi fel, sau apăsam pe buton şi nu mai cădea absolut nimic sub lumina proiectorului, iar noi rămâneam uitându-ne în gol la protuberanţele de pe peretele alb.

Le-am fi pierdut cu desăvârşire dacă nu ar fi intrat ele în legătură cu noi. Tocmai când eram gata să ne pierdem speranţa că ne vom mai găsi vreodată în apropierea lor, au început să se ivească alte imagini ale Fecioarei Maria. Domnul Hutch a găsit una vârâtă sub ştergătorul maşinii şi, fără să-şi dea seama de semnificaţia ei, a mototolit-o şi a aruncat-o în scrumieră. Acolo a găsit-o Ralph Hutch mai târziu, sub un strat de

scrum şi de mucuri de ţigară. Când ne-a adus-o, imaginea era arsă în trei locuri. Totuşi, ne-am dat seama dintr-o privire că era identică cu acea imagine a Fecioarei pe care Cecilia o ţinuse strâns în cada de baie, iar când am şters de pe ea funinginea, numărul de telefon 555-MARIA a ieşit la iveală pe spate.

Hutch nu a fost singurul care a găsit o imagine. Doamna Hessen a găsit o alta, străpunsă între tufele ei de trandafiri. Joey Thompson a auzit într-o zi un huruit nefamiliar venind dinspre roata bicicletei sale şi când s-a uitat în jos a văzut o imagine a Fecioarei lipită cu scotch între spiţe. Într-un sfârşit, Tim Winer a găsit şi el o imagine înfiptă în mortarul ferestrei biroului său, având faţa spre el. Imaginea stătuse acolo mai mult timp, ne-a spus el, fiindcă umezeala trecuse prin suprafaţa sa laminată, dând chipului Fecioarei o aparenţă cangrenoasă. În alte privinţe, ea arăta exact la fel: îmbrăcată într-o mantie albastră cu un guler fluture din lamé auriu. Pe cap avea o cunună de culoarea margarinei. Un rozariu îi încingea talia şi, ca de obicei, Maica Domnului avea expresia beatifică a cuiva căruia i se administrează litiu. Nimeni nu le-a văzut niciodată pe fete punând ilustratele şi nimeni nu ştia ce motive puteau să aibă ca s-o facă. Chiar şi acum, însă, după trecerea atâtor ani, ne putem cu uşurinţă aminti furnicăturile care ne cuprindeau ori de câte ori venea cineva cu încă o imagine găsită. Imaginile erau învestite cu o semnificaţie pe care nu o puteam pătrunde până la capăt, iar starea lor jalnică – rupturi, pete de mucegai – le făceau să pară foarte vechi. „Sentimentul", a scris Tim Winer în propriul său

jurnal, „era înrudit cu cel al omului care dezgroapă podoaba pentru gleznă a unei biete fete sufocate în Pompei. Tocmai şi-o pusese, şi-şi legăna piciorul în faţa ferestrei, admirând lucirea pietrelor scumpe, când dintr-odată ele s-au umplut de văpăile ce veneau dinspre vulcanul în erupţie". (Winer citea mult din Mary Renault.)

Pe lângă imaginile cu Fecioara Maria, ne-am convins că fetele ne trimiteau semnale şi pe alte căi. La un moment dat în mai, lampionul chinezesc al lui Lux a început să clipească într-un cod morse indescifrabil. În fiecare noapte, când întunericul cobora în stradă, lampionul său clipocea mereu, iar căldura emanată de bec învârtea în interior o lanternă magică, care proiecta umbre pe pereţi. Am crezut că umbrele alcătuiau un mesaj şi binoclul ne-a confirmat acest lucru, dar mesajele s-au dovedit a fi scrise în chineză. De regulă, lampionul se stingea şi se aprindea după scheme care variau – trei scurte, două lungi, două lungi, trei scurte – după care lumina din plafon se aprindea orbitor, dând la iveală camera ca o piesă de muzeu. Respectam limitele trasate de funiile de catifea atunci când porneam în scurta noastră vizită, trecând pe lângă mobilele de sfârşit de secol XX: tăblia patului de la Sears, cu noptieră din acelaşi set; veioza închipuind nava spaţială Apollo 11 a Theresei, care arunca lumină asupra posterului în mărime naturală al lui Lux, ce-l înfăţişa pe Billy Jack cu o pălărie neagră cu borurile plate şi cu o curea Navajo. Vizionarea nu dura decât treizeci de secunde, după care camera lui Lux şi a Theresei rămânea în întuneric. Apoi, camera lui Bonnie şi a lui Mary se lumina şi ea de două ori, ca şi cum ar

fi răspuns. Nici o siluetă nu trecea prin dreptul ferestrelor, nici nu se putea spune că durata iluminărilor corespundea vreunei activităţi obişnuite. Luminile fetelor se stingeau şi se aprindeau fără nici un motiv de care să ne putem da şi noi seama.

În fiecare noapte, încercam să spargem codul. Tim Winer a început să-şi noteze semnalele fetelor cu pixul, dar noi am ştiut cumva dinainte că acestea nu aveau să se încadreze în nici un mod prestabilit de a comunica. În unele nopţi, luminile ne hipnotizau, iar când ne recăpătam conştienţa nu mai ştiam unde ne găseam sau ce făceam acolo, şi numai lucirea de bordel a lampionului chinezesc al lui Lux mai lumina camera din dos a creierilor noştri.

Nu am observat foarte repede luminile din fosta cameră a Ceciliei. Distraşi de semnalele luminoase de la ambele capete ale casei, am rămas orbi la luminile roşii şi albe, cât o gămălie de ac, care străluceau la fereastra pe care ea sărise cu zece luni mai înainte. Odată ce le-am văzut, nu ne-am putut pune de acord asupra provenienţei lor. Unii au fost de părere că erau beţişoare parfumate ce ardeau în cadrul unei ceremonii secrete, în timp ce alţii pretindeau că nu sunt decât ţigări. Teoria ţigărilor s-a prăbuşit imediat ce am detectat mai multe lumini decât posibile fumătoare, iar când am ajuns cu numărătoarea la şaisprezece, am înţeles măcar un fragment din mister: fetele ridicaseră un altar pentru sora lor moartă. Cei care mergeau la biserică ne-au spus că fereastra semăna cu Grota din biserica catolică St. Paul's on the Lake, dar în locul unor ordonate rânduri ascendente de

lumânări votive, fiecare egală ca mărime şi importanţă ca sufletele al căror drum îl luminau, fetele născociseră o fantasmagorie de faruri călăuzitoare. Contopiseră picăturile căzute de la lumânările de masă într-un singur pachet de parafină, împachetat cu propriul său fitil. Închipuiseră zece torţe dintr-o „lumânare artistică" psihedelică pe care Cecilia o cumpărase la un târg de stradă al artiştilor. Aprinseseră cutia de şase lumânări bondoace de urgenţă pe care domnul Lisbon o păstra în debaraua de la etaj, în eventualitatea unor pene de curent. Dăduseră foc la trei tuburi de ruj de-ale lui Mary, care ardeau surprinzător de bine. De pe pervaz, din ceşti agăţate de umeraşe, din ghivece de flori vechi şi din cartoane de lapte decupate, lumânările ardeau. Noaptea o vedeam pe Bonnie întreţinând flăcările. Câteodată, găsind lumânări care se înecau în propria lor ceară, ea săpa şanţuri de scurgere cu un foarfece; dar, cel mai adesea, ea privea lumânările ca şi cum de soarta lor depindea şi a sa, flăcările aproape stingându-se, dar, graţie unei pofte nebune de oxigen, supravieţuind.

Pe lângă Dumnezeu, lumânările ne implorau şi pe noi. Lampionul chinezesc îşi trimitea S.O.S.-ul său intraductibil. Lumina din plafon ne dezvăluia starea jalnică a casei Lisbon, şi ni-l arăta şi pe Billy Jack, care răzbunase violul prietenei sale cu ajutorul repudiatelor karate. Semnalele fetelor ajungeau la noi şi la nimeni altcineva, ca un post de radio pe care îl recepţionau protezele noastre. Noaptea, imaginile lor reziduale ne fulgerau în dosul pleoapelor sau pluteau pe deasupra paturilor noastre ca un nor de licurici. Incapacitatea noastră de a răspunde nu făcea decât să

sporească însemnătatea semnalelor. Priveam spectacolul în fiecare noapte, mereu pe punctul de a descoperi cheia, iar Joe Larson chiar a încercat să semnalizeze cu lumina sa din dormitor, drept răspuns, însă acest lucru a făcut ca întreaga casă Lisbon să se cufunde în întuneric şi ne-am simţit mustraţi.

Prima scrisoare a sosit la data de 7 mai. Strecurată în cutia poştală a lui Chase Buell, odată cu restul corespondenţei din ziua respectivă, scrisoarea nu avea timbru sau adresă a expeditorului, dar când am deschis-o, am recunoscut dintr-o privire carioca violet cu care îi plăcea lui Lux să scrie.

Dragă cine-oi fi,
Spune-i lui Trip că l-am uitat.
E o secătură.
Ghici cine

Nu spunea nimic mai mult. Pe parcursul săptămânilor care au urmat, au mai sosit şi alte scrisori, trădând diferite stări de spirit, fiecare plic fiind adus la casele noastre de fetele înseşi, în toiul nopţii. Ideea că se furişau afară şi mergeau în sus şi-n jos pe strada noastră ne stârnea, iar în câteva nopţi am încercat să rămânem treji suficient de mult timp pentru a le vedea. Ne trezeam întotdeauna dimineaţa, dându-ne seama că adormiserăm în postul de observaţie. În cutia poştală, la fel ca bănuţul pus sub pernă de Zâna Măseluţă, ne aştepta o scrisoare. Au fost opt scrisori în total. Nu toate erau scrise de Lux. Toate erau nesemnate. Toate erau scurte. O scrisoare spunea: „Ne mai ţineţi minte?" O alta: „Jos cu

băieţii dezgustători". Alta: „Fiţi atenţi la luminile noastre". Cea mai lungă spunea: „În acest întuneric, va fi lumină. Vreţi să ne ajutaţi?"

Ziua, casa Lisbon părea nelocuită. Gunoiul pe care membrii familiei îl scoteau în stradă o dată pe săptămână (tot în toiul nopţii, fiindcă nimeni nu-i vedea, nici chiar unchiul Tucker) aducea tot mai mult cu nişte resturi ale unor oameni resemnaţi să facă faţă unui îndelungat asediu. Mâncau fasole lima din conserve. Îşi condimentau orezul cu amestec de condimente Sloppy Joe. Noaptea, când luminile semnalizau, ne storceam creierii ca să găsim un mod de a intra în legătură cu fetele. Tom Faheem a propus să înălţăm un zmeu cu un mesaj pe lângă casă, dar am votat împotriva acestei idei din motive de logistică. Micuţul Johnny Buell a venit cu soluţia de a arunca respectivul mesaj legat de o piatră prin fereastra fetelor, dar ne temeam că zgomotul de sticlă spartă ar alerta-o pe doamna Lisbon. În cele din urmă, răspunsul a fost atât de simplu că ne-a trebuit o săptămână ca să-l găsim.

Le-am căutat la telefon.

În cartea de telefon decolorată de soare a Larsonilor, între Licker şi Little, am găsit intact numele de Lisbon, Ronald A. Era aşezat la jumătatea paginii din dreapta, nemarcat de nici un cod sau simbol, nici măcar de un asterisc care să trimită la un index al durerii. Ne-am holbat la el un timp. Apoi, cu trei arătătoare dintr-odată, am format numărul.

Telefonul a sunat de unsprezece ori înainte ca domnul Lisbon să răspundă.

— Ce idei mai aveţi azi? a spus el fără să aştepte, cu o voce obosită.

Vorbirea-i era nedesluşită. Am acoperit telefonul şi nu am spus nimic.

— Aştept. Azi am să vă ascult toate tâmpeniile.

Un alt zgomot scurt s-a auzit pe linie, ca o uşă care se deschidea către un coridor pustiu.

— Uite ce e, n-aţi vrea să ne lăsaţi în pace? a mormăit domnul Lisbon.

A urmat o pauză. Mai multe respiraţii, reformulate mecanic, se întâlneau în spaţiul electronic. Apoi domnul Lisbon a vorbit cu o voce care nu semăna cu a sa, un ţipăt strident... Doamna Lisbon ridicase receptorul.

— Da' mai lăsaţi-ne în pace! a strigat ea şi a trântit receptorul.

Nu am închis. Timp de alte cinci secunde, respiraţia ei furioasă a mai suflat prin receptor, dar exact aşa cum ne aşteptam, linia nu a murit. La celălalt capăt, o prezenţă obscură aştepta.

Am încercat un salut sfios. După o clipă, o voce slabă, şubrezită, a răspuns:

— Bună.

Nu le mai auziserăm de multă vreme vorbind pe fetele Lisbon, dar vocea nu ne deştepta amintiri. Ea suna – poate pentru că posesoarea ei şoptea, ireparabil alterată, diminuată, ca vocea unui copil căzut într-o fântână. Nu ştiam care dintre fete vorbea şi nu am ştiut ce să spunem. Am rămas totuşi la telefon împreună – ea, ele, noi –, iar la un racord adiacent al sistemului telefonic Bell s-a conectat o altă linie. Un bărbat a început să vorbească unei femei ca şi cum ar fi fost sub apă. Puteam auzi pe jumătate conversaţia lor („Credeam că poate o salată"... „O salată? Mă omori cu toate salatele astea"), dar apoi probabil că un alt circuit s-a eliberat, fiindcă cuplul a fost redus brusc la tăcere, lăsându-ne într-o

liniște zumzăitoare, iar vocea, aspră dar mai puternică acum, a spus:

— La naiba. Ne vedem mai încolo, iar telefonul s-a închis.

Am sunat din nou în ziua următoare, la aceeași oră, și ni s-a răspuns de la primul zbârnâit. Am așteptat un moment, pentru siguranță, apoi am pus în aplicare planul la care ne gândiserăm în noaptea dinainte. Aducând receptorul la una din boxele domnului Larson, am pus să cânte pentru fetele Lisbon melodia care ne transmitea cel mai deplin sentimentele. Nu ne mai amintim acum numele piesei, iar căutarea noastră cu de-amănuntul prin discurile acelei perioade s-a dovedit fără succes. Ne amintim, totuși, sentimentele esențiale, care vorbeau despre zile grele, despre nopți lungi, despre un bărbat care așteaptă lângă cabina unui telefon stricat sperând că va suna, totuși, și despre ploi și curcubee. Cântau mai mult chitarele, cu excepția unui interludiu când un violoncel zumzăia suav. Am pus această piesă să cânte la telefon, apoi Chase Buell a dat numărul nostru și am închis.

În ziua următoare, tot la acea oră, telefonul nostru a sunat. Am răspuns imediat, iar după o oarecare confuzie (telefonul ne-a scăpat din mână), am auzit acul poticnindu-se într-un disc și vocea lui Gilbert O'Sullivan cântând printre zgârieturi. Vă amintiți poate cântecul, o baladă care enumeră nefericirile vieții unui tânăr (părinții lui mor, logodnica lui îl lasă să aștepte la altar), el devenind cu fiecare vers tot mai singur. Era piesa preferată a doamnei Eugene și o cunoșteam bine, după ce o auzisem pe ea cântând-o pe deasupra oalelor sale ce clocoteau înăbușit. Cântecul nu ne spusese prea multe până atunci, dat fiind că vorbea despre o vârstă la care nu ajunseserăm,

dar din momentul în care l-am auzit cântat la scară redusă prin receptor, venind din partea fetelor Lisbon, el a produs un adevărat impact în noi. Vocea de elf a lui Gilbert O'Sullivan era destul de înaltă ca să poată fi şi a unei fete. Versurile erau ca nişte titluri de jurnal intim pe care fetele ni le şopteau la ureche. Deşi nu vocea lor era cea pe care o auzeam, cântecul ne trezea în minte înfăţişarea lor mai viu ca niciodată. Le simţeam, la capătul celălalt al firului, suflând praful de pe ac, ţinând telefonul deasupra discului negru care se rotea, dând volumul încet ca să nu fie auzite. Când cântecul s-a oprit, acul a patinat prin inelul interior, trimiţând în receptor un ţăcănit repetat (ca un moment trăit iar şi iar). Joe Larson deja avea răspunsul nostru pregătit şi după ce l-am pus să cânte, fetele Lisbon şi l-au pus să cânte pe al lor şi toată seara s-a scurs astfel. Am uitat cele mai multe dintre piese, dar fragmente din acel schimb contrapunctic supravieţuiesc, în creion, pe spatele discului lui Demo Karafilis intitulat *Tea for Tillerman*, unde şi le-a notat în grabă. Noi le punem la dispoziţie aici:

fetele Lisbon	*„Singur din nou, desigur", Gilbert O'Sullivan*
noi	*„Ai un prieten", James Taylor*
fetele Lisbon	*„Unde se joacă copiii?", Cat Stevens*
noi	*„Dragă Prudence", The Beatles*
fetele Lisbon	*„O lumânare în vânt", Elton John*
noi	*„Cai sălbatici", Rolling Stones*
fetele Lisbon	*„La şaisprezece ani", Janice Ian*
noi	*„Timp într-o capsulă", Jim Croce*
fetele Lisbon	*„Atât de departe", Carole King*

Nu suntem, la drept vorbind, siguri că aceasta a fost ordinea. Demo Karafilis a mâzgălit titlurile la întâmplare. Ordinea pe care am dat-o mai

sus, însă, descrie fidel progresia esenţială a conversaţiei noastre muzicale. Dat fiind că Lux îşi arsese discurile de hard rock, piesele fetelor erau în majoritatea lor de muzică folk. Voci viguroase şi tânguitoare cereau dreptate şi egalitate. Din când în când, o vioară evoca ţara care fusese odată ţară. Cântăreţii aveau tenuri pătate sau purtau cizme. Cântec după cântec vibra de durere ascunsă. Noi treceam receptorul umed de la o ureche la alta, auzind bătăile de tobă atât de regulat de parcă ne-am fi lipit urechile de piepturile fetelor. Din când în când, ni se părea că le auzim cântând odată cu discul şi era aproape ca şi cum am fi fost la un concert împreună cu ele. Cântecele noastre erau, în majoritate, cântece de dragoste. Fiecare selecţie încerca să poarte conversaţia într-o direcţie mai intimă. Dar fetele Lisbon rămâneau la subiecte impersonale. (Ne-am aplecat cu toţii către ele şi am vorbit despre parfumul lor. Ne-au spus că erau probabil magnoliile.) După un timp, cântecele noastre au devenit mai triste şi mai siropoase. Acela a fost momentul în care fetele au pus să cânte piesa *Atât de departe*. Am observat de îndată schimbarea (îşi lăsaseră mâna să se rezeme pe încheietura noastră) şi am contracarat cu *Un pod peste ape tulburi*, dând volumul mai tare deoarece piesa exprima mai mult decât oricare alta ce simţeam noi pentru fete, cum voiam să le ajutăm. Când s-a terminat, le-am aşteptat răspunsul. După o pauză lungă, pick-up-ul lor a început din nou să se învârtească şi am auzit cântecul care şi acum, în muzichia de pe la mall-uri, ne face să stăm pe loc şi să privim înapoi către un timp pierdut:

Hei, ai încercat vreodată foarte tare
S-ajungi cu-adevărat dincolo de zare
Poate că mă agăţ de-un curcubeu,
Dar, iubito, asta vreau eu:

Pentru cei care dorm sunt visele,
Noi trebuie să ne trăim viaţile
Şi dacă te-ntrebi ce vrea cântecul ăsta în fine
Află că vreau s-o fac cu tine.

A venit tonul. (Fără veste, fetele îşi aruncaseră braţele în jurul nostru, ne mărturisiseră cu aprindere ceva la ureche şi apoi fugiseră din cameră.) Timp de câteva minute, am rămas nemişcaţi, ascultând bâzâitul liniei telefonice. Apoi a început să bipăie supărat, iar o înregistrare ne-a spus să punem receptorul în furcă şi asta imediat.

Nu visaserăm niciodată că fetele ar putea să ne iubească şi ele pe noi. Chiar şi numai ideea ne îmbăta, astfel că ne-am trântit pe covorul Larsonilor, care mirosea a deodorant pentru animale de casă şi, mai adânc, a animalul însuşi. Mult timp, nimeni nu a scos o vorbă. Însă, încetul cu încetul, în timp ce învârteam în minte fragmente de informaţii, am văzut lucrurile într-o nouă lumină. Nu ne invitaseră fetele la petrecerea lor de anul trecut? Nu ne ştiau ele numele şi adresele? Când curăţaseră câte-un ochi de observaţie în geamurile murdare, ele nu voiseră oare să ne vadă? Am uitat de noi şi ne-am dat mâinile, zâmbind cu ochii închişi. La casetofon, Garfunkel a început să-şi strige acutele, iar noi nu ne-am gândit la Cecilia. Ne-am gândit numai la Mary, Bonnie, Lux şi Therese, exilate în viaţă, neputând să ne vorbească până acum, iar acum doar în acest fel inexact, sfios. Am parcurs în

minte ultimele lor luni petrecute la şcoală, extrăgând de acolo noi amintiri. Într-o zi Lux îşi uitase manualul de matematică şi a trebuit să-l împartă cu Tom Faheem. Pe margine, ea a scris. „Vreau să scap de aici". Până unde mergea această dorinţă? Gândindu-ne la trecut, am hotărât că fetele încercaseră să ne vorbească tot timpul, să obţină de la noi un ajutor, dar noi fuseserăm prea scoşi din minţi de dragoste ca să le auzim. Supravegherea noastră fusese atât de concentrată, încât nu ne scăpase nimic, cu excepţia unei simple priviri cu care ni se răspundea. Şi oare către cine mai puteau ele să se îndrepte? Nu către părinţi. Nu către vecini. Înăuntrul casei lor erau nişte prizoniere; afară, nişte leproase. Astfel că s-au ascuns de lume, aşteptând să vină cineva – noi – să le salveze.

Însă, în zilele care au urmat, am încercat să le sunăm din nou pe fete, fără succes. Telefonul suna disperat, pierdut. Ne-am imaginat aparatul urlând pe sub perne, în timp ce fetele încercau în zadar să ajungă la el. Neputând să comunicăm, am cumpărat *The Best of Bread*, punând să cânte *Vreau s-o fac cu tine* iarăşi şi iarăşi. Vorbeam despre lucruri măreţe, despre tuneluri, despre cum puteam porni din subsolul Larsonilor şi merge pe sub stradă. Pământul putea fi cărat în cracii pantalonilor şi deşertat în timp ce ne plimbam, ca în filmul *Marea evadare*. Dramatismul acestei situaţii ne încânta atât de mult, încât am uitat pe moment că tunelul nostru fusese deja construit: canalul pentru inundaţii. Am verificat însă canalul şi l-am găsit plin de apă: nivelul lacului crescuse din nou în anul acela. Nu

conta. Domnul Buell avea o scară extensibilă pe care o puteam uşor propti de fereastra fetelor.

— Exact ca-ntr-o evadare, a zis Eugie Kent, iar cuvintele ne-au făcut gândurile să zburde către un judecător de pace roşu la faţă, într-un oraş mic, şi către un compartiment de dormit într-un tren ce traversează câmpuri albăstrui de grâu, noaptea. Ne-am imaginat tot felul de lucruri, aşteptând ca fetele să ne dea un semnal.

Nici unul dintre toate aceste lucruri – discurile puse la telefon, luminile-semnal, ilustratele cu Fecioara Maria – nu a ajuns, bineînţeles, niciodată în ziare. Priveam comunicarea noastră cu fetele Lisbon drept o confidenţă sacră, chiar şi după ce o atare loialitate a încetat să mai aibă vreun sens. Duduia Perl (care avea să publice mai târziu o carte în care un capitol era dedicat fetelor Lisbon) a descris cum starea lor de spirit a căzut tot mai mult, într-o inevitabilă progresie. Ea înfăţişează ultimele lor încercări jalnice de a-şi construi o viaţă – Bonnie veghind altarul, Mary îmbrăcând pulovere viu colorate –, dar fiecare piatră cu care fetele îşi construiau un adăpost are, pentru duduia Perl, numai noroi şi viermi pe dedesubt. Lumânările erau o oglindă cu două feţe între lumi: ele o chemau înapoi pe Cecilia, dar, în acelaşi timp, le chemau şi pe surorile ei să i se alăture. Puloverele colorate ale lui Mary nu trădau decât dorinţa disperată a unei adolescente de a fi frumoasă, în timp ce bluzele informe ale Theresei dezvăluiau o „lipsă a stimei de sine".

Noi ştiam mai bine cum stau lucrurile. A treia noapte după ce puseserăm discurile să cânte la

telefon, am văzut-o pe Bonnie că intră în dormitorul ei cu un cufăr de voiaj negru. Şi l-a aşezat pe pat şi a început să-l umple cu haine şi cărţi. Mary a apărut şi ea şi şi-a pus în el oglinda ei ambientală. S-au luat la ceartă în legătură cu conţinutul cufărului şi, înfuriată, Bonnie a scos o parte din hainele pe care le pusese înăuntru, făcându-i mai mult loc lui Mary pentru lucrurile ei: un casetofon, un uscător de păr şi un obiect pe care nu l-am înţeles decât mai târziu, un opritor de uşă din fontă. Nu aveam nici cea mai vagă idee ce făceau fetele, dar am observat imediat schimbarea din atitudinea lor. Se mişcau cu o hotărâre nouă. Lipsa lor de ţintă dispăruse. Paul Baldino a fost cel care ne-a interpretat acţiunile lor:

— Se pare că au de gând să o ia la sănătoasa, a spus el, punând jos binoclul.

Şi-a rostit concluzia cu aerul sigur al cuiva care şi-a văzut destule rude dispărând către Sicilia sau America de Sud, iar noi l-am crezut imediat.

— Pe zece dolari contra cinci că fetele astea au s-o şteargă de aici până la sfârşitul săptămânii.

A avut dreptate, dar nu în felul în care se gândise el. Ultimul bilet, scris pe spatele unei imagini laminate a Fecioarei, a sosit în cutia poştală a lui Chase Buell în 14 iunie. Nu spunea decât: „Mâine. Miezul nopţii. Aşteptaţi semnalul nostru".

*

În această perioadă a anului, musculiţele de baltă ne acopereau ferestrele şi era dificil să vezi afară. În noaptea următoare, ne-am adunat pe parcela vacantă de lângă casa lui Joe Larson.

Soarele coborâse dincolo de orizont, dar încă mai lumina cerul cu o dungă de un portocaliu chimic, mai frumoasă decât natura. Vizavi, casa Lisbon era întunecată, cu excepţia haloului roşu al altarului Ceciliei, aproape ascuns. De jos nu puteam vedea bine etajul, astfel că am încercat să ne urcăm pe acoperişul Larsonilor. Domnul Larson ne-a oprit.

— Tocmai am terminat de dat cu smoală acolo, ne-a spus.

Am luat-o agale înapoi către acea parcelă, apoi am mers până jos în stradă, punându-ne palmele pe asfaltul ce încă păstra căldura soarelui de peste zi. Mirosul muced al casei Lisbon a ajuns până la noi, apoi s-a dus şi am crezut că ni-l imaginaserăm. Joe Hill Conley a început să se caţere în copaci, ca de obicei, deşi noi, ceilalţi, eram acum prea mari pentru asta. L-am privit cum se urcă neîndemânatic pe un arţar tânăr. Nu putea să urce prea sus, pentru că ramurile subţiri nu ar fi rezistat sub greutatea lui. Chiar şi aşa, Chase Buell i-a strigat:

— Vezi ceva?

Joe Hill Conley a mijit ochii, după care a tras de pielea de la colţurile lor, întinzând-o, ceea ce el credea că are un efect mai bun decât mijitul, dar în cele din urmă a scuturat din cap. Asta ne-a dat totuşi o idee şi ne-am dus la vechea noastră colibă din copac. Privind atent în sus, prin frunziş, ne-am dat seama de starea în care se afla. O parte din acoperiş fusese smulsă de o furtună cu mai mulţi ani în urmă şi finisajul cu care ne mândriserăm, mânerul uşii, lipsea, dar structura încă părea locuibilă.

Am urcat în coliba din copac aşa cum o făcuserăm întotdeauna, punând piciorul mai întâi pe nodul copacului, apoi pe scândura bătută în cuie, apoi pe cele două cuie îndoite, după care am apucat frânghia destrămată şi ne-am ridicat sus prin trapă. Crescuserăm atât de mult încât de-abia ne-am mai putut strecura prin deschizătură şi, odată înăuntru, podeaua din placaj s-a îndoit sub greutatea noastră. Fereastra lunguiaţă pe care o tăiaserăm cu un ferăstrău de mână cu mulţi ani în urmă dădea şi acum spre faţada casei Lisbon. Lângă era erau cinci fotografii pătate ale fetelor Lisbon, fixate cu piuneze ruginite. Nu ne aminteam să le fi pus acolo, dar iată că acolo erau, voalate de timp şi de intemperii până la starea în care nu puteam desluşi decât contururile fosforescente ale trupurilor fetelor, fiecare dintre ele o altă literă luminescentă a unui alfabet necunoscut. Afară şi sub noi, câţiva oameni ieşiseră să stropească peluzele sau straturile de flori, azvârlind în jurul lor lasouri argintii. Vocea răpăitoare a crainicului nostru local de baseball se ridica dintr-o duzină de radiouri, descriind o dramă lentă pe care n-o puteam vedea, iar uralele la fiecare *home run* se înălţau, contopindu-se pe deasupra copacilor şi apoi dispersându-se. S-a întunecat şi mai mult. Oamenii au intrat în case. Am făcut proba la fitilul anticei lămpi cu kerosen, care s-a aprins, alimentată cu reziduuri invizibile, dar într-un minut musculiţele de baltă au început să intre şuvoi pe fereastră şi a trebuit să stingem lampa. Auzeam cum trupurile lor se lovesc de stâlpii felinarelor, ca o grindină de ghemotoace pufoase, şi cum pocnesc sub cauciucurile maşinilor care trec pe stradă. Câteva

insecte au fost zdrobite când ne-am rezemat de pereţii colibei. Inerte până în clipa când erau desprinse, ele băteau furios din aripi între degetele noastre, apoi zburau să se agaţe iar, de orişice, inerte. Pleava trupurilor lor moarte sau muribunde întuneca felinarele şi farurile şi transforma ferestrele caselor în nişte pânze groase de decoruri teatrale prin care răzbăteau dâre de lumină. Ne-am rezemat confortabil, am ridicat sus, pe o frânghie, o cutie cu şase beri calde, am băut, şi am aşteptat.

Fiecare dintre noi spusese acasă că avea să doarmă la un prieten, aşa că aveam toată noaptea la dispoziţie să stăm şi să bem, nehărţuiţi de adulţi. Dar nici la amurg, nici după aceea, nu am zărit vreo lumină în casa Lisbonilor în afara lumânărilor pe care le ştiam. Ele păreau să ardă mai slab şi bănuiam că, în ciuda minuţiozităţii lor, fetelor li se termina ceara. Fereastra Ceciliei avea acea lucire jilavă a unui acvariu murdar. Potrivind telescopul lui Carl Tagel de la fereastra colibei din copac, am reuşit să vedem luna ciupită de vărsat fumegând taciturn prin spaţiu, apoi Venus cea albastră, dar când am întors telescopul asupra ferestrei lui Lux, ne-am găsit atât de aproape, că nu am putut vedea nimic. Ceea ce părea la început a fi xilofonul coloanei ei vertebrale, cum sta încovrigată în pat, s-a dovedit a fi un mulaj decorativ. Un sâmbure de piersică vânos, lăsat pe masa ei de noptieră dintr-o vreme când mai existau încă alimente proaspete, a dat naştere la o sumedenie de presupuneri senzaţionale. În puţinele momente în care dădeam cu ochii de ea, sau de vreun obiect în mişcare, fragmentul era prea mic ca să putem alcătui în

mintea noastră vreo imagine întreagă, iar în final ne-am lăsat păgubaşi, am pliat telescopul şi nu am mai contat decât pe ochii noştri.

Miezul nopţii s-a scurs în tăcere. Luna a apus. Lângă noi s-a materializat o sticlă de vin de căpşuni Boone's Farm, a fost trecută din mână în mână şi apoi aşezată pe o ramură de copac. Tom Bogus s-a rostogolit până la uşa colibei şi a dispărut de sub ochii noştri. Un minut mai târziu, l-am auzit vomitând în tufişurile de pe parcela vacantă. Am rămas treji suficient de târziu ca să-l vedem pe unchiul Tucker cum iese din casă, în mână cu o bucată de linoleum din cel de-al treisprezecelea strat pe care îl monta pentru a-şi umple orele vieţii sale. După ce şi-a luat o bere din frigiderul din garaj, s-a dus în faţa casei şi a îmbrăţişat cu privirea teritoriul său nocturn. Rămânând după un copac, a aşteptat ca Bonnie să apară, cu rozariul în mână. Din postul său de observaţie el nu a văzut lanterna care s-a aprins la fereastra dormitorului, astfel că atunci când am auzit fereastra deschizându-se el se întorsese înapoi în casă. Noi eram deja cu ochii aţintiţi asupra ferestrei. Lanterna a făcut volute prin întuneric. Apoi, lumina s-a aprins şi s-a stins de trei ori succesiv.

O adiere a început să sufle. În întunecime, frunzele copacului nostru au început să freamăte, iar aerul s-a umplut de parfumul crepuscular al casei Lisbon. Nici unul dintre noi nu ne amintim să fi gândit ceva, sau să fi decis ceva, fiindcă în acel moment minţile noastre au încetat să mai lucreze, umplându-ne cu unica senzaţie de pace pe care aveam s-o cunoaştem vreodată. Eram deasupra străzii, în înalturi, la aceeaşi înălţime

cu fetele Lisbon în dormitoarele lor în ruină, iar ele ne chemau. Am auzit un zgomot de lemn care se freacă. Apoi, timp de o clipă, le-am văzut – Lux, Bonnie, Mary şi Therese – încadrate într-o singură fereastră. Se uitau în direcţia noastră – se uitau, pe deasupra golului, la noi. Mary ne-a trimis o bezea sau s-a şters la gură. Lanterna s-a stins. Fereastra s-a închis. Iar ele au dispărut.

Nici măcar nu am zăbovit să discutăm ce să facem. Unul câte unul, ca paraşutiştii, am coborât din copac. Era uşor de sărit şi doar în momentul impactului ne-am dat seama cât de aproape era pământul: doar la trei metri dedesubt. Sărind în sus de pe peticul de iarbă, puteam aproape să atingem podeaua colibei din copac. Noua noastră înălţime ne-a uluit, iar mai târziu mulţi au spus că acest lucru a fost de natură să ne sporească hotărârea, deoarece pentru prima dată în vieţile noastre simţeam că suntem bărbaţi.

Ne-am apropiat de casă din direcţii diferite, ascunzându-ne în umbra copacilor rămaşi. Pe măsură ce ne apropiam, unii dintre noi târându-ne ca la armată, alţii încă în picioare, mirosul a devenit mai puternic. Aerul s-a îngroşat. Curând, am ajuns la o barieră invizibilă: nimeni nu se mai apropiase atât de mult de casa Lisbonilor de luni de zile. Am ezitat, iar atunci Paul Baldino şi-a ridicat mâna în aer, dând semnalul, şi astfel ne-am apropiat. Ne-am lipit de pereţii de cărămidă, stând pe vine sub ferestre şi umplându-ne părul de pânze de păianjen. Am pătruns în neorânduiala umedă din curtea din spate. Kevin Head s-a împiedicat de căsuţa pentru păsări, care zăcea şi acum la pământ. A plesnit în două, iar seminţele rămase s-au împrăştiat pe jos. Am

îngheţat, dar nici o lumină nu s-a aprins. După un minut, am început iar să ne dăm centimetru cu centimetru mai aproape. Ţânţarii treceau în picaj pe lângă urechile noastre, dar nu le-am dat nici o atenţie. Eram prea ocupaţi să privim în sus prin întuneric, după vreo scară din cearşafuri de pat înnodate şi după o cămaşă de noapte ce cobora. Nu am văzut nimic. Casa se ridica deasupra noastră, iar ferestrele ei reflectau o mare masă de frunze. Pe şoptite, Chase Buell ne-a amintit că tocmai îşi luase permisul de conducere şi a ridicat în sus cheile de la Cougarul mamei sale.

— Putem să folosim maşina mea, ne-a zis.

Tom Faheem a căutat prin straturile de flori crescute abundent pietricele cu care să bată în ferestrele fetelor. În orice clipă o fereastră de la etaj se putea deschide, rupându-şi sigiliul de musculiţe de baltă, iar o faţă ar fi urmat să se uite la noi pentru tot restul vieţii noastre.

La fereastra din spate, ne-am adunat destul curaj ca să aruncăm o privire înăuntru. Printr-un lăstăriş de plante moarte pe pervaz, am desluşit interiorul casei: o scenă marină de obiecte învălmăşite, înaintând şi retrăgându-se pe măsură ce ochii ni se obişnuiau cu lumina. Fotoliul La-Z-Boy al domnului Lisbon a plutit către noi, cu rezemătoarea pentru picioare ridicată ca o lopată pentru zăpadă. Sofaua de vinilin maro a alunecat spre spate, până la perete. Pe măsură ce aceste obiecte se distanţau, podeaua părea că se înalţă ca o scenă hidraulică, iar la unica lumină din încăpere, venind dinspre o mică veioză cu abajur, am zărit-o pe Lux. Stătea culcată pe spate într-un pouf, cu genunchii ridicaţi şi depărtaţi

unul de altul, trunchiul fiindu-i cufundat în pouful care o înconjura ca o cămaşă de forţă. Purta blugi şi saboţi din piele de căprioară. Părul lung îi cădea pe umeri. În gură avea o ţigară, cu un scrum lung care stătea să cadă.

Nu ştiam ce să mai facem. Nu aveam nici o instrucţiune. Ne-am lipit feţele de ferestre, făcându-ne din degete ochelari. Foile de geam erau bune conducătoare ale vibraţiilor sonore, iar când ne-am aplecat înainte, am simţit cum se mişcă celelalte fete încoace şi-ncolo deasupra noastră. Ceva a lunecat, s-a oprit, apoi a lunecat din nou. Ceva s-a izbit. Ne-am luat feţele de pe geam şi totul a rămas nemişcat. Ne-am întors încă o dată la zumzetul sticlei.

Lux căuta acum pe bâjbâite o scrumieră. Negăsind nici una la îndemână, şi-a scuturat ţigara pe blugi, frecându-i cu mâna pentru ca scrumul să intre în ei. Mişcându-se astfel, a alunecat din pouf şi am văzut că purta o bluză cu bretele şi cu spatele gol. Legate pe după gât cu o fundă, bretelele coborau, subţiri, peste umerii albi şi peste claviculele sculpturale, contopindu-se în cele din urmă cu două cupe galbene. Bluza stătea uşor pieziş în partea dreaptă, dând la iveală, atunci când Lux s-a întins, o formă durdulie, albă şi moale.

— Iulie, acum doi ani, a spus Joe Hill Conley, aceasta însemnând ultima dată când văzuserăm bluza.

Într-o zi foarte fierbinte, Lux o purtase pe afară timp de cinci minute, înainte ca mama sa să o cheme în casă ca să se schimbe. Acum, bluza vorbea despre tot timpul scurs de atunci încoace, despre tot ce se întâmplase. Mai presus de toate,

ea spunea că fetele plecau, că de acum încolo ele aveau să poarte tot ce le plăcea.

— Poate că ar trebui să ciocănim, a şoptit Kevin Head, dar nimeni nu a făcut-o.

Lux s-a cuibărit din nou în pouf. Şi-a strivit ţigara de duşumea. În spatele ei, pe perete, a crescut o umbră. Ea s-a întors brusc, apoi a zâmbit când o pisică de maidan pe care n-o mai văzuserăm i s-a urcat în poală. Ea i-a îmbrăţişat trupul care nu a răspuns, după care animalul s-a smucit să se elibereze (ăsta-i un alt lucru pe care trebuie să-l pomenim: Lux a iubit acea pisică de maidan până la capăt. Atunci însă ea a fugit afară din această istorisire). Lux şi-a aprins încă o ţigară. La flacăra chibritului, a privit înspre fereastră. Şi-a ridicat bărbia, astfel că noi am crezut că ne-a văzut, dar apoi şi-a trecut mâna prin păr. Îşi examina doar imaginea reflectată. Lumina din casă ne făcea, afară fiind, invizibili, aşa că am rămas la doar câţiva centimetri de fereastră, dar nevăzuţi, ca şi cum am fi privit-o pe Lux de pe un alt plan al existenţei. Lucirea slabă a ferestrei se răsfrângea asupra feţelor noastre. Trunchiurile şi picioarele ne coborau în întuneric. Pe lac, un cargobot a sunat din sirenă, pe o noapte fără ceaţă. Un alt cargobot a răspuns, pe un ton mai grav. Bluza aceea s-ar fi putut desface dintr-o singură smucitură rapidă.

Tom Faheem a pornit primul, dezminţind reputaţia sa de timid. A sărit pe veranda din spate, a deschis uşa fără zgomot şi ne-a dat drumul, în sfârşit, din nou în casa Lisbon.

— Am venit, a spus el şi nimic mai mult.

Lux s-a uitat în sus, dar nu s-a ridicat de la locul ei. Ochii ei somnoroşi nu au dat nici un

semn de surpriză la vederea noastră acolo, dar la baza gâtului ei alb s-a întins o roşeaţă de rac.

— Era şi timpul, a răspuns ea. V-am aşteptat, băieţi. A mai tras un fum.

— Avem o maşină, a urmat Tom Faheem. Cu rezervorul plin. Vă ducem unde vreţi voi să mergeţi.

— Nu-i decât un Cougar, a spus Chase Buell, dar are un portbagaj destul de mare.

— Pot să stau în faţă? a întrebat Lux, strâmbându-şi gura ca să sufle fumul într-o parte, politicos, departe de noi.

— Sigur că poţi.

— Care dintre voi, armăsarilor, stă în faţă lângă mine?

Şi-a înclinat capul către tavan şi a suflat mai multe inele de fum. Le-am privit cum se înalţă şi, de această dată, Joe Hill Conley nu s-a mai grăbit să-şi bage degetul în ele. Pentru prima dată, ne-am uitat de jur împrejur prin casă. Mirosul, acum că ne găseam înăuntru, era mai puternic ca niciodată. Era mirosul de tencuială udă, de ţevi de scurgere înfundate de încâlcirea fără de capăt a părului fetelor, de debarale igrasioase, de ţevi care curg. Cutiile de vopsea erau încă postate sub fisurile din tavan, fiecare dintre ele plină de o soluţie diluată a altor timpuri. Livingul avea aerul unei încăperi devastate. Televizorul şedea pieziş, cu ecranul scos şi trusa de unelte a domnului Lisbon deschisă în faţa lui. Scaunele aveau braţe sau picioare lipsă, de parcă Lisbonii le folosiseră ca lemne de foc.

— Unde sunt părinţii tăi?

— Dorm.

— Dar surorile?

— Vin acum.

Ceva a bufnit la etaj. Ne-am retras către uşa din spate.

— Haide, a spus Chase Buell. Ar fi mai bine să plecăm de aici. Se face târziu.

Dar Lux nu a făcut decât să dea din nou fumul afară din piept, scuturând din cap. A tras de o bretea a bluzei, îndepărtând-o de piele, unde a lăsat o urmă roşie. Era din nou linişte deplină.

— Aşteptaţi, a spus ea. Încă cinci minute, atât. Nu am terminat de împachetat. A trebuit să aşteptăm până când părinţii au adormit. Le trebuie foarte mult timp. În special mamei. Are insomnii. Este probabil trează chiar în clipa asta.

Atunci s-a ridicat. Am privit-o sculându-se din pouf, aplecându-se înainte ca să-şi ia suficient elan. Bluza, ţinută de bretelele subţiri, i s-a depărtat complet de trup, astfel că am văzut aerul întunecat dintre material şi trupul său, iar apoi fulgerarea molatică a sânilor ei albi ca hârtia.

— Picioarele îmi sunt foarte umflate, a spus. Un lucru tare straniu. De-asta port saboţi. Vă plac? A balansat unul pe vârful degetelor de la picioare.

— Îhî.

Acum se ridicase cât era de lungă, ceea ce nu era prea mult. Trebuia să ne repetăm nouă înşine iarăşi şi iarăşi că asta se întâmpla aievea, că era cu adevărat Lux Lisbon, că eram în aceeaşi încăpere cu ea. S-a uitat în jos, privindu-se, şi-a potrivit bluza, a vârât înăuntru cu degetul mare peticul de piele durduliu ce se vedea în partea dreaptă. Apoi a privit din nou în sus, în aşa fel încât părea că se uită în acelaşi timp în ochii

fiecăruia dintre noi, şi a început să înainteze. Îşi târşâia saboţii, care-o purtau în penumbră, şi apropiindu-se am auzit cum călcau picioarele ei podeaua prăfuită. Din întuneric ne-a vorbit:

— N-o să încăpem toţi într-un Cougar.

A mai făcut un pas şi chipul i-a reapărut. Timp de o secundă el nu a părut că trăieşte: era prea alb, obrajii erau prea perfect sculptaţi, cu arcul sprâncenelor vopsit, cu buzele pline făcute din ceară. Dar apoi s-a apropiat şi mai mult şi am văzut lumina din ochii ei, pe care am privit-o de atunci încoace mereu.

— Mai bine am lua maşina mamei; nu credeţi? Este mai mare. Care dintre voi ştie să conducă?

Chase Buell a ridicat mâna.

— Crezi că poţi conduce un station wagon?

— Sigur. După care: N-are schimbătorul de viteze pe podea, nu?

— Nu.

— Sigur. Nici o problemă.

— O să mă laşi şi pe mine să ţin volanul un pic?

— Sigur că da. Dar ar trebui să plecăm de aici. Tocmai am auzit ceva. Poate e mama ta.

S-a dus la Chase Buell. A venit atât de aproape încât răsuflarea ei i-a mişcat părul. Apoi, de faţă cu noi toţi, Lux i-a desfăcut cureaua. Nici măcar nu a trebuit să privească în jos. Degetele ei vedeau drumul, şi doar o dată ceva a împiedicat-o, moment în care ea a scuturat din cap, ca un muzician care greşeşte o notă uşoară. În tot acest timp, ea l-a privit în ochi, ridicându-se pe vârful degetelor, iar în tăcerea casei am auzit pantalonii desfăcându-se. Fermoarul s-a deschis până în măduva spinărilor noastre. Nici unul dintre

noi nu s-a mişcat. Chase Buell nu s-a mişcat nici el. Ochii lui Lux, arzători şi catifelaţi, luceau în încăperea slab luminată. O vână de la gât îi pulsa domol, cea pe care ţi se recomandă să pui parfum, din chiar acest motiv. Chiar dacă Lux îi desfăcea pantalonii lui Chase Buell, noi cu toţii o simţeam cum ni-i desface şi nouă, apucându-ne şi luându-ne aşa cum ea ştia că putem fi luaţi. Chiar în ultima secundă, o altă bufnitură înăbuşită a ajuns până la noi de la parter. La etaj, domnul Lisbon a tuşit în somn. Lux s-a oprit. Şi-a întors privirea, ţinând sfat cu ea însăşi, apoi a spus:

— Nu putem face asta acum.

A dat drumul curelei lui Chase Buell şi s-a îndreptat către uşa din spate.

— Trebuie să iau o gură de aer proaspăt. M-aţi excitat grozav. Atunci a zâmbit, un zâmbet deşănţat, stângaci, adevărat, inestetic. Mă duc să aştept în maşină. Voi aşteptaţi-le aici pe surorile mele. Avem o groază de lucruri.

Într-un vas de lângă uşa din spate, ea a căutat pe bâjbâite cheile maşinii. A dat să plece, apoi s-a oprit iar.

— Unde ne vom duce?

— În Florida, a spus Chase Buell.

— Mişto, a făcut Lux. Florida.

Un minut mai târziu, am auzit o portieră închizându-se în garaj. Câţiva dintre noi ne aducem aminte că am auzit slab acordurile unui cântec la modă plutind prin noapte, ceea ce ne-a spus că ea dăduse drumul la radio. Am aşteptat. Nu eram siguri unde erau celelalte fete. Auzeam la etaj zgomotele făcute de cineva care împachetează, o uşă de dulap care se deschide, o valiză

care făcea să zdrăngăne arcurile patului. Mai multe perechi de picioare se mişcau deasupra şi dedesubt. Ceva era târât pe podeaua parterului. Deşi natura zgomotelor ne scăpa, ele erau însoţite de un sentiment de precizie; fiecare mişcare părea exactă, parte a unui plan minuţios de evadare. Am înţeles că nu eram decât nişte pioni în această strategie, utili pentru o vreme, dar acest fapt nu ne-a micşorat veselia. Ne creştea inima la gândul că aveam să fim curând în maşină cu fetele, ducându-le departe de verdele nostru cartier, în pustiul pur şi liber al drumurilor lăturalnice pe care nici măcar nu le ştiam în acel moment. Trăgeam la sorţi ca să vedem cine pleacă şi cine rămâne. Iar în tot acest timp, sentimentul că fetele ni se vor alătura curând ne umplea de o fericire tăcută. Cine să ştie cât de familiare ne puteau deveni aceste sunete? Cel sec al buzunarelor valizei din satin elastic, când se închid? Zornăitul bijuteriilor? Cel târşâit şi încordat al fetelor care cărau, aplecate, valize pe un coridor anonim? Căi necunoscute luau formă în minţile noastre. Ne vedeam croind cărări prin desişuri de stuf, prin golfuleţe cu apă dulce, prin şantiere navale. La cutare benzinărie vom cere cheia de la toaleta pentru femei, fiindcă fetele se vor sfii. Vom asculta radioul cu ferestrele deschise.

La un moment dat în timpul acestor reverii, casa s-a afundat în tăcere. Am presupus că fetele terminaseră de împachetat. Peter Sissen şi-a scos lanterna de buzunar, a făcut o scurtă incursiune în sufragerie şi s-a întors spunând:

— Una dintre ele este încă la parter. E o lumină aprinsă pe scară.

Am stat, am făcut semne cu lanterna de buzunar, le-am aşteptat pe fete, dar nu a venit nici una. Tom Faheem a încercat să urce prima treaptă, dar a scârţâit atât de tare că a coborât imediat. Liniştea casei ne răsuna în urechi. A trecut o maşină, trimiţându-şi umbra prin sufragerie, luminând o clipă tabloul cu Pelerinii. Masa era plină de paltoane împachetate în plastic. Se întrevedeau şi alte pachete voluminoase. Casa avea aerul unui pod în care se adună vechiturile, stabilind raporturi revoluţionare: aparatul de prăjit pâine în colivia de păsări; papuci de balet ieşind dintr-un coş de peşte din răchită. Ne-am croit drum în zigzag prin toată acea dezordine, ajungând la zone care fuseseră eliberate pentru jocuri – o tablă pentru jocul de table, una pentru şahul chinezesc – şi după aceea din nou în desişuri de bătătoare de ouă şi de cizme din cauciuc. Am intrat în bucătărie. Era prea întuneric ca să desluşim ceva, dar am auzit un mic şuierat, aidoma unui suspin. Un trapezoid de lumină era proiectat în sus dinspre subsol. Am mers până la scări şi am ascultat. De acolo, ne-am pornit în jos spre camera de recreaţie.

Chase Buell ne deschidea drumul, iar în vreme ce coboram, ţinându-ne unii pe alţii de găicile de la pantaloni, am călătorit în timp către acea zi, cu un an înainte, când coborâsem aceleaşi trepte pentru a participa la singura petrecere pe care li se îngăduise vreodată fetelor Lisbon să o ţină. În momentul în care am ajuns jos, am simţit că literalmente călătorisem în timp. Căci, în ciuda a trei centimetri de apă provenită din inundaţii, care acoperea podeaua, încăperea era exact aşa cum o lăsasem: nimeni nu strânsese niciodată

după petrecerea Ceciliei. Faţa de masă din hârtie, pătată cu excremente de şoareci, acoperea şi acum masa pentru jucat cărţi. Reziduurile maronii de punci se închegaseră în castronul din sticlă şlefuită, presărate cu muşte. Şerbetul se topise de mult, dar un polonic încă mai ieşea din aluviunile gelatinoase, iar paharele, cenuşii din cauza prafului şi a pânzelor de păianjen, rămâneau stivuite ordonat dinaintea lui. O abundenţă de baloane ofilite erau suspendate de tavan de nişte panglici subţiri. Jocul de domino cerea şi acum un trei sau un şapte.

Nu ştiam unde dispăruseră fetele. Pe suprafaţa apei tremurau unde, ca şi cum ceva tocmai înotase pe acolo sau se scufundase. Ţeava de evacuare gâlgâitoare scotea din când în când zgomote de sucţiune. Apa se lovea de pereţi clipocind, reflectându-ne feţele rozalii şi serpentinele roşii şi albastre de deasupra. Schimbările petrecute în cameră – insectele de apă care se lipeau de pereţi, un şoarece mort care se legăna pe unde – nu făceau decât să sublinieze ceea ce nu se schimbase. Dacă ne închideam pe jumătate ochii şi ne ţineam de nas, puteam să ne amăgim cu ideea că petrecerea continua încă. Buzz Romano şi-a croit drum clipocind prin apă către masa de jucat cărţi şi, cu toţi ochii aţintiţi asupra lui, a început să danseze, să bată box step, cum îl învăţase mama sa în splendoarea papală a livingului lor. Nu ţinea în braţe decât aerul, dar noi o vedeam – le vedeam – pe toate cinci, strânse în braţele lui.

— Fetele astea mă înnebunesc. Dacă aş putea s-o pipăi măcar pe una dintre ele, măcar o dată,

a spus el, în timp ce pantofii i se umpleau şi i se goleau succesiv de mâl.

Dansul lui a stârnit mirosul de canal, iar după aceea, mai puternic ca oricând, mirosul pe care nu-l mai putem uita niciodată. Fiindcă acela a fost momentul în care am văzut, peste capul lui Buzz Romano, unicul lucru care se schimbase în cameră de când o părăsiserăm, în urmă cu un an. Atârnând printre baloanele pe jumătate dezumflate se aflau cele două carcase cafenii cu alb ale pantofilor cu dungă orizontală ai lui Bonnie. Legase frânghia de aceeaşi grindă de care fuseseră legate şi ornamentele.

Nici unul dintre noi nu s-a mişcat. Buzz Romano, în ignoranţa lui, a continuat să danseze. Deasupra lui, într-o rochie roz, Bonnie avea un aer curat şi festiv, asemenea unei piñata. A fost nevoie de un întreg minut ca adevărul să-şi croiască drum până la noi. Am privit-o pe Bonnie, picioarele ei ca nişte fuse şi ciorapii albi de mers la biserică, iar ruşinea care nu ne-a mai părăsit niciodată a pus stăpânire pe noi. Medicii pe care i-am consultat mai târziu au pus reacţia noastră pe seama şocului. Dar ceea ce simţeam aducea mai mult a vină, ca şi cum ne-am fi dezmeticit în ultimul moment şi prea târziu, ca şi cum Bonnie ar fi murmurat nu numai secretul morţii ei, ci chiar al vieţii ei, al vieţii tuturor fetelor. Era atât de nemişcată. Avea o greutate atât de mare. Tălpile pantofilor ei uzi erau încrustate cu fragmente de mică, strălucind şi picurând.

Nu o cunoscuserăm niciodată. Ne aduseseră aici ca să aflăm lucrul acesta.

Cât timp am rămas aşa, în comuniune cu spiritul ei plecat dintre noi, nu mai ţinem minte.

Suficient pentru ca respiraţia noastră colectivă să pornească prin încăpere o adiere care-a făcut-o pe Bonnie să se răsucească pe frânghia ei. S-a învârtit încet, iar la un moment dat faţa ei a ieşit din păienjenişul de baloane, arătându-ne realitatea morţii pe care şi-o alesese. Era o lume cu orbite înnegrite, cu sânge adunat în extremităţile inferioare, cu articulaţii înţepenite.

Cunoşteam deja restul – deşi nu aveam să fim niciodată siguri de succesiunea evenimentelor. Încă mai discutăm în contradictoriu despre acest subiect. Bonnie a murit, cel mai probabil, atunci când noi stăteam în living, visând la şosele. Mary şi-a pus capul în cuptor la scurt timp după aceea, auzind-o pe Bonnie dând cu piciorul cufărului de sub ea. Erau gata să se asiste una pe alta, în caz de nevoie. Mary ar fi putut să mai respire încă atunci când am trecut noi pe lângă ea, în drumul nostru către subsol, ratând-o la mai puţin de două picioare, pe întuneric, după cum am măsurat mai târziu. Therese, îndopată cu somnifere pe care le înghiţise cu gin, era ca şi moartă atunci când am intrat în casă. Lux a fost ultima care s-a dus, la douăzeci sau treizeci de minute după ce am plecat. Fugind, ţipând fără sunet, am uitat să ne oprim la garaj, din care muzica se mai auzea încă. Au găsit-o pe scaunul din faţă, cu chipul cenuşiu şi senină, ţinând în mână o brichetă care îşi arsese rotiţele în palma ei. Evadase cu maşina, aşa cum anticipaserăm noi. Dar ne dăduse pantalonii jos, am înţeles, doar ca să ne ţină pe loc, pentru ca ea şi surorile ei să poată muri în linişte.

Cinci

Îi cunoşteam acum. Cunoşteam cum conducea uscătivul, cu impulsivele lui apăsări pe acceleraţie între intersecţii, cu virajele-i prudente, şi cum mereu aprecia greşit felul în care trebuia să vireze spre aleea Lisbonilor, fapt care-l făcea să ajungă de fiecare dată cu roţile pe peluză. Cunoşteam curbarea sunetului scos de o sirenă când trecea, fenomen pe care Therese l-a identificat corect ca fiind efectul Doppler, asta a treia oară când a venit duba Salvării, nu a patra, căci atunci se găsea ea însăşi într-o curbare, învârtindu-se tot mai jos şi mai departe, în spirale lente, senzaţie înrudită cu cea trăită de cineva care şi-ar fi aspirat prin propriile intestine. Ştiam că grasul avea pielea sensibilă şi era plin de urme lăsate de brici, că purta o pană de metal la tocul pantofului, fiindcă piciorul stâng îi era mai scurt decât dreptul, şi că atunci când mergea săltăreţ pe aleea de macadam scotea câte un singur clinchet la doi paşi. Ştiam că părul celui uscătiv avea tendinţa să se îngraşe, fiindcă atunci când veniseră să o ia pe Cecilia pletele-i arătau ca ale lui Bob Segers, dar acum, un an mai târziu, acea învolburare din capul lui dispăruse şi înfăţişarea îi era cea a unui şobolan înecat. Nici acum nu le cunoşteam numele adevărate, însă începeam să intuim ce presupunea existenţa lor de paramedici,

mirosul de bandaje şi de măşti de oxigen, gustul meselor luate de gurile resuscitate înainte să dea nenorocirea peste ele, parfumul vieţii care se scurgea în simetrie cu feţele lor ce pufăiau, sângele, creierii împrăştiaţi, obrajii vineţi, ochii ieşiţi din orbite şi – chiar pe strada noastră – succesiunea de corpuri inerte purtând brăţări-talisman şi medalioane de aur în formă de inimă.

Când au venit cea de-a patra oară, erau nişte oameni pe cale să-şi piardă convingerea. Ambulanţa a pus frână la fel de brusc, anvelopele au derapat, uşile au zburat în lături, dar când paramedicii au sărit jos, îşi pierduseră înfăţişarea vitează şi era evident că nu mai erau decât doi oameni care se temeau să nu fie umiliţi.

— Sunt tot ăia doi, a sărit cu gura Zachary Larson, un băiat de cinci ani.

Grasul s-a uitat la uscătiv şi amândoi au pornit-o spre casă, neluând de data aceasta cu ei nici un aparat. Doamna Lisbon, cu chipul alb, a deschis uşa. A făcut semn spre interiorul casei, fără să spună nimic. Când paramedicii au intrat, ea a rămas în cadrul uşii, potrivindu-şi mai strâns cordonul la halat. A îndreptat cu degetul mare de la picior, de două ori, preşul de la intrare care îţi ura bun venit. Curând, paramedicii au dat fuga iar afară, transformaţi şi electrizaţi, şi au scos targa. Un minut mai târziu, ei o scoteau afară pe Therese, cu faţa în jos. Rochia, care-i fusese smucită în sus până la nivelul taliei, îi arăta lenjeria de corp inestetică, de culoarea bandajelor purtate de sportivi. Nasturii din spate săriseră din butoniere, dând la iveală o fâşie pământie de spate. Braţul îi cădea tot timpul de

pe targă, deşi doamna Lisbon îl punea la loc de fiecare dată.

— Stai, a poruncit ea braţului, s-ar fi zis.

Însă braţul a căzut din nou, greu. Doamna Lisbon s-a oprit, umerii i s-au încovoiat şi s-a părut că se dăduse bătută. Dar în secunda următoare ea venea iar fuga, agăţându-se de braţul Theresei şi murmurând ceea ce unii au deslușit ca fiind: „Nu şi tu", iar doamna O'Connor, care jucase teatru în timpul colegiului, ca: „Mult prea crud".

Când se întâmplau acestea, noi ne găseam înapoi în paturile noastre, prefăcându-ne că dormim. Afară, Şeriful purta o mască de oxigen, pregătit să intre în garaj şi să deschidă uşa automată. Când aceasta s-a deschis (aşa ni s-a spus), prin ea nu a ieşit nimic, nici fum, cum se aşteptaseră toţi, nici chiar o adiere de gaz care să facă lucrurile din jur să tremure ca un miraj – station wagonul vibra pe loc, iar pentru că Şeriful atinsese din greşeală un alt buton, ştergătoarele de parbriz lucrau nebuneşte. Cel gras a intrat în casă ca să o dea jos pe Bonnie de pe grinzi, echilibrând un scaun pe un altul, ca un acrobat de circ. Au găsit-o pe Mary în bucătărie, nu moartă, dar aproape, cu capul şi trunchiul vârâte în sobă de parcă ar fi curăţat-o. A sosit şi o a doua dubă a Salvării (unica dată când s-a întâmplat aşa ceva), aducând doi paramedici mai eficienţi decât Şeriful şi grasul. Ei au dat buzna înăuntru şi i-au salvat viaţa lui Mary. Pentru o vreme. Atât cât mai preţuia ea atunci.

Din punct de vedere tehnic, Mary a supravieţuit mai bine de o lună, deşi cu toţii am simţit că lucrurile nu stăteau aşa. După acea noapte,

oamenii au început să vorbească despre fetele Lisbon la trecut, iar dacă o pomeneau cumva pe Mary, o făceau cu dorinţa mascată ca ea să se grăbească şi să termine cu toată tărăşenia. La drept vorbind, sinuciderile cele din urmă nu au luat prin surprindere prea multe persoane. Chiar şi noi, care încercaserăm să le salvăm pe fete, am ajuns să considerăm că suferiserăm de nebunie temporară. În mintea noastră cea de pe urmă, vechiul cufăr al lui Bonnie şi-a pierdut asocierea cu o călătorie şi cu o evadare şi a devenit doar ceea ce era: o contragreutate pentru actul spânzurării, cum erau sacii de nisip în westernurile vechi. Totuşi, chiar dacă toţi au fost de acord că sinuciderile surveniseră la fel de previzibil ca anotimpurile sau ca bătrâneţea, nu ne-am putut pune niciodată de acord asupra unei explicaţii pentru ele. Sinuciderile ultime au părut să confirme teoria doctorului Hornicker conform căreia fetele suferiseră de o tulburare posttraumatică de stres, dar doctorul Hornicker s-a delimitat mai târziu de respectiva concluzie. Chiar dacă sinuciderea Ceciliei a avut ca urmare nişte sinucideri la indigo, acest fapt încă lăsa neexplicat de ce Cecilia însăşi se sinucisese. La o întrunire convocată în grabă la Lions Club, doctorul Hornicker, invitatul de onoare, a menţionat posibilitatea existenţei unei conexiuni chimice, citând un studiu nou despre „indicele receptorilor de serotonină trombocitali la copiii cu predispoziţie spre sinucidere". Doctorul Knotbaum, de la Western Psychiatric Institute, descoperise că numeroase persoane cu o astfel de predispoziţie au un nivel deficitar de serotonină, neurotransmiţător esenţial pentru reglarea dispoziţiei. Dat fiind că studiul despre

serotonină fusese publicat după sinuciderea Ceciliei, doctorul Hornicker nu măsurase niciodată nivelul acestei substanţe la ea. A examinat, în schimb, o mostră de sânge dintr-al lui Mary, care a scos la iveală o uşoară deficienţă de serotonină. Fata a fost pusă sub medicaţie, iar după două săptămâni de teste psihologice şi de terapie intensivă i s-a făcut o nouă analiză de sânge. În acel moment, nivelul ei de serotonină a apărut ca normal.

În ceea ce le priveşte pe celelalte fete, fiecăreia i s-a făcut autopsia, în conformitate cu o lege a statului care impunea să se investigheze toate morţile survenite prin sinucidere. În forma în care a fost redactată, legea dădea poliţiei libertate în astfel de cazuri, iar faptul că nu reuşiseră prima dată să ordone autopsia Ceciliei i-a făcut pe mulţi să creadă că poliţiştii îi bănuiau acum pe soţii Lisbon că ar fi avut ceva de ascuns, sau că doreau să exercite presiuni asupra lor ca să-i facă să se mute de acolo. Un singur medic legist, adus din metropolă împreună cu doi asistenţi obosiţi, le-a deschis fetelor creierii şi cavităţile trupurilor, cercetând pe dinăuntru misterul disperării lor. S-a folosit o metodă tip bandă rulantă, asistenţii împingând-o pe fiecare fată pe rând prin faţa medicului, în timp ce el îşi mânuia ferăstrăul, tubul de dren sau aspiratorul. S-au făcut fotografii, dar ele nu au fost niciodată date publicului, deşi nu am fi avut oricum tăria să ne uităm la ele. Am citit, totuşi, darea de seamă a legistului, scrisă într-un stil colorat ce făcea ca morţile fetelor să pară la fel de ireale ca şi ştirile din ziare. Vorbea despre incredibila curăţenie a trupurilor fetelor, cele mai tinere pe care lucrase

vreodată, neavând nici un semn de uzură sau de alcoolism. Inimile lor vineţii şi netezi arătau ca nişte baloane de apă, iar restul organelor aveau şi ele aceeaşi claritate de manual de anatomie. La persoanele mai în vârstă sau bolnave cronic, organele au tendinţa să-şi piardă forma, să se mărească, să se decoloreze, să stabilească legături cu alte organe cu care nu au nimic de-a face, astfel că organele interne arată în majoritatea lor, cum s-a exprimat legistul, „ca o grămadă de gunoi". În schimb, fetele Lisbon erau „ca un obiect într-o vitrină. Un exponat de muzeu". Cu toate acestea, pe legist l-a întristat să străpungă şi să secţioneze acele trupuri nepătate, iar de câteva ori a fost covârşit de emoţie. Pe o margine, el a mâzgălit o notă pentru sine însuşi: „Şaptesprezece ani în meserie şi am ajuns o ruină". El a perseverat, totuşi, în obligaţiile sale de serviciu, descoperind masa de somnifere pe jumătate digerate captive în ileonul Theresei, secţiunea strangulată a esofagului lui Bonnie şi ravagiile produse de monoxidul de carbon în sângele călduţ al lui Lux.

Duduia Perl, al cărei reportaj a fost publicat în ediţia de seară a ziarului, a fost prima care a observat semnificaţia datei. Fetele, a reieşit, îşi luaseră zilele pe 16 iunie, aniversarea zilei în care Cecilia îşi tăiase venele. Duduia Perl a bătut multă monedă pe acest lucru, vorbind de „prefigurări de rău augur" şi de „o stranie coincidenţă", şi a declanşat de una singură toată acea frenezie autoîntreţinută a speculaţiilor, care continuă şi în momentul de faţă. În articolele ei care au urmat – câte unul la fiecare două sau trei zile, timp de două săptămâni – ea şi-a schimbat

tonul, trecând de la registrul compătimitor al cuiva care împărtăşeşte durerea celor îndoliaţi la precizia de oţel a ceea ce ea nu a reuşit niciodată să fie: un reporter de investigaţie. Cutreierând cartierul în Pontiacul său albastru, ea a pus cap la cap amintirile oamenilor, în aşa fel încât să alcătuiască o concluzie de nezdruncinat, cu mult mai puţin adevărată decât a noastră, care şi ea este plină de găuri. Duduia Perl, administrându-i emeticul întrebărilor sale insistente lui Amy Schraff, vechea prietenă a Ceciliei, a făcut-o să verse afară o amintire din zilele de dinaintea sinuciderii: într-o după-amiază plicticoasă, Cecilia a convins-o să se aşeze în patul ei, sub zodiacul mobil. „Închide ochii şi ţine-i închişi", îi poruncise ea. Uşa s-a deschis şi celelalte surori au intrat în cameră. Şi-au aşezat mâinile pe faţa şi pe corpul lui Amy. „Cu cine vrei să iei legătura?" a întrebat Cecilia. „Cu bunica mea", a răspuns Amy. Mâinile erau reci pe faţa ei. Cineva a aprins tămâie. Un câine a lătrat. Nu s-a întâmplat nimic.

Pe acel episod, care nu era o dovadă de spiritism cu nimic mai puternică decât o tablă Ouija descoperită de un Milton Bradley foarte obişnuit, duduia Perl şi-a fundamentat afirmaţia că sinuciderile erau un ritual ezoteric de autosacrificare. Cel de-al treilea articol al său, sub titlul *Sinuciderile au fost, poate, un pact*, schiţează teoria omniprezentă a conspiraţiei, care pretindea că fetele planificaseră sinuciderile în concordanţă cu un eveniment astrologic neidentificat. Cecilia nu făcuse nimic altceva decât să intre ea prima, în timp ce surorile ei stăteau pe tuşă. Lumânările luminaseră scena. În fosa orchestrei,

Cruel Crux începuseră să se tânguiască. *Afişul* pe care îl ţineam noi, din public, etala o imagine a Fecioarei. Duduia Perl a aranjat totul într-o coregrafie perfectă. Ceea ce n-a putut ea niciodată să explice, totuşi, a fost de ce fetele au ales data *tentativei* de sinucidere a Ceciliei, iar nu cea a morţii ei propriu-zise, plasată trei săptămâni mai târziu, pe 9 iulie.

Însă această discrepanţă nu a fost de natură să trezească vreo îndoială în mintea cuiva. După ce au avut loc sinuciderile la indigo, mass media au descins pe strada noastră într-un şuvoi fără de capăt. Cele trei posturi de televiziune locale au trimis fiecare echipe de ştiri, ba chiar şi un corespondent la postul naţional şi-a făcut apariţia într-o rulotă. Auzise despre sinucideri la un popas pentru camioane aflat în colţul sud-vestic al statului nostru şi venise până aici ca să vadă cu ochii lui.

— Mă îndoiesc că am să filmez ceva, a spus el. Se presupune că eu sunt doar acela care se ocupă cu culoarea locală.

Cu toate acestea, el şi-a parcat rulota ceva mai jos pe stradă, iar din acel moment l-am tot văzut lungit în şezlongurile cadrilate ale acesteia sau gătindu-şi hamburgeri la soba în miniatură. Fără a avea ezitări dictate de starea fragilă a părinţilor fetelor, echipele locale de ştiri au început imediat să emită reportaje. De-abia atunci am vizionat materialul despre casa Lisbonilor ce fusese filmat cu mai multe luni înainte, înfăţişând un acoperiş ca o covată mucedă şi o uşă de la intrare ţeapănă, iar după el a urmat o recapitulare în cadrul căreia, în fiecare seară, aceleaşi cinci chipuri defilau prin faţa noastră, Cecilia în fotografia

ei din anuarul şcolar, urmată de surorile ei într-ale lor. Legăturile live erau încă rare pe vremea aceea şi microfoanele mureau adesea, sau se stingeau luminile, lăsându-i pe reporteri să vorbească în întuneric. Spectatorii care nu erau încă blazaţi de televiziune îşi vârau care mai de care capetele în cadru. În fiecare zi se chinuiau reporterii să le ia interviuri domnului şi doamnei Lisbon, şi în fiecare zi eşuau. Când sosea ora emisiei, însă, ei păreau să fi obţinut accesul la înseşi dormitoarele fetelor, dacă ar fi să judecăm după toate acele comori intime cu care se întorceau la noi. Un reporter a ţinut în prim-plan o rochie de mireasă făcută în acelaşi an ca şi rochia Ceciliei, iar dacă ea nu ar fi avut tivul neretezat nu le-am fi putut distinge una de alta. Un alt reporter şi-a încheiat transmisia dând citire unei scrisori pe care Therese o scrisese biroului de admiteri al Universităţii Brown – „ironia sorţii", s-a exprimat el, „făcând ca aceasta să se întâmple cu numai trei zile înainte ca ea să pună capăt oricărui vis al său de a merge la facultate... şi odată cu aceasta la orice altceva". Treptat, reporterii au început să se refere la fetele Lisbon folosind numele lor mici şi au neglijat să consulte experţi în medicină, preferând să colecţioneze amintiri de la oamenii din jur. La fel ca şi noi, au devenit custozii vieţilor fetelor, iar dacă s-ar fi achitat de sarcină într-un fel care să ne mulţumească, poate că nu am fi fost niciodată siliţi să hoinărim la nesfârşit pe potecile ipotezelor şi ale memoriei. Căci reporterii au pus din ce în ce mai puţin întrebarea de ce se omorâseră fetele. În loc de aceasta, ei au vorbit despre hobbyurile fetelor şi despre distincţiile lor şcolare. Wanda Brown, de

la Canalul 7, a dezgropat o fotografie a lui Lux în bikini într-un ştrand public, surprinsă în timp ce lăsa un salvamar să se aplece din scaunul lui înalt ca să aplice oxid de zinc pe nasul ei de iepuraş. În fiecare seară, reporterii scoteau la iveală o nouă anecdotă sau fotografie, dar descoperirile lor nu aveau nici o legătură cu ce ştiam noi că este adevărul, iar după un timp a început să pară că vorbesc despre altcineva. Pete Patillo, de la Canalul 4, a relatat despre „pasiunea pentru cai" a Ceciliei, deşi noi n-o văzuserăm niciodată pe Cecilia lângă vreun cal, iar Tom Thomson, pe Canalul 2, amesteca adesea numele fetelor. Reporterii citau drept sigure relatările cele mai apocrife şi confundau detaliile unor episoade pe care le relataseră, în mare, corect (astfel, lenjeria neagră a Ceciliei şi-a făcut apariţia pe manechinul de ceară pe care Pete Patillo îl da drept Mary). Ştiind că restul metropolei primea ştirile ca pe o literă de lege, noi ne demoralizam şi mai mult. După părerea noastră, outsiderii nu aveau nici un drept să se refere la Cecilia ca la „sora cea nebună", fiindcă nu-şi câştigaseră dreptul de a folosi acest limbaj cifrat printr-o lungă distilare a unei cunoaşteri imediate. Pentru prima dată în viaţă am simţit compătimire pentru Preşedinte, dat fiind că am văzut cât de departe mergeau cu reprezentările greşite ale sferei noastre de influenţă oameni care nu erau în situaţia să ştie despre ce era vorba. Chiar şi părinţii noştri păreau să fie din ce în ce mai mult de acord cu versiunea televizată despre evenimente, ascultând inepţiile reporterilor ca şi cum acestea ne-ar fi putut spune adevărul despre propriile noastre vieţi.

După sinuciderea unanimă, soţii Lisbon au abandonat încercarea de a duce o viaţă normală. Doamna Lisbon a încetat să se mai ducă la biserică, iar când părintele Moody a venit la ea acasă ca s-o consoleze, la uşă nu i-a răspuns nimeni.

— Tot sunam şi sunam, ne-a povestit el. Absolut degeaba.

Pe tot parcursul şederii lui Mary la spital, doamna Lisbon nu şi-a făcut apariţia decât o dată. Herb Pitzenberger a văzut-o ieşind pe veranda din faţă cu un teanc de pagini manuscrise. Le-a aşezat grămadă şi le-a dat foc. Nu am aflat niciodată ce erau acestea.

Cam în aceeaşi perioadă, doamna Carmina D'Angelo a primit un telefon din partea domnului Lisbon, cerându-i să scoată din nou casa la vânzare (o retrăsese imediat după sinuciderea Ceciliei). Doamna D'Angelo i-a atras atenţia, cu tact, asupra faptului că starea din acel moment a casei nu avea să faciliteze vânzarea, dar domnul Lisbon a răspuns:

— Îmi dau seama. Am chemat pe cineva.

Acel cineva s-a dovedit a fi domnul Hedlie, profesorul de limba engleză de la liceu. Neavând nici o ocupaţie pe timpul vacanţei de vară, el a sosit în broscuţa sa Volkswagen, care avea un abţibild pe bara de protecţie ce îl sprijinea încă pe ultimul candidat eşuat al Democraţilor la Preşedinţie. Când a ieşit din maşină, am văzut că purta nu puloverul şi pantalonii săi de fost director de şcoală, ci o cămaşă africană *dashiki*, colorată în verde şi galben intens, şi o pereche de sandale din piele de şopârlă. Părul îi acoperea urechile şi se deplasa cu încovoierea boemă pe care o au profesorii în timpul vacanţelor, când

îşi reiau vieţile indisciplinate. În ciuda înfăţişării sale de lider de comunitate, el s-a apucat de lucru cu toată seriozitatea, cărând pe parcursul a trei zile un întreg munte de deşeuri din casa Lisbon. În timp ce domnul şi doamna Lisbon s-au dus să stea la un motel, domnul Hedlie a luat casa în seama sa, aruncând la gunoi schiuri, acuarele, saci de haine şi un cerc de joacă multicolor. A tras afară sofaua maro, uzată, tăind-o în două când a văzut că nu încape pe uşă. A umplut saci de gunoi cu ghivece, cupoane vechi, grămezi de panglici de cadouri răsucite, adunate în timp, şi chei ieşite din uz. L-am văzut luând cu asalt prisosul fiecărei camere, despărţind cu fărăşul tot ce-i apărea în cale, iar în cea de-a treia zi a început să poarte o mască chirurgicală, din pricina prafului. Nu mai vorbea cu noi ca înainte, cu expresii greceşti obscure, nici nu se mai interesa de jocurile noastre de baseball jucate pe terenul cu nisip, ci sosea în fiecare dimineaţă cu expresia deznădăjduită a unui om care asanează o mlaştină cu un burete de bucătărie. Pe măsură ce ridica preşuri şi arunca prosoape, el a dezlănţuit mirosurile casei în valuri şi mulţi au fost de părere că îşi ţinea pe faţă masca chirurgicală ca să se protejeze nu de praf, ci de exalaţiile fetelor Lisbon, care încă trăiau în aşternuturile de pat şi în draperii, în tapetul care se cojea, în peticele de covor rămase ca noi sub măsuţele de toaletă şi sub noptiere. În prima zi, domnul Hedlie s-a mulţumit cu parterul, dar în cea de-a doua s-a aventurat în seraiul devastat al dormitoarelor fetelor, înfundându-se până la glezne în veşminte care lăsau să se audă muzica unui timp trecut. Trăgând eşarfa nepaleză a Ceciliei

de după căpătâiul unui pat, el a fost întâmpinat, la fiecare capăt al său plin de franjuri, de clinchetul clopoţeilor verzui, oxidaţi. Arcurile paturilor cântau bocete pe două note când erau comprimate. Din perne ningeau fulgi de piele moartă.

Domnul Hedlie a golit şase rafturi din debaraua de la etaj, aruncând la gunoi stive de prosoape de baie şi de cârpe de vase, de huse de saltea zdrenţuite, cu pete rozé sau de culoarea lămâii, şi de pături muiate în abundenţa pe care fetele o vărsaseră prin somn. Pe raftul de sus a găsit, şi a azvârlit, farmacia de casă a familiei – o buiotă pentru încălzit patul care avea o textură ca aceea a pielii inflamate, un borcan albastru ultramarin de balsam contra răcelilor Vicks VapoRub, cu amprente de degete pe dinăuntru, o cutie de pantofi plină cu unguente contra herpesului şi conjunctivitei, pomezi care se aplicau în zona dorsală, tuburi de aluminiu strangulate la mijloc, presate sau rulate ca nişte serpentine la petrecere. Pe urmă: aspirinele portocalii pentru copii pe care fetele le mestecaseră ca pe bomboane, un vechi termometru (oral, din păcate) în cutia lui din plastic negru, alături de o sumedenie de alte ustensile care se lipeau, se introduceau sau se aplicau în sau pe corpurile fetelor; pe scurt, toate scornelile imaginate vreodată şi de care doamna Lisbon se folosise de-a lungul anilor ca să-şi ţină fetele sănătoase şi voioase.

Acesta a fost momentul în care am descoperit albumele Propovăduitorilor din Grand Rapids, ale lui Tyrone Little cu dreptcredincioşii săi, alături de toate celelalte. În fiecare seară când

domnul Hedlie pleca, acoperit cu un strat albicios care îl îmbătrânea cu treizeci de ani, noi cercetam cu minuţie amestecul de comori şi de gunoaie pe care el îl depozita lângă trotuar. Extraordinara libertate pe care i-o dăduse domnul Lisbon ne uimea, fiindcă domnul Hedlie nu arunca numai obiecte înlocuibile, precum cutiile de cremă de ghete (scobite până la centrul argintiu), ci şi fotografii de familie, un aparat pentru curăţări interdentale Water Pik, care funcţiona încă, şi o fâşie de hârtie cerată pe care era însemnat cât crescuse fiecare dintre fetele Lisbon într-un interval de un an. Ultimul lucru pe care l-a aruncat domnul Hedlie a fost televizorul gol, pe care Jim Crotter l-a dus în camera sa, descoperind înăuntru iguana împăiată de care se folosise Therese ca să predea biologie, cu coada smulsă şi cu clapeta din abdomen lipsă, fapt ce dezvăluia numeroasele organe din plastic, numerotate. Noi, desigur, am luat fotografiile de familie şi, după ce am organizat o expoziţie permanentă în coliba noastră din copac, am împărţit restul trăgând la sorţi cu nişte paie. Cele mai multe dintre fotografii fuseseră făcute cu ani în urmă, în ceea ce par a fi nişte timpuri mai fericite, presărate cu un şir aproape nesfârşit de mese în aer liber în familie. O fotografie le arată pe fete aşezate turceşte, contrabalansate pe scrânciobul de pe peluză (fotograful ţinea aparatul înclinat) de o mică sobă *hibachi*, fumegând, aşezată în echilibru de cealaltă parte. (Vă informăm cu regret că această fotografie, Exponatul nr. 47, s-a descoperit recent că nu se mai află în plicul său.) Un alt exponat favorit al nostru este setul de fotografii cu stâlpi

totemici, făcute în incinta unei atracţii turistice, în care fiecare fată îşi substituia propriul chip celui al unui animal sacru.

Însă, în ciuda tuturor acestor noi dovezi despre vieţile fetelor şi despre brusca încetare a intimităţii familiale (fotografiile dispar aproape cu desăvârşire cam în perioada în care Therese împlinea doisprezece ani), nu am aflat despre fete mult mai mult decât ştiam deja. Aveam senzaţia că imobilul ar fi putut să-şi reverse la nesfârşit deşeurile, ca o maree uriaşă de papuci desperecheaţi şi de rochii înşirate pe umeraşe ca sperietorile, iar după ce le-am fi cernut pe toate acestea urma să ştim şi atunci tot nimic. A existat, însă, un sfârşit al acelei revărsări. La trei zile după ce domnul Hedlie şi-a croit drum prin casă, el a ieşit în curte, pentru prima oară deschizând uşa din faţă, şi a coborât treptele ca să aşeze lângă pancarta cu DE VÂNZARE o alta, mai mică, pe care scria VÂNZARE DE VECHITURI. În ziua aceea, şi pe parcursul celorlalte două care au urmat, domnul Hedlie a oferit spre vânzare un inventar ce nu cuprindea doar vesela ciobită a unor astfel de vânzări de vechituri ce au loc în garajele noastre, ci şi bunurile grele şi durabile care se vând la lichidarea unei gospodării. Toţi au fost prezenţi acolo, nu ca să cumpere, ci ca să pătrundă în casa Lisbonilor, care fusese transformată într-un spaţiu curat şi liber, ce mirosea a soluţie de curăţat de pin. Domnul Hedlie aruncase toată rufăria, tot ce aparţinuse fetelor, tot ce era stricat, şi nu lăsase decât mobila, mesele lustruite cu ulei de in, scaunele de bucătărie, oglinzile, paturile, toate articolele având pe ele câte o etichetă albă simplă, pe care era marcat preţul cu

scrisul său efeminat. Preţurile erau definitive; nu se tocmea. Am rătăcit prin casă, la etaj şi la parter, atingând paturile în care fetele nu aveau să mai doarmă niciodată sau oglinzile care nu aveau să le mai încadreze niciodată reflecţiile. Părinţii noştri nu cumpărau mobilă la mâna a doua, şi cu atât mai puţin mobilă atinsă de spectrul morţii, dar au venit ca să privească, la fel ca şi celelalte persoane care au sosit în urma anunţului dat la ziar. Un preot ortodox grec cu barbă şi-a făcut apariţia cu un grup de văduve rotofeie. După ce au croncănit precum ciorile şi au strâmbat din nas la orice lucru, văduvele au mobilat noul dormitor al preotului din casa-i parohială cu patul cu baldachin al lui Mary, cu măsuţa de toaletă a Theresei, cu lampionul chinezesc al lui Lux şi cu crucifixul Ceciliei. Au mai sosit şi alte personaje, luând cu ele conţinutul casei, bucată cu bucată. Doamna Krieger a găsit aparatul dentar al fiului ei Kyle pe o masă de prezentare din faţa garajului, iar când nu a reuşit să-l convingă pe domnul Hedlie că acesta aparţinea fiului ei, l-a recuperat contra sumei de trei dolari. Ultimul lucru pe care l-am văzut a fost un bărbat cu o mustaţă ca un fir de aţă, care depozita macheta corabiei cu pânze în portbagajul Cadillacului său Eldorado.

Deşi exteriorul casei rămânea dărăpănat, interiorul era din nou prezentabil, iar în decursul a câteva săptămâni doamna D'Angelo a reuşit să vândă imobilul tânărului cuplu care locuieşte şi în prezent acolo, deşi nu mai poate fi numit tânăr acum. La acea dată, însă, sub imperiul primului entuziasm de a avea bani de cheltuit, au făcut o ofertă pe care domnul Lisbon a acceptat-o, în

ciuda faptului că era mult sub ceea ce plătise el. În acel moment, casa era aproape în întregime goală, singurul lucru rămas fiind altarul Ceciliei, o grămadă încâlcită de picături de ceară ce fuzionase cu pervazul ferestrei şi pe care domnul Hedlie omisese, din superstiţie, să o atingă. Am crezut că nu aveam să-i mai vedem niciodată pe soţii Lisbon şi, chiar în acel moment, am început procesul imposibil de a încerca să uităm de existenţa lor. Părinţii noştri păreau să fie mai capabili să facă acest lucru decât noi, ei întorcându-se la partidele lor de tenis la dublu şi la cocteilurile lor pe vapor. Au reacţionat la sinuciderile ultime cu un şoc uşor, ca şi cum s-ar fi aşteptat la ceva de felul acesta sau mai rău, ca şi cum ar mai fi văzut astfel de lucruri şi înainte. Domnul Conley şi-a aranjat cravata de tweed pe care o purta chiar şi atunci când tăia iarba şi a spus:

— Capitalismul are drept rezultat bunăstarea materială, dar falimentul spiritului.

A urmat o întreagă conferinţă de salon despre nevoile umane şi ravagiile concurenţei şi, chiar dacă el era singurul comunist pe care-l cunoşteam, ideile lui nu difereau de cele ale oricui altcuiva decât sub raportul intensităţii lor.

Ceva care era bolnav în însăşi inima ţării le molipsise pe fete. Părinţii noştri credeau că de vină erau muzica noastră, lipsa noastră de Dumnezeu sau stricarea moravurilor privitoare la sexul pe care nici nu-l cunoscuserăm încă. Domnul Hedlie a amintit că Viena *fin-de-siècle* cunoscuse o explozie asemănătoare a sinuciderilor în rândul tinerilor şi a pus întreaga chestiune pe seama nefericirii de a trăi într-un imperiu muribund. Ea avea legătură cu felul în care corespondenţa

nu ajungea niciodată la timp, cu gropile de pe drumuri, care nu erau niciodată reparate, cu hoţia de la Primărie, cu revoltele rasiale sau cu cele 801 de focuri puse în tot oraşul în Noaptea Diavolului. Fetele Lisbon au devenit un simbol a ceea ce era rău în ţară, al suferinţei pe care ea o provoca şi cetăţenilor săi celor mai nevinovaţi, iar pentru a ameliora lucrurile, un grup de părinţi a donat şcolii noastre o bancă în memoria fetelor. Purtând la început o plăcuţă care nu o comemora decât pe Cecilia (proiectul fusese pus în mişcare cu opt luni înainte, după Ziua Plângerii), banca a fost rededicată chiar la timp ca să le includă şi pe celelalte fete. Era o bancă mică, făcută dintr-un copac din Peninsula Superioară[1].

— Cherestea virgină, a spus domnul Krieger, care îşi înzestrase agregatele de la fabrica sa de filtre de aer cu unelte noi pentru a putea construi acea bancă.

Placa purta inscripţia simplă *În memoria fetelor Lisbon, fiice ale acestei comunităţi.*

Mary trăia încă în acel moment, desigur, dar placa nu recunoştea acest lucru. Ea s-a întors de la spital câteva zile mai târziu, după o şedere de două săptămâni. Ştiind că nu aveau să vină, doctorul Hornicker nici măcar nu îi invitase pe soţii Lisbon la şedinţele de terapie. I-a administrat lui Mary aceeaşi baterie de teste la care fusese supusă şi Cecilia, dar nu a găsit nici un indiciu al vreunor boli psihiatrice precum schizofrenia sau tulburarea maniaco-depresivă.

---

1. Peninsula dintre Lacul Superior şi Lacul Michigan, reprezentând partea de nord-vest a statului Michigan.

— Rezultatele o arătau a fi o adolescentă relativ bine adaptată. Viitorul ei nu era strălucit, desigur. I-am recomandat să intre într-o terapie de lungă durată ca să o ajute să facă faţă traumei. Dar îi crescusem nivelul de serotonină şi arăta bine.

S-a întors într-o casă fără nici o mobilă. Domnul şi doamna Lisbon, care reveniseră de la motel, îşi făcuseră tabără în dormitorul principal. Şi lui Mary i s-a dat un sac de dormit. Domnul Lisbon, reticent în ceea ce priveşte zilele de după triplul suicid, ceea ce este de înţeles, nu ne-a spus prea multe despre starea în care s-a întors acasă Mary. Cu unsprezece ani în urmă, când fetele nu erau decât nişte copiliţe, familia sosise în casă cu o săptămână înaintea camionului de mutări. Şi atunci fuseseră nevoiţi să facă tabără, dormind pe podea şi citind poveşti de adormit copiii la o lampă cu kerosen şi, într-un chip ciudat, această amintire i-a revenit domnului Lisbon în timpul ultimelor zile pe care le-a petrecut în acea casă.

— Uneori, în toiul nopţii, uitam de tot ce se întâmplase. O luam în jos pe coridor şi, timp de o clipă, era din nou ca şi cum tocmai ne-am fi mutat. Fetele dormeau în cortul lor din living.

Lăsată singură către sfârşitul acelor zile, Mary zăcea în sacul ei de dormit, pe podeaua tare a dormitorului pe care nu mai trebuia să-l împartă cu nimeni. Sacul de dormit era de tip vechi, cu căptuşeală de flanelă matlasată înfăţişând nişte raţe moarte pe deasupra unor vânători cu pălării roşii şi un păstrăv care sărea cu un cârlig în gură. Îşi trăgea până sus fermoarul sacului, astfel că doar partea de sus a feţei era vizibilă,

chiar dacă era vară. Dormea până târziu, vorbea puţin şi făcea câte şase duşuri pe zi.

Din punctul nostru de vedere, tristeţea Lisbonilor era dincolo de orice posibilitate de înţelegere, iar când îi zăream în acele ultime zile eram uimiţi de tot ce făceau ei. Cum puteau ei oare să stea la masă să mănânce? Sau să iasă pe veranda din spate, seara, ca să se bucure de adierea vântului? Cum putea doamna Lisbon să iasă din casă, cum a făcut-o într-o bună după-amiază, de-abia ţinându-se pe picioare când a traversat peluza netăiată, ca să culeagă o gura-leului din grădina doamnei Bates? A dus-o la nas, a părut că este dezamăgită de mirosul ei, a vârât-o în buzunar ca pe un şerveţel folosit şi a ieşit în stradă, mijindu-şi ochii fără ochelari ca să vadă totuşi ceva din cartierul ei. Domnul Lisbon, la rândul lui, parca în fiecare după-amiază station wagon la umbră, deschizând capota ca să-i studieze atent motorul.

— Trebuie să-ţi găseşti o ocupaţie, a spus domnul Eugene, comentând comportamentul domnului Lisbon. Ce altceva poţi să faci?

Mary a luat-o în jos pe stradă şi s-a dus să-şi ia prima lecţie de canto cu domnul Jessup după un an întreg. Nu îşi programase o şedinţă, dar domnul Jessup nu i-a putut spune să plece de acolo. S-a aşezat la pian, ghidând-o pe Mary printre game, iar apoi şi-a pus capul într-o cutie de gunoi din metal ca să demonstreze cum rezona aceasta la vibrato-ul său exersat. Mary a cântat cântecul nazist din *Cabaret*, cel pe care ea şi Lux îl repetaseră în ziua în care începuseră tragediile, iar domnul Jessup a afirmat că toate încercările

prin care trecuse îi conferiseră vocii sale o jale şi o maturitate mai presus de vârsta ei.

— A plecat fără să plătească pentru lecţie, a relatat el, dar măcar atât puteam să fac pentru ea.

Era din nou vară în toată puterea cuvântului, după mai bine de un an de când Cecilia îşi tăiase venele, împrăştiind în aer otrava. O deversare la Uzina River Rouge a mărit cantitatea de fosfaţi din lac, dând naştere unei pojghiţe de alge atât de groasă, încât a gripat toate ambarcaţiunile cu motor exterior. Frumosul nostru lac a început să arate ca un iaz cu nuferi, aşternut cu o spumă care făcea valuri. Pescarii aruncau pietre de pe mal, deschizând copci prin care să-şi arunce undiţele. Mirosul de mlaştină rezultat era revoltător printre vilele dichisite ale familiilor de industriaşi ai automobilelor, printre terenurile verzi, suspendate, pentru jucat tenis de masă şi printre toate balurile de absolvire ţinute în corturi iluminate. Debutantele deplângeau nefericirea de a îşi începe viaţa mondenă într-un anotimp de care toată lumea avea să-şi amintească din cauza duhorii sale crunte. Familia O'Connor, însă, a venit cu soluţia ingenioasă de a alege pentru petrecerea de debutantă a fiicei lor, Alice, o temă intitulată „Asfixierea". Oaspeţii au sosit în smoching şi măşti de gaze, rochii de seară şi căşti de astronaut, şi însuşi domnul O'Connor purta un costum de scafandru de adâncime, ridicându-şi masca de sticlă de pe faţă ca să dea pe gât bourbon cu apă. La apogeul petrecerii, când Alice a fost rostogolită în public într-un plămân artificial, închiriat pentru seara aceea de la Spitalul Henry Ford (domnul O'Connor era în consiliul de conducere), mirosul de putred care îmbâcsea aerul

nu părea altceva decât o încununare a atmosferei festive.

Ca toată lumea, ne-am dus la petrecerea de debut a lui Alice O'Connor ca să uităm de fetele Lisbon. Barmanii negri cu veste roşii ne serveau alcool fără să ne ceară un act de identitate şi, la rândul nostru, noi nu am spus nimic când, în jurul orei 3 dimineaţa, i-am văzut încărcând lăzile de whisky rămase în portbagajul unui Cadillac deşelat. La petrecere am cunoscut fete cărora nu le trecuse niciodată prin minte să-şi ia viaţa cu mâna lor. Le-am dat de băut, am dansat cu ele până când au început să se clatine pe picioare şi le-am condus afară, pe veranda ascunsă privirilor. Şi-au pierdut tocurile înalte pe drum, ne-au sărutat în întunericul umed şi apoi au şters-o ca să vomite afectat în tufişurile din curte. Unii dintre noi le-am ţinut capetele în timp ce vomitau, apoi le-am dat să-şi clătească gurile cu bere, după care ne-am întors iar la sărutat. Fetele erau monstruoase în rochiile lor de ceremonie, construite fiecare în jurul unei cuşti de sârmă. Kilograme de păr le erau bine fixate în creştet. Bete şi sărutându-ne sau leşinând în scaune, ele erau sortite colegiilor, soţilor, creşterii copiilor, unei nefericiri doar vag resimţite – sortite, cu alte cuvinte, vieţii.

În lumina difuză a petrecerii, feţele adulţilor s-au înroşit. Doamna O'Connor a căzut de pe un scaun de pe margine, fusta ei cu crinolină trecându-i peste cap. Domnul O'Connor a tras-o pe una dintre prietenele fetei sale după el în baie. Toţi cei care locuiau în cartier au trecut în acea noapte prin casa O'Connor, intonând cântecele vechi pe care le cânta formaţia de muzicanţi pleşuvi sau

rătăcind pe coridoarele retrase, prin camera copiilor plină de praf, pierzându-se în liftul care nu mai funcţiona. Ridicând pahare de şampanie, oamenii spuneau că industria noastră se revigora şi la fel şi naţiunea noastră, modul nostru de viaţă. Unii oaspeţi se plimbau pe-afară, pe sub lampioanele veneţiene care duceau până la lac. Sub lumina lunii, pojghiţa de alge arăta ca un covor miţos, întregul lac fiind un living scufundat. Cineva a căzut în apă, a fost salvat şi culcat pe debarcader.

— Gata, mi-a ajuns, a spus el, râzând. La revedere, lume crudă! A încercat să se rostogolească din nou în lac, dar prietenii lui l-au oprit.

— Nu mă înţelegeţi, a spus. Sunt adolescent. Am probleme!

— Taci din gură, l-a certat o voce de femeie. Or să te audă.

Spatele casei Lisbonilor era vizibil printre pâlcurile de copaci, dar nici o lumină nu se vedea, probabil pentru că electricitatea era deja oprită. Am intrat din nou în casă, unde oamenii se distrau de minune. Chelnerii serveau mici cupe argintii cu îngheţată verde. Pe ringul de dans a fost deschisă o cutie de gaze lacrimogene, care a început însă să fumege o ceaţă inofensivă. Domnul O'Connor a dansat cu Alice. Toţi au băut în cinstea viitorului ei.

Am stat până când s-au ivit zorii. Când ne-am pomenit în prima dimineaţă alcoolică din viaţa noastră (un „fade-in" decolorat, arhifolosit de-a lungul anilor de regizorul monoman), buzele noastre erau umflate de atâta sărutat şi gurile ne pulsau pline de aroma fetelor. Fuseserăm deja căsătoriţi şi divorţaserăm, într-un sens, iar Tom

Faheem a găsit o scrisoare de dragoste lăsată în buzunarul de la pantaloni de ultima persoană care închiriase smochingul. Musculiţele de baltă care ieşiseră din larve în timpul nopţii mai fremătau încă în copaci şi pe felinare şi făceau ca trotuarul să fie afânat sub picioarele noastre, ca şi cum am fi călcat pe rădăcini de dioscorea. Ziua ameninţa să fie înăbuşitoare. Ne-am scos sacourile şi ne-am urnit târşâindu-ne picioarele, în sus pe strada O'Connorilor, dând colţul şi apucând-o pe a noastră. În depărtare, în dreptul casei Lisbon, maşina Salvării stătea cu luminile clipind. Nu se deranjaseră să mai dea drumul şi la sirenă.

Aceasta a fost dimineaţa în care paramedicii şi-au făcut apariţia pentru ultima oară, mişcându-se mult prea încet, ziceam noi, iar grasul a glumit fad cum că nu erau la televizor. Fuseseră atât de des la această casă, încât nici măcar nu au bătut la uşă, ci au trecut, pe lângă gardul care nu mai exista, şi au intrat direct în bucătărie, ca să vadă dacă era deschis gazul de la sobă, apoi jos la subsol, unde au găsit grinda liberă de poveri, apoi, în sfârşit, sus la etaj, unde cel de-al doilea dormitor pe care l-au verificat conţinea ceea ce căutau: pe ultima fiică a Lisbonilor, învelită într-un sac de dormit şi îndopată cu somnifere.

Avea pe faţă atât de mult fard că paramedicii au avut sentimentul straniu că fusese deja pregătită pentru vizionare de către un antreprenor de pompe funebre, iar această impresie a durat până când au văzut că rujul şi fardul ei de pleoape se întinseseră. Sfâşiase cu mâinile sacul, doar puţin, la sfârşit. Era îmbrăcată cu o rochie şi un

văl negre, care le-a amintit unora de veşmintele de doliu ale văduvei Jackie Kennedy, iar acest lucru era adevărat: ultima procesiune care avea să iasă pe uşa din faţă, cu cei doi paramedici ca nişte ciocli şi cu zgomotul petardelor care explodau la spartul petrecerii pe strada învecinată, te ducea într-adevăr cu gândul la solemnitatea înmormântării unui erou naţional. Nici domnul, nici doamna Lisbon nu şi-au făcut apariţia, astfel că sarcina de a o conduce pe ultimul drum ne-a revenit nouă şi, pentru cea din urmă oară, ne-am apropiat de casă şi am rămas în poziţie de drepţi. Vince Fusilli şi-a aprins bricheta şi a ţinut-o ridicată, ca la un concert rock. Era tot ce am putut face, în loc de flacără eternă.

*

O vreme, ne-am străduit să acceptăm explicaţiile generale, care calificau durerea fetelor Lisbon drept numai şi numai istorică, izvorând din aceeaşi sursă ca şi alte sinucideri ale adolescenţilor, fiecare moarte fiind parte a unei unice tendinţe. Am încercat să ne reluăm vieţile noastre de dinainte, să le lăsăm pe fete să se odihnească în pace, dar un aer bântuit dăinuia încă asupra casei Lisbon, făcându-ne să vedem, de câte ori ne uitam, o formă de flacără ca un arc voltaic pe acoperiş sau pendulând la etaj, la câte o fereastră. Mulţi dintre noi continuam să avem vise în care fetele Lisbon ne apăreau mai reale decât fuseseră în timpul vieţii, din care ne trezeam siguri că parfumul lor provenit din lumea de dincolo mai rămânea puţin pe pernele noastre. Aproape zilnic ne întâlneam ca să trecem în

revistă încă o dată dovezile, recitind pasaje din jurnalul Ceciliei (descrierea înfăţişând-o pe Lux testând o mare încă rece, cu un genunchi ridicat, ca un flamingo, era pe atunci ţinută la mare preţ de noi). Cu toate acestea, totdeauna puneam capăt acestor întâlniri cu senzaţia că băteam iarăşi o cale care nu duce nicăieri, astfel că am devenit din ce în ce mai închişi în noi şi mai frustraţi.

Norocul a făcut ca, în ziua sinuciderii lui Mary, greva lucrătorilor din cimitire să-şi găsească soluţionarea, după 409 de zile de negocieri. Durata grevei făcuse ca morgile să fie ticsite de luni întregi, iar multele trupuri care aşteptau înhumarea s-au întors acum din afara statului, în camioane refrigerate sau cu avionul, în funcţie de averea decedatului. Pe autostrada Chrysler un camion a avut un accident şi s-a răsturnat, iar prima pagină a ziarului publica o fotografie care înfăţişa sicrie de metal revărsându-se din camion ca nişte lingouri. Nimeni nu a venit la ultima înmormântare colectivă a fetelor Lisbon, în afară de soţii Lisbon, de domnul Calvin Honnicutt, un lucrător din cimitir proaspăt întors la muncă, şi de părintele Moody. Din cauza spaţiului disponibil limitat, mormintele fetelor nu se găseau unul lângă altul, ci erau extrem de împrăştiate, iar cortegiul funerar a trebuit să facă un întreg circuit, mergând de la un mormânt la altul în ritmul chinuitor de lent al circulaţiei din cimitire. Părintele Moody a afirmat că toate aceste intrări şi ieşiri din limuzină l-au făcut să nu mai ţină minte ce fată se găsea în ce mormânt.

— A trebuit să rostesc doar nişte panegirice destul de generale, a spus. Era multă dezordine

în cimitir în ziua aceea. Gândiţi-vă că toţi cei dispăruţi într-un an de zile trebuiau îngropaţi. Tot locul era numai gropi.

În ceea ce îi priveşte pe soţii Lisbon, tragedia abătută asupra lor îi transformase în nişte momâi docile. Îl urmau pe preot de la un mormânt la altul, nespunând mai nimic. Doamna Lisbon, sedată, privea mereu spre cer, de parcă ar fi căutat cu privirea păsările. Domnul Honnicutt ne-a spus:

— Muncisem şaptesprezece ore fără pauză când am ajuns la ei, după ce înghiţisem energizant No Doz. Îngropasem peste cincizeci de oameni, doar în acel schimb. Dar vederea doamnei aceleia m-a dărâmat.

I-am văzut pe soţii Lisbon când s-au întors de la cimitir. Au coborât, cu demnitate, din limuzină şi au mers până la casa lor, despărţind amândoi tufişurile din faţa casei ca să găsească poteca până la treptele verandei. Şi-au croit drum printre bucăţile de ţiglă spartă. Pentru prima dată de când ne ştiam, am observat o asemănare între chipul doamnei Lisbon şi chipul fetelor ei, dar acest lucru se datora, poate, vălului negru pe care unii îşi amintesc că îl purta. Noi înşine nu ne amintim un astfel de văl şi credem că acel detaliu nu este decât o elaborare a unei memorii romantice. Cu toate acestea, avem în minte imaginea doamnei Lisbon întorcându-se spre stradă şi arătându-şi chipul, ca niciodată înainte, acelora dintre noi care îngenuncheam la ferestrele din sufragerie sau priveam prin perdelele subţiri, acelora dintre noi care transpiram în mansarda Pitzenbergerilor, ceilalţi privind peste capote de maşini sau dinspre jgheaburi care ne serveau

·ept prima, a doua şi a treia bază la baseball,
: după grătare în aer liber sau din punctul
ılminant al arcului desenat de vreun leagăn –
a întors, şi-a trimis privirea ei albastră în toate
recţiile, o privire de aceeaşi culoare cu a celei
: care o avuseseră fetele, îngheţată, spectrală
de nepătruns, după care s-a întors iar cu spa-
le şi şi-a urmat soţul în casă.

Din cauză că nu mai era nici o mobilă, nu am
·ezut că soţii Lisbon vor rămâne multă vreme.
u toate acestea, au trecut trei ore, iar ei tot nu
ı reapărut. Cu o bâtă de baseball, Chase Buell
lovit o minge uşoară, o Wiffle, în curtea lor, dar
a întors spunând că nu văzuse nici un suflet de
n înăuntru. Mai târziu, a încercat să lovească
altă minge Wiffle, dar ea a rămas prinsă în
ıpaci. Nu i-am văzut pe soţii Lisbon ieşind toată
ua şi seara aceea. Doar târziu, în toiul nopţii,
ı plecat, în sfârşit. Nimeni nu i-a văzut ple-
ınd, în afară de unchiul Tucker. După mulţi
ıi, când am avut o întrevedere cu el, era com-
et treaz şi refăcut după decenii de abuz alcoo-
:, iar în contrast cu toţi ceilalţi, inclusiv noi
ışine, pe care trecerea timpului ne-a făcut să
·ătam mult mai rău, unchiul Tucker arăta mult
ai bine. L-am întrebat dacă-şi aduce aminte
ınd i-a văzut pe soţii Lisbon plecând şi a spus
ı da.

— Eram afară, la o ţigară. Era cam pe la două
.mineaţa. Am auzit uşa deschizându-se vizavi,
ıpă care s-au ivit şi ei. Mama părea că trecuse
·intr-un bombardament. Soţul a ajutat-o, oare-
ım, să intre. Apoi au pornit cu maşina. În viteză.
ă scape naibii de aici.

Când ne-am trezit în dimineaţa următoare, casa Lisbon era goală. Arăta şi mai dărăpănată decât fusese până atunci şi părea să se fi surpat pe dinăuntru, ca un plămân. Atunci când noul cuplu tânăr şi-a luat în posesie casa am avut timp, printre răzuieli, zugrăveli şi reparaţii ale acoperişului, printre tufişuri scoase din rădăcină şi pe lângă noul covor de plante pitice asiatice, să ne contopim intuiţiile şi teoriile, alcătuind o istorie care să ne lase să trăim. Noul cuplu tânăr a dat jos ferestrele din faţă (care purtau încă amprentele degetelor şi ale nasurilor noastre) şi au instalat ferestre glisante cu geamuri turnate şi închise ermetic. O echipă de oameni cu salopete şi şepci albe au sablat întreaga casă, apoi, pe parcursul următoarelor două săptămâni, au pulverizat peste tot o pastă albă şi groasă. Şeful de echipă, pe al cărui ecuson scria „Mike", ne-a spus că „noua metodă kenitex" urma să înlăture necesitatea de a mai rezugrăvi vreodată.

— Curând, toată lumea va vopsi cu kenitex, a spus el, în timp ce oamenii se mişcau încoace şi-ncolo cu pistoalele de vopsea, acoperind casa.

Când au terminat, casa Lisbon era transformată într-o uriaşă tortă de nuntă cu glazura prelingându-se, dar în mai puţin de un an bucăţi mari de kenitex au început să cadă ca nişte bulgări de găinaţ. Am considerat că era o dreaptă răzbunare asupra cuplului tânăr care se pornise atât de ferm să înlăture semne ale existenţei fetelor Lisbon care ne erau încă dragi: acoperişul de ardezie, unde Lux făcuse dragoste, acoperit acum cu şindrile care parcă erau din glaspapir; stratul de flori din spatele casei, al cărui sol Therese îl analizase ca să-i determine concentraţia de plumb,

presărat acum cu cărămizi roşii ca tânăra soţie să poată culege flori fără să-şi ude picioarele; înseşi camerele fetelor, transformate în spaţii private în care tânărul cuplu să-şi poată desfăşura activităţile personale – un birou şi un computer în vechea cameră a lui Lux şi a Theresei, un război de ţesut într-a lui Mary şi a lui Bonnie. Cada de baie unde plutiseră odată naiadele noastre, Lux scoţând deasupra apei o ţigară ca o trestie prin care să respire, a fost smulsă din loc şi aruncată, ca să facă loc unui jacuzzi din fibră de sticlă. Am examinat cada scoasă lângă trotuar, luptându-ne cu impulsul de a ne culca în ea. Copiii mici care chiar au sărit în ea au făcut-o fără a-i putea aprecia semnificaţia. Tânărul cuplu a transformat casa într-un spaţiu gol şi suav pentru meditaţie şi linişte sufletească, umplând cu paravane japoneze amintirile încâlcite ce ţineau de fetele Lisbon.

Nu doar casa Lisbon s-a schimbat, ci chiar şi strada însăşi. Oamenii de la Departamentul Parcurilor au continuat să taie copaci, doborând un ulm bolnav ca să-i salveze pe cei douăzeci rămaşi, apoi doborând un altul ca să-i salveze pe cei nouăsprezece şi tot aşa mai departe, până când nu a mai rămas decât jumătatea de copac din faţa fostei case a Lisbonilor. Nimeni nu s-a putut îndura să privească atunci când au venit şi după el (Tim Winer a comparat copacul cu ultimul vorbitor al limbii Manx[1]), dar l-au dat şi pe el jos cu ferăstrăul, ca pe toţi ceilalţi, salvând copaci mai îndepărtaţi, de pe alte străzi. Toţi au

1. Dialect celtic vorbit în insula Man a Marii Britanii.

rămas în casele lor în timpul acestei execuţii a copacului Lisbonilor, dar chiar şi din vizuinile noastre simţeam cât de orbitor devenea aerul de afară, întregul nostru cartier fiind ca o fotografie supraexpusă. Am ajuns să vedem cât de complet lipsită de imaginaţie era suburbia noastră, totul fiind dispus pe o grilă cadastrală a cărei uniformitate insipidă copacii o ascunseseră, iar vechile şiretlicuri ale stilurilor arhitecturale diferenţiate şi-au pierdut puterea de a ne face să ne simţim unici. Stilul Tudor al familiei Krieger, cel colonial francez al familiei Buell, imitaţia de Frank Lloyd Wright a familiei Buck – toate numai nişte acoperişuri arse de soare.

Nu la mult timp după aceea, FBI-ul l-a arestat pe Sammy Baldino zis Rechinul, care se vede că nu reuşise să ajungă la tunelul său de fugă, şi, după un lung proces, a fost trimis la închisoare. Se spune că a continuat să-şi conducă afacerile sale criminale şi de după gratii, iar membrii familiei Baldino au rămas în casa lor, deşi bărbaţii în limuzine antiglonţ nu mai veneau să le aducă omagiile duminica după-amiază. Dafinii, neîngrijiţi, au erupt în forme ciudate şi nearmonioase, iar teroarea pe care o inspira familia scădea zi de zi, până când într-o zi cineva a avut curajul să desfigureze leii de piatră ce străjuiau intrarea lor principală. Paul Baldino a început să arate ca orice alt băiat gras cu cearcăne în jurul ochilor, iar într-o zi a alunecat, sau a fost împins, la duşuri şi l-am văzut stând lungit pe plăcile de gresie, îngrijindu-şi piciorul. Au urmat condamnările altor membri ai familiei, iar în cele din urmă Baldinii s-au mutat şi ei, transportându-şi operele de artă renascentistă şi cele trei

mese de biliard, în trei camioane. Un milionar obscur a cumpărat casa. A ridicat gardul cu încă trei palme.

Toţi cei cu care am vorbit au identificat data la care cartierul nostru a murit ca fiind cea a sinuciderilor fetelor Lisbon. Deşi la început oamenii dădeau vina pe ele, treptat s-a petrecut o schimbare radicală, astfel că fetele au început să fie privite nu ca nişte ţapi ispăşitori, ci ca nişte vizionare. Din ce în ce mai mult, oamenii uitau motivele personale pe care poate că fiecare fată le-a avut ca să se sinucidă, uitau de tulburările de stres şi de insuficienţa neurotransmiţătorilor, iar în loc de aceasta puneau morţile pe seama spiritului profetic cu care au fost înzestrate, prezicând decadenţa. Oamenii vedeau dovezi ale clarviziunii lor în ulmii făcuţi una cu pământul, în lumina nemiloasă a soarelui, în declinul continuu al industriei noastre de automobile. Această metamorfoză a gândirii a trecut în mare parte neobservată, însă, fiindcă rareori ne mai întâlneam unul cu altul. Fără copaci, nu mai existau nici frunze de adunat cu grebla, nici mormane de frunze de ars. Zăpezile, iarna, continuau să dezamăgească. Nu mai aveam fete Lisbon de spionat. Din când în când, desigur, în timp ce ne lăsam cu încetul transportaţi în cea de-a doua parte, melancolică, a vieţii noastre (un loc pe care fetele Lisbon, cu înţelepciune, a început să ni se pară, nu au fost niciodată dornice să-l vadă), ne opream, cel mai adesea singuri, ca să privim în sus la cavoul înălbit al fostei case Lisbon.

Fetele Lisbon au făcut ca sinuciderea să ne fie familiară. Mai târziu, când alte cunoştinţe au ales să-şi curme viaţa – uneori chiar după ce

împrumutaseră o carte cu o zi înainte – ni le imaginam întotdeauna ca scoţându-şi din picioare nişte cizme stânjenitoare ca să intre în mucezeala extrem de bogată în asociaţii a unei mici case de vacanţă familiale, aşezată pe o dună care dădea spre mare. Fiecare dintre ele citiseră semnele nefericirii pe care bătrâna doamna Karafilis le scrisese, în greceşte, în nori. Pe diferitele lor căi, cu ochi de culori diferite şi cu feluri diferite de a-şi înălţa capetele în sus, oamenii descifraseră secretul laşităţii sau al curajului, fie că era vorba de una, fie de celălalt. Iar fetele Lisbon erau întotdeauna acolo înaintea lor. Ele se omorâseră din cauza pădurilor noastre muribunde, din cauza lamantinilor schilodiţi de propulsoare atunci când se ridică la suprafaţă să bea apă de la furtunurile de grădină; se omorâseră la vederea anvelopelor uzate care se înălţau în stive mai înalte decât piramidele; se omorâseră din cauza eşecului de a întâlni o dragoste pe care nu am fi putut niciodată să o întrupăm nici unul dintre noi. În cele din urmă, torturile care le sfâşiaseră pe fetele Lisbon indicau un refuz simplu, raţional, de a accepta lumea aşa cum le-a fost dată ea de către cei de dinainte, atât de plină de defecte.

Dar acest lucru s-a întâmplat mai târziu. Imediat după sinucideri, când suburbia noastră îşi savura trecătoarea infamie, subiectul fetelor Lisbon a devenit aproape tabu.

— După o vreme era ca şi cum ai fi alergat după potcoave de cai morţi, a spus domnul Eugene. Iar denaturările din mass media liberală nu au fost nici ele de natură să îmbunătăţească lucrurile. Salvaţi-le pe fetele Lisbon. Salvaţi bibanul mâncător de melci. Aiurea!

Multe familii s-au mutat, sau s-au destrămat, toţi încercând să se aşeze într-un alt loc, pe Centura Soarelui[1], iar un timp s-a părut că unica moştenire pe care o lăsam avea să fie dezertarea. După ce dezertaserăm din oraş ca să scăpăm de putreziciunea lui, dezertam acum şi de pe malurile verzi ale limbii noastre de pământ înconjurate de apă, pe care exploratorii francezi o numiseră „Vârful gras", făcând o glumă obscenă pe care nimeni nu a mai înţeles-o, după trei sute de ani. Exodul a fost însă de scurtă durată. Unul câte unul, vecinii noştri s-au întors din sejururile petrecute în comunităţi străine, restabilind banca de amintiri incomplete din care am extras pe parcursul acestei investigaţii. Cu doi ani în urmă, ultima mare vilă din cartierul nostru, cea a unui industriaş al automobilelor, a fost rasă de pe faţa pământului ca să facă loc unor parcele imobiliare mai mici. Marmura italiană ce îmbrăca holul de la intrare – o nuanţă rară de trandafiriu care nu se găseşte decât într-o singură carieră din toată lumea – a fost tăiată în blocuri şi vândută la bucată, ca şi dispozitivele aurite de fixare a ţevilor în perete şi ca frescele din tavan. Ulmii s-au dus şi ei şi nu au mai rămas în urmă-le decât înlocuitorii lor piperniciţi. Şi noi. Nici măcar nu ni se mai dă voie să mai facem foc în aer liber (printr-o ordonanţă privind poluarea aerului în oraşe), dar în cazul în care ni s-ar da voie poate ne-am putea aduna, cine ştie, măcar câţiva dintre

1. Zonă cuprinzând regiunile de sud şi de sud-vest ale S.U.A. care a cunoscut un mare avânt economic şi demografic în ultimele decenii, în contrast cu declinul zonei industriale de nord-vest.

noi, ca să ne povestim amintirile legate de casa Lisbon şi de fetele al căror păr, ajuns una cu periile pe care încă le păstrăm cu sfinţenie, a început să aducă din ce în ce mai mult cu o blană artificială de animal expus într-un muzeu de istorie naturală. Tot ce avem noi este pe ducă – Exponatele de la 1 la 97, aranjate în cinci valize separate, fiecare având pe ea câte o fotografie a decedatelor ca o piatră funerară coptă, valize pe care le păstrăm în coliba renovată dintr-unul dintre ultimii noştri copaci : nr. 1, fotografia polaroid făcută de doamna D'Angelo casei, are o patină verzuie cu aspect de muşchi ; nr. 18, vechile cosmetice ale lui Mary, se usucă şi se transformă într-un praf bej ; nr. 32, perechea de adidaşi de pânză a Ceciliei, se îngălbeneşte într-un fel care nu îşi mai găseşte remediul în periuţa de dinţi muiată în detergent de vase ; nr. 57, altarul cu lumânări votive al lui Bonnie, este ros în fiecare noapte de şoareci ; nr. 62, specimenele de diapozitive ale Theresei, poartă pe ele indiciile prezenţei unor noi bacterii invadatoare ; nr. 81, sutienul lui Lux (Peter Sissen îl furase de pe crucifix, putem să recunoaştem şi acest fapt măcar acum), devenea la fel de ţeapăn, cu aspect de proteză, ca unul pe care l-ar putea purta o bunică. Nu am păstrat cavoul nostru suficient de bine închis, iar obiectele noastre sacre sunt pe cale să se volatilizeze.

În ultimă instanţă, noi posedam nişte piese din puzzle, dar, indiferent cum le-am fi aranjat, tot rămâneau goluri, deşerturi cu forme bizare, a căror hartă era dată de ceea ce le înconjura, la fel ca şi cea a ţărilor pe care nu le ştiam numi.

— Orice înţelepciune se sfârşeşte în paradox, a afirmat domnul Buell, chiar înainte de a ne lua rămas-bun de la el cu ocazia ultimei noastre întrevederi, şi am simţit că ne spunea să le uităm pe fete, să le lăsăm în mâinile lui Dumnezeu.

Ştiam că Cecilia se omorâse fiindcă era o neadaptată, fiindcă lumea de dincolo o chema, şi ştiam că surorile ei, odată abandonate, au simţit la rândul lor chemarea ei dinspre acel loc. Dar chiar în clipa în care tragem aceste concluzii simţim cum vocea ne piere în gâtlej, pentru că ele sunt deopotrivă adevărate şi neadevărate. Atâtea s-au scris în ziare despre fete, atâtea vorbe s-au aruncat peste garduri sau s-au relatat de-a lungul anilor în cabinetele psihanaliştilor, încât suntem siguri numai de faptul că explicaţiile sunt insuficiente. Domnul Eugene, care ne-a informat că oamenii de ştiinţă sunt pe punctul de a descoperi „genele rele" care provoacă cancer, depresii şi alte maladii, şi-a exprimat speranţa că aceştia vor fi în curând „capabili să găsească şi o genă a sinuciderii". Spre deosebire de domnul Hedlie, el nu vedea în sinucideri o reacţie a momentului nostru istoric.

— Astea-s prostii, ne-a spus, oare ce-i aşa de grav ca să-i frământe pe copiii de azi? Dacă vor probleme, ar trebui să meargă să trăiască în Bangladesh.

„De vină a fost o combinaţie între mulţi factori", a scris doctorul Hornicker în ultimul său raport, care nu a fost redactat din motive medicale, ci doar pentru că nu şi le putea scoate din minte pe fete. „În cazul celor mai multor oameni", spunea el, „sinuciderea este ca o ruletă rusească.

O singură cameră a încărcătorului are glonț. În cazul fetelor Lisbon, pistolul era încărcat. Un glonț pentru abuzul în familie. Unul pentru predispoziția genetică. Unul pentru suferința istorică. Unul pentru impulsul primit inevitabil. Celelalte două gloanțe sunt imposibil de numit, dar acest lucru nu înseamnă că respectivele camere erau goale."

Dar toate astea sunt o goană după vânt. Esența sinuciderilor nu a fost tristețea sau misterul, ci simplul egoism. Fetele au luat în propriile lor mâini decizii care sunt mai bine de lăsat în seama lui Dumnezeu. Au devenit prea puternice ca să mai trăiască printre noi, prea preocupate de ele însele, prea vizionare, prea oarbe. Ceea ce a rămas în urma lor nu a fost viața, care întotdeauna biruie moartea naturală, ci lista cea mai banală de fapte lumești: un ceas care ticăie pe un perete, o încăpere întunecată la amiază și ofensa pe care o reprezintă o ființă umană care nu se gândește decât la sine. Creierul ei se întunecă la orice altceva, dar se aprinde cu intensitate în anumite locuri bine stabilite care sunt ale durerii, ale nedreptății personale, ale viselor pierdute. Orice altceva care a putut fi iubit se îndepărtează, ca și cum s-ar interpune o uriașă banchiză de gheață, până când nu mai rămân decât niște puncte negre care dau din minuscule brațe, dincolo de raza în care ar putea fi auzite. Urmează apoi frânghia aruncată peste grindă, somniferul pus în palma cu o linie a vieții lungă, mincinoasă, fereastra deschisă, soba cu gazul care iese din ea, sau orice altceva. Fetele ne-au făcut și pe noi să luăm parte la nebunia lor personală, fiindcă nu ne puteam împiedica să nu

trecem pe unde trecuseră şi paşii lor, să nu gândim gândurile lor şi să nu vedem că nici unul dintre ele nu ducea către noi. Nu am putut să ne imaginăm golul unei fiinţe care şi-a lipit un brici de încheieturi şi şi-a deschis cu el venele, golul şi calmul ei. Astfel că a trebuit să ne mânjim boturile adulmecând ultimele lor urme, dârele de noroi lăsate pe podea, cuferele cărora li se făcuse vânt să cadă în timp ce un suflet stătea pe ele şi a trebuit să respirăm pentru totdeauna aerul încăperilor în care se omorâseră. Nu conta, în ultimă instanţă, ce vârstă avuseseră, sau că erau fete, ci numai că le iubiserăm şi că ele nu ne auziseră chemarea, că nu ne aud nici acum, cum stăm noi aici sus, în coliba din copac, cu părul nostru rărit şi pântecele moale, şi le chemăm să iasă din acele camere unde au intrat ca să rămână singure pentru o întreagă eternitate, singure în sinucidere, care este mai adâncă decât moartea.

ÎN COLECŢIA „BIBLIOTECA POLIROM"

au apărut:

Nikos Kazantzakis – *Zorba Grecul*
F.M. Dostoievski – *Idiotul*
Gustave Flaubert – *Doamna Bovary*
Boris Pasternak – *Doctor Jivago*
*** – *Dulcea mea Doamnă/Eminul meu iubit. Corespondenţă inedită Mihai Eminescu – Veronica Micle*
Oscar Wilde – *Portretul lui Dorian Gray*
D.H. Lawrence – *Amantul doamnei Chatterley*
F. Scott Fitzgerald – *Blândeţea nopţii*
Mihail Bulgakov – *Cupa vieţii*
Salman Rushdie – *Ruşinea*
Saul Bellow – *Ravelstein*
J.D. Salinger – *Nouă povestiri*
Ian McEwan – *Amsterdam*
Andreï Makine – *Crima Olgăi Arbelina*
Jonathan Coe – *Casa somnului*
J.D. Salinger – *De veghe în lanul de secară*
John Fowles – *Iubita locotenentului francez*
José Saramago – *Toate numele*
Peter Ackroyd – *Documentele lui Platon*
D.H. Lawrence – *Fii şi îndrăgostiţi*
F. Scott Fitzgerald – *Marele Gatsby*

Antonio Tabucchi – *Capul pierdut al lui Damasceno Monteiro*
Ernst Jünger – *Grădini şi drumuri*
I.S. Turgheniev – *Prima iubire*
Mika Waltari – *Etruscul*
Bernhard Schlink – *Cititorul*
Max Frisch – *Homo faber*
Dino Buzzati – *Deşertul tătarilor*
Andreï Makine – *Testamentul francez*
Kazuo Ishiguro – *Rămăşiţele zilei*
Saul Bellow – *Trăieşte-ţi clipa*
John Fowles – *Colecţionarul*
A.P. Cehov – *Logodnica şi alte povestiri*
Colm Tóibín – *Povestea nopţii*
Julian Barnes – *Anglia, Anglia*
Ismail Kadare – *Generalul armatei moarte*
José Saramago – *Pluta de piatră*
William Trevor – *Citindu-l pe Turgheniev*
Erico Verissimo – *Incident la Antares*
Aglaja Veteranyi – *De ce fierbe copilul în mămăligă*
Max Frisch – *Eu nu sunt Stiller*
Amélie Nothomb – *Igiena asasinului*
George Orwell – *Ferma Animalelor*
Michael Ondaatje – *Obsesia lui Anil*
J.D. Salinger – *Dulgheri, înălţaţi grinda acoperişului şi Seymour: o prezentare*
Luis Sepúlveda – *Bătrânul care citea romane de dragoste*
Dino Buzzati – *O dragoste*
D.H. Lawrence – *Fata pierdută*
Umberto Eco – *Numele trandafirului*
J.D. Salinger – *Franny şi Zooey*
Muriel Spark – *Lorzi şi complici*
Daniel Pennac – *La căpcăunii veseli*
Daniil Harms – *Mi se spune capucin*

Boris Pasternak – *Sub înaltă protecţie*
Salman Rushdie – *Ultimul suspin al Maurului*
Günter Grass – *În mers de rac*
George Orwell – *O mie nouă sute optzeci şi patru*
Amélie Nothomb – *Uimire şi cutremur*
Lawrence Durrell – *Cvartetul din Alexandria. Justine*
Iris Murdoch – *Clopotul*
Italo Calvino – *Castelul destinelor încrucişate*
John Fowles – *Magicianul*
Ian McEwan – *Grădina de ciment*
Dai Sijie – *Balzac şi Micuţa Croitoreasă chineză*
Russell Banks – *Dulcea lume de după*
Lawrence Durrell – *Cvartetul din Alexandria. Balthazar*
Saul Bellow – *Darul lui Humboldt*
Vladimir Nabokov – *Lolita*
Aldous Huxley – *Minunata lume nouă. Reîntoarcere în minunata lume nouă*
Helen Fielding – *Jurnalul lui Bridget Jones*
I.S. Turgheniev – *În ajun. Fum*
Paul Auster – *Tombuctu*
F.M. Dostoievski – *Demonii*
Malcolm Lowry – *Sub vulcan*
Charles Bukowski – *Femei*
Max Frisch – *Numele meu fie Gantenbein*
Mihail Bulgakov – *Inimă de câine*
Antonio Tabucchi – *Se face tot mai tîrziu*
Mika Waltari – *Egipteanul*
Iris Murdoch – *Marea, marea*
Henry James – *Daisy Miller*
Alessandro Baricco – *Ocean Mare*
Arthur Rimbaud – *Opere*
Dino Buzzati – *Bàrnabo, omul munţilor. Secretul Pădurii Bătrâne*

George Orwell – *Zile birmaneze*
Lawrence Durrell – *Cvartetul din Alexandria. Mountolive*
William Faulkner – *Zgomotul şi furia*
P.G. Wodehouse – *Greşeala lordului Emsworth*
Henry de Montherlant – *Un asasin îmi e stăpân*
Michael Cunningham – *Orele*
Juan Marsé – *Vraja Shanghaiului*
Ismail Kadare – *Florile înghețate din martie*
José Saramago – *Evanghelia după Isus Cristos*
Lev Tolstoi – *Anna Karenina* (2 vol.)
Marguerite Yourcenar – *Ca o apă care curge*
Tracy Chevalier – *Fata cu cercel de perlă*
Aldous Huxley – *Punct contrapunct*
Leonard Cohen – *Joaca preferată*
Oscar Wilde – *De Profundis*
Villiers de l'Isle-Adam – *Povestiri crude şi insolite*
Arturo Pérez-Reverte – *Tabloul flamand*
Agneta Pleijel – *Lord Nevermore*
Vladimir Nabokov – *Glorie*
Lawrence Durrell – *Cvartetul din Alexandria. Clea*
Tracy Chevalier – *Îngeri căzători*
Anna Gavalda – *O iubeam*
J.-K. Huysmans – *Liturghia neagră*
Alessandro Baricco – *Mătase*
E.A. Poe – *Masca Morții Roşii şi alte povestiri*
Leonard Cohen – *Frumoşii învinşi*
Andrei Platonov – *Moscova cea fericită şi alte nuvele*
V.S. Naipaul – *Măscăricii*
Bernhard Schlink – *Evadări din iubire*
John Fowles – *Turnul de abanos*
Jack Kerouac – *Pe drum*
Graham Greene – *Americanul liniştit*
Salman Rushdie – *Harun şi Marea de Poveşti*

Mihail Bulgakov – *Garda albă*
Kurt Vonnegut – *Fii binecuvântat, domnule Rosewater*
Julio Cortázar – *Toate focurile, focul*
Kurt Vonnegut – *Abatorul cinci*
Luis Sepúlveda – *Nume de toreador*
Graham Greene – *Comedianţii*
William Faulkner – *Pogoară-te, Moise*
Michel Tournier – *Gaspar, Melhior & Baltazar*
William Burroughs – *Pederast*
Mika Waltari – *Amanţii din Bizanţ*
Nadejda Mandelştam – *Fără speranţă*
Salman Rushdie – *Pământul de sub tălpile ei*
José Saramago – *Anul morţii lui Ricardo Reis*
Vladimir Nabokov – *Invitaţie la eşafod*
Juan Marsé – *Cozi de şopârlă*
Aglaja Veteranyi – *Raftul cu ultimele suflări*
Graham Greene – *La drum cu mătuşă-mea*
Ian McEwan – *Ispăşire*
Alain Robbe-Grillet – *Reluarea*
Katarina Frostenson – *Ioni*
P.G. Wodehouse – *Fulger în plină vară*
John Fowles – *Mantisa*
D.H. Lawrence – *Şarpele cu pene*
John Cheever – *Falconer*
Kurt Vonnegut – *Galápagos*
Michel Tournier – *Picătura de aur*
Daniel Pennac – *Zîna carabină*
Dino Buzzati – *Marele portret*
Ismail Kadare – *Piramida*
Michel Houellebecq – *Platforma*
Haruki Murakami – *În căutarea oii fantastice*
Iris Murdoch – *Fiul cuvintelor*
Kazuo Ishiguro – *Pe cînd eram orfani*
Tomas Tranströmer – *Pagini din cartea nopţii*

Charles Bukowski – *De duzină*
F.M. Dostoievski – *Jucătorul şi alte microromane*
Alice Sebold – *Minunatele oase*
Philip Roth – *Pata umană*
Helen Fielding – *Bridget Jones : La limita raţiunii*
Sylvia Plath – *Clopotul de sticlă*
Primo Levi – *Mai este oare acesta un om?*
Graham Greene – *Sfârşitul unei iubiri*
Andreï Makine – *Pământul şi cerul lui Jacques Dorme*
Julio Cortázar – *Manuscris găsit într-un buzunar şi alte povestiri*
Martin Amis – *Născuţi morţi*
José Saramago – *Istoria asediului Lisabonei*
P.G. Wodehouse – *Nori grei deasupra Castelului Blandings*
Laurence Sterne – *Viaţa şi opiniunile lui Tristram Shandy, Gentleman*
Charles Bukowski – *Factotum*
Jonathan Coe – *Clubul putregaiurilor*
Charles Frazier – *Cold Mountain*
Tim O'Brien – *Vrăjitorul*
Arturo Pérez-Reverte – *Regina Sudului*
Haruki Murakami – *Dans dans dans*
Daniel Pennac – *Micuţa vânzătoare de proză*
Daniel Defoe – *Jurnal din Anul Ciumei*
Philip Roth – *M-am măritat cu un comunist*
Georges Bataille – *Madame Edwarda. Mortul. Istoria ochiului*
Nathaniel Hawthorne – *Casa cu şapte frontoane*
Elias Canetti – *Orbirea*
Christian Haller – *Muzica înghiţită*
Kurt Vonnegut – *Leagănul pisicii*
Arto Paasilinna – *Morarul care urla la lună*
Alfredo Bryce Echenique – *Grădina iubitei mele*

Torgny Lindgren – *Caltaboşul*
Graham Greene – *Puterea şi gloria*
Italo Calvino – *Palomar*
John Fowles – *Daniel Martin*
Luis Sepúlveda – *Jurnalul unui killer sentimental. Yacaré*
Kobo Abe – *Femeia nisipurilor*
Saul Bellow – *Herzog*
Paul Auster – *Cartea iluziilor*
Peter Beagle – *Ultima licornă*
Nick Hornby – *Febra stadioanelor*
Arturo Pérez-Reverte – *Clubul Dumas*
Charles Bukowski – *Poşta*
Eiji Yoshikawa – *Musashi* (2 vol.)
Amélie Nothomb – *Metafizica tuburilor*
John Steinbeck – *Iarna vrajbei noastre*
Tracy Chevalier – *Albastru pur*
Richard Brautigan – *La pescuit de păstrăvi în America*
Ernst Jünger – *Pagini din Kirchhorst. Coliba din vie*
Erri De Luca – *Tu – al meu*
Michael Ondaatje – *În pielea unui leu*
P.G. Wodehouse – *S-a făcut, Jeeves!*
Ian McEwan – *Inocentul*
Chuck Palahniuk – *Fight Club*
Michel Tournier – *Fecioara şi căpcăunul*
Primo Levi – *Armistiţiul*
Shusaku Endo – *Un idiot minunat*
Luis Sepúlveda – *Hot Line*
Gaétan Soucy – *Fetiţa care iubea prea mult chibriturile*
Lauren Weisberger – *Diavolul se îmbracă de la Prada*
Richard Brautigan – *În zahăr de pepene*

Alessandro Baricco – *Fără sânge*
Graham Greene – *Consulul onorific*
Daniel Pennac – *Fructele pasiunii*
Amos Oz – *Să cunoşti o femeie*
Ismail Kadare – *Aprilie spulberat*
Amélie Nothomb – *Mercur*
Arturo Pérez-Reverte – *Maestrul de scrimă*
Ha Jin – *În aşteptare*
Mary Shelley – *Frankenstein*
Margaret Mazzantini – *Nu te mişca*
Bruno Schulz – *Manechinele*
Vladimir Nabokov – *Ada sau ardoarea*
Daniel Mason – *Acordorul de piane*
P.G. Wodehouse – *Codul de onoare al Wooster-ilor*
Dai Sijie – *Complexul lui Di*
William Faulkner – *Absalom, Absalom!*
Vladimir Makanin – *Underground sau Un erou al timpului nostru*
Italo Calvino – *Iubiri dificile*
Sophie Kinsella – *Mă dau în vânt după cumpărături*
Umberto Eco – *Misterioasa flacără a reginei Loana*
Elfriede Jelinek – *Pianista*
Raymond Carver – *Taci, te rog!*
Max Frisch – *Montauk*
Chuck Palahniuk – *Sufocare*
Jonathan Franzen – *Corecţii*
Ian McEwan – *Mângâieri străine*
Kurt Vonnegut – *Mama Noapte*
Norman Mailer – *Cei goi şi cei morţi*
Peter Beagle – *Un loc plăcut şi numai al lor*
Amélie Nothomb – *Antichrista*
Mihail Bulgakov – *Scene moscovite*
Nick Hornby – *High Fidelity*
Tracy Chevalier – *Doamna şi licornul*

Ryū Murakami – *Albastru nemărginit, aproape transparent*
John Steinbeck – *La răsărit de Eden*
Dino Buzzati – *Cele mai frumoase povestiri*
José Saramago – *Eseu despre orbire*
Flannery O'Connor – *Sfetnicul din sânge*
J.L. Borges – *Poezii*
Andreï Makine – *Femeia care aşteptá*
Graham Greene – *Expresul de Stambul*
D.H. Lawrence – *Curcubeul*
Sophie Kinsella – *Goana după cumpărături la New York*
Amy Tan – *Clubul Norocoaselor*
Kazuo Ishiguro – *Un artist al lumii trecătoare*
Ken Kesey – *Zbor deasupra unui cuib de cuci*
Martin Amis – *Săgeata timpului*
Günter Grass – *Toba de tinichea*
Nadejda Mandelştam – *Speranţă abandonată*
Andrei Codrescu – *Casanova în Boemia*
Jorge Luis Borges & Adolfo Bioy Casares – *Cărţi scrise în doi*
F. Scott Fitzgerald – *Dincoace de Paradis*
Daniel Pennac – *Dictatorul şi hamacul*
Tom Sharpe – *Marea aspiraţie*
Bernhard Schlink – *Crima lui Selb*
William Faulkner – *Lumină de august*
Amélie Nothomb – *Dicţionar Robert de nume proprii*
Saul Bellow – *Iarna decanului*
Ian McEwan – *Copilul furat*
Helen Fielding – *Olivia Joules şi imaginaţia hiperactivă*
Tomas Tranströmer – *Taina cea mare*
Jeffrey Eugenides – *Middlesex*
William S. Burroughs – *Junky*

Arturo Pérez-Reverte – *Conspirația din Sevilla*
P.G. Wodehouse – *Sezonul de împerechere*
Amos Oz – *Soțul meu, Michael*
Michel Houellebecq – *Extinderea domeniului luptei*
Salman Rushdie – *Orient, Occident*
Philip Roth – *Complexul lui Portnoy*
John Fowles – *Omida*
Javier Marías – *Chipul tău, mâine. 1. Febră și lance*
Mihail Bulgakov – *Însemnările unui tânăr medic*
Graham Greene – *Factorul uman*
Michael Cunningham – *O casă la capătul lumii*
Henry de Montherlant – *Micuța infantă de Castilia*
Carlos Ruiz Zafón – *Umbra vântului*
Raymond Carver – *Despre ce vorbim când vorbim despre iubire*
E.A. Poe – *Misterul lui Marie Rogêt și alte povestiri*
W. Somerset Maugham – *Luna și doi bani jumate*
Ismail Kadare – *Fiica lui Agamemnon. Succesorul*
Claudio Gatti – *Prevestirea*
Kurt Vonnegut – *Hocus Pocus*
Bret Easton Ellis – *American Psycho*
Alberto Vázquez-Figueroa – *Tuareg*
Mika Waltari – *Mikael Karvajalka*
Salman Rushdie – *Copiii din miez de noapte*
John Kennedy Toole – *Conjurația imbecililor*
Amy Tan – *Fiica tămăduitorului de oase*
Sophie Kinsella – *La cumpărături în rochie de mireasă*
Norman Mailer – *Un vis american*
Julio Cortázar – *Șotron*
Donna Tartt – *Istoria secretă*
Tom Sharpe – *Wilt*
Ryū Murakami – *Copii de aruncat*
P.G. Wodehouse – *Un Pelican la Castelul Blandings*

Hari Kunzru – *Virusul*
Amélie Nothomb – *Sabotaj din iubire*
Anna Gavalda – *Împreună*
Elfriede Jelinek – *Excluşii*
José Saramago – *Peştera*
Dino Buzzati – *Monstrul Colombre şi alte cincizeci de povestiri*
Arturo Pérez-Reverte – *Harta sferică*
Umberto Eco – *Pendulul lui Foucault*
Jeffrey Eugenides – *Sinuciderea fecioarelor*

în pregătire:

D.H. Lawrence – *Păunul alb*
W. Somerset Maugham – *Vălul pictat*
Graham Greene – *Omul nostru din Havana*
Jonathan Coe – *Cercul închis*

ÎN SERIA DE AUTOR „DAVID LODGE“

au apărut:

Schimb de dame
Ce mică-i lumea!
Meserie!
Terapia
Muzeul Britanic s-a dărâmat!
Veşti din Paradis
Gânduri ascunse
Răcane, nu ţi-e bine!
Cât să-ntindem coarda?
Afară din adăpost

în pregătire:

Autorul la rampă!

ÎN SERIA DE AUTOR „AMIN MAALOUF“

au apărut:

Periplul lui Baldassare
Stânca lui Tanios
Primul secol după Béatrice
Grădinile luminii

în pregătire:

Leon Africanul

ÎN SERIA DE AUTOR „HARUKI MURAKAMI"

au apărut:

La sud de graniţă, la vest de soare
Cronica păsării-arc
Pădurea norvegiană
Iubita mea, Sputnik
În căutarea oii fantastice
La capătul lumii şi în ţara aspră a minunilor
Elefantul a dispărut

în pregătire:

După cutremur

www.polirom.ro

Redactor: Iustina Croitoru
Coperta: Angela Rotaru-Serbenco
Tehnoredactor: Constantin Mihăescu

Bun de tipar: noiembrie 2005. Apărut: 2005
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232)21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box 1-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tipografia S.C. PRINT MULTICOLOR S.R.L. Iaşi
Str. Bucium, nr. 34, Iaşi 700265
tel. (0232)21.12.25, 23.63.88, fax. (0232)21.12.52

Valoarea timbrului literar este de 2% din preţul de vânzare şi se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea Scriitorilor din România, cont nr. 2511.1-171.1/ROL

BIBLIOTECA POLIROM
PROZĂ XXI

Romanul *Sinuciderea fecioarelor* a fost ecranizat de regizoarea Sofia Coppola, cu Kirsten Dunst, Josh Hartnett, James Woods şi Kathleen Turner în rolurile principale.

„Un roman obsedant. Vocea lui Eugenides este atât de clară şi de captivantă, observaţiile lui sunt atât de percutante, încât cititorii vor fi de-a dreptul fascinaţi."

Publishers Weekly

„Un prim roman impresionant, poetic şi insolit. Prin stilul incantatoriu şi prin atracţia faţă de tragedia adolescenţei, ***Sinuciderea fecioarelor*** se insinuează în minţile noastre cu o forţă surprinzătoare."

The New York Times

„Un povestitor hipnotizant, un roman minunat, amuzant şi emoţionant. Jeffrey Eugenides a conferit existenţei banale a clasei mijlocii americane o dimensiune mitologică."

Jay McInerney

„O poveste despre maturizare în cel mai pur stil american. Aşa cum *Marele Gatsby* se dovedeşte, până la urmă, povestea lui Nick Carraway, ***Sinuciderea fecioarelor*** aparţine celor care au trecut de la dorinţa inocentă la deziluziile vieţii de adult. Un roman care pendulează continuu între stângăciile înduioşătoare ale adolescenţei şi ororile contemporane."

Miami Herald

„***Sinuciderea fecioarelor*** ţese o vrajă sinuoasă, presărată cu un umor negru insidios. O carte alertă, ameţitoare."

Esquire

ISBN 973-46-0189-X
9 789734 601899
www.polirom.ro
POLIROM